
3 1761 07967724 1

BANDITEN.

BERÄTTELSE

AF

AUGUST BLANCHE.

ANDRA UPPLAGAN.

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

STOCKHOLM.
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1871.

Inledning.

Såsom gymnasist vistades jag ofta under sommar-ferierna inom Danderyds skeppslag, omkring en mil från Stockholm, uppehållande mig då för det mesta på en under Djursholm lydande egendom, kallad Nora.

Nora hade visserligen icke att bjuda på några särdeles ovanliga naturskönheter och konsten hade ej heller gjort något till för att fylla denna brist, så framt man icke ville taga det då nyligen uppförda stora konstbränneriet i beräkningen; men man hade sköna grannskaper, välbygda och välhäfdade gårdar vid Edsvikens tjusande stränder. Dit kunde man ställa sina färder, utan att behöfva anlita andra fortskaffningsmedel än benen.

En stadsbo, som reser till landet för att roa sig, idkar vanligtvis af nöje, hvad våra förfäder idkade af behof: jagt och fiske. Jag ville icke utgöra ett undantag, ehuru det föga behagade mig, att med hundars tillhjelp jaga en stackars hare hela Guds långa dagen, eller att på slingrande mask fånga den sprattlande fisken. Jag jagade och fiskade följaktligen mindre af nöje, än för att fördrifva tiden.

En morgon var jag — med bössan på ryggen och bärande vid sidan en splitter ny jagtväska af det vackraste skälskinn, hvars innandöme ännu ej blifvit fläckadt af villebrådets oskyldiga blod — på vägen till Vestervik, en mindre, från Djursholm på vissa år friköpt lägenhet vid Edsvikens strand, då för tiden tjenande till sommar-residens för en ålderman vid det lofliga skorstensfejare-embetet i Stockholm. Hvilken angenäm tillflyktsort undan stadens buller och skorstenarnes sot!

Kuttrandet af en skogsdufva väckte min roflystnad, och slängande bössan från skuldran, närmade jag mig skogsbrynet med färdigt gevär, såsom jag trodde. Jag upptäckte snart,

i toppen af en björk, den täcka dufvan, hvars fjädrar skiftade mot morgonsolen i blått och grönt. Jag lade an. Men, lyckligtvis för dufvan — så säker skytt trodde jag mig då vara — hade bössflintan, under vandringen, fallit ur och blifvit liggande någonstädes på vägen, så att icke engång fängkrutet gjorde mig det nöjet att brinna af. Knall-lås begagnades ej på den tiden och jag betviflar till och med att sådana ännu voro uppfunna.

Dufvan, förmodligen uppskrämd af min hotande rörelse, flög, kuttrande, lika kärleksfull som förr, öfver sin misslyckade mördares hufvud att uppsöka fredligare trakter. Kärleken, i en annan dufvas skepnad, följde den flyende, och snart förlorade sig det vackra paret ur min åsyn. Måtte alla älskande par råka på likaså redlöse jägare och vanmäktige förföljare, som den, hvilken då med snopen blick betraktade den öfvergifna björkens silfverhvita stam!

Men ju mera jag betraktade den hvita stammen, desto tydligare urskilde jag en högst underlig figur af ungefär ett qvarters höjd, hvilken var inristad i trädets bark. Jag gick närmare och tyckte mig finna, att figuren, hvilken röjde spår af konstnärlig hand, måste hafva blifvit inskuren för omkring ett år sedan.

Figuren förestälde en galge med vidhängande delinqvent.

Hvad kan det vara för en konstnär, tänkte jag, som ritar galgar på ställen, som man vanligtvis pryder med initial-bokstäfverna till en älskarinnas namn?

Derefter tog jag åter in landsvägen och fortsatte vandringen, utan att ens tänka på den förlorade bössflintan. Jag kom snart vid ett skogsbryn till en liten, men särdeles frodig gräsvall, på hvilken jag makligt utsträckte mina lemmar, för att njuta af naturen, såsom det heter på landsbygden, när man är idylliskt lat.

Bössan, den trolösa, låg bredvid mig i gräset, och jag tänkte allvarsamt efter, huru jag skulle bära mig åt, ifall det oförmodadt fölle en hungrig varg in att besöka mig der jag hvilade, ty icke kände jag vidare hos mig någon lust att med ett böss-skott störa den sköna harmonien mellan skogens sus och foglarnes sånger.

Länge hade jag legat der i gräset med tankarne på sjelfförsvar, då jag kom att fästa mina ögon vid en, på andra sidan landsvägen stående, slokbjörk, på hvars stam solens strålar i detsamma föllo. Jag sprang upp, ilade fram

till trädet och blef varse samma slags teckning eller inristning, som kort förut väckt min förundran, när jag stod framför den första björken.

På hemvägen var det min bestämda föresats, att, derest jag en gång blefve landshöfding eller åtminstone länsman, vid högsta vite förbjuda en och hvar, att med dylika hemska bilder vanhelga Guds fria och herrliga verld . . .

En annan gång ville jag försöka min lycka på fiske.

Inom Nora egor ligger ett större träsk, ymnigt försedt med vass och rudor, hvilka sednare man brukade fånga medelst nät, som man om aftonen utlade och följande morgon vitjade, nästan alltid viss om mödans lön. Rudans kött är icke heller att förakta.

Detta fiske kunde derför icke af mig lemnas oförsökt, och en vacker sommarqväll skyndade jag, med nätknippan på ryggen, ned till den buskbeväxta stranden.

Vid det ställe, der den gamla ökstocken, tillhörig gårdens arrendator, var liggande, stod upprest en låg brädställning af några famnars längd, hvaruppå man till torkning plägade upphänga de ur träsket upptagna näten.

Det första mitt öga påträffade, när jag betraktade ifrågavarande brädställning, var den fördömda bilden af galgen, ehuru naturligtvis icke så väl bibehållen och förskönad som de, hvilka jag upptäckt på de lefvande träden.

"Har inte den menniskan haft galgen beständigt för ögonen, så vore det märkvärdigt!" utbrast jag ovilkorligen och med hög röst.

Mitt utrop besvarades af en suck helt nära mig, och då jag vände mig åt sidan, såg jag en mycket gammal gumma, hvilken med särdeles gudsnådlig min betraktade mig. Gumman var mig ingalunda obekant. Hon kallades mor Stina och, oaktadt sina sjuttio år, satt hon nästan dagligen på mjölkkärran, hvilken skramlade mellan Nora och Stockholm, fram och tillbaka.

"Kanske mor Stina vet hvem som ritat hit de här vackra sakerna?" frågade jag henne, ty jag hade hört, att hon, under loppet af de sista tio åren, varit arrendatorns mjölkbud, hvarför jag också ansåg henne böra vara särdeles hemmastadd på orten. Gummans suck förde mig naturligtvis på den tanken, att hon möjligtvis kunde upplysa mig något i ifrågavarande ämne.

Det förvånade mig, att den annars så talfärdiga gumman icke hade något svar på min fråga, hvilken jag derför upprepade med en blick, som uttryckte den högsta nyfikenhet, hvaraf jag också oneckligen var ansatt.

“Nej, lilla unga herre, det vet jag visst inte“, svarade hon ändtligen.

Likväl föreföll det mig, som jäfvades den darrande stämman af de skygga blickar, hon kastade än på mig och än på brädställningen.

“Men mor Stina har väl ändå sett hvad som står här på plankan?“ frågade jag, fast besluten att göra mig bekant med den besynnerlige artistens namn.

“Måtte väl det . . . måtte väl ha sett det“, genmälde gumman med nedslagna ögon.

“Jag skänker mor Stina alla de fiskar, jag i morgon bittida tager upp ur mina nät, om jag får veta, huru det hänger ihop med den här saken“, lofvade jag.

Gumman smålog, men svarade icke.

“Håller vad, att någon af gårdsdrängarnekl uddat hit den här fula tingesten“, yttrade jag slipadt nog, såsom jag tyckte.

“Någon af gårdsdrängarne!“ utbrast gumman med en ton, gränsande till förakt.

“Man ser tydligen, att det är en grof hand, som . . .“

“En grof hand!“ afbröt mig mor Stina; “en grof hand! . . . herre min evige! . . .“

“Ja, det måtte väl inte vara någon konst att se . . . jag skulle kunna svära på att så är.“

“Låt bli att svära, unga herre!“ uppmanade mig gumman, runkande på hufvudet.

“Huru många tusen af Belzebubs anhang vill mor Stina, att jag skall hugga till med?“

“Akta sig, herre! . . . det är syndigt, mycket syndigt, att anropa hin onde . . . han kan nog komma ändå, sökande den han uppsluka månde, utan att man behöfver kalla på honom.“

“Mor Stina! jag trotsar hin ondes gap, vore det också djupare och bredare än träsket der!“

“Lycklig ni då, unga herre! . . . var alltid så lycklig!“ sade hon med synbar rörelse.

"Och derför svär jag på", återtog jag så patetiskt jag förmådde, "att en bondlabb har varit framme både här och på de andra ställena i trakten."

"Herre min evige, sådant oförstånd!" utropade mor Stina; "de barnen! . . . alltid veta de mera än gammalt folk . . . alltid säkrare på sin sak än gammalt folk!"

"Jag är säker på min sak, mor Stina! och det förargar er bara, att jag har rätt."

"Han har rätt . . . jo jo, det hörs nog!" svarade gumman med ett medlidsamt löje på de vissnade, hopskrumpna läpparne. "Om han hade sett den hand, som ristat det der . . . och om han finge se den, som rår om handen, tro mig, han skulle då inte kunna läsa om dagarne och inte heller kunna sofva om nätterna, utan han skulle springa, som en toking, öfver berg och backar."

"Hå tusan, mutter lilla!" svarade jag, glad öfver mitt lyckade knep; "mor Stina vill inbilla mig, att det är en vacker flicka som ritat den här stygga galgen . . . mor Stina vill roa sig på min bekostnad . . . det var en mycket lustig historia."

"Vackert lustig, vackert lustig!" mumlade gumman mellan tänderna.

"Nå, hvad heter den vackra flickan då?" frågade jag något ifrigare.

Mor Stina spratt till och aflägsnade sig så hastigt hennes sjuttiåriga ben tilläto, liksom hade hon ångrat sig öfver att redan ha sagt för mycket.

Förargad öfver mitt misslyckade försök, emedan jag insåg, att min sista, alltför rakt på saken gående och om föga diplomatisk skicklighet vitnande fråga, hufvudsakligen hade bidragit dertill, steg jag uti ökstocken, svängde omkring på träskets tröga böljor och lade ut mina giller för rudorna, i det hopp att lyckas bättre med dem än med den oefterrättliga mor Stina.

Bestridas kan dock ej, att ju mina tankar tidt och ofta återvände till de besynnerliga bilder, jag sett, och till de lika besynnerliga ord, jag hört från gummans läppar.

Sedermera, och så ofta jag vistades på Nora gård, försummade jag icke att besöka mor Stina, hvilken bodde i en liten stuga djupt i skogen. Hon hade ganska snyggt och trefligt hos sig, hvarjemte hon var försedd med en garderob,

hvilken, med afseende på hennes ringa stånd och befattning, till och med gränsade till lyx.

Sålunda hade hon stora örhängen af guld, två tjocka ringar af dukatguld, en fin guldkedja, som gick Gud vet hur många hvarf kring halsen, samt en helgdagsklädning af svart taft, hvilket allt måste fram och paradera, när sammanringningen ljöd från Danderyds klockstapel.

Att detta skulle väcka mycken uppmärksamhet så der på "rama bondlandet", såsom det heter, var naturligt; men som mor Stina, under hela den tid hon uppehållit sig på gården, gjort sig känd för ordentlighet och ärlighet samt, efter hvad ladugårdsarrendatorskan intygade, icke spädde mera vatten i mjölken, än hvad alla andra mjölkbud brukade göra, ett ofog, som icke stode i mensklig makt att förhindra, så fick gumman ha sina dyrbarheter i oqvald besittning.

Man påstod till och med, att gumman hade pengar på kistbottnen; men huruvida någon annan än hon sjelf fått sticka näsan i kistan, kunde ingen uppgifva.

Bland andra sällsyntheter, som jag upptäckte i den hemlighetsfulla gummans stuga, var äfven en stor katt med den vackraste gulbruna pels. Katten stod på en rödmålad dragkista med förgylda messingsbeslag. På denna möbel hade, såsom det allmänt påstods, katten stått i fyra år, natt och dag, utan att under hela denna tid en enda gång hafva lemnat sin höga plats.

Detta var nu mindre att undra på, ty katten var uppstoppad och hade ögon af glas med förgyldt papper innanför glaset, så att ögonen blänkte rätt storståtligt, när solen blickade in i den lilla, ensliga stugan.

Denna katt, ehuru icke mera farlig för råttorna, förstod icke desto mindre att göra sig respekterad af gårdsfolket. Gumman gick och gälde för att kunna spå, ja till och med trolla, och denna stora, af alla afundade förmåga, att med säker blick kunna skåda in i det för vanliga ögon förborgade, hade hon bestämdt sin katt att tacka för.

Katten var, menade man, icke så död och stillastående som man trodde. När gumman var allena med honom, gjorde han krumsprång, som ingen lefvande katt kunde göra efter, och då kunde han tala på ett språk, som ingen lefvande fyrbent like förmådde lära sig, om han än lefde i hundra år.

Detta allt hade man flerfaldiga gånger, isynnerhet nattetid, både hört och sett genom nyckelhålet. Man ansåg hvar och en för en dummer jöns, som vågade betvifla trovärdigheten af dessa uppgifter, och som ingen ville vara en dummer jöns, så trodde man allmänt på dem.

Jag sökte på allt sätt ställa mig in hos mor Stina. Under mina ofta förnyade besök plockade jag åt henne hvarjehanda smått och godt af kaffe och socker, skifvor af färska mandelbröd, torkade fikon, med mera dylikt, som kunde vara begärligt för en sjuttiårig gom. Jag var förbåldt artig och förekommande.

Detta tillvann mig slutligen gummans synnerliga tillgifvenhet och tacksamhet, och undfägnades jag någongång med de ypperligaste smultron och den solidaste grädda, så var det alltid i mor Stinas gästfria stuga.

Men det var icke smultron och grädda, jag förnämligast eftertraktade och hade på läppen, när jag gästade hos henne. Jag ville ha upplysning om galgarne i trakten och om den underbara handen, som upprest dem; men då blef gumman alltid grå i ansigtet, som en förfallen mur och, hvilket var det värsta, äfven lika tyst som en sådan. Detta ökade naturligtvis min nyfikenhet.

Lyckligtvis hade jag kommit underfund med att mor Stina gerna tog sig en tår på den enda återstående tanden, hvilken tillbörligen bar den svarta sorgdrägten efter längesedan hänslumrade fränder.

Jag tog derför understundom med mig en halfbutelj punsch, för att, med denna böneman till biträde, fria till gummans hemligheter. Jag lyckades, ty "trägen vinner". Kanske skall den samvetsgranne klandra mig för mitt polissystem; men jag var ung, vetgirig, och från min barndom glupsk på underbara historier, hvartill kom, att jag icke hade någon ro för föreställningar och drömmar om galgar, hvita händer och förtrollade väsen, för hvilka jag skulle "springa, som en toking, öfver berg och backar".

Det var i ett af dessa, medelst konst inspirerade ögonblick, som gumman för mig afslöjade många händelser ur sin egen och andras lefnad, ehuru hon på "nykter kaluf" tog löfte af mig, att ej uppdaga den del hon haft i dem, åtminstone så länge hon lefde.

Gummans berättelser, jemförda med åtskilliga rättegångshandlingar från andra tiotalet af detta århundrade, ligga till grund för den brottmålshistoria, som härmed öfverlemnas till allmänheten och icke har annat anspråk än att få gälla för en sådan.

Hvad mor Stina för öfrigt beträffar, så hvilar redan adertonårig mossa på hennes graf i Danderyds kyrkogård.

Stockholm, Januari 1848.

FÖRFATTAREN.

FÖRSTA AFDELNINGEN.

Löftet.

"Är det här? . . . Fasans hemort! . . . I gruflige andar!
Är det här? . . . Hvilka klippor! der hoppet sist strandar.
Är det här, som Medea sin tillflykt skall få?
Hekate! Furier! hören! ack hören!"

LIDNER.

Första kapitlet.

Båten.

Sent en afton i November, år 1816, mera smög än gick en medelålders man utefter kajen vid Nybrohamnen i Stockholm, ledande vid handen en gosse, hvilken syntes vara omkring åtta år gammal.

November har icke många vackra aftnar att bjuda på; men den ifrågavarande bar på sitt mörka änne en klar fullmåne, som belyste Ladugårdslandsviken, hvars glittrande vågor dansade efter nordans pipa. Ännu voro ljuden i denna pipa lena och milda, ty när den blåser hårdare, då dansa inga vågor mera. Det var således svanesången, Ägirs döttrar hörde öfver sina hufvud. Icke under då, att de så väl begagnade sig af de få återstående stunderna och hoppade och svängde kring med sådant lif, att vedskutorna i hamnen, suckande och gnisslande och liksom betviflande de fastgjorda linornas styrka, sökte bita sig fast i kajens murkna pålverk, för att icke dragas med in i den yrande dansen.

Den smygande mannen, klädd i tjock frisrock och klädesmössa samt försedd med knölpåk, var en kraftfullt bygd gestalt af ett befallande utseende. Han syntes ingalunda vara främmande för de få af skutornas manskap, som händelsevis mötte honom, ty de blottade sina hufvud för honom, ehuru han för sin del temligen kallt besvarade artighetsbetygelserna, hvilka också, rättvisligen erkändt, snarare tycktes härleda sig af fruktan, än af någon annan mjukare och välvilligare känsla.

"Söta pappa, får jag springa för mig sjelf!" bad gossen, under bemödanden att lösgöra sig från den ledande handen.

"Spring, men akta att du inte plumsar i sjön", svarade mannen, släppande gossen; "akta dig för sjön, din rustibuss!"

"För sjön! ... det är inte farligt, pappa ... hej, så roligt!" jublade åttaåringen, som dervid vågade det ena språnget efter det andra kring den allvarsamme fadern; "nej, men se, men se, pappa, så vackert det är ... den granna månen och hela himlen är nere i vattnet ... ser inte pappa, hur grannt det lyser i vattnet?"

"Men faller du i, Albert, så blir du lurad på konfekten, lita på det", yttrade fadern, hvars spejande blickar ilade ut åt alla sidor.

"Men om man faller i sjön, så dör man ju?"

"Visst dör man, om man inte kan simma."

"Och om man dör, så kommer man ju till Gud?"

"Javisst, javisst."

"Men det är ju så roligt att komma till Gud?"

"Men tycker du det är roligt att bli uppäten af fiskarne?"

"Af fiskarne? ... nej, inte kan det vara roligt."

"Nå, så håll dig på mattan då och spring inte så nära kanten."

"Är det sannt, pappa, att hvar stjerna har sin lilla våg att leka med?"

"Hvem har sagt det?"

"Det har mamma."

"Har hon det, så är det väl sannt, din skalhake!"

"Och när stjernan vill leka med vågen", fortfor gossen, "så kan inte vågen vara elak ... är det inte så, pappa?"

"Det förstås."

"Och när nu vågen inte är elak, så kan den inte heller vilja snälla och lydiga barn något ondt ... eller hur, pappa?"

"Inte de snälla och lydiga; men du är hvarken snäll eller lydig . . . kom hit, pojke! . . . du får inte springa så der, har jag sagt . . . kom hit och det genast, eller vill du jag skall ta dig i kalufven?" yttrade mannen med en stämma, som bemödade sig att vara sträng.

Mannen ville närma sig den hoppande gossen, förmodligen för att verkställa sin hotelse, då han hejdade sina steg vid åsynen af en liten båt, som i detsamma lade till vid sidan af en skuta, hvilken icke gjort fast vid land, utan låg till ankars på några famnars afstånd från kajen.

I båten syntes en qvinnsperson med ett huckle om hufvudet och för öfrigt klädd såsom en af arbetsklassen.

"Lägg hit med båten, madam eller jungfru eller hvad hon är för slag", ropade mannen från kajen, återtagande sin barska tonart.

Antingen hörde icke eller låtsade qvinnan i båten icke höra detta tillrop, ty något svar följde ej derpå.

"Är ni döf der i båten, eller har djefvulen förseglat munnen på er?" hotade mannen med fördubblad styrka i rösten och närmade sig yttersta kanten af kajen.

"Hvem ropar?" hördes ändtligen från sjön en välljudande qvinnlig stämma; "hvem ropar mig så här dags på aftonen?"

"Det skall ni få veta, när ni lagt till", svarade mannen; "men hvarför lyder ni inte genast? . . . hör ni inte hvad jag säger?"

"Lyder genast?" yttrade qvinnan; "jag vet mig inte skyldig er någon lydnad."

"Aha!" mumlade mannen; "skulle det kunna vara hon igen? . . . hon förställer rösten, men lurar mig ej ändå . . . det ligger något nytt streck under det här . . . tänk om . . ."

"Hvad vill ni? . . . jag känner er inte", återtog samma qvinnliga röst, denna gången likväl något nedstämd och darrande.

"Känner mig inte? . . . fan så förnämt det der låter! . . . hur länge skall jag vänta på er, min sköna! . . . vill ni kanhända, att jag skall lägga ut med en båt, för att helsa på er i stället? . . . hvarför ligger ni så der vid skutan? . . . tänker ni lätta rospiggen på några goda spisträn? . . ."

"Jag ligger lugnare här vid sidan af skutan", yttrade qvinnan, hvilken dervid reste sig upp i båten och, fast-

hållande sig vid skutans reling, vände ansigtet mot hamnen. forskande, liksom hade äfven hon väntat någon.

Detta undgick icke mannens uppmärksamhet och han iakttog några sekunders tystnad, öfverläggande inom sig sjelf.

"Ni väntar på någon?" frågade han slutligen.

"Ja."

"På hvem eller hvad, om jag får vara så näsvis och fråga? . . . båba? . . ."

"På saker, som jag skall ro till staden med."

"Hvad för saker?"

"En kista . . . men det var en besynnerlig nyfikenhet och jag begriper inte . . ."

"Hvem rår om kistan?"

"En flicka, som bott på Ladugårdslandet, men som i går flyttat till sta'n . . . men jag förstår inte hvad herrn har med det att göra."

"Hvarför afhemtar hon inte sin kista sjelf? . . . baba?"

"Jag väntar just, att hon skall komma ned med den."

"Och hur skall den komma ned i båten?"

"När kistan kommer, så lägger jag till naturligtvis."

"Hvarför inte förut?"

"Jo derför att . . . att en ensam flicka gör bäst uti att ej utsätta sig för åkares, hamnbusars och andras grofheter så här dags på dygnet."

"Stackars flicka! . . . jag skall försvara er, jag."

"Jag står helst i förbindelse hos ingen . . . tack emellertid för den goda viljan . . . får jag vara i fred, så blir min tacksamhet ännu större."

"Ingenting att tacka för . . . jag trodde det var någon som ville stjäla ved från skutan der . . . God natt, jungfru lilla, eller madam!"

"God natt!"

Mannen begaf sig från det ställe, han nyss innehaft. och dolde sig bakom den närmast stående vedfamnen. Han tycktes ej hafva lust att aflägsna sig så snart.

"Pappa, pappa!" ropade Albert, hvilken ännu stod qvar; "det är en liten flicka med i båten, nästan så stor som jag . . . se, se, pappa lilla!"

"Kom hit, Albert!" ropade fadern, som nu först saknade gossen och tog några steg närmare kajen.

"Hon ligger och sofver, pappa, och hon har en liten gul hatt på hufvudet", fortfor gossen, utan att hörsamma

faderns befallning; "jag ser henne nog, fast hon ligger på botten i båten."

"Kom, Albert, hör du inte!"

"Strax, söta pappa!... Ah! pappa, hjelp! hjelp!"

"Jesus i himmelen! gossen föll i sjön!" ropade fadern och störtade fram.

Mannens och barnets skrik besvarades från båten, hvilken ögonblickligen stötte ifrån skutan och medelst några raska årtag befann sig invid kajen.

Fadern kastade sig framstupa på bron och sträckte ena armen ned mot vattnet, men nådde det icke, utan ref, under vanmäktiga försök, sönder handen mot spikarne i plankverket. Men qvinnan i båten fick deremot sin hand om gossens rika lockar i samma ögonblick denne höll på att sjunka för andra gången; samt lyckades på detta sätt draga honom upp i båten.

"Gud ske lof! han är räddad!" ropade hon med omisskännelig glädje.

"Gif hit honom, räck hit honom! Gud välsigne er, goda qvinna!" skrek fadern, sträckande sina armar ned till båten.

I detsamma nalkades en yngre man i sjömanskläder försigtigt och på tå, liksom fruktade han att blifva bemärkt af någon.

Vid åsynen af denne, spratt qvinnan upp ur båten.

"Gossen är död!" ropade hon nu, med ytterst oroliga blickar, mindre dock på den drunknade, hon hade i sina armar, än på den sist ankomne personen, hvilken äfven å sin sida röjde den djupaste ängslan.

"Död! död!" skrek fadern och ryckte till sig sitt barn, hvarefter han, med detta i famnen och under de mest sönderslitande jämmerrop, störtade från kajen och tog vägen till det mindre trähus, hvilket då för tiden fanns vid hamnen och beboddes af parmmätaren.

Sjömannen tog ett skutt ned i båten, hvilken vid denna häftiga rörelse var nära att kantra.

"Gud och alla heliga änglar vare lof och pris, du är räddad, Carl!... räddad! räddad!" ropade qvinnan med en stämma, hälften högsta ångest, hälften högsta fröjd.

Båten stötte från land och ilade, snabb som fågeln, öfver de silfverblanka vågorna.

Andra kapitlet.

Passagerarne.

Båten, rodd af sjömannen och styrd af qvinnan, tog vägen uppåt viken, svängde af åt höger förbi Blasieholmen, ilade förbi Skeppsholmen och vände fören mot södra bergen.

Mera än en qvarts timme var förliden, sedan båten lemnat Nybrohamnen, men ännu hade icke ett ord vexlats emellan de begge passagerarne. Att med största möjliga hastighet drifva fram den lilla farkosten, tycktes vara den enda gemensamma ombord rådande tanken, icke för tillfället lemnande rum för någon annan. Ofta såg sig qvinnan med ängsliga blickar tillbaka på den vattenrymd, båten lemnat efter sig, under det roddaren, vid hvarje tag med årorna, till hälften reste sig upp i båten, för att vinna mera kraft åt rodden.

"Ingen synes?" frågade slutligen roddaren med flämtande andedrägt.

"Nej, nej, ingen, ingen!" svarade qvinnan med en blick af oändlig glans mot höjden; "ro, var lugn! ... ingen, ingen."

Myriader silfverperlor stänkte kring de krökta årbladen, och de bebygda stränderna speglade sig i vattnet.

"Fördömda måne!" mumlade karlen; "han lyser som hade han aldrig tillförene lyst ... finns det då på hela vida hvalfvet ingen molntapp, som kunde lägga beslag på den der silfvertackan deruppe!"

"Hvarför oroa dig, Carl!" förebrådde hon; "är du inte i detta ögonblick mera fri, än den vackra, praktfulla månen, som strålar öfver oss?"

"I detta ögonblick, ja ... men hvem svarar för det nästa? ... Ack, vore jag väl så långt från dessa fördömda kuster, som månen är, då skulle jag le som han och skryta som han ... Men tyst! hörde du inte årslag? ... jag tyckte bestämdt jag hörde årslag."

"Nej, det var ljudet af dina egna åror."

"Ser du inte en svart prick bakom oss på sjön?"

"Nej, jag ser ingenting", svarade hon, efter att hafva skådat sig om och noga betraktat hvarje föremål, de tillryggalagt.

"Hvad Julia sofver länge!" yttrade sjömannen, blickande ned i båten.

"Hon sofver så lugnt och med hufvudet mot min fot", sade qvinnan.

"Stackars barn!" suckade roddaren, hvilade på årorna och lutade sig ned öfver den sofvande flickan; "stackars min lilla Julia!"

Äfven qvinnan böjde sig framåt öfver samma föremål. Begges ansigten råkade dervid hvarandra och begges armar slogos om hvarandras hufvud.

Det blef en djup tystnad; men fyra ögons förenade tårar droppade ned öfver det slumrande barnets ansigte.

Dessa tårar måste hafva varit bittra, ty barnet vaknade hastigt och ville resa sig upp.

"Mamma, hjelp honom!" ropade barnet; "den stackars pappa, som hänger der i luften, så högt, så högt!"

"Hvad säger hon!" stönade sjömannen, ryckande sig häftigt tillbaka och åter fattande årorna; "hvad säger hon!"

"Luta ditt hufvud mot mammas knä, min snälla flicka!" sade qvinnan; "pappa sitter ju framför oss och ror ... ser du inte hur fort vågorna fara förbi oss? ... är det inte vackert, Julia lilla?"

"Hu! hvad jag drömde!" skälfde flickan; "stackars pappa! ... hvarför vilja de göra honom så illa! ... säg åt dem att de inte få göra det."

"Du drömmer, kära barn!" sade modern.

"Släpp ned honom, säger jag!" ropade barnet med en vildhet i uttrycket, som stack särdeles af mot det späda i sjelfva ljudet; "släpp ned pappa, annars klöser jag ut ögonen på er, jag och de andra små flickorna."

Ett oartikuleradt ljud banade sig väg mellan den roendes läppar.

"Se så, Julia lilla, var nu tyst och beskedlig, så skall du få något godt, när vi komma fram", hviskade modern. "Du är trött, Carl", tillade hon vändande ansigtet mot roddaren; "sätt dig vid rodret, så skall jag taga årorna på en stund ... jag kan nog ro, jag också."

"Nej, jag är inte trött . . . jag känner mig i stånd att ro ett linieskepp, om det gälde . . . Sofver flickan?"

"Ja, jag tror det."

"Hvad drömde hon för slag?"

"Gud vet hvad hon jollrade . . . barn hafva alltid så besynnerliga drömmar."

"Hon drömde, att jag hängde", yttrade roddaren något konvulsiviskt.

"Du är en tok, min vän!" svarade qvinnan; "hur kan du oroa dig öfver sådant."

"Barnet kan lika litet veta af den fara, hvilken hotar mig, som åran jag håller i min hand", genmälde sjömannen; "och likväl drömde det att . . . barnets dröm förlamar nästan min arm."

"Hvarför plåga dig med tomma inbillningar nu då friheten ler mot dig!" afbröt honom qvinnan, bemödande sig att le.

"Drömmar äro ofta aningar om stundande verkligheter . . . ja, ja!"

"Ofta som barn drömde jag, att jag flög öfver land och vatten, ja till och med till solen", yttrade hon med samma tvungna leende.

"Hvem vet, om inte denna dröm snart nog kan gå i fullbordan! . . . icke du, Anna, men din andra hälft kan innan kort få flyga mot solen, åtminstone ett stycke på vägen."

Ett vildt skratt beledsagade dessa ord.

"Du får inte tala så der, inte skratta så der", inföll qvinnan; "himmelen, som öppnat fängelsets portar för dig, kunde taga sin hand ifrån dig . . . från oss alla . . . från mig och ditt gudasköna barn."

"Himmelen, säger du? . . . Är det himmelen, som rycker brottslingen utur rättvisans hand? . . . Säg hellre helvetet . . . och fan är en gammal skälm."

"Carl! jag känner icke mera igen dig", yttrade hon med ett uttryck af djupaste bedröfvelse; "är det verkligen du som så talar till mig! . . . du som, under de sju lyckliga år vi lefvat tillsammans, så många gånger talat till mig om himmelens godhet och nåd, att det tygellösa, vilda hjerta, jag skänkte dig, slutligen måste följa dig på dina himmelsfärder och i dem finna sin högsta lycka, näst lyckan af din kärlek . . . tviflet och hatet, som ditintills beherskat min själ,

hur förstod ej du att uppmjuka dem, att upplösa dem i ömheten för dig och erkänslan för himlen! ... och nu måste jag höra dylika ord från dina läppar!"

Några minuters tystnad följde, hvarunder båten fortsatte sin kosa med om möjligt förökad hastighet.

"Hvems var gossen, som föll i sjön vid hamnen?" sporde roddaren, när han vid ett tillfälle hvilade på årorna och torkade svetten från sin panna.

"Det var ... men kände du inte igen mannen, som tog emot gossen?"

"Nej."

"Det var gevaldiger Kron."

"Han? ... hvad ville han? ... skulle han kanske misstänka ..."

"Jag tror det knappast ... det var hans son, som föll i sjön ... lyckligtvis var jag så nära med båten, att jag kunde nå den stackars gossen, som säkert drunknat, om jag inte varit der."

"Han var då inte död?"

"Nej, jag vill hoppas det."

"Men jag tyckte att du ..."

"Ja, jag ropade, att han var död, för att vända faderns uppmärksamhet från dig, som i detsamma kom ... en lycklig ingifvelse!"

"Det hade varit bättre om gossen fått ligga der han låg."

"Hvad säger du? ... du, som alltid varit så mild och god mot alla!"

"Hade pojken stannat qvar på sjöbotten, så skulle fadern nu som bäst vara sysselsatt med att dragga efter honom, i stället för att han kanske nu ... hvarför lät du inte pojken ligga?"

"Jag hade inte hjerta att låta det stackars barnet omkomma", inföll Anna; "det är också en frukt af de lärdomar, du gifvit mig ... icke heller dessa orden kommo från ditt hjerta."

"Anna, när hjertat sitter i halsgropen, så känner det ingen skillnad mellan godt och ondt ... Jag känner Kron af gammalt ... den han en gång fått sigte på, släpper han ej så lätt ur klorna."

"Men när man har ett barn att återkalla till lifvet, så förlorar man allt annat ur sigte ... hvad som skedde, var en Guds lycka, ty annars hade jag ej vågat lägga till vid

bron och Gud vete, hur jag då skulle hafva fått dig i båten!...“

“När han blifvit öfvertygad derom, att barnet lefver och att ingen fara vidare hotar det, skall han förfölja oss... ja, ja, det skall han“, svarade mannen, kastande oroliga blickar åt alla sidor.

“Nej, det skall han inte“, tröstade Anna; “den som räddat hans barn kan han inte vilja störta i förderfvet... Ack! den som en gång ryckt mitt barn ur dödens armar, den kunde sätta jord och himmel i brand, utan att jag skulle taga ett enda steg, för att hindra det.“

Båten, hvilken ånyo gled fram med samma fart, hade nu hunnit så långt, att roddaren hade Djurgårdslandet till venster och Södra bergen till höger.

Klockan kunde vara omkring nio på aftonen; och ju närmare natten nalkades, desto mera genomträngande blef nordanvinden.

Den roende så väl som den styrande, eldade både af kropps- och själs-ansträngningar, kände dock ingenting af de kalla fläktar, som susade kring deras öron; men båten, oaktadt roddarens armar ännu icke förlorat något af sin styrka och spänstighet, tycktes icke vilja skrida fram med samma lätthet som förut.

Det var som började småningom öfver vattnet lägga sig en tunn ishinna, hvilken, om den också ännu icke mäktade åstadkomma något svårare motstånd mot stäfven och årbladen, likväl till någon del förringade verkan af roddarens ansträngningar. Men ju mer man aflägsnade sig från staden och strömsättningarna derinvid, desto segare blef ishinnan, desto hårdare krasade den mot båten och årbladen.

Upptäckten af detta oväntade hinder fylde våra passagerares hjertan med oro och ångest. De sågo bestörta på hvarandra.

“Jag sade ju, att fan är en gammal skälm!“ ropade roddaren; “han börjar med att sätta mig på det hala och slutar säkert med att föra mig till det luftiga... Sjelfva naturen har sammansvurit sig mot oss.“

Roddaren släppte årorna och gömde modfäld ansigtet i händerna.

“Carl!“ sade qvinnan med konstladt lugn; “sätt dig du vid ena åran... jag skall taga den andra... en half timmes

arbete till, och vi skola vara i säkerhet ... ingen misströstan, eljest äro vi förlorade!"

"Ja, ja! ... förlorade, förlorade!"

"Endast den fege är förlorad!" utropade qvinnan med detta beslutsamma mod, som i afgörande ögonblick är hennes kön så eget; "vakna upp, Julia, och se sådan stackare din far är!"

Flickan uppslog ögonen och stirrade yrvaken än på den ena, än på den andra.

"Anna, ser du inte att sjön fryser till!" klagade mannen.

"Ja, sjön ... men icke hoppet", svarade qvinnan.

"Jag vill ro, jag vill hjelpa pappa ro", yttrade barnet muntert.

"Bra, Julia!" jublade modern; "trettiosex år borde blygas för sex; men", tillade hon med en obeskriflig mjukhet i rösten, "inser du icke, min själs älskade, att vår båt genom ihärdigt arbete kan hinna fram till holmen, innan isen blir så tjock, att den inte mer kan genomslås med årorna, men att deremot, om någon skulle vilja förfölja oss, denne omöjligt kan nå oss, ty isskorpan växer oupphörligt ... Anklaga derför icke naturen! ... prisa henne hellre, ty det är hon, hon sjelf, som lägger ett oöfvervinnerligt hinder mellan oss och våra förföljare."

"Ja, ja, du har rätt, Anna!" yttrade mannen, uppmuntrad och lugnad.

"Sitt du qvar och gif mig ena åran ... här tager jag plats", sade hon, i det hon lemnade aktern, satte sig på toften framför mannen, lade sina mjellhvita händer på ena åran och började ro med en styrka och ihärdighet, som skulle hafva väckt afund hos Munkbrons och Röda Bodarnes beryktade halmhattar.

"Jag skall styra jag, mamma!" ropade den lilla flickan och lade triumferande sina späda fingrar på rorkulten; "ack så roligt att få styra!"

"Det var snällt, min raska flicka!" berömde modern; "styr du, mitt änglabarn! så styr nog himlen till det bästa."

Tredje kapitlet.

Hästholmen.

Midt emot Blockhus-udden eller Sjötullen och närmare södra landet ligger den s. k. Hästholmen, hvilken, sommartiden, är och, synnerligast på den tiden, var en tillflyktsort för saltsjöns lustseglare, emedan den, jemte sina täcka björkar och aspar, äfven hade att bjuda på ett hyggligt värdshus, vackra uppasserskor, kägelbana m. m.

Vid denna holme landade, omkring kl. elfva på natten, båten med dess trenne passagerare. Uppkomne på stranden, föllo mannen och qvinnan på knä, kanske likaså mycket af matthet, som af tacksamhet mot Försynen, hvilken förlänat dem seger öfver alla de besvärligheter, de haft att utkämpa ute på sjön.

Julia följde föräldrarnes föresyn och hopknäpte sina små händer.

Mannen uppreste sig först. Men när qvinnan skulle göra detsamma, föll hon ned framstupa öfver den kalla marken.

"Anna! min Anna!" ropade mannen, upplyftande och stödjande henne.

"Carl!" hviskade hon och såg upp till honom.

Då såg han, vid skenet af månen, en blodring välla fram och utvidga sig kring hennes läppar.

"Rättfärdige Gud!" ropade han; "hur är det med dig, Anna, Anna!"

"Ingenting . . . ingenting, min vän! . . . men jag är trött, mycket trött."

"Din mun är blodig!"

"Jag råkade bita mig i läppen, under det jag rodde . . . ingenting annat."

Hon smålog. Detta småleende blänkte emot månen, som en diamant i en ring af rubiner.

Den muntra flickan, hvilken snart var på benen, plockade upp kiselstenar från stranden och kastade dem utefter isen.

"Nu är det bra igen, söta Carl!" sade Anna; "låtom oss nu hämta upp våra saker ur båten och sedan begifva oss till fiskarstugan."

. Begge skyndade tillbaka till båten, ur hvars akterlåda framtogs ett större knyte, hvilket, jemte några klädesplagg som legat utbredda på bottnen, medfördes af våra passagerare, hvilka derefter, arm i arm, aflägsnade sig från landningsstället, tagande vägen, icke till värdshuset, utan längs efter stranden till en mindre koja, hvilken, lätt skönjbar mellan de aflöfvade träden, vänligt vinkade nattvandrarne till sig.

Under hvarjehanda muntra språng och lustiga utrop följde dem lilla Julia.

På en af den lilla kojans fönsterrutor knackade Anna fyra slag.

"Hvem är det?" hördes inifrån en gummas gnällande röst.

Anna upprepade slagen något hårdare än förra gången.

"Är det mamsell?... Herre min evige!" förnams samma stämma.

Efter några minuters dröjsmål öppnades kojans dörr och en halfklädd gumma visade sig på tröskeln till förstugan.

"Det är då mamsell sjelf och inte hennes vålnad", började gumman, slående ihop händerna; "Herre min ... är inte herr fänriken med!... mamsell kan då trolla!... och lilla Julia se'n ... jag står som jag vore fallen i farstun ... fänriken med, herre min evige!"

"Och glömmer att bjuda oss välkomna", inföll Anna.

"Hvem är välkommen om inte herrskapet!" utbrast gumman; "men hur i all verlden har herrskapet kunnat komma fram?... sjön ligger ju, så man nästan kan gå på den ... fasligt, hvad vintern kommer tidigt i år!"

Derunder förde hon sina gäster in i stugan och tände upp ljus i den lilla kammaren, till inredningen liknande en torpares torftiga tjäll. En låg dörr på ena väggen röjde ingången till en annan mindre kammare eller skrubb.

Det kunde möjligtvis intressera läsaren eller läsarinnan, att vid eldsljus närmare betrakta fadern, modern och barnet, våra trenne passagerare, hvilka vi hitintills sett endast vid månens fördystrande sken.

Fadern, eller fänriken, såsom vi hörde gumman i fiskarstugan betitla honom, var en lång gestalt med regelbundna, välbildade anletsdrag, ljust hår och blå ögon, hvilkas egendomliga, milda karakter det närvarande, skygga uttrycket icke helt och hållet förmådde besegra.

Modern, eller mamsellen (det gör oss ondt att vid detta tillfälle icke kunna presentera en fru), uppnådde i det närmaste mannens längd, men hennes motsvarades af en fyllighet i formerna, som bidrog till fulländandet af den mest majestätiska qvinnogestalt, man kunde tänka sig. Ansigtsfärgen stötte något i gult, likt en kreolskas hy, men dragen voro rent grekiska och ögonen liknade tvenne i den hvitaste emalj infattade stora stenkolsperlor, alltid blixtrande, men förfärligt brinnande, när den höga barmens vågor häfdes, vare sig af smärta eller fröjd.

Barnet, detta kärlekens barn, var beundransvärdt att skåda. Om någon, som förut ej sett modern, hade, med handen på barnets ljuslockiga hufvud, skådat in i dess ansigte, skulle denne "någon" ovilkorligen hafva utropat: barn! huru hafva dessa, storm och åska bebådande ögon kommit in i detta hufvud af liljor och guld! — Vare detta nog sagdt för denna gången om den sexåriga Julia, denna på en gång ljufva och glödande frukt af Nordens och Söderns omarmning.

Framför en i stugan befintlig bristfällig pinnsoffa framdrogs ett bord af enahanda beskaffenhet, hvaruppå gumman utbredde en grof, men ren duk. Derpå lades det medförda knytet, som öppnades. Innehållet bestod af hvarjehanda förfriskningar, en bundt bankosedlar och tvenne puffertar. De förra togos om hand af gumman, hvilken stälde dem i en husmoderlig ordning på duken, såsom det syntes, till gemensamt bästa. Mannen tog pufferterna och lade dem afsides i fönstret. Derefter vidrörde han med fingret penningbundten och såg frågande på Anna.

"Jemnt fem hundra riksdaler banko", hviskade hon till honom; "fyra hundra skall finnen ha för det han förer dig öfver hafvet, hälften när du stigit ombord och hälften när du väl kommit fram."

Mannen höll ännu fingret på bundten, liksom hade han ännu ej fått tillfredsställande svar på sin frågande blick.

"Jag har sålt mina nipper", fortfor hon; "jag hade ju fått dem alla af dig i vår lyckas dagar... kunde de väl nu

bättre användas i vår olyckas? ... allt som var mitt, var ju äfven ditt."

"Men du och Julia?" sade han, stirrande dystert på barnet, som tagit plats på golfvet nära dörren och lekte med värdinnans ende trotjenare och kammarherre, en stor ljusbrun katt.

"Vissheten om att du är i säkerhet skall lifva mitt mod och stärka mina krafter", svarade Anna, läggande sin ena arm om fänrikens hals; "jag och min snälla Julia skola nog taga oss ut, var obekymrad för det, min vän ... När så ett eller två år försvunnit och verlden redan glömt, att du någonsin funnits till, kommer till mig en vacker dag ett bref från dig med underrättelse om stället, der du uppehåller dig ... då tager jag Julia med mig och finner dig, om du också bodde vid verldens ända ... då skola vi tala om det framfarna, icke för att med minnet deraf fördystra vår lefnad, utan för att taga sjelfva våra missöden till vitnen af vår kärlek, af det oupplösliga band, som förenar våra själar i lifvet, förenar dem i döden! ... ja, ja, så skall det ske."

På uppmaning af den fryntliga gumman, hvilken omsider fått den tarfliga aftonmåltiden i ordning, togo gästerne för sig något af förfriskningarna. Men, oaktadt det svåra arbetet på sjön, stod det klent till med matlusten.

Hastigt spratt fänriken upp från soffan och mätte det inskränkta kammargolfvet med stora steg, under det han gnuggade händerna mot hvarandra, så att det knäppte uti dem.

Annas oroliga blickar följde honom.

Slutligen stannade han framför bordet.

"Men om", sade han, "om sjön fortfar att lägga sig, huru vill då något fartyg lemna Stockholms redd? ... huru komma genom skärgården? ... alla bli infrusna, bli vinterliggare."

"Har ingen fara, herr fänrik", försäkrade gumman: "hvem som blir vinterliggare, inte blir det finnarne ... nog är höst-isen seg och envis, men segare och envisare är finnen ... han sågar sig igenom isen till Waxholm och sen går det af sig sjelft ... det dröjer många dagar innan sjön bortom Waxholm lägger sig ... det der känner nog jag."

"Mor Stina har rätt", tillade Anna, "och hvad hon säger bör lugna oss."

"Tror du, att obehagliga möten förebåda olyckor?" sporde mannen med blickar på Anna.

"Underlig fråga af dig, min vän!... huru många gånger har inte du förebrått mig min fordna vidskepelse!"

"När jag från Strandgatan i afton kom in på Nybrogatan, mötte jag grefve Lejonborgs ekipage", berättade han; "det kunde vara omkring fem minuter förrän jag råkade dig, der du väntade med båten."

"Grefven!" utropade Anna, med ögon gnistrande som en tigrinnas; "han!... den nidingen!... det egentliga upphofvet till vår olycka!"

"Ja, honom mötte jag... hvad tror du?"

"Jag tror att hans ansigte skall bli grönt, som galla, när han får höra din räddning."

"Kommer du ihåg, när vi förra gången skulle fly?"

"Ja."

"Hvem mötte jag då, den der aftonen?

"Bruno... skulle jag inte minnas det?... när glömmer man de rysligheter man utstått?"

"Natten derpå greps jag af Titzen."

"Bruno, den eländige, hade upptäckt din tillflyktsort och derefter angifvit den hos polisen... han spionerade på oss dag och natt... hvad var då naturligare, än att du skulle stöta på honom?... mötet med den uslingen kan således icke anses för en vink af ödet... Ha! jag ville äfven se honom, när han får kunskap om din flykt... han skall slita sitt hår, sönderrifva sitt bröst och krossa sitt fördömda hufvud mot den första mur han möter!" yttrade Anna under vild glädje.

"Vill inte nu herrskapet gå till hvila?" afbröt dem mor Stina, i det hon öppnade den lilla dörren till stugans innersta.

I detta kyffe stod en bäddad säng, nästan lika bred och lång som rummet, hvaruti den befann sig, så att endast en smalare stol derjemte kunde inrymmas, hvilken också hade sin plats invid sängen.

Fänriken tog puffertarne och lade dem på stolen bredvid sängen, hvarefter han oafklädd kastade sig på bädden. Mamsell Anna bar in lilla Julia och lade henne bredvid fadern, men sjelf satte hon sig på stolskanten och tog en puffert i hvardera handen med synbarlig föresats att vaka på sin post.

"Tänker du inte sjelf hvila?" frågade mannen, sträckande armen öfver det redan inslumrade barnet och läggande sin hand på hennes.

"Nej, min vän ... sof du i ro och dröm de lyckligaste drömmar! ... jag vill ej sofva och kan det inte heller."

"Och du tänker vaka hela natten, stackars min goda Anna?"

"Ja, jag skall vaka ... beklaga mig ej ... jag vakar öfver det dyrbaraste jag eger i denna verlden ... öfver henne och dig."

"Du ädla, sällsynta qvinna! ... ve mig! jag har störtat dig i förderfvet."

"Nej, det är jag som störtat dig."

"Anna!"

"Ja, det är för min skull som du ..."

"Anna, du får ej tala så!"

"För att tillfredsställa mina dårskaper, mina nycker och min fåfänga", fortfor Anna, "beträdde du denna farliga bana ... det enda jag förebrår dig, är att du ej förtrodde mig allt ... jag hade velat dela brottet och döden med dig, liksom jag förut delat sällheten."

De talade en stund med hvarandra. Slutligen dog samtalet bort och Anna lyssnade till de slumrandes andedrägt; mannens var ojemn och tung.

Slummerns guddom, hvilken tillsluter våra kroppsliga ögon för dagens vexlingar och strider, förmår dock icke alltid lycka till själens eller för dem undanskymma utsigten af bekymren och qvalen inom vårt eget bröst. Lägg en menniska, med frätande samvete, på kuddar af ejderdun, och hon skall ligga som på en tortyr-bänk; lägg den skuldlösa på ett läger af stenar, och hon skall hvila på en bädd af paradisiska rosor. Hvilans sötma beror icke på hvilostället: den beror på den hvilande.

Det ansträngande arbetet mot is och vågor hade alldeles uttömt Annas krafter; men länge kämpade hon mot sömnens makt. Slutligen föllo pistolerna ur hennes händer ned på golfvet och hon somnade, i trots af den obeqväma plats hon utsett åt sig. Aldrig tillslöts ett motvilligare öga.

Så hvilade de nu alla tre.

Men nordanvinden, som sällskapat med dem öfver sjön och följt dem till den enstaka kojan, hvilade icke. Den knäppte på de murkna träväggarne, slet i trädens nakna grenar och lockade till sig oväder från skyn.

Fjerde kapitlet.

Katten.

Sedan mor Stina tillstängt sängkammardörren efter sitt främmande, slog hon sig makligt ned i den lediga soffan. Hon nickade åt ett större portvins-krus, som bland andra ting stod qvar på bordet, och ögonblickligen var en liten horntumlare fyld till brädden. Derefter nickade hon åt sin kammarherre, den ljusbruna katten, hvilken, hemmastadd i pantomimen, med ett skutt var uppe på bordet och kastade sina gulglänsande blickar på en liten uppslagen smörbytta.

Icke alla kammarherrar få springa upp på sin herskarinnas bord och taga plats mellan medvurstar och smörtallrikar, de må nu för öfrigt vara aldrig så i smöret, men så hade också gummans trotjenare sina stora företräden framför andras. Fullt ut så hal och mjuk i ryggen, som trots någon kammarherre på två ben, och skicklig uti att spinna, om ej just intriger, liksom andra hofmän, samt i stånd att klösa med samma tass, han brukade smeka med, också i likhet med hofvets guldgossar, var gummans kammarherre ett mönster af trohet och tillgifvenhet. Han hvilade ständigt vid sin matmors fötter, uppmärksam på alla hennes rörelser, och när gumman for till staden, för att sälja fisk, var katten den ende som bevakade hennes hus. En gång under gummans bortovaro, så berättas det, hade tjufvar nattetid inbrutit i hennes koja, men inkomne i stugan, hört ett hväsande, som ur ett helt ormbo, och sett ett par eldkulor röra sig af och an i mörkret, hvilket till den grad förskräckt de inträngande, att de hals öfver hufvud hastat ur stugan, qvarglömmande i brådskan ett knyte med diverse,

på annat håll stulna, dyrbarare saker, för hvilkas återlemnande till rätt egare gumman tillgodonjöt en hederlig vedergällning. Förmodligen trodde inbrotts-tjufvarne, att hin onde inackorderat sig hos fiskargumman på Hästholmen. Det är besynnerligt nog, att liksom man alltid föreställer sig en ängel hos alla unga och vackra flickor, så tager man för gifvet, att Belzebub jemnt skall hålla till hos gamla och fula käringar, ehuru, om man närmare tänker på saken, man icke så lätt torde kunna fatta, hvad den lede frestaren har hos en gammal gumma att göra. Allt ifrån den stunden rådde det innerligaste förhållande mellan mor Stina och hennes katt.

Derför, när hon med en ny nickning drack honom till, var det lika mycket af högaktning som af artighet. Derefter hälde hon några droppar af vinet på en sockerbit och räckte denna till katten, som lika hjertligt höll till godo dermed och sedan försåg sig sjelf med tilltugg af hvad som fanns på det rikligt försedda bordet.

Gumman åt icke mycket, men tog sig i stället desto mera till bästa af krusets innehåll.

Ålderdomen har ingen synnerlig matlust, särdeles den fattiges ålderdom. Det hårda, grofva brödet, den torra, sega saltbogen hafva ingenting frestande för sextiåriga tänder. Kalkonsteken, sjampinjonen och ostronen äro deremot utsökt välkomna äfven för den senaste ålder. De fleste rika eller förnäma gubbar äta ihjäl sig, offrande sig på sistone för Ceres, sedan de förut offrat åt Olympens alla möjliga gudomligheter. Men Bacchus är alla åldrars vän, utan afseende på stånd och vilkor. Bacchus stöter sitt glas med vin mot dödens timglas och benrangels-mannen är strax mutad —

"Vin fördrifver galla,
Gikt, kolik, podager.
Vinet botar alla,
Blott god dos man tager."

Nog af, hur länge mor Stina smuttade på portvinskruset, började hon slutligen ånyo nicka, men icke mera med öppna ögon. Hon hade somnat in, men leendet, som spelade kring hennes tunna läppar, röjde de skönaste drömmar. Säkert såg hon sig som ung flicka ännu en gång dansa på logen eller gräsvallen, omflätad af den raske un-

gersvennens armar, eller också uppfångade hon i ett enda notvarp saltsjöns alla aborrar med fjäll af guld och ädelstenar till ögon.

Katten hade under tiden länsat en strömmings-tallrik, ty kattor tycka företrädesvis om stekt strömming. Huruvida han fästade någon uppmärksamhet vid gummans hvila under vingudens fana, kan ej så noga bestämmas, ty han blundade merändels för sin matsmors svagheter; men säkert är, att hans uppmärksamhet esomoftast vändes mot dörren till förstugan.

Visserligen nalkades han en tallrik, hvarpå några tunna skifvor oxstek utbredde sig; men hastigt stannade han på halfva vägen och vände ånyo sitt förståndiga anlete mot dörren. Derunder höjde han på ryggen och spann rätt flitigt. Kattor spinna aldrig för roskull.

En gång närmade han sig med största varsamhet den sofvandes ansigte och slickade dess haka, liksom han velat väcka sin beskedliga matmor; men gumman, i detta ögonblick säkert sväfvande i himmelen, kunde icke hafva ögon för någonting på jorden, icke ens för sin bäste vän.

Slutligen förlorande tålamodet, tog katten ett skutt från bordet ned på golfvet och tassade till dörren, mot hvilken han flere gånger gnuggade sin nos. Kanske ville han öfvertyga sig om den var läst eller icke. Med ett nytt skutt var han tillbaka vid mor Stinas stol och krafsade på hennes klädning; men att väcka en gammal qvinna, som fått sig ett qvarter portvin i hufvudet och dertill drömmer om fordna älskare, dertill fordras vida kraftfullare medel än en katts vänliga tass.

Emellertid syntes den fyrbente vännen allt oroligare och oroligare. Ånyo hoppade han upp på bordet och, sedan han gifvit sin känslolösa väninna en blick, på en gång uttryckande bekymmer och förargelse, tog han plats framför henne och stannade orörlig med ryggen i den förfärligaste bågform, svansen i vädret, klorna utspärrade, hufvudet framåtlutande och ögonen sprutande eld. Alltid förfärlig för sina arffiender, råttorna, borde han i detta ögonblick vara förfärlig äfven för menniskor.

Dörren till förstugan öppnades sakta, liksom af en osynlig hand, och ett bredt ansigte, omkransadt af tjockt svart hår och yfviga polisonger, visade sig i öppningen. Detta ansigte skulle säkert hafva förskräckt hvilken annan som

helst i den lilla stugan, men icke katten, som fortfarande bibehöll sin hotande ställning, utan att likväl sjelf, märkvärdigt nog, kunna injaga någon förskräckelse hos ansigtet i dörren.

Dörröppningen vidgades allt mer, och småningom följdes det breda ansigtet af ett par grofva axlar och slutligen af allt det öfriga, som erfordras för bildandet af en kraftfull, undersätsig karlfigur.

Karlen, eller den objudne gästen, såsom vi med bästa skäl i verlden kunna kalla honom, närmade sig på tåspetsarne det dukade bordet, hvaruppå katten presenterade sig, orörlig, fast med oroliga blickar.

Karlen betraktade, vid det sparsamma skenet af ett nästan nedbrunnet ljus, först den sofvande gumman, sedan lemningarne efter aftonmåltiden och slutligen de hyggliga klädesplaggen, som här och der hängde öfver stolskarmarne. Ju mera han betraktade allt detta, desto ljusare blef hans ansigte.

Nu inträdde trenne andra objudne gäster med samma varsamhet som den förste, likaledes närmande sig bordet.

Den förstes blick föll på den lilla sängkammar-dörren. Derefter meddelade han med högra handen sina kamrater denna upptäckt, läggande dervid ett finger på sin mun till tecken att de borde iakttaga den djupaste tystnad, hvilket tecken också noggrant uppfattades.

En af de sist inkomne karlarne tog ljusstaken från bordet, putsade ljuset och skred derefter till ifrågavarande dörr, hvilken den efterföljande anföraren sakta öppnade. Anföraren och tvänne hans följeslagare störtade in i det lilla rummet, men den fjerde stannade qvar vid bordet hos den sofvande gumman och den vakande katten, som ännu icke lemnat sin post, nu synbarligen något lugnare, sedan han trott sig finna att ingen ville störa hans matmors lugn.

Med ett visst deltagande och en viss beundran följde hans skarpa ögon dens rörelser, som anförde de öfrige.

Så smyger endast en katt, tänkte katten, och jag ville inte vara i råttornas ställe.

Han hade rätt, ty i sängkammaren, lugnets utsedda boning, herskade ingenting mindre än lugn. Först hördes rop af förskräckelse och fasa. Derpå följde buller af brottande personer jemte knytnäfsslag, utdelade å ömse sidor.

"Bits du, din lilla vargunge!" förnams inifrån en sträf basröst.

Ett nytt slag hördes falla, beledsagadt af ett barns qvidande stämma.

"Du har mördat mitt barn, bof, djefvul!" hördes qvinnan derinne utropa; "och jag som räddade ditt! . . . förbannad vare du i din dödsstund! . . . förbannad vare din son! . . . förbannad vare . . . ah! . . . hjelp . . . hjelp . . ."

Jämmerropen tystnade, slagen upphörde. Skramlet af jernbojor vidtog i stället.

Katten såg fundersam på sin matmor. Troligtvis förvånades han öfver hennes goda sömn.

En ovanligt klar November-sol tittade in i fiskarstugan på Hästholmen. Gumman, hvilken hela natten sofvit, vaknade, gnuggade sig i ögonen och började skåda omkring sig med yrvakna blickar.

Det första, som mötte dessa blickar, var naturligtvis det dukade bordet. Nu först fick mor Stina stora ögon. Bordet var till den grad plundradt, att icke ens så mycket som en brödkant återstod af hela kalaset, och kruset, detta välsignade krus, hvilket förskaffat henne så många timmars ro och så många sköna drömmar, var likaledes sin kos.

"Herre min evige!" utropade hon för sig sjelf; "inte kan jag . . . inte kan katten . . . kors i Herrans namn, hvad skall herrskapet säga! . . ."

Nu kom hon att kasta ögonen åt det håll, der sängkammaren var belägen. Dörren stod på vid gafvel, men ingen kristen själ syntes innanför. Förvånad sprang mor Stina upp från stolen och skyndade in i det lilla rummet, med gapande mun och stirrande ögon.

Sängkläderna voro i den förfärligaste oordning och stolen låg i spillror på golfvet. Men icke nog härmed. Här och der syntes blodspår och hårtappar, så väl blonda som mörka.

Gumman raglade förkrossad tillbaka ur den rysliga kammaren.

"Evige Gud och skapare, hvad har händt!" utropade hon med hårdt sammanknäppta händer och med frågande blickar på katten, som i detsamma reste sig upp från golfvet, der han nyss legat.

Katten såg vänligt på sin matmor, men teg såsom ett godt barn eller en god diplomat brukar göra.

Femte kapitlet.

Löftet.

Det var i derpå följande Maj. Den klaraste morgonsol flammade öfver land och vatten. Sveriges sköna hufvudstad tycktes ligga på en platå af guld och eld.

En oräknelig folkskara, af alla stånd och åldrar, böljade ut efter Drottninggatan med riktning åt söder. Öfverallt, der massan framtågade, voro de öppnade fönstren fylda af åskådare.

Hvarför detta pompösa tåg?

Var det en älskad furste, som till konungaborgen ledsagades af ett lyckligt folk?

Eller var det en hjelte som, efter vunna segrar, gjorde sitt intåg i en räddad hufvudstad?

Detta hade visserligen varit någonting ovanligt, ty man har i alla tider icke haft någon uppsjö hvarken på goda konungar eller stora hjeltar.

Nej, intetdera var det.

Kanske genomreste någon stor, verldsbekant konstnär vår hufvudstad?

Nej! Marie Taglioni, sylfiden, dansade då i barnskorna, och Jenny Lind, näktergalen, andades icke ännu.

"Går du med ända fram?" frågade en ung tjensteman sin bredvid gående kamrat.

"Ja, jag har aldrig sett något sådant förr", svarade den tillfrågade.

"Det var synd om Odelius!"

"Du känner då honom?"

"Ja, jag var ofta i hans sällskap på den tiden han tjenstgjorde vid ett regemente i Finland ... det var en högst intressant menniska."

"Jag har hört detsamma af andra."

"Med all aktning för lagarne, så skulle jag icke så ogerna sett, om han kommit undan."

"Han försökte ju rymma två gånger?"

"Ja visst."

"Men hur kom han ur fängelset begge gångerna?"

"Du har väl hört omtalas den der svartögda flickan han hade?"

"Ja, hvem har inte hört talas om Anna Bränner, eller brännspegeln, såsom hon kallas."

"Ena gången smög hon sig in i hans fängelse och bytte kläder med honom samt beredde derigenom sin älskare tillfälle att lura fångvaktaren och slippa ur buren ... men två dagar derefter snokade Titzen rätt på honom och satte in honom ånyo."

"Nå andra gången då?"

"Jo, då tog brännspegeln tjenst hos den nye fångvaktaren, ty den gamle hade fått afsked på grått papper."

"Nå?"

"En afton passade brännspegeln på, när fångvaktaren tagit sig något för mycket till bästa, och knep ifrån honom nycklarne."

"Nå vidare."

"Derefter tog fången den druckne fångvaktarens kläder på sig och flydde."

"Och fångvaktarens piga?"

"Gick på samma gång ur tjensten, utan att vänta på orlofssedel."

"Det undrar jag inte på ... men hvarför gömde de sig inte bättre den gången heller? ... stannade fintligheterna qvar i häktet?"

"Gevaldiger Kron, ypperlig elev af Titz, fick väderkorn på flyktingarne, sågade sig genom isen till Hästholmen och tog de älskande på sängen."

"De arme satarne! ... hvilket uppvaknande!"

"Det kan man riktigt kalla, att direkte från himmelen falla ned i afgrunden."

"Har du sett någon hänga förut?"

"Ja, jag såg Lundgren ... det var jemnt för två år sedan ... men det var en rå krabat och af helt annat skrot och korn än Odelius."

"Men hur tusan kunde han falla på den idén att göra pengar?"

"Hur faller man på alla dumma idéer! ... Den stackars Odelius var, så långt jag kan minnas tillbaka, i en beständig knipa för pengar."

"Men han hade ju talanger?"

"Visserligen, min bror! ... men talangerna här i landet fylla inga plånböcker, och när man dertill har en brännspegel som förtär allt, så ..."

"Han ser emellertid rätt lugn ut der han går mellan presterne."

"Men så är den arma Anna Bränner så lagom lugn ... Gud vet i hvilkenderas ställe jag ville vara!"

"Hon har då riktigt älskat honom?"

"Hon var honom så trogen, att en annan kunnat förlora förståndet deraf."

"Det vore hin!"

"Du har väl hört talas om grefve Carl Gustaf Lejonborg?"

"Kammarherrn och den rike fideikommissarien från Skåne? ... hvem har inte hört talas om honom, den störste lycksökare på vår tid — det vill säga mycket det."

"Den nådige grefven lade ut sina krokar för Anna Bränner ... krokar af silfver och guld."

"Men hon nappade ej?"

"Nappade ej ... men då lade han ut krokarne för den stackars Odelius."

"Och han?"

"Nappade på visst sätt, ty han fick låna den ena summan efter den andra af grefven ... slutligen var Odelius skyldig honom öfver två tusen riksdaler banko utom laglig ränta."

"Än sedan då?"

"Föreslog grefven ett kristligt byte ... skuldsedlarne emot brännspegeln."

"Afslogs?"

"Afslogs tvärt ... derpå följde lagsökning ... på den följde fruktlösa vigilanser ... efter dem hemgjorda bankosedlar samt slutligen snara och krok."

"Stackars karl! . . . Men nu är brännspegeln ledig . . . sådana ögon gråta aldrig länge."

"Men sådana hjertan lida i evighet."

Det stora sorgliga tåget skred nu öfver Södermalmstorg uppför Götgatsbacken och stannade utanför Södermalms källare.

En kypare visade sig på trappan, bärande en bricka, hvaruppå stod ett halfqvartersglas med rhenskt vin. Enligt gammal plägsed, tillåtes det de lifdömde att några minuter rasta utanför denna källare och få sig en styrkdryck.

En polisbetjent tog brickan ur kyparens hand och frambar den till den lifdömde. Denne var klädd i hvita, fina linnebyxor och svart frack. Hans ansigte var blekt, men dess uttryck tillkännagaf att räkningen med lifvet var uppgjord. Artigt sköt han brickan tillbaka.

"Men drick ändå . . . ni behöfver styrka er något", menade fång-predikanterne.

"Jag behöfver det ej", svarade den lifdömde, "och om herrarne ej äro för mycket uttröttade af den långa vägen, så anhåller jag att genast få fortsätta den . . . ju förr, desto bättre."

Tåget satte sig genast i rörelse under oupphörligt ökadt tillopp af deltagare och deltagande.

Hur det gick med rhenska vinet, veta vi ej; men nog var glaset tomt när det återlemnades till kyparen, och nog torkade sig polisbetjenten om munnen med samma hand, som nyss hållit brickan.

Icke så särdeles långt utom Skanstull reser sig våningshögt bland resliga granar och tallar en hvit, trekantig stenbyggnad, från hvars vinklar trenne höga stenarmar, skorstenslikt, sträcka sig mot höjden. Dessa armar sammanbindas ofvantill medelst tjocka jernstänger, försedda med ringar och krokar af samma metall. På murens ena sida är en stor öppnad port, utanför hvilken nu en afdelning af stadsvakten var uppställd. Högt ofvanom muren reste sig inifrån en stege.

Så långt ögat kunde förnimma, voro fälten och backarne fylda af åskådare, gående, ridande, åkande, män, qvinnor och barn.

Den menskliga nyfikenheten skyr hvarken galgar eller stupstockar. Tvärtom är det just vid dylika anrättningar den frossar med glupskaste aptit.

En häftig rörelse bland den sorlande folkmassan tillkännagaf, att dödsoffret trampade de sista fjäten. Allas halsar utsträcktes och allas munnar gapade. Kikare och lorgnetter blixtrade från schäsar och kalescher. I somliga vagnar upptäckte man matkorgar och vinbuteljer. Man ville riktigt hafva roligt i det gröna.

Dödsfången kastade en flyktig blick på den fasansfulla byggnaden, men sänkte den derefter mot marken.

Presterne, som trodde, att den olyckliges mod sjönk med blicken, skyndade att, sitt kall likmätigt, upplifva det med religionens trösteord.

Den lifdömde, liksom hade han läst i de andliges själar, vände sitt ansigte småleende än till den ene, än till den andre.

"Jag betraktade den sköna gräsmattan", sade han; "mina sista steg bära öfver sippor, hvita och blå . . . jag får ändå vid slutet af mitt lif vandra på rosor . . . dock, hvad säger jag!" tillade han allvarsamare; "jag är otacksam mot den milda försynen . . . äfven förut hafva blommor skjutit upp vid mina fötter . . . men på dem har jag trampat — Gud förlåte mig det!"

Dödsfången och hans begge själasörjare trädde nu in genom dödsporten och försvunno ur den otåliga folkhopens åsyn.

"Hvad han såg bra ut!" hviskade ett fruntimmer i en vagn till ett annat.

"Ståtlig, siratlig gestalt, söta du . . . skada . . . stor skada på en så vacker karl!"

"Om han varit ful", inföll en bredvid stående koppärrig arbetskarl, "så hade det varit så lagom skada, era siklöjor!"

"Herre Gud! månntro det dröjer länge, innan han kommer upp?" yttrade en madam med en pepparkakskorg på armen till en arbetskarl, som stod bredvid henne.

"Ge sig till tåls, kära madam!" svarade denne; "fan till trängsel! . . . här är trångt om saligheten . . . ja, ja, för oss, men inte för honom, som de nu hålla på att hissa upp . . . den stackars djefvuln, som får komma så högt upp bland fåglarne och inte får sjunga!"

"Herre Gud! den som vore så säker om saligheten som han!" sade madamen.

"Det kan hon bli för en hacka", inföll en annan, yngre och välklädd mansperson med jättelik växt, mörkbrun

ansigtsfärg, krokig näsa och svarta ögon; "raspa bara ut åttan och peta dit sexton i stället, så går det som en dans ... men tyst, se der ha vi honom ... hurra! ... hvita långbyxor och svart frack, gentilt skall det vara ... stackars dansmästare, som har så långt till golfvet ... ha, ha, ha!"

De som stodo denne åskådare närmast, betraktade honom med förvåning och ovilja. Hvem kunde väl han vara, som förmådde håna och skratta åt ett dylikt skådespel?

"Skönt! skönt!" fortfor jätten, klappande händerna; "präktigt, gamle mästerman! ... inte för fort, inte för hastigt! ... så ja ... långsamt, men väl skall det gå ... bravo, bravo! ropar Knapekullas korp!"

Ett sorl af harm höjde sig rundt omkring och från alla sidor framsträcktes armar, för att nedtysta den jublande resen.

Denne, uppfattande betydelsen af dessa hotfulla tecken, tystnade väl, men hans blickar jublade desto mera.

Tystnaden, som beherskade nejden, var så djup, att man kunde höra fågelns drill från trädens toppar och gnisslandet af galgens jernringar. Men på en gång bröts denna tystnad af ett jämmerrop från skogen, så sönderslitande, att en och hvar som hörde det, isades deraf. Kunde väl ett dylikt fasans rop komma från dödliga läppar?

Nu rörde sig ånyo folkhoparne, men på vägen tillbaka till staden, och efter en half timmes förlopp förmärktes på den rysliga platsen knappast ett spår efter menniskor. Endast ett lik gungade mellan de hvita stenarmarne deruppe för den milda Maj-vinden och smektes af vårsolens barmhertiga strålar.

Det var den siste hängde*).

Ett prasslande i barrbuskarne störde nejdens ödslighet, och fram ur dem skred en högväxt qvinna, ledande vid handen en liten flicka. Begge voro svartklädda. Hemsk

---

*) Sedelförfalskare hafva sedan dess blifvit benådade till lifvet, ehuru allmänna lagens stadgande: "skall varda hängd" ännu icke är vordet upphäfdt. *Förf. anm. 1848.*

Dödsstraff för sedelförfalskning fanns ej i 1734 års lag. Denna drakoniska straffbestämmelse infördes 1747 till skydd för Ständernas egen bank-inrättning. Straffet nedsattes först genom förordningen mot bedrägeri af 1858 till straffarbete från fyra till tio år. Samma straffbestämmelse intogs sedermera i 1864 års strafflag. *Utgifvaren.*

föreföll den svarta drägten, men tiofaldigt hemskare den bleka färgen på deras anleten. Det var en tung natt, lägrad kring isande snöfält.

Qvinnan upplyfte barnet och satte det på sin arm. Derefter vände hon flickans ansigte mot galgen, utvisande för henne honom, som hängde deruti.

"Barn! barn!" yttrade hon med en stämma, hvars dofhet tycktes bringa traktens bevingade sångarskaror till tystnad; "barn! barn! inprägla denna rysliga syn i ditt unga minne, inprägla den så, att ingen glädje, ingen sorg, ingen himmel, ingen afgrund må kunna plåna den derur!... Då skall med hvarje år, som förgår, med hvarje timme, som försvinner, detta minne tilltaga och slutligen uppväxa till ett vidunder, som icke en gång skall rymmas mellan himmel och jord... detta vidunder skall föda ett annat ännu förfärligare, för hvars andedrägt gräs och blommor förtorka, sol och stjernor förmörkas, jord och himmel dö!... Detta blodets och nattens barn döper jag till namnet hämnd! hämnd! hämnd! och jag bjuder galgen till fadder vid det dopet... Hören mig och varen vitnen till mitt löfte, I droppar af ångestsvett och blod, som gjutits på detta förbannade ställe!..."

Sjette kapitlet.

Den treflige gamle.

Utanför Skanstull, men helt nära derinvid, stod på den tiden en mindre byggnad af trä, rödmålad och med hvita knutar. En liten trädgårdstäppa omgaf trenne sidor af denna byggnad, men den fjerde, med sin hvitmålade ingångsport, vette åt stora landsvägen.

Den lilla lägenheten, som vitnade om snygghet, ordentlighet och välmåga, myste rätt intagande mot alla, som färdades förbi den, och nyfikenheten ville gerna veta hvem den lycklige var, som egde eller bebodde den.

Men när nyfikenheten blifvit tillfredsstäld och man fått höra dens namn och yrke, som kallade den trefliga enstaka

gården för sin, antog byggningen hastigt, liksom medelst ett trollslag, ett helt annat utseende och vandraren fördubblade sina steg, för att så fort som möjligt komma ur dess grannskap, förvånad öfver att någonsin med välbehag hafva kunnat fästa sina ögon vid ett sådant föremål.

Det föreföll nämligen nu hvar och en liksom hade husgaflarne blifvit strukna med blod, liksom vore de hvita husknutarne idel på hvarandra uppstaplade dödskallar och som hvarje ruta blixtrade af en bilas glans.

Aftonen af samma dag, som i föregående kapitel omförmäles, och innan ännu klockan slagit tio i Södermalms kyrktorn, satt ensam i en liten kammare uti ifrågavarande bostad en gammal man, mager och flintskallig, men med några gråsprängda hårtestar bak i nacken. Den prägel af surmulenhet och missbelåtenhet, man ofta upptäcker i åldriga anletsdrag, fanns alldeles icke hos den ifrågavarande åldersmannen. Tvärtom tycktes hela hans ansigte återspegla idel belåtenhet med lifvet, ty det trefligaste leende syntes för lifstid hafva hyrt sig rum på hans tunna läppar.

Kammarens möblering var sådan man i mera välmående handtverkares hus plägar finna, hvarjemte allt häntydde på en ända till pedanteri gränsande ordentlighet.

Den treflige gamle, insvept i en morgonrock af rödrutigt ylletyg, satt framför ett bord, hvaruppå, jemte åtskilliga skrifmaterialier, alla med en viss prydlighet ordnade, brann ett ljus i en hög försilfrad pläterstake.

Enslingen drog några bloss ur en vacker tobakspipa med snodd af rödt silke och ett stort silfverbeslaget sjöskumshufvud, en vördnadsbjudande kamrat till de många piphufvud af samma ämne, som stodo uppradade på den stora piphyllan i ett af kammarens hörn. Det syntes påtagligen, att gubben vurmade på piphufvud. På bordet prunkade äfven en tobaksask af björk, hvars lock var försedt med en knapp af ebenträ, skuren i form af ett menniskohufvud, hvilket, i förening med de på väggarne hängande gravyrer i glas och ram, alla samt och synnerligen föreställande hufvud af kungar och andra märkvärdiga personer, ådagalade, att mannens vurm omfattade hufvud i allmänhet. I förbigående få vi äfven omnämna, att på väggen, ofvanom den bäddade utdragssoffan, hängde ett färglagdt träsnitt, föreställande den olyckliga drottning Marie Antoinettes afrättning under guillotinen.

Under det den gamle lät det beprisade Gefle vapen gå upp i den ena rök-ringen efter den andra, hade han ögonen fästade på ett postpappersark, hvilket låg uppslaget framför honom på bordet.

Med tillhjelp af glasögonen läste han följande skrifvelse af en fruntimmershand:

"Ett fruntimmer, som vill tala med er i en högst angelägen sak, önskar och hoppas att få råka er allena i er bostad klockan tio i afton. Hon har ett vigtigt förtroende att meddela er och på samma gång en bön att framföra, hvars uppfyllande skall bereda tröst åt ett lidande hjerta och åt er sjelf icke allenast tillfredsställelsen af att hafva gjort en god gerning, utan äfven en penningförtjenst, motsvarande den välgerning ni bevisar henne. Gå för Guds skull icke bort i afton, ty går jag till er, utan att finna er hemma, får ni på ert samvete en olycklig qvinnas hela förtviflan."

Biljetten saknade underskrift.

"Besynnerligt!" mumlade den treflige gamle för sig sjelf; "papperet fint, stilen vacker... säkert någon bättre person... men hvad kan en sådan vilja mig?... en tjenst af mig, en bön till mig... det måste vara en lustig historia... den skall bli rolig att höra, ty hin anfäkta jag kan lukta till hvad det der skall betyda... lyckligt emellertid att jag gick hem före tio... det hade kunnat hända att den stackars sköna fått gå förgäfves utan att jag rådt för det... hvad är nu klockan?... minutvisaren på elfva... godt... om fem minuter har jag gjort en god gerning och förtjent pengar till på köpet... två flugor i ett hugg... hin må då lägga finger emellan... är just inte min sak heller."

Derefter reste han sig upp från bordet, petade ut tobaksaskan i en liten lackerad blecklåda, stoppade på nytt och rökte, under det han, med ögonen på det perlfärgade vägguret, vandrade af och an på golfvet.

Efter behörigt tillryggalagdt lopp slog vägguret de väntade tio slagen.

Gubben stannade lyssnande, ty han tyckte sig höra ett tassande, som af steg, på farstubron. Han öppnade dörren, genomgick en mindre sal, uppsköt äfven dess dörr och hörde nu tydligen en knackning utanför på husporten. Han öpp-

nade den och blef varse en lång svartklädd qvinna med svart halsduk på hufvudet.

"Gudi vare lof, ni är då hemma!" ljöd emot honom en intagande stämma.

Han gaf ett välkomsttecken åt den främmande och gick framför henne, visande henne på detta sätt vägen till den inre kammaren.

Sedan den gamle bjudit henne en stol och hon på den tagit plats, började han närmare betrakta sin gäst. Hennes ansigte, ehuru honom fullkomligt obekant, tycktes icke desto mindre öfverraska honom. Hans blickar, med uttryck af högsta beundran öfverfarande hennes anletsdrag, fästade sig slutligen vid hennes hals och syntes omöjligen kunna slita sig derifrån.

"Hvilken guddomlig hals!" mumlade han ohörbart mellan tänderna; "så hvit, så lång och ändå så fyllig! . . . det vore läckerbischen det för vännerne derinne."

Dervid flyttade sig hans blickar till ett skåp af betsad björk, som syntes i ena vrån, men återvände dock snart till den guddomliga halsen.

Äfven den sköna å sin sida betraktade med odelad uppmärksamhet sin värds anletsdrag, liksom ville hon på förhand i dem läsa svaret på de frågor hon ämnade göra, bifallet till den bön, hvartill hon nu i hjertat sökte orden.

"Ni fick då i tid min biljett?" frågade hon sakta och skådade sig omkring i rummet, förmodligen för att öfvertyga sig, att ingen tredje fanns derinne.

"Jag fick den i senaste laget, först för en qvart sedan", svarade värden; "ty jag har varit borta hela eftermiddagen och kommer nyss hem."

"Hur lyckligt att ni ändå kom hem före tio!" utropade hon.

"Detsamma sade jag nyss till mig sjelf . . . men, min bästa jungfru . . . kanske jag bör säga mamsell eller fröken . . . får jag inte veta med hvem jag har den äran att tala?"

"Det stod ju i biljetten. att det var en olycklig qvinna, som vill besöka er?"

"Det är godt och väl . . . men namnet och titeln skulle jag väl ändå önska veta på den, som helsar på mig och dertill så sent . . . det är så sällan någon besöker mig, och när jag besöker någon, så sker det utan presentation . . .

mötet är då så knapphändigt, så man riktigt kan säga, att det går hals öfver hufvud.“

Den gamle ledsagade detta infall med ett svagt, hest skratt, hvilket uppslök det vanliga, trefliga leendet och derigenom åstadkom, såsom det tydligen förmärktes, ett obehagligt intryck på den främmande damen.

“Jag får då inte veta, med hvem jag har den äran att tala?“ fortfor han, men denna gång låtande bli att skratta, för att kunna le som förr.

“Olyckan och smärtan behöfva inga namn och titlar“, svarade fruntimret.

“Nå, får gå för det då“, genmälde han; “men på hvad sätt kan jag vara till tjenst ... annars är väl jag den siste, som någon begär en tjenst af ... ja, jag går till och med så långt, att jag ber Gud bevara en och hvar från de tjenster, jag brukar bevisa folk, ehuru detta verkligen är emot mitt eget intresse ... den enes död, den andres bröd ... ingen kan bättre än jag värdera det gamla ordspråket ... jag skulle, rent ut sagdt, svälta ihjäl, om detta ordspråket vore en lögn ... men låt mig åtminstone veta hvarom fråga är.“

“Jag har kommit till er, för att ...“

“För att ...“

“För att bönfalla om den afrättade.“

“Den hängde?“

“Ja, för att bönfalla om hans lik“, svarade qvinnan med halfqväfd röst.

“Hvad vill ni med hans lik?“

“Begrafva det.“

“Gräfva ned det i jorden?“

“Ja.“

“Barnsligheter ... Är det då inte tusen gånger bättre att sväfva i luften med sol och stjernor öfver sitt hufvud?“ yttrade den treflige gamle.

“Och sönderslitas af roffåglarne“, inföll qvinnan rysande.

“Är det bättre att spisas af mullvadarne?“ fortfor den lugnande värden.

“Den olycklige! den olycklige!“

“Hvad går det för nöd på honom? ... han dog emellertid som det en karl egnar och anstår, det måste jag medge ... inte en blink på ögat, inte en dragning på läppen.“

"Ni såg honom dö?"

"Jag gjorde väl mer än så ... det var ju jag som befordrade honom till evigheten."

"Hvad sade han i de sista ögonblicken?" frågade hon med glödande ifver.

"Hvad skulle han väl säga?"

"Nämnde han inte något namn?"

"Förmodligen Guds namn ... nämndes det aldrig förr, så nämnes det åtminstone då."

"Hvilken ryslig, fasansfull död!"

"Kan inte säga ... hängning är väl det beqvämaste lifsläckningsmedel, man kan tänka sig ... ja ja, näst halshuggning, det förstås, för den är ändå numro ett, är riktigt en välgerning ... föredrager ni andra dödssätt, så misstager ni er, min nådiga ... Min salig hustru låg ett helt år på sjuksängen och hon låg, som hade hon legat på en bädd af glödande kol, ... många Herrans gånger ropade hon till mig under plågorna: min beskedliga Kristian, gör slut på det här eländet, tag fram bilan, bilan ... men det hade varit att gå läkarne i förväg ... respekt för de lärde herrarne!"

"Men skammen! vanäran!"

"Skrock, min sötaste! ... den som går till döden, kommer ju sättande som en påfve, omgifven af prester och folk, och i det ögonblick han räcker fram halsen eller nacken, så gapar ju folket på honom, som vore han en af de helige martyrer."

Under det han så talade, framtog fruntimret ur sin förklädsficka en tjock plånbok af svart saffian, som hon öppnade och började bläddra uti.

"Hvad begär ni för den olyckliges döda kropp?" frågade hon med bönfallande blick.

"Hvad jag begär? ... är den döde väl i min makt längre? ... icke mig, utan galgen tillhör han nu.

"Är ni nöjd med denna sedel?" tillsporde hon, utbredande framför honom på bordet en ny transport-sedel på hundra riksdaler banko.

"Om jag är nöjd med den? ... låt se", yttrade den gamle, hållande sedeln framför ljuset och synande den noga på alla sidor.

"Visserligen är jag nöjd med den", återtog han, "den är fullkomligt riktig, så att, om inga andra än den och dylika voro i rörelsen, skulle den hvita trefoten deruppe i sko-

gen icke få några andra lekkamrater än oskyldiga sparfvar och skator."

Den sorgklädda spratt upp från stolen och stirrade med uttryck af fasa på den tröstrike gubben.

"Hvem rår om den här sedeln?" frågade han efter en stunds tystnad.

"Jag."

"Åt hvem tänker ni ge den?"

"Åt er."

"Hvad skall jag gifva er i ersättning?"

"Jag begär endast nyckeln till porten på stenmuren der i skogen."

"Nyckeln till galgen ... jag förstår."

"Och samma höga stege, som begagnades i morse."

"Stegen ja ... den högsta stege i hela vida verlden ... den står på jorden och räcker upp ända in i evigheten ... en märkvärdig stege!"

"Nyckeln och stegen begär jag ... ingenting annat ... det är nog för mig."

"Ni är en nära slägting eller vän till den afrättade?"

"Jag var någonting mindre än slägting och någonting mer än vän."

"Hm, hm!"

"Om ni ej är nöjd med de pengar jag redan gifvit, så bestäm blott summan och jag betalar den på ögonblicket."

"Lagen har dömt honom att hänga, förmodligen till en varning för alla, som vilja flyga högre än vingarne bära ... jag, lagens verkställare, får minst af alla bryta den ... det är hårdt, det kan jag inte neka, men har jag inte rätt?"

"Ni afslår då min bön!" utbrast qvinnan, sjunkande tillbaka ned på stolen.

"Jag skall berätta er något", yttrade den treflige gamle; "er goda väns företrädare hette Lundgren och det var för något öfver två år sedan han upphissades ... dagen efter hans afrättning kom hans syster till mig och bad mig nedtaga honom ... hon gret som ni och bjöd mig pengar som ni ... jag rördes lika mycket af det förra som af det sednare, men som jag tyckte det var väl tidigt att nedtaga den gynnaren dagen efter exekutionen och dessutom fruktade att ådraga mig något ansvar, emedan det är vanligt att, de första åtta dagarne efter en sådan händelse, mycket folk promenerar ut, för att se på spektaklet i luften, och

hin kunde taga mig om hufvudpersonen då saknades, så bad jag den gråtande systern komma tillbaka efter åtta dagars förlopp, då hennes fromma begäran utan prut skulle bifallas.“

“Och hon kom? . . .“

“Hon gjorde så fanden heller“, svarade han, under det han stoppade en ny pipa.

“O, det var bara en syster!“ utbrast qvinnan med en blick af outsägligt förakt.

“Samma dag som systern var hos mig, kom äfven hans enka, gret och regerade som en galning . . . Kom tillbaks om åtta dagar, ropade jag äfven till henne.“

“Hon kom?“

“Hon kom inte . . . tvänne jular snöade och tvänne midsommarsolar lyste på min vän Lundgren, men i luften bodde han, och den som slutligen måste nedtaga honom, det var jag . . . det skedde först i går, och det har han att tacka er gode vän för.“

“Det var bara en hustru!“ yttrade den sorgklädda med ett bittert löje.

“Ni ser emellertid att . . .“

“Jag ser, att ni är en varelse utan medlidande, utan hjerta!“ yttrade qvinnan, uppstigande för andra gången och tagande ett steg närmare sin värd.

“Och detta säger ni åt mig?“

“Ja, jag säger det.“

“Åt mig, som jemnt och samt tyckt det vara skinn om menniskan, fast jag alltid funnit det för tunnt!“ svarade den gamle.

“Ni vill då inte ge mig nyckeln?“ frågade hon nu med en viss beslutsamhet.

“Om åtta dagar.“

“Ni vill inte tillåta mig att begrafva den afrättade?“

“Om åtta dagar.“

“Jag fördubblar summan.“

“Jag kan inte.“

“Tag hela plånboken der!“

“Jag kan inte.“

“Det är allt hvad jag eger.“

“Om åtta dagar har ni honom för intet . . . hör ni det, ni har honom för intet.“

"Nej, nej! jag vill ha honom nu . . . nu i natt! . . . förstår ni, i natt!"

"Ni får det inte."

"Jag skall hafva honom, om jag också skulle . . ."

"Hvad skulle ni?"

Qvinnans ögon tycktes spruta eld, under det de flögo kring rummet, genomträngande hvarje föremål ifrån taket till panelningen.

"Ni letar efter något", sade den treflige gamle med sitt vanliga lugn; "jag skall putsa ljuset, så blir det lättare för er att finna hvad ni söker."

Qvinnan tog plånboken och stoppade ned den i ena förklädsfickan med venstra handen, hvarefter hon med den högra krampaktigt letade i den andra fickan.

"Gif mig nyckeln, menniska! . . . gubbe! gubbe! gif mig nyckeln, eller . . ."

I den högväxta förfärliga qvinnans hand blänkte nu en skarpslipad knif.

"Ni tog denna knif med er, för att döda mig, om jag nekade?" frågade gubben, utan att skifta färg eller darra på rösten.

"Jag medtog den, för att afskära det rep, hvarvid den olycklige hänger", svarade qvinnan; "men jag afskär er lifstråd, om ni inte godvilligt ger mig nyckeln!"

"Nyckeln hänger der i skåpet, som ni ser . . . har ni mod så tag den sjelf."

Qvinnan störtade fram mot den i hörnet befintliga möbeln.

"Vänta, så skall jag lysa er", sade han, fattande ljusstaken och följde efter till skåpet med förökadt leende på de tunna läpparne.

Häftigt ryckte qvinnan upp skåpdörren, men lika häftigt studsade hon tillbaka.

I skåpet hängde visserligen en ofantlig nyckel; men på hvar sida om nyckeln blixtrade en bila.

"Nå, hvarför tager ni inte nyckeln?" frågade gubben, ånyo börjande sitt hesa skratt.

Qvinnan höll båda händerna för sitt ansigte och andades våldsamt, men svarade intet.

"Är ni rädd för bilan, min sköna?" fortfor han; "den är annars inte farlig för andra än mördare, röfvare och rånare . . . akta, akta er vackra, hvita hals!"

Med ett förtviflans rop störtade qvinnan ut ur kammaren.

"Kom igen om åtta dagar!" ropade den treflige gamle efter henne; "men hon kommer inte ... jag känner nog det usla menniskoslägtet ... han får hänga åtta dagar, fjorton dagar, månader, ja år, till dess en ny kommer och ropar till honom: plats för mig, ned med dig, du dingeli dingeli dang! ..."

Sjunde kapitlet.

Korpen från Knapekulla.

Det sorgklädda fruntimret, jagande ut åt landsvägen, stannade ej förrän det stötte mot en mindre dragkärra, som stod vid kanten af ett dike.

Vårnatten var särdeles mild och icke mörkare, än att man vid närmare påseende kunde urskilja icke allenast en gumma, hvilken i sittande ställning slumrade med hufvudet lutadt mot det ena af kärrhjulen, utan äfven en svart likkista, som, prunkande med sina plåtar, stjernor och girlander af silfverblankt bleck, utsträckte sig mellan kärrstegarne.

"Elände, jämmer, förtviflan!" suckade qvinnan, med möda fasthållande sig vid ena kärrstegen; "jag får då inte bädda hans sista hvilosäng! ... korparne skola då slita i dessa vackra ljusa lockar och hacka ut dessa milda blå ögon! ... ve! ve mig!"

Den arma! hon kunde ännu icke föreställa sig, att dessa vackra ljusa lockar, med hvilka hon förr i försmäktande ögonblick så ofta lekt, nu, befuktade af den nattliga daggen, hängde stripiga ned öfver iskall tinning, eller att dessa vackra blå ögon, i hvilka hon förr så många gånger speglat sina egna, brinnande och brännande som tropikens sol, numera voro öfverdragna af en våldsam döds blodsprängda hinna. Nej, nej, hon kunde icke föreställa sig detta, icke fullkomligen tro på lifvets bortovaro hos den

hon älskade, så länge hennes egna lungor ännu andades, hennes eget hjerta ännu slog.

"Men jag skall trotsa allt!" utropade hon med ånyo upprätad gestalt och uppsträckta armar; "nattens och dödens alla fasor, jag trotsar dem alla! ... riglarne skola brista vid ljudet af min klagan, jerndörren smälta för min brinnande andedrägt och muren upplösas i strömmen af mina tårar! ... ha, ha, ha! ..."

Af hånskrattet väckt, sprang gumman upp från marken, rysande för den vildhet, som stirrade emot henne.

"Skynda er, mor Stina! fatta skalmarne, jag skjuter på, jag! ... vi måste fortsätta vår nattliga färd ... tiden lider och solen får ej öfverraska oss!"

"Hvart? ... hvart, i Herrans namn?"

"Till galgen! ... hör ni inte, till galgen! ... är ni döf? ... skynda, skynda!"

"Men, söta mamsell lilla ..."

"Skynda, skynda!"

"Men kommer han inte med oss? ... hvar är han? ... jag ser ju inte till honom."

"Hvem? ... hvem ser ni inte?"

"Gubben i röda huset, vet jag."

"Han kommer inte!"

"Inte?"

"Nej!"

"Herre min evige! ... hur skola vi då slippa in? ... mamsell har då nyckeln till porten med sig?"

"Nej!"

"Men hur vill mamsell då att ..."

"Tig och lyd! ... hvad funderar ni på? ... hvarför gapar ni så der? ... äro edra fötter fastfrusna vid jorden midt i varma sommarnatten! ..."

"Söta mamsell lilla, för all del", stammade gumman; "jag ... jag ..."

"Fega, usla varelse!" skrek den andra; "eländiga trollpacka! ... väx fast i jorden! ... försvinn i jorden! ... ni är en styggelse för luft och vind!"

Dermed knuffade hon undan den gamla och fattade sjelf tag uti kärrskalmarne, hvarefter hon springande drog kärran efter sig öfver gräs och stenar, så att det gnistrade från hjulskenorna.

Gumman skyndade efter under fruktlösa utrop och varningar.

Under det de begge qvinnorna sålunda framilade, genomflammades den mot dem liggande skogstrakten af en blixt, hvarpå följde knallen af ett skott.

"Hvad var det!" utropade den yngre qvinnan, stannande med kärran.

"Gud vare oss nådig!" hördes den äldres skälfvande stämma; "nattens gastar falla öfver oss!"

En ny blixt och ett nytt skott.

"Besynnerligt, besynnerligt!" mumlade den yngre, stirrande framför sig.

"För Guds skull, vänd om, vänd om", bad den äldre; "det är hin onde som huserar med de hufvudlöse! ... det är de onde andarne som kasta brinnande kol på hvarandra!"

"Ha!" utbrast den förra under vansinnig glädje; "sjelfva helvetet erbjuder oss sitt bistånd ... öfvergifna af Gud och menniskor, fly vi till mörkrets makter ... det är detsamma ... framåt, framåt!"

Och dervid fortsatte hon sin brådskande färd. Icke hörde hon gummans jämmerskri och ännu mindre varseblef hon, huru denna, slagen af vidskepelse och förskräckelse, dignade mot marken.

Målet närmade sig. Allt tydligare förnummo den outtrötteliga och oförskräckta qvinnans öron skränet af luftens rofdjur och hon tyckte sig förmärka, huru de flocktals flögo öfver hennes hufvud. Den fasaväckande trehörniga och trearmade byggnaden uppenbarade sig nu genom den mörka susande barrskogen.

Afrättsplatsens besökarinna hejdade sitt språng och hennes fot blef tyngre, ju närmare hennes blick omfattade det i luften sväfvande dödsoffret.

Hon släppte de skalmar, hvilka hon hitintills krampaktigt omfattat, och hennes händer hopknäpptes och hennes läppar rörde sig, men något ord från dem hördes icke. - En känsla af tallösa qval sammanpressade hennes hjerta och sög åt sig hvarje välmenande tår, som ville fram öfver ögonens glober, för att uppmjuka dem, värma dem. Natt utanför dem, natt innanför dem. Dödsängelns hand närmade sig hennes pulsar och skakade sina frostkorn ned öfver lifvets och ungdomens blodsvall.

Då flammade blixt på blixt förbi hennes ögon och tvänne knallar, liksom af lossade skott, skrälde ånyo i hennes öron, och med ekot af dem förenade sig ljudet af ett groft hånande skratt, hvilket genomträngde den nattliga rymden.

Detta återkallade henne till lifvet och hon störtade fram invid vestra sidan af stenmuren åt det håll, hvarifrån hon hörde det vilda skrattet.

Då upptäckte hon på några famnars afstånd från trehörningens åt skogen vända sida en jättehög gestalt med ansigtet vändt mot höjden och armarne hvilande på något, som liknade ett eldvapen.

"Hvem der?" frågade en djup, men klar manlig stämma.

"Bruno! Bruno!" skrek qvinnan till och raglade mot muren.

"Denna röst! . . . Anna! Anna!" skallade ånyo samma stämma.

Och den mörka gestalten nalkades muren och lade sin hand på qvinnans axel.

"Du, du!" stammade hon; "du här, här! . . . eländige! hvad har du på detta ställe att göra?" tillade hon med återvunnen fattning och nästan skrikande.

"Skåda in i ditt eget svarta hjerta", svarade mannen, hvars mörka örn-ansigte i detsamma närmade sig hennes; "skåda derin, ty der står med eldbokstäfver skrifvet, hvad jag har att göra på detta ställe . . . förstår du mig! . . . Anna! Anna!"

Under dessa utrop fattade han uti Anna och skakade henne våldsamt.

"Släpp mig, du jordens afskum!" ropade hon, slingrande sig ur hans armar med en åls smidighet; "släpp mig, eller tappar jag med denna ut ditt svarta blod!"

Samma knif, som kort förut blixtrat mot den treflige gamle i röda huset, svängdes nu hotande mot mannen med örn-ansigtet.

"Hå, hå, du Knapekullas ros!" yttrade denne; "dina törntaggar hafva inte förslöats i den ljuslockiges armar . . . i kattens lena hår gömmer du ännu kattens klor."

"Hvarför denna bössa i din hand?" frågade hon i befallande ton; "hvarför aflossade du de skott, jag nyss hörde? . . . svara, Bruno! hvad har du gjort här?"

"Med denna goda dubbelbössa, som jag nu håller på att ladda igen, såsom du ser", svarade mannen, "öppnar

jag glugg på glugg i din förförares kropp, den nidingens, som dinglar deruppe, och åt hvilken jag önskade hundra halsar och hundra snaror.“

“Gud fördömme dig, Bruno, i din sista stund!“

“När jag fått så många gluggar uti honom, som kulor finnas i min jagtväska“, fortfor denne, “då bjuder Knapekullas korp — du minns väl att jag kallades så derhemma — sina kamrater, som flaxa deruppe, på storkalaset.“

“Afskyvärdt! gräsligt!“

“Och när solen uppgår, skall dagsljuset stråla öfver den uslingen och det skall stå som skimrande qvastar igenom honom.“

Dervid lade han an och aflossade begge skotten efter hvarandra, men med kort uppehåll, hvarefter han blåste i pipan och började ladda ånyo.

“Jag tror, att jag träffade hans hjerta med lika säkerhet, som han en gång träffade mitt“, yttrade han derunder med läppar, darrande af ilska; “hör du deruppe, hvad tycker du om mina sex goda bösskulor!“

“Bruno! medlidande med den döde!... hur usel den hämnd som föröfvas på en fiendes liflösa stoft!“ ropade Anna, numera bönfallande.

“Hämnas ej sjelfva lagarne på de döda?... hvarför steglas den halshuggne?... hvarför låter man den hängde sitta qvar i åratal?“

“Bruno! Bruno!“

“Men du har rätt: usel är min hämnd, ty han känner icke mera de sår jag gifver honom... bättre förstod sig han på den saken... kan du räkna de sår, han gifvit mitt hjerta, gnistorna af de bränder han slungat in i mitt bröst? ... och ändå lefde jag, kunde icke dö... sjelfva döden ryggade för min smärta... ingen hörde mig, när jag tiggde och bad om medlidande... ingen... ingen!... ha ha! sex goda bösskulor... två till, så blir det åtta... ha ha!“

Han lade an och sigtade.

“Nåd, nåd! på mina knän ber jag dig derom“, stammade Anna, knäfallande på den fuktiga marken och sträckande sina armar mot den vilde skytten.

“Ha, ha!... så ligger då ändtligen rosen vid korpens fötter“, sade denne och sänkte bösskolfven mot gräsmattan; “nej, Anna, det är inte hämnden blott som laddat denna

bössa . . . det är afunden . . . ja, ännu afundas jag honom der han hänger . . . ännu skulle jag vilja vara i hans ställe.“

“Och hans rysliga död . . .“

“Ack, hvad betyda väl ett ögonblicks marter, när man i åratal frossat af salighet!“ inföll jägaren, något vekare och hvilande pannan på bössmynningen.

Anna uppreste sig från marken och trädde honom några steg närmare.

“Bruno!“ hviskade hon, bemödande sig att göra denna hviskning så ljuf, så klingande.

“O! hvad jag lidit under dessa långa, förfärliga år!“ klagade han.

Anna lösgjorde sakta bössan ur hans armar, riktade den mot skogen och afsköt begge skotten i luften, hvarefter hon kastade geväret långt ifrån sig.

“Anna, hvad gör du!“ ropade den afväpnade, liksom vaknad ur en dröm.

“Med dessa begge kulor försvunno din hämnd och din afund“, svarade hon; “och Bruno är för evigt försonad med sin dödsfiende.“

“Jag? . . . jag? . . .“

“Du skall hjelpa mig att nedtaga honom“, hviskade hon, läggande sin hand på jägarens arm; “det skall du göra, Bruno!“

“Jag! . . . hvad tänker du på?“

“Du skall hjelpa mig att lägga honom i den kista jag fört med mig.“

“Du yrar!“

“Tillsammans skola vi gräfva grafven, hvaruti han skall hvila“, fortfor hon, lutande sig närmare intill Bruno och smekande hans mörka kind.

“Och detta fordrar du af mig? . . . af mig!“

“Af dig.“

“Jag förstår dig ej.“

“Du är ej mera din egen . . . du tillhör mig . . . du är ett verktyg i min och hämndens oemotståndliga hand, den glafven, hvilken skall falla öfver deras hufvud, som tillskyndat honom denna rysliga, skymfliga död.“

“Och du?“

“Af kärlek höjdes jag upp till honom . . . för att hämnas honom, sjunker jag ned till dig.“

“Anna!“

"Har du förstått mig?"

Bruno slog sina armar om hennes lif, men hon ryckte sig lös ur hans famn.

"Du ser denna mur, Bruno?"

"Ja, jag ser den ... hvad vill du?"

"Som yngling klättrade du upp till kronan af det högsta träd, blott för att tillfredsställa en flyktig nyck af den obetänksamma, lättsinniga Anna."

"Ja, jag hade kunnat bestorma himmelens fäste blott på en vink af dig."

"Du tager denna knif."

"Och med denna knif?"

"Lossar du den döde från det band, vid hvilket han nu gungar i rymden ... du gör det med sekundens hastighet."

"Och sedan?"

"Följas vi åt till det ställe, der jag åt honom utsett en graf."

"Och sedan?"

"Går du att göra det största offer, någon dödlig gjort före dig ... du skyndar att hämnas dens död, som du i lifvet mest hatade bland alla ... ha, Bruno! du skall blifva stor, blifva en hjelte i Annas ögon!"

"Och sedan? Anna, sedan?" ropade Bruno, under det branden på hans kinder genomträngde natten.

"Sedan", svarade Anna, "när du fullbordat det verk, jag från denna stund anförtror i dina händer, sedan, du broder af min stam, är den hämnades älskarinna — hämnarens."

"Hon är då min, min!" jublade den vilde jägaren och tryckte begge händerna mot sitt våldsamt arbetande, af lössläpta passioner bestormade bröst.

"Bof!" mumlade Anna för sig sjelf; "de kulor, hvarmed du sargat min älsklings lik, skola, som skyhöga fjell, falla öfver ditt eget hufvud tillbaka! ... den brinnande facklan, jag kastar in i rishögarne, skall varda till aska, liksom de! ... jag har dig fast, niding! och lättare sliter du hjertat ur eget bröst, än du sliter dig från mig! ..."

Derefter vände hon sitt ansigte mot Bruno och såg på honom med en blick af sådan tjusande allmakt, att denne ovilkorligen böjde sina knän mot jorden.

Men om han sett denna blick, när den vände sig bort, återtagande sitt innersta uttryck, då hade i sanning både sedelförfalskaren fått hänga qvar vid sin snara och dennes efterlemnade älskarinna icke utlagt några snaror mer.

När den treflige gamle följande morgon trädde ut ur det röda huset med de hvita knutarne och, rökande sin stora tobakspipa, styrde sina steg utåt landsvägen samt öfvergick den vidsträckta gräsplanen, hvilken dagen förut varit öfverfyld af Stockholms nyfikne åskådare och åskådarinnor, hof han upp sina ögon, riktande dem mot de af vårsolens guld belagda skogstopparne.

Hvad såg han på, den treflige gamle?

På den strålande maj-sol kanhända? Ack nej, den som minst femtio gånger trehundrasextifem sett solen uppgå, kan icke gerna känna nyhetens behag för den enformiga himlakroppen. — Beundrade han väl lärkorna, som sväfvade och qvittrade högt i sky? Nej, en så rent af praktisk man som han, kunde icke gerna hugsvalas af poeters vanliga gudamat.

Nej, han betraktade blott den hvita trehörningen, som glänste fram ur skogsbrynet.

Pipmunstycket halkade undan hans läppar och det vanliga trefliga leendet försvann.

"Borta, borta!" mumlade han för sig sjelf; "det finns då verkligen en varelse på denna tokroliga jord, som vågar något af tillgifvenhet och kärlek; men", tillade han, "hade hon uppskjutit saken i åtta dagar, så hade det nog fått vara som det var, det är jag säker om, ty jag känner de uslingarne jag . . . det finns ingenting som icke kan glömmas efter åtta dagar . . . på det vågar jag tio halsar mot en, om jag hade dem."

Det trefliga leendet spelade ånyo på den gamles läppar.

Åttonde kapitlet.

Blickar på en förfluten tid.

Inom Tjusts härad, fyra mil norr om Vestervik, är belägen en by med namnet Knapekulla.

Denna by hade sin märkvärdighet derigenom, att alltsedan urminnes tid sigenare eller s. k. tatare bebott den, och ännu för omkring tjugo år tillbaka utgjorde medlemmarne af ifrågavarande stam flertalet af byns innevånare.

Till Knapekulla anlände, i början af detta århundrade, tvenne sigenare med namnen Bränner och Stark. De hade, märkvärdigt nog, ledsnat vid det kringstrykande lefnadssätt, hvarvid de ända från sin barndom vant sig, hvilket till någon del bevisade, att det hos dem fanns bättre gry, än hos de fleste af deras stam.

Mellan dessa begge rådde ett vänskapsförhållande, kanske mera grundadt på umgängesvana, än på någon innerligare böjelse, ty de hade ända från yngre dagar tillsammans genomvandrat landsbygderna och gjort affärer för gemensam räkning.

Begge voro glashandlare och glasmästare, hade hvar sin hustru, hvar sitt barn samt hvar sin häst och kärra.

Huruvida dessa tvänne qvinnor voro hustrur inför lag och evangelium, känna vi ej så noga, ty med sigenar-familjer, liksom med annat till och med hederligare folk, är det ofta ej så noga med den saken; men säkert är, att madamerna Bränner och Stark hade alla en hustrus rättigheter, hvilka de också till sådan vidd uppfattade, att de esomoftast glömde sina skyldigheter. Ehuru sins emellan merendels i oenighet, kommo de likväl deruti öfverens, att ej vara sina respektive männer undergifne samt att åt dessa inrymma så liten del af husbondväldet som möjligt. De lyckades också utomordentligen väl, ty begge voro ovanligt sköna qvinnor med lockar och ögon ur Österlandets sagoverld.

Skönhetens makt är lika oemotståndlig i sigenarens taklösa tjäll som i hofvets gyllene salar.

Bränner och Stark, så sigenare de än voro, tycktes för öfrigt vara medgörligare och frommare till sinnes, än deras kamrater i allmänhet äro. Kanske bidrog till denna ovanliga omständighet det yrke, de begge idkade. Alla glasmästare borde hafva varma, milda och upplysta själar, ty det ämne, de dagligen handtera, lemnar ju ett lätt tillträde för solen och ljuset.

Bränner och Stark hade hvar sitt barn, den förre en dotter, den sednare en son. Bruno och Anna Jolanta voro jemnåriga och hade vuxit upp tillsammans.

Bruno hade ansigte som en örn och äfven färg lik en sådan, men som det stolta örn-namnet icke gerna kunde anstå en tatareson, så kallades han allmänt i trakten deromkring för "korpen från Knapekulla".

Anna Jolanta, skönare än till och med hennes egen moder någonsin varit, kallades deremot för "Knapekullas ros", trots det sigenarblod, som brusade i hennes ådror. Hon var en ny "Preciosa", ehuru ej ett högadeligt hittebarn, såsom denna. En flicka kan nog vara underskön ändå, utan att kalla en grand af Spanien för fader.

Bränner och Stark, hvilka, efter några års vistande i Knapekulla, hade under tårar sett sina hustrur föras till grafven, ehuru de buro sin förlust såsom förståndige män, voro visst icke vid klena ekonomiska omständigheter. Ryktet ansåg dem till och med för rika. Sigenare i allmänhet borde hafva lätt för att bli rika, ty de äro med skäl ansedda för att icke alls vara nogräknade om medlen. Fördelen af goda ekonomiska omständigheter bygger trappsteg upp till civilisationen. De begge sigenarne beslöto att gifva sina barn en något bättre uppfostran, än den som står att vinna på landsvägarne, eller i skog och mark.

Bruno och Anna blefvo skickade till ett slags skola eller hel-pension, icke i Stockholm, ty det hade varit väl starkt för sigenar-barn, utan i Vestervik, hvilket var åtminstone något.

I denna pension förblefvo de till sitt femtonde år, då de hemkallades af sina respektive fäder, för att vara dem till råd och stöd i deras enslighet. Begge förde med sig från pensionen visserligen många rätt artiga insigter för sin ålder, men derjemte ett brinnande hat mot alla, som ej voro af samma stam som de sjelfva.

Ropet "tatarungarne", hvilket de dagligen hört på Vesterviks gator, ljöd ännu i deras öron. I den mån de unga tu tillväxte och utvecklades, antog likväl detta hat en olika riktning hos dem båda. Brunos hat gaf sig luft i vilda excesser mot alla, som hade ljusare hy än han. Han blef bygdens starkaste och mest fruktade slagskämpe. "Knapekullas korp" syntes uteslutande hafva för ändamål att hacka ut ögonen på bygdens befolkning, utan afseende på ålder och kön, och när fadern tog sig före att handgripligen tukta honom, vände han näbb och klor till och med emot denne.

Anna Jolantas hat var af lugnare beskaffenhet. Det hade öfvergått i ett förakt för menniskorna, visserligen kallt på ytan, men desto mera glödande på djupet. Icke en gång det beröm, man slösade på hennes ovanliga skönhet, förmådde släcka en enda gnista af den inneboende glöden.

Som nu Bruno var ovanligt skicklig uti att skrifva och räkna, sökte fadern skaffa honom plats såsom något slags bokhållare på ett jernbruk inom häradet, ty att hafva hemma hos sig en yngling, som ingen hade hand med, var omöjligt. Detta lyckades, ty ynglingens kraftfulla och hurtiga utseende, i förening med kännedomen om faderns förmögenhet, var en mäktig förespråkare. Brukspatronen så väl som inspektoren påträffade i Bruno en svår lärjunge. En bruksbokhållares åliggande, bland annat, att hålla bruksfolket i tukt och herrans förmaning, såsom det heter, uppfylde han visserligen till punkt och pricka, i tid och otid, ty det fanns väl knappast någon dag, då ej smeders och koldrängars ansigten buro märken af den vilde bokhållarens knogar; men det hade väl gått an med det, om han icke på samma gång vid flerfaldiga tillfällen satt sig upp både mot patron och inspektor.

Vid mer än ett tillfälle var det allvarligen fråga om att skilja honom från kontoret och tjensten; men den vilde ynglingen hade ett mäktigt skydd hos fruntimren på bruket, från och med patronessan ned till vallflickan.

Men det hade väl möjligtvis kunnat gå an, om det endast varit mot Brunos grofva händer man haft någonting att anmärka. Olyckligtvis började äfven hans långa fingrar komma med i räkningen. Sigenar-naturen gjorde sig allt mer och mer gällande hos honom. Bruno var, såsom nyss nämndes, ovanligt skicklig uti att skrifva. En vackrare

stil än hans kunde brukets kontorsböcker, äfven från de äldsta tider, icke framvisa. Men Bruno kunde äfven skrifva den fulaste stil, när han ville. Brukspatronen skref mycket illa. Bruno efterapade hans stil till sådan fullkomlighet, att folk ofta lemnade ut pengar på de reqvisitioner, som Bruno, å sin patrons vägnar, förevisade. Vid räkningarnes uppgörande kunde alltid brukspatron gifva sig hin på, för det första, att han sjelf hade skrifvit reqvisitionerna, och för det andra, att han hvarken reqvirerat eller inhändigat de ifrågavarande summorna.

Patronessan, ett i orten allmänt högaktadt fruntimmer, knubbig och rätt treflig för sina fyratio år, saknade på sin toalett åtskilliga dyrbarare guld- och silfverpjeser. Gerna skulle hon hafva velat skylla på någon af pigorna; men hon kunde det icke. Lika gerna skulle hon hafva velat taga någon af det öfriga bruksfolket för hufvudet; men hon kunde icke heller det.

Men hvarför kunde hon det icke? — Det visste man ej, ty hennes egen man, den hederlige patronen, var icke en gång underkunnig om hennes förlust och skulle säkert aldrig hafva blifvit det, så framt icke, vid saknaden af en större penningsumma i brukskassan, man händelsevis kommit att visitera den unge bokhållarens gömmor, hvarvid upptäcktes icke allenast ifrågavarande penningsumma, utan äfven en hel hop guldnipper, hvilka hade ett förvånande syskontycke med dem, patronen sjelf i yngre, lyckligare dagar köpt och skänkt sin älskade hälft. Bland annat fick man jemväl ögonen på ett par toalett-stakar af konstigt arbetadt silfver, hvilka icke hade sin like inom hela Kalmar län, såvida man icke kände till de ljusstakar, som vanligtvis prydde patronessans toalett och hvilkas bortovaro patronen nu först erinrade sig.

"Galgfogel?" ropade patronen till sin bokhållare; "hur har du kommit öfver dessa saker? . . . bekänn för mig, annars får du bekänna för länsman."

"Fråga frun", svarade Knapekullas korp med ett grin, som vanstälde hans för öfrigt rätt ståtliga ansigte, under det han, till råga på oförskämdheten, gjorde en betydelsefull gest med händerna mot pannan.

Brukspatronen bleknade och störtade in i sin gemåls rum. Han blef förtviflad, hon blef förtviflad, hela huset blef förtvifladt. Den som lättast kom ifrån affären var

verkligen Bruno Stark, hvilken ögonblickligen skildes från tjensten, utan all inblandning af länsman och missgerningsbalk, ty saken var den, att Bruno både hade stulit och icke stulit. Han hade stulit stakarne, men ganska ärligt fått ringarne. Brukspatronen skulle dock hafva velat skänka Gud vet hur många tusen till de fattiga, om Bruno likaväl hade stulit de sednare som de förre.

"Din drummel!" sade fadern sigenaren till den hemkomne sonen; "man blir ej straffad för det man stjäl, utan för det man ej kan gömma det stulna . . . lägg det på minnet till en annan gång, ditt rötägg!"

Derigenom tröstad i sin stora bedröfvelse och utlofvande bättring, skyndade Bruno till Bränners hus, för att välkomnas af Anna Jolanta. Men det var som att hoppa ur askan i elden, ty — dock det torde vara tid på att omtala, i hvilket förhållande de jemnåriga lekkamraterne stodo till hvarandra. Dertill tarfvas icke många ord.

Bruno hatade alla, med undantag likväl af leksystern; men henne älskade han också med hela styrkan af den passion, hvaraf en dylik vildsint och tygellös själ måste vara intagen. Endast Anna skulle hafva kunnat tämja detta unga vilddjur; men Bränners dotter föraktade alla, alla utan undantag.

Likgiltig, såsom det syntes, lika mycket för dygden som för lasten, gick hon tyst och grubblande för sig sjelf. Icke en gång den djupaste kännare af menniskohjertat skulle hafva kunnat beräkna verkan af denna krater i qvinnoform, när den en gång skulle komma till utbrott. Hon var en hemlighet för alla, en hemlighet för sig sjelf. Bruno fördrog hon alldeles icke, men af det skäl, att hon icke kunde fördraga någon. För öfrigt voro de flesta af Brunos odygder af så oridderligt lumpen beskaffenhet, att de aldrig kunde tillvinna sig hennes bifall. Att stöta dolken i ett menniskohjerta, det skulle Anna möjligtvis kunnat ursäkta, men stjäla, om det också icke vore mera än en knappnål, det väckte hennes afsky. Bruno kunde hon således icke älska, ehuru glansen i hennes öga och den höga rodnaden på hennes kind röjde behofvet af ett föremål, som kunde älskas.

Då inträffade en händelse som förorsakade en stark brytning i hennes själ och kom *åtminstone henne sjelf* till medvetande af sitt väsen.

En dag under den tid Bruno vistades på jernbruket, promenerade Anna Jolanta genom den skogstrakt, som gränsade till stora landsvägen. Hon var klädd i röd, fin yllekjortel och svart sammetsspens, kantad med silfver. Purpurröda band voro snodda kring de tjocka korpsvarta hårflätorna, som hängde långt ned utefter ryggen.

Förnimmande ljudet af flere häftigt ordvexlande röster från landsvägen, påskyndade hon sina steg ditåt. Dold bakom några buskar, blef hon nu vitne till följande uppträde på landsvägen.

Tvänne barn från hennes by och af hennes egen stam stodo skrikande med händerna om sina blodiga näsor. Icke långt från dessa visade sig en ung man, klädd såsom en bättre resande, med fint, välbildadt ansigte, ljust hår och ljusa mustacher samt uniformsmössa på hufvudet. Den resande ordvexlade med tvänne resliga bonddrängar från en annan by.

“Blygens I inte“, ropade till dem den unge militären, “att misshandla dessa små stackare! . . . fy tusan, sådana uslingar I ären! . . . om jag gjorde rätt så . . .“

“Det är ju bara ett par tatar-ungar“, inföll den ene af drängarne.

“Men äro de inte menniskor för det, era lurkar“, återtog den resande, rodnande af harm; “I hafven ingen rättighet att trampa på en mask en gång.“

“Maka sig herrn upp i schäsen bara“, sade den andre drängen, “för annars kommer han dit fortare än han vill!“

Knappt voro dessa ord sagda till slut, förrän den unge mannen, vig som en panter, störtade sig öfver de resliga bonddrängarne och det med sådan verkan, att desse, under klagorop och svordomar, togo till flykten, hvarefter segraren, sedan han kastat några slantar för tatar-barnens fötter, skyndade till sitt åkdon tillbaka.

“Bra, bra, ädla, vackra herre!“ hördes bakom honom en underbart klingande stämma.

Den resande vände sig om, men förmådde icke skrida framåt, ty han kände sig fasttrollad vid marken.

Var det väl en fé ur skogens gröna verld, eller en najad ur källans blåa botten? — På den svarta sammetslena fransen vid sigenerskans ögonlock gnistrade en tår, den första på många år, och ur tåren blickade en själ, för första gången vaknad ur sin dvala.

Anna Jolanta hade upptäckt hvad hon aldrig trott sig kunna upptäcka, nämligen en varelse, hvilken, ehuru han ej tillhörde hennes stam, likväl kunde lida af den orättvisa, som förföljde den, och icke blygdes att försvara ett föraktadt och fördömdt slägte.

Kratern var färdig. Lågorna stego mot skyn.

Den resande, ehuru målet för hans färd ännu på långt när icke var hunnet, kunde icke slita sig från grannskapet af Knapekulla by. Han qvardröjde der dagar, månader.

Anna Jolanta flög öfver fält och backar. Blommorna myste skönare under hennes fötter: foglarne sjöngo skönare öfver hennes hufvud; ty hon, som sväfvade mellan dem, andades kärlek, idel kärlek.

Ett halft år derefter satt fänrik Carl Odelius ensam i sitt rum uti Stockholm, sysselsatt med att ur minnet teckna på papperet en flickas hufvud, ty den unge krigaren förde ritstiftet lika skickligt som han förde värjan.

Då öppnades hastigt dörren och fänriken hörde nämnas sitt namn.

Ögonblickligen for han upp från stolen och sträckte armarne mot den öppnade dörren.

Anna Jolanta, den österländska fägringens drottning, stod på tröskeln.

“Man vill binda mig vid korpens vinge“, sade hon; “men hellre än att lefva gift hos korpen, lefver jag ogift hos dufvan.“

Med solstrålens hastighet ilade hon i hans famn och hvilade der med solstrålens verkan.

“Jag för med mig min fars och min stams förbannelse“, hviskade hon; “men jag för också med mig mitt öfverfulla, öfversaliga hjerta.“

I denna stund skulle qväkarens kalla dygd hafva försmält, som glätschern för den glödande lavan.

Men hvad gjorde "Knapekullas korp"? — Han skrek sig hes öfver land och vatten. Han utspände vingarne till jagt efter de älskande. Han utlade snaror i deras väg och rasade i deras spår, när de segrande öfvergått snaran, ty "Knapekullas ros" vårdade sitt hvita hjertblad och vakade öfver sin älsklings dagar.

Sålunda framlefde de sju år tillsammans. Dessa sju år voro för dem blott en enda dag, ty det föreföll deras hjertan, som hade solen blott en enda gång gått upp, för att sedan evigt stanna på fästets middagshöjd. Sina lediga stunder egnade mannen åt målarkonsten och det dröjde icke länge, förrän Anna Jolanta skänkte konstnären ett nytt hufvud att kopiera, Julias lilla hufvud med faderns hår och moderns ögon.

"Du kan icke gifta dig med sigenerskan", sade hon en afton till sin älskling, då han med henne och Julia i sin famn vidrörde detta ämne; "dina anförvandters hat hvilar öfver mitt hufvud; men jag vill icke, att det skall hvila öfver ditt . . . Ve den qvinna, som icke kan älska, icke kan vara trogen, icke kan dö för den hon älskar, utan att först behöfva höra sina pligter sig föreläsas af presters deklamerande läppar!"

Men omsider började solen, icke luta mot vestern, men fördunklas af moln. Var det skuggan af en faders förbannelse, eller var det skymten af samhällsanden, som rustade sig till hämnd mot en laglös kärlek?

Odelius ville innefatta sin afgudade perla i guld, och perlan lät sig innefattas, derför att han ville det. Om vintrarne uppehöllo de sig i Stockholm, deltagande i dess offentliga nöjen. Man köper icke dessa nöjen för en fänrikslön och betalar dem icke med hvad man inkasserar för oljefärgsmålningar i detta på mecenater så fattiga land.

"Hvarför stänger du dig så ofta ensam inne, Carl?" frågade hon honom en dag.

"Jag håller på att rita något", svarade han med skygg blick.

"Något, som jag inte får se? ... något, som din Anna ej får glädjas åt?"

"Något, som jag en gång tänker öfverraska dig med", genmälde han och började tala om annat.

Anna Jolanta frågade icke mer, men väntade otåligt på öfverraskningen.

Och öfverraskningens ögonblick uteblef ej. En afton inträngde polis-betjenter och stads-soldater i de älskandes boning. Rum och möbler visiterades noga, hvarefter Carl Odelius bortfördes af vakten, och fängelsets portar tillbommades efter en ny sedelförfalskare.

Något af hvad derefter timade känner redan läsaren. I fortsättningen följer återstoden.

Det onda, som sigenerskan insupit med modersmjölken och hvilket, genom det hårda bemötande hon af menniskor utom hennes stam fått erfara, småningom antagit form och betydelse af hat och menniskoförakt, hade, så länge kärlekens ande sväfvade öfver djupet, legat fördoldt, nedträngdt, kufvadt på bottnen af hennes själ.

Men när döden, i bödelns gestalt, trädde emellan henne och hennes kärlek, då blef det natt för hennes ögon, natt i hennes själ.

Och ur det nattliga djupet uppsköt nu det länge fördolda, nedträngda, kufvade fröet, fick rot, stam och krona, hvars svarta, polypiskt rörliga grenar omflätade hela hennes väsen och kramade derutur allt det goda, kärleken gifvit hennes hjerta, ja ända till och med minnet af den frid och lycka, hon en gång njutit. Det föreföll henne, som hade hon aldrig haft någonting att tacka försynen för — som hade hatet oafbrutet fylt hennes hjerta. Den sjuåriga glädje hon njutit, var numera för henne blott en gäckande dröm.

I stället för den flydda kärlekens ängel, sväfvade hämndens furie öfver djupet.

ANDRA AFDELNINGEN.

Hämnden.

"För de lätta silkeshåren
Ormar nu kring pannan fläkta,
Och i fasans svarta mantel
Är dess liljedrägt förvandlad;
Dolkstygn äro hennes kyssar,
Dödsqval äro hennes famntag."
STAGNELIUS.

Nionde kapitlet.

Hyenan bland lammen.

Mången af våra äldre läsare och läsarinnor i hufvudstaden erinrar sig utan tvifvel en gammal mamsell V**, hvilken gaf en hel hop af det uppväxande slägtet undervisning i dans.

Sjelf hade hon i yngre dagar varit figurant vid kungl. teatern, träget tjenstgörande vid dess s. k. "tunga kavalleri". Men hvad seder och lefnadssätt beträffade, hade hon aldrig kunnat hänföras till de "lätta dragonerna", så berättades det åtminstone, och betraktade man hennes ansigte något närmare, så behöfde man visst icke betvifla sanningen af hvad som berättades.

Fula fruntimmer borde aldrig skryta med sin dygd. Det är blott för de vackra, som skärselden tändes och flammar — blott de vackra, som utses till offerlam.

Mamsell V** talade ofta och gerna om sina "första" ungdomsdagar. Hon lade alltid vigt på ordet: "första", ty säkerligen trodde hon sig ännu ej hafva sett skymten af de sista, oaktadt hon onekligen var en rätt bedagad matrona.

F. d. figuranten, ehuru hon var, samt till och med varit, ingenting mindre än vacker, ville ej heller skryta med en obepröfvad dygd. Äfven hon hade varit i Arkadien född.

"Äfven jag", så deklamerade hon ofta inför andra värda matroner, "äfven jag var en gång nära förderfvets brant ... det var en afton på en maskerad-bal å kungl. teatern ... unga och täcka fruntimmer borde aldrig besöka maskerader ... jag satt i tredje radens oxöga, klädd i en svart domino, en syperb domino, mitt herrskap, och läppjade på en limonad, som", härvid blef hennes nästipp purpurröd, "som en ung charmant kavaljer af diplomatiska kåren, mitt herrskap, serverat mig ... den diplomatiska kåren är mycket farlig för unga fruntimmer, mitt herrskap ... då smälde ett skott nere på teatern ... jag tappade limonad-glaset, som jag hade i ena handen, och på samma gång min fina, svarta sammetsmask, som jag hållit för ansigtet med den andra ... min kavaljer flydde och jag var räddad, mitt herrskap ... Hur mången gång har jag icke tackat himlen för detta skott!"

Dessa sista ord af tacksamhet för himlen hade kunnat kosta henne hufvudet, om de då blifvit fälda, ty detta skott, hvilket räddade henne, dödade en konung — det var nämligen detta skott, som, riktadt af en högadelig riddersmans hand, lönnmördade Gustaf III midt i skötet af det tempel, hvilket han sjelf upprest åt de svenska sånggudinnorna.

Mamsell V**, sjelfva mildheten och godheten för öfrigt, blef vild som en hungrig tigrinna, så ofta någon spefogel var nog oartig att härleda den unge diplomatens flykt lika mycket af den tappade sammetsmasken, som af det lossade skottet. Diplomater, de yngre såväl som de äldre, hafva i alla tider mindre fruktat för ett mordskott, än för en tappad mask, äfven vid ett sådant tillfälle som det ifrågavarande i tredje radens oxöga.

Mamsell V**, hvilken icke heller velat gifta sig, "ty", brukade hon jemväl uttrycka sig, "en dramatisk konstnär och framförallt en dansös borde aldrig ingå i det äkta ståndet", gaf, såsom nämndes, lektioner i dans och hade om sig ett välförtjent namn såsom ypperlig lärarinna.

Hon var derför alltid en välkommen och ärad gäst inom de respektive familjer, som för sina barn hade behof af hennes talang. Kunde väl föräldrar annat än företrädesvis välkomna och ära den, hvilken de hade att tacka för att deras barn dansade "Gavotten" och "Sömngångerskan" som små änglar?

Huruvida "den beskedliga, fattiga skolfrun", hvilken pluggade kristendom och dylika nödtorftigheter i de små änglabarnens hufvud, hugnades med så mycken uppmärksamhet och hedersbevisning, lemna vi oafgjordt, ty, för att tänka med mången öm moder, studera blott snällt Terpsichores konst, sötaste barn, så kommer nog af sig sjelf myten om Venus och Hymen! Huruvida Vestas prestinnor dansade eller icke, det hade man sig ingalunda bekant; men så var det också bra längesedan den stackars Vesta hade sitt tempel — — —

Det var i slutet af September månad år 1817, eller omkring fem månader efter de händelser, hvilka i första afdelningen blifvit anförda.

Den "snälla mamsell V**", såsom hon allmänt kallades, hade en afton sina små elever hemma hos sig, för att låta dem dansa tillsammans och instudera turerna i den gamla kadriljen. Fransäsen var ännu icke införd, ehuru mamsell V** redan anade den gammalmodiga kadriljens upplösning och utbyte mot någon mera omväxlande dans. Hon anade det, men icke utan bedröfvelse. Hon var för mycket införlifvad med Gustaf III:s tidehvarf, för att så der handlöst kunna förkasta hvad som då varit i sväng hand i hand med, eller, rättare sagdt, fot i fot med menuetten och fandangon. Den lättsinniga polkan skulle hon aldrig hafva fördragit för sin död. Hon var, med ett ord, strängt konservativ och stationär, kanske det olyckligaste man kan säga om en dansös.

Antalet af de elever, som dansade i hennes trefliga sal i ett hus på Norrmalm, utgjorde trettio, hälften gossar och hälften flickor, alla så glada och lyckliga. Man är alltid glad och lycklig vid den åldern, äfven när man ej dansar. Man har alltid så goda vänner vid den tiden, fastän somliga äro söner och döttrar till grefvar och baroner samt andra söner och döttrar till simpelt ofrälse folk, ty samma vårblommor purpra allas kinder och samma hvita oskuld lyser fram ur allas blickar. Det är först med den mera

mognade åldern som högmodet, å ena sidan, och afunden, å den andra, draga de breda svarta strecken både öfver det röda och det hvita.

Gossarne och flickorna, alla i sina bästa kläder, hoppade lätta och leende, utan tillgjordhet, om hvarandra i "Fria valet", en filial-afdelning af kadriljen. Dans-musiken utfördes af en enda fiol, men mera behöfdes icke för att bevinga den snälla lärarinnans elever. Fiolen var dessutom en högtid i jemförelse med lärarinnans annars vanliga trallande stämma, hvilken just icke var den behagligaste att höra.

Men kunna vi väl lyssna till dansmusiken, utan att kasta en blick på spelmannen, som, inträngd i en kakelugnsvrå och med en notställare framför sig, qvintilerar så vackert? Nej, låtom oss betrakta honom, ty herr Lund, mamsell V**s skugga under loppet af trettio bortspelade år, förtjenar onekligen vår uppmärksamhet. Så långt man kunde minnas tillbaka, hade han alltid varit sig lik. Samma bleka ansigtsfärg, samma stora, tunna, krokiga näsa, samma krökta rygg och kala hjessa. Herr Lund hade säkert blifvit född sådan han nu var, och huru kan väl den få någon ålderdom, som aldrig haft någon ungdom? — Herr Lund tyckte också sjelf, att han aldrig varit annorlunda. I trettio år hade han spelat upp till dans för barn och den ena barnaskaran efter den andra hoppat förbi honom och försvunnit; men icke desto mindre trodde han sig ännu spela för samma ungdom.

"Vet herr Lund af", frågade honom en dag mamsell V**, "att min förra elev fröken v. T. stod brud i går?... nog måtte väl herr Lund minnas henne."

"Jaså, hon som var med på barnbalen i förra veckan, den der lilla i skära byxorna", svarade herr Lund.

"Har inte herr Lund hört", frågade hon en annan gång, "att fru H., min förra elev, dog för åtta dagar sedan från sin stackars man och sina sex små?"

"Jaså, hon som var med på barnbalen i går", svarade herr Lund.

"Herre Gud! har då verkligen herr Lund aldrig varit barn sjelf!" utbrast lärarinnan, skrattande så att löslockarne slängde af och an, liksom för en stormvind.

Herr Lund stirrade på henne och teg, synbart förvånad öfver hennes skratt.

Det var också icke heller någonting att skratta åt. Herr Lund hade verkligen ej haft någon barndom, det är dagsens sanning.

Han härstammade på mödernet från ett värdshus å kungl. Djurgården, och på fädernet från Sveriges högloftiga riddarhus. Följden af föreningen mellan de begge husen blef barnhuset. Der tillbragte han sin barndom, sin bleka barndom, en barndom, icke att le åt, utan att gråta åt, och hvad man gråtit åt, är icke roligt att minnas. Derför mindes icke herr Lund att han varit barn. Han gret lika ogerna som han skrattade.

Herr Lund röjde tidiga anlag för snickareyrket, ty han täljde sönder bord och bänkar på barnhuset. Försynen hade säkert ämnat honom till något stort i den vägen. Han fick mycket stryk, men täljde ändå. Han förflyttades från barnhuset, månne väl till en snickareverkstad? nej, han transporterades in på Svea gardes musik-kår. Man satte en flöjt i hans hand. Han täljde sönder den, fick mycket stryk, men täljde ändå. Man tog ifrån honom alla träinstrumenter och presenterade honom i stället en messingstrumpet. I den täljde han in sitt namn och, för att vara opartisk, hela musik-kårens. En sann musikus får och bör visserligen medelst sitt instrument föreviga sitt namn, men icke får han rista in det deruti, isynnerhet om instrumentet tillhör kungl. maj:t och kronan. Han fick prygel för detta sitt välförhållande, men under sjelfva exekutionen täljde han med naglarne sönder bandtleret på en af de gardister, som höllo honom. Herr Lund var oefterrättlig.

Detta allt oaktadt, avancerade han i tidernas längd till håboist, icke för det han blåste så väl, utan för det han täljde de vackraste snusdosor och piphufvud till presenter åt musik-direktören och officerarne.

Bland andra konststycken täljde han sig äfven en fiol och som den var hans eget verk, så lärde han sig äfven traktera den. Denna blef honom till stor nytta, sedan han fått afsked från regementet, der han i allmänhet varit afhållen för sitt stilla, ordentliga och, med undantag af det musikaliska, alltid påpassliga förhållande i tjensten. Fiolen var ett verkligt mosaik-arbete, ty den var skarfvad och lappad från ofvan till nedan. För hvarje bal gjorde han sig nytt stall och nya skrufvar. Instrumentet var rysligt att skåda, alldeles likt de reformer, som furstarne på eget

beväg bestå sina respektive folk, nytt på gammalt, "lapp på lapp och ingen söm."

Herr Lund stod alltid mycket väl hos det dansande småherrskapet. Mellan hvarje dans var han städse omgifven af de unga, ty af den bundt stora och breda svafvelstickor, hvilken mamsell V** aldrig försummade att bredvid notrullen lägga fram på notställaren, täljde han de vackraste och roligaste leksaker, hvilka han derefter med frikostig hand strödde ut bland sin omgifning. För denna artighet belönades han också rikligen, ty när han hemkommit, plockade han upp ur sina rymliga fickor pepparkakor, konfektsbitar, russin och mandel med mera annat godt, som de tacksamma barnen stoppat åt honom, under det han, döf och blind för allt annat, var i utöfningen af sitt älsklingsyrke.

När mamsell V** vid mycket hög ålder afled, hade, såsom det berättas, herr Lund, hvilken naturligtvis var bjuden på hennes begrafning, gått in i likrummet kort innan locket skrufvades på kistan, för att taga afsked af sin gamla väninna och gynnarinna. Efter att med en dyster blick länge hafva betraktat den döda, närmade han sig det bredvid liggande kistlocket. Då ljusnade hastigt hans ansigte och han framtog sin ståtliga, med många blad försedda täljknif, den oskiljaktige följeslagaren under mera än ett halft sekel, och inskar i locket bilden af ett lågande hjerta.

Sålunda fick den gamla mamsellen med sig i grafven ett lågande hjerta. Att det låg en djupare betydelse i detta träsnideri, syntes nog på den hederlige spelmannens ansigte, hvilket uttryckte den bittraste sorg och saknad. Blott ett halft år öfverlefde han henne; men om, vid det tillfälle då han bars till sitt sista hvilorum, någon dylik hjertlig sinnebild smyckade hans egen enkla, svarta furusäng, känna vi icke.

Sådan var, i förbigående och som hastigast tecknad, herr Lund, hvilken gaf ökad fart åt de ungas dans och glädje.

De kavaljerer och damer små svängde, såsom man lätt kan föreställa sig, hurteliga omkring och gjorde i figurén de allrasom konstigaste steg. Mera på den tiden än nu lade man sig vinn om att lära barn så många konstiga och briljanta steg som möjligt. Också voro mamsell V**s elever utmärkt skickliga, och några utaf dem skulle kunnat väcka

afund till och med hos eleverna vid sjelfva den kungliga baletten.

Man har sitt bestämda tycke och skönhetssinne äfven vid den åldern. De vackraste och bäst dansande flickorna blefvo alltid först uppbjudna och upptagna i "fria valet". Sak samma med gossarne.

Bland de förra var det en, som gossarne isynnerhet täflade om. Det var en med ljusa lockar och kolsvarta ögon. Hon var till den grad förtjusande, både hvad utseendet och rörelserna beträffade, att icke ens de öfriga flickorna undrade på, att hon så ofta blef dem föredragen. Hon förtrollade alla, i hvilkas närhet hon kom. Det lofvade redan mycket för framtiden.

Hennes lycklige, afundade kavaljer för tillfället var en gosse, visst icke en af de vackraste, men af kraftfull växt, åtminstone för sin ålder, samt med särdeles lifliga och qvicka ögon, hvartill kom ett rikt kastanjebrunt hår, som föll ned på axlarne. Visserligen hade han ej heller så vackra kläder, som de andra gossarne — jackan och byxorna voro af ljust vadmal — och så visste alla, att han fick lära sig dansa för intet, ty föräldrarne ansågos för fattiga; men hvad gjorde det? Han var så ovanligt hurtig i dansen, svängde om med sin dam alltid flere hvarf än kamraterne, skrattade jemnt så det var lust och glädje deråt och det klingade så vackert från hans läppar, när han talade. Han såg för innerligt tapper och modig ut, den unge riddaren i vadmalsrustningen. Han var också de små damernas gunstling.

När man ej är framme och figurerar, eller har någon rond att deltaga uti, då står man stilla och konverserar, liksom stort och förståndigt folk. Men smått och oförståndigt folk brukar ej, liksom stort och förståndigt, tala om "vackert väder", eller om att det är "mycket varmt" o. s. v., ty hvad angår en väl Herrans väderlek, när man dansar i en eldad sal, och nog vet man att det är varmt när man dansar, utan att man evinnerligt behöfver omtala det för hvarandra, liksom stort och förståndigt folk vanligtvis brukar göra.

"Hur gammal är du?" frågade den svartögda blondinen sin kavaljer.

"Fyller snart nio år", svarade kavaljeren; "hur gammal är du?"

"Går på det sjunde."

"Dansar du gerna med mig?"

"Ja ... dansar du gerna med mig?"

"Ja, jag tycker mera om dig än om någon annan."

"Så gör jag också om dig ... hör du, har du börjat gå i skolan än?"

"Nej du ... men jag läser hemma för mamma."

"Kan du läsa innantill än?" frågade kavaljeren med en min af öfverlägsenhet.

"Jag läser lika bra som du", svarade damen med en knyck på det lilla, sköna hufvudet.

"Är du så morsk?" yttrade kavaljeren, med ett leende af tvifvel på läpparne; "har du läst lilla katekesen än?"

"Hvad är det för slag?"

"Vet du inte hvad lilla katekesen är en gång?"

"Nej", svarade flickan tvärt.

"Stackars liten!" sade kavaljeren med en ton af deltagande.

"Jag är lika stor som du", anmärkte den sköna något förtrytsamt.

Kavaljeren mätte med ögonen sin dam från hufvud till fot. Han kunde icke bestrida riktigheten af hennes anmärkning.

"Ja, du är också bra lång för att vara flicka", yttrade han; "går du hvar söndag i kyrkan?"

"Hvad är det för ställe?"

"Vet du inte hvad kyrkan är för slag?"

"Nej, är det mycket roligt der?"

Kavaljeren betraktade förvånad den vackra hedningen, han stod bredvid. Hvad kunde väl det vara för ett barn, som icke visste hvad katekes och kyrka vore!

"I hvilken skola går du?" frågade flickan, utan att förvånas öfver hans förvåning.

"I Afzeliska skolan vid Regeringsgatan ... vill du se något du?"

"Hvad för slag?"

"Något roligt du ... hvad säger du om det här lilla korset?"

Kavaljeren knäppte dervid upp sin jacka och visade sin dam ett litet silfverkors, hvilket innanför jackan var fästadt vid ett smalt, blågult silkesband, som hängde om halsen, innanför skjortkragen.

"Sådant litet vackert kors!" utropade den sköna och fattade tag uti detta; "hvar har du fått det? ... hvem har gifvit dig det der?"

"Jag hör till Manhems-förbundet, jag", svarade gossen med stolt blick.

"Hvad är det för slag?"

"Alla gossar, som äro tappra och modiga, få vara med i Manhems-förbundet, och då få de ett sådant kors som det här, du ser."

"Hvad ha de för sig då?"

"De öfva sig i att bli lika starka som Ubbe och Starkodder, du ... du känner inte Ubbe och Starkodder? det var ena huggare det, må du tro ... men Ubbe var värst, ty när han och Starkodder slogos med hvarandra, så fick Starkodder sex sår, men Ubbe bara ett."

"Få inga flickor vara med?"

"Äh, flickor ... nej men hör på den!" svarade kavaljeren temligen oartigt.

"Jag skall säga dig, jag, att en flicka kan vara lika stark som en gosse", yttrade den lilla amasonen med gnistrande ögon; "jag är inte rädd för någon alls, jag."

"Du lilla sillmjölke", sade korsriddaren, nästan med förakt.

"Jag är lika stark som du", fortfor den sköna under ökad förtrytelse; "jag skulle nog rå på dig jag, fast du har så fula kängor."

"Du får äta upp några brödkakor innan dess", svarade ledamoten af Manhems-förbundet.

"Du får gå och dansa för inte du, det har mamselln sagt", inföll den förolämpade damen.

"Det ljuger du!" ropade kavaljeren, på en gång förlägen och förargad.

"Jag dansar aldrig med dig mer."

"Inte jag heller med dig."

Lyckligtvis måste nu det unga paret fram i dansen, hvarigenom det för sällskapstonen hotfulla samtalet afbröts.

Våra läsare hafva säkert hört talas om Manhems-förbundet, hvilket på den tiden stiftades af de utmärktare bland fosforisterne och hvars sangviniska syfte var att återföra Norden till dess fordna enkelhet och kraft. Gossarne i Afzelii skola blefvo jemväl invigde i mysterierna, efter att dertill hafva blifvit förberedda genom flitigt studerande

af de gamla kämpasagorna. Vår kavaljer i vadmalskläderna måtte hafva röjt synnerliga anlag för det gamla kämpalifvet, enär han, ehuru så ung, redan förvärfvat sig det betydelsefulla korset, hvilket vanligtvis utdelades blott åt de äldre gossarne uti omnämnda skolas tredje klass.

Hvad f. d. Manhems-förbundet för öfrigt angår, så var dess syfte onekligen vackert, ja storartadt, ehuru något fantastiskt och utan tvifvel lika fruktlöst, som vissa yngre idéer, hvilka gå ut på att bilda ett nytt slägte medelst vatten och gymnastik.

Det unga paret hade slutat sin tur och återvände till sin plats. Begge syntes nu lika glada som vid dansens början. Agget slår inga djupa rötter vid den åldern.

"Vet du, jag har också något roligt att visa", yttrade den svartögda blondinen.

"Hvad då?"

"Jo, se på det här, du ... hvad tycker du om det? ... är det inte lika vackert som det du har?" sporde den sköna, i det hon drog upp ur barmen en liten, vid ett svart band hängande pjes, af ett lillfingers längd, i form af en dolk med fäste af guld och klinga af silfver, allt utmärkt väl arbetadt.

Korsriddaren betraktade med förvåning och beundran den för en så liten och vacker flicka ovanliga leksaken.

"Nå, är det inte vackert? ... är det inte vackrare än ditt?" frågade amason-ämnet.

"Af hvem har du fått det der?" frågade den alltmer förvånade riddaren.

"Af mamma ... nå, hvad tycker du?"

"Det var myckert vackert ... det var det vackraste jag sett."

"Du skulle gerna vilja ha det, om du finge ... kanske du vill byta?"

"Nej, det vill jag visst inte."

"Hvarför det då?"

"För det ser ut som en dolk eller knif ... hvarken Starkodder eller Ubbe slogos med dolkar eller knifvar ... om det vore ett svärd, så skulle jag byta."

"Men, ser du, jag ville det inte jag, för mamma har sagt, att jag skall bära det på mig om dagarne och om nätterna också när jag sofver."

"Hvarför har din mamma sagt det?"

"Jo för ... men det har mamma förbjudit mig att säga ... jag törs inte säga det, för då har mamma lofvat mig mycket bannor."

"Din mamma är då sträng?"

"Nej, mamma är mycket god och beskedlig ... alltid får jag namnam och leksaker af henne ... hvad tycker du om min nya klädning? ... den fick jag i dag."

"Hvad heter du mer än Julia?"

"Jag heter Julia Bränner, jag."

"Bränner!" ropade kavaljeren och såg på sin dam med stora ögon.

"Och hvad heter du mer än Albert?" frågade hon.

"Albert Kron."

"Kron!" utbrast damen och såg på kavaljeren med ännu större ögon.

"Bränner!"

"Kron!"

Det föreföll dem båda, som hade de förut hört hvarandras tillnamn och dertill hört dem under förhållanden, som voro ingenting mindre än angenäma för minnet. Deras blickar möttes. Dessa syntes hvarken goda eller onda, glada eller sorgliga. De tycktes snarare, och hvilket var det värsta, vara skygga och oroliga.

Herr Lunds fiol tystnade och paren upplöstes.

I detsamma öppnades salsdörren och in i salen trädde ett högväxt och skönt, ehuru ovanligt blekt, fruntimmer.

"Mamma!" ropade lilla Julia och hoppade mot den nykomna. Mamsell V** helsade artigt på den främmande damen och bjöd henne stiga fram och sitta.

"Förlåt, goda mamsell!" yttrade den främmande; "jag gick sjelf för att hemta Julia, ty pigan derhemma har blifvit sjuk ... mamsell tar väl inte illa upp?"

"Tusen gånger välkommen, söta mamsell", komplimenterade den artiga lärarinnan, hvilken tycktes göra mycken affär af den ankomna.

"Hvad tycker mamsell om Julia? ... är mamsell nöjd med henne?"

"Det är ett för sött barn", hviskade mamsell V**, på det ej lilla Julia skulle höra berömmet; "för att vara första gången hon dansar tillsammans med mina elever, så förer hon sig rätt snällt, riktigt utmärkt."

"Det fägnar mig mycket att höra."

"Har hon verkligen inte förut lärt sig stegen af någon annan än mamsell?"

"Nej, det lilla hon kan, har hon lärt af mig."

"Ganska goda principer, det måste jag tillstå", yttrade mamsell V**; "och får jag hafva hand om henne denna termin, så lofvar jag göra henne till något högst utomordentligt."

"Jag blir mamsell på det högsta förbunden . . . mamsell har många elever", tillade den främmande med en forskande blick på ungdomen, som sorlande grupperat sig framför spelmannen och hans notställare.

"Ganska många elever", medgaf mamsell V**; "men det här är på långt när icke alla som jag har, ty många äro sjuka . . . och ännu mindre är det alla, som jag skulle *kunna* ha", tillade hon med en blick af stolt tillförsigt, "ty det har varit mig alldeles omöjligt att emottaga så många, som varit mig erbjudna . . . tacka Gud, jag hinner med dem jag redan har!"

"Så mycket större blir min tacksamhet för det mamsell var så god och tog emot Julia, när jag var hos mamsell med henne i går", svarade den främmande damen med blickarne oaflåtligen fästade på den jublande barnskaran.

"Hur skulle jag väl kunnat motstå det söta barnet!" hviskade lärarinnan med blicken på ett af sina finger, hvilket pryddes af en dyrbar ring, en present af det söta barnets frikostiga moder.

"Om mamsell tillåter", sade den främmande, uppresande sig från soffan, "så ville jag gerna taga småherrskapet något närmare i ögonsigte."

"Var så god, var så alltför god", genmälde lärarinnan och följde sin gäst till småherrskapet, som räckte sina händer mot herr Lund, hvilken med sin vanliga godhet förvandlade svafvelstickor till de vackraste figurer, dem han skänkte sina små beundrare och beundrarinnor, allt efter som han fått dem färdiga. En uppmärksam åskådare skulle otvifvelaktigt hafva förvånats öfver den vildt glödande blick, hvarmed det främmande fruntimret mönstrade den muntra, yrande barnaringen.

"Ser du, nu har jag fått mig ett svärd som jag inte vill utbyta mot din dolk", ropade korsriddaren, springande ur barnkretsen fram till Julia, hvars hand hvilade i moderns.

Det högväxta fruntimret spratt till vid dessa ord och slungade en sträng blick på Julia, hvilken rodnade starkt och slog ned ögonen, såsom barn bruka göra, när de veta sig hafva begått något, som icke varit dem tillåtet.

"Hvad heter du, min raska gosse?" frågade den främmande, skarpt fixerande den tillfrågade.

"Albert Kron", svarade gossen raskt.

"Aj! mamma klämmer min hand!" klagade Julia, nästan gråtande.

Hade i denna stund mamsell V** händelsevis kommit att närmare betrakta sin gästs ansigte, så skulle hon otvifvelaktigt hafva förskräckts och förstummats af den vilda rörelse, som i detta ansigte för hvarje sekund ökades.

"Den der gossen", hviskade lärarinnan till sitt främmande, "är en af mina fri-elever... han är son till gevaldigern i trakten, mycket snäll och dansar bäst bland gossarne... Jag brukar alltid för hvarje termin gratis emottaga några elever."

"Jaså, du heter Albert Kron, mitt barn", yttrade den främmande damen; "lefva dina föräldrar?", tillade hon, under bemödande att dölja sin rörelse.

"Ja, mamma och pappa lefva."

"Och mamma och pappa må väl?"

"Tackar ödmjukast bra."

En besynnerlig skuggomhöljd ryckning förmärktes i den främmandes ögon.

"Jaså, begge må bra?" fortfor hon; "begge må bra, säger du, min gosse?"

"Nej, det var sannt", svarade gossen, "mamma är sjuk ... mamma har varit sjuk länge."

En ny besynnerlig ryckning förmärktes ånyo, men icke så skuggomhöljd som den förra.

"Är det din mamma det der?" frågade Albert sakta i Julias öra.

"Ja, det är min mamma", svarade flickan lika sakta och något skygg.

"Kors hvad hon ser ond ut!" fortfor Albert; "hon blänger på mig, som en varg på en häst... du har en ful mamma, du ... *min* mamma är mycket vackrare."

Dervid sprang han bort till sina kamrater och visade dem det lilla svärdet, som han på beställning fått af den beskedlige herr Lund.

Om Albert varit tjugo år, i stället för nio, så hade han visst icke sagt, att Julias mamma varit ful; men när man är barn, så tycker man det onda och det fula vara alldeles detsamma, och man öfverser då icke med det onda blott derför att detta händelsevis kan hafva en vacker form.

“Hvad var det gossen hviskade åt dig?“ frågade modern sin dotter.

“Han sa’ . . . han sa’“, stammade Julia, “han sa’, att mamma . . . att mamma . . .“

“Hvad hviskade han?“ upprepade modern med sträng befallande ton.

“Han sa’, att mamma . . . att mamma var ful . . . han är så stygg så . . . jag skall aldrig mera dansa med honom . . . nej, aldrig, aldrig nånsin, söta mamma!“

“Herre min Gud, jag glömmer ju bjuda mamsell en kopp té“, ursäktade sig värdinnan.

“För all del, intet besvär, goda mamsell“, svarade gästen; “jag drack té hemma innan jag gick.“

“Ja, men får jag inte? . . . det är så snart påsatt . . . bara fem minuter så . . .“

“Jag mår inte väl när jag dricker för mycket té om aftnarne . . . tillåt mig, goda mamsell, att få följa min egen smak.“

“Som mamsell behagar“, svarade den artiga värdinnan.

Hade det främmande fruntimret fått följa sin egen smak, så hade hon troligtvis, för tillfället urståndsatt att dämpa den inre stormen, tömt den unge korsriddarens blod ända till sista droppen.

De små, hvita, oskyldiga lammen kunde visst aldrig ana, att hyenan stod midt i deras lyckliga hjord, och hjordens gamla herdinna anade det icke heller.

Under det hyenan med sin unge, efter taget afsked, aflägsnade sig från dansskolan, mumlade hon mellan tänderna följande ord:

“Jag fick då se honom! . . . honom, som jag en gång skänkte åt lifvet! . . . är det ej min rättighet att taga min skänk tillbaka! . . . jo jo, jag tager honom tillbaka och skänker honom åt min hämnd till ett försoningsoffer åt dig, olyckliga, manande skugga! . . evigt hat, evig hämnd! . . . honom och de andra! . . .“

Svart var den omgifvande, regniga höstqvällen. Svartare hyenans själ.

Tionde kapitlet.

Första villan.

Kammarherren grefve Carl Gustaf Lejonborg var af mycket gammal adel. Hans ätt räknade anor ända från hedenhös, och Valhalls gudar vete, om ej ättefadern för sin tillvaro hade att tacka något af de många besök, hvarmed Loke hedrade den Skandinaviska halfön. Någon annan gudomlighet kunde det icke gerna vara, ty, som man vet, voro Oden och hans öfrige kamrater i den nordiska myten alldeles för sträfva, för att, i likhet med Olympens gudaskara, kunna befatta sig med den jordiska kurtisen. Loke var troligtvis den ende, som intresserade sig för våra förfäders döttrar, der de gingo mellan fjellen och vallade sina hjordar, anspråkslösa och flärdfria, utan att tråna efter herr Folkers hattar eller fru Tolanders blommor.

Visserligen är Loke det ondas princip; men hvad betyder det om principen är ond eller god, allenast den är mycket gammal? —

Grefve Lejonborg var tjenstgörande kammarherre vid Carl XIII:s hof. Vid Gustaf IV Adolfs hade han varit tjenstgörande kammarjunkare. Bakom tvänne konungars ryggar hade han troget stått med stekfatet i hand. Hvilket ljuft, afundsvärdt företräde framför öfrige dödlige, att först få känna lukten af fasanen, innan den når majestätets egen näsa! hvilken höjd af lycksalighet, att få draga en motsträfvig kork ur den butelj, som går att gjuta sitt blod för en konungs läppar! Grefve Lejonborg hade haft och hade ännu de afundsvärdaste dagar.

Konung Gustaf IV Adolf tyckte icke om sin vördade herr farbror, hertig Carl. Lejonborg delade sin konungs tycke och detta till sådan grad, att han aldrig begagnade sitt första dopnamn Carl eller firade den namnsdagen.

Konung Carl XIII tyckte icke om sin värdaste brorsson, f. d. konungen. Lejonborg delade sin konungs tycke. Nam-

net Gustaf utströks ur grefvens almanacka, och namnet Carl strålade med förnyad glans.

Grefve Lejonborg var caput familiæ, hade säte och stämma på riddarhuset. Dock begagnade han sig mindre af den sednare än af det förra. Den som föresatt sig att icke skrika öfverdrifvet, slutar vanligtvis med att tiga öfverdrifvet. Grefven teg som muren, men kände inom sig sjelf, att han var fast och säker som den. Sinnebilden af en hofmans kall hänger, i form af en gyllene nyckel, på hans rygg, och dess valspråk är: var tyst och tjenstaktig som den.

Grefve Lejonborg saknade för ingen del hufvud. Den som hela sin tid måste åka baklänges i kunglig vagn, får icke hafva dåligt hufvud.

Grefven hade firat sin trettiondefemte födelsedag. Samma dag for en väldig tanke genom hans hufvud och ropade med stentors-stämma följande ord:

"Grefve Carl Lejonborg, kammarherre och herre till Bastholms säteri, hitintills har du tjenat konung och land vid hofvet, men ännu har du ej plymager i din trekantiga hatt ... Lätt kan du vinna dessa plymager, ty blott ett ord af dig och du är hofmarskalk ... Men du bör icke bli hofmarskalk ... Ditt stora fideikommiss i Skåne behöfver sin nådige herres närvaro, och Malmöhus län, inom hvilket fideikommisset är beläget, behöfver en nådig landshöfding, som förenar duglighet med börd ... Hvarför skaffar du dig ej detta län? ... Kan du icke tjena konung och land lika bra i Skåne som i Stockholm? ... Länet är vackert, uniformen icke ful, plymagerna gifna, appointementet icke att förakta, kommendörs-kraschanen följer på köpet, den enkla nordstjernan förmår icke längre betäcka ditt vidgade bröst ... Lejonborg! Lejonborg! uppoffra ditt enskilda lugn och blif en landsens fader!"

Så ropade stentors-stämman och blef ej den ropandes röst i öknen. Grefven satte sig i rörelse. Det ramsvarta hästspannet tuggade silfverhvit fradga och parad-vagnens hjulskenor gnistrade mot gatstenarne. Grefvens ansigte blef allt ljusare, hans gestalt allt högre. Hans vänner lyckönskade honom och tidningarna talade redan om hans blifvande utnämning, utan några kitsligt tillfogade reflexioner, ty ännu trodde flertalet af det goda folket, att, liksom länderna enkom voro till för konungarne, voro också länen endast till

för landshöfdingarne. Det är blott de sednare decenniernas afskyvärda, stormuppfylda irrläror, hvilkas helgerånande vingar utfläktat och släckt den menlösa trons genom sekler brinnande låga.

En dag fick grefve Lejonborg ett bud från en verksam vän och hög gynnare, grefve V***, hvilken anhöll om ett samtal med landshöfding-kandidaten.

Grefve Lejonborg kastade sig i sin vagn, höll framför grefve V***s port och befann sig snart mellan fyra ögon med sin verksamme vän och höge gynnare.

"Min ädle vän!" började grefve Lejonborg samtalet, andtruten af språnget uppför trapporna; "du kan inte föreställa dig, hvad jag är öfverlupen med sökande till landssekreterare-tjensten i mitt med konungens och Guds nåde snart blifvande län . . . den ene bjuder öfver den andre, den ene skickligare än den andre . . . den ene har de relationerna, den andre de rekommendationerna . . . man kan bli yr i hufvudet af mindre . . . hvem skall jag taga? hvem skall jag skänka mitt förtroende? . . . I ett afseende är mitt beslut fattadt, oåterkalleligen fattadt . . . en adelsman blir det, bestämdt en af ridderskapet och adeln . . . jag ogillar på det högsta alla uppspädnings-processer, de må nu röra vin eller administration . . . jag ogillar . . . men hvad funderar du på i dag, min ädle vän och gynnare? . . . din blick är mulen, din panna rynkad . . . hvilka stora planer hvälfver du ånyo i ditt allt omfattande hufvud? . . . jag håller hundra dukater mot tjugu, att ditt utomordentliga snille i detta ögonblick rufvar på något, som endera dagen sätter Europas skrikhalsar myror i hufvudet, på samma gång det lägger en ny grundsten för kejsar Alexanders tron och furst Metternichs välde."

Grefve V***, synbart icke lemnande någon uppmärksamhet åt den greflige vännens flödande svada, tummade mellan händerna något, som liknade ett bref.

"Har jag inte rätt, min ädle vän?" fortfor Lejonborg; "vågar du hålla vadet?"

"Jag kan inte bestrida", svarade V***, "att ju något diplomatiskt, på sätt och vis diplomatiskt, är i fråga . . . och det här tillhör minsann icke de angenämare ärendenas antal . . . ofantligt gerna skulle jag hafva sett, om jag varit qvitt nu ifrågavarande sak."

"Du löser nog knutarne", inföll Lejonborg, "om de också voro fästade på bottnen af Atlantiska hafvet ... men vill du svara på ett vad till? ... jag håller tusen dukater mot en, att det der dokumentet, du håller i handen, rör min egen ovärdiga person och din ödmjukaste, högst obligerade tjenare."

"Det är sannt, det rör verkligen dig", upplyste grefve V***.

"Jag håller vidare derpå", ordade Lejonborg, "att det der papperet innehåller något slags order om utfärdandet af min landshöfdingfullmakt, så framt det icke är fullmakten sjelf."

"Känner du den här utanskriften, min bäste grefve?" frågade V***, i det han höll framför Lejonborgs ögon det ifrågavarande papperet.

"Lejonborg syntes förvirrad, troligtvis till följd af det kalla och afmätta, som han nu först tyckte sig förmärka i den ädle vännens både ord och åthäfvor.

"Om jag känner denna utanskrift", upprepade han under tilltagande oro; "till högvälborne herr grefve ... det är ju adresseradt till mig ... ja till mig är det."

"Det vet jag nog förut", yttrade V***, skarpt fixerande sin vän; "men hvad jag inte vet, är om du känner stilen ... och det var just derom jag frågade dig."

"Herre min Gud! hvad skall detta betyda!" utropade Lejonborg, som kände sig gripen af den djupaste ångest, utan att fatta anledningen dertill.

"Du känner stilen, grefve Lejonborg!" utlät sig grefve V***.

"Nej, på min ära", bedyrade Lejonborg, efter att noga hafva mönstrat hvarje bokstaf; "vid allt hvad heligt är, hvad är detta för ett bref?"

Dervid upplyfte han sin hand för att taga skrifvelsen; men innan han ens nådde den med sitt finger, drog grefve V*** åt sig sin hand med den deruti befintliga skrifvelsen.

"Inte så brådtom, min bäste grefve!" hejdade V***; "jag måste först läsa upp för dig de vackra fraser, detta papper innehåller ... biljetten är, såsom du finner, till dig och var uppbruten innan den kom i mina händer ... när du väl hunnit få del af innehållet, så lärer du nog inse,

hvarför den genast ej kunde lemnas i din ego . . . tålamod derför och hör noga på.“

Grefve V*** läste högt, men blott med ena ögat på skrifvelsen; det andra plirade utåt vid sidan af den och tycktes oförmärkt spionera på grefve Lejonborgs anletsdrag.

Biljettens innehåll var följande:

“Grefve Carl Gustaf!

Jag sökte dig i dag på förmiddagen. Du var ej hemma. Som jag sjelf middagstiden måste resa till landet, hvarifrån jag först om åtta dagar kommer tillbaka, underrättar jag dig härmedelst om mitt besök. Mycken otur, att jag icke råkade dig personligen, hvarigenom du beröfvats nöjet af de intressantaste nyheter. Ditt bref, som för en månad sedan afskickades, har kommit sin höge egare lyckligt tillhanda. Det har verkat på den olyckliges själ, som majregn på jorden. För sig sjelf hoppas han likväl ingenting mera. Han afstår allt, till förmån för sin son, och skulle, säger han, med lugn tillsluta sina ögon för lifvet i samma ögonblick han såge ett ädelt folk godtgöra en himmelsskriande orättvisa. Utom det stöd, han med skäl tror sig ega hos nationen, hvilken på sitt ärorika stamträd icke gerna ser inympas en utländsk krona, väntar han ett kraftfullt värn från öster, der legitimitetens helgd ännu . . .“

Grefve V*** höll upp med läsningen.

“Kan ditt minne hjelpa mig med det öfriga“, sade han, “ty återstoden af skrifvelsen är bortrifven? . . . men hur är det med dig, min bäste grefve! . . . en syndare, som föres till döden, kan ej hafva ett bedröfligare ansigte än du nu har.“

Sådant var också förhållandet. Stora svettdroppar lackade på grefve Lejonborgs bleka panna och hela hans kropp skalf liksom en fross-patients.

“Du tog ju i går din middag på adels-societeten?“ frågade V***.

“Ja, ja“, svarade Lejonborg nästan medvetslöst; “ja, ja, visst åt jag middag på adels-societeten.“

“Du gick derifrån omkring klockan fem? var det inte så?“ fortfor V***.

“Jo, jo . . . klockan var fem, när jag gick derifrån . . . men jag begriper inte . . .“

"Strax efter din bortgång upphittades på golfvet i tamburen detta fragment."

Ett stönande läte bröt sig fram emellan grefve Lejonborgs tunna läppar.

"Hvem djefvulen har skrifvit de här galenskaperna!" ropade den examinerande.

"Jag . . . vet inte", stammade den examinerade, stirrande som en fåne.

"Och hur djefvulen kunde du bli smittad af dem! . . . har du då rent af förlorat förståndet, efter du på en sådan hacka sätter lif och ära på spel!"

Nu for grefve Lejonborg upp från stolen.

"Afskyvärdt! nedrigt! rysligt!" utropade han, dunkande sig för pannan med knytnäfven.

"Den beställsamme, som hittade fragmentet", förtäljde grefve V***, "lemnade i går afton det oskattbara fyndet i hans kunglig höghets händer."

"Hans kunglig höghets!" qved Lejonborg.

"Ja, i högstdensammes egna händer . . . Du vet att han i sådana saker inte är att leka med."

"Och hans kunglig höghet . . ."

"Befalde mig på ögonblicket ombestyra ditt förpassande till statshuset."

"O min Gud! . . . och du? . . . du?"

"Föreslog i stället Danviken . . . Men, allvarsamt taladt nu, min käre Lejonborg, hvad vet du vidare om den här saken? . . . endast det uppriktigaste meddelande kan rädda dig, ty jag är fullkomligt öfvertygad derom, att om du lekt med elden, så har du endast gjort det af dumhet . . . det der är visserligen inte artigt sagdt, men bör kunna lända dig till tröst ändå, min stackars Lejonborg."

Den arme grefven hade nu sent omsider så till vida hunnit hämta sig, att han kunde tänka någorlunda redigt och följaktligen tala i öfverensstämmelse dermed.

"En gemen tillställning med mig!" yttrade han; "en lömsk komplott, för att skada mitt anseende . . . en hemlig fiende, som, afundsjuk på den gunst jag hitintills åtnjutit från hofvet, uppbjuder allt för att beröfva mig den . . . kanske någon eländig medtäflare till det embete, som blifvit mig lofvadt."

"Det der låter visst inte otroligt", medgaf grefve V***; "jag har sett dylika anrättningar förut och vet ungefär sjelf

hur de smaka ... jag kan inte neka till, att ju, angående den här affären, något dylikt äfven fallit mig in.“

“Skulle jag ... jag konspirera mot hofvet“, uttryckte sig Lejonborg; “jag som egnat de bästa åren af mitt lif åt dess tjenst! ... skulle jag lyfta min hand mot en åldrig, älskad konung, som redan staplar vid grafvens rand! ... skulle jag ingå i stämplingar mot en furste, en hjelte, som räddat verlden och är sitt folks afgud! ... kunde man väl ens tänka på möjligheten af att jag skulle befläcka ett af de ädlaste namn, som någonsin gått i arf till efterkommande! ... nej, nej, det är omöjligt ... ingen förnuftig menniska kan sätta tro till sådant.“

Grefve Lejonborg såg nästan sublim ut, under det han så talade. Grefve V*** svarade:

“Jag medger också, att det synes otroligt ... men beställsamma tungor hafva icke heller underlåtit att anspela på din gamla vänskap för f. d. kungliga familjen ... det är aldrig ondt om sufflörer, när det är fråga om att sufflera uppåt väggarne.“

“Jag var ju helt ung, snart sagdt, blott ett barn, när jag anstäldes vid f. d. konungens hof ... men ingen bör bättre än du, som städse hedrat mig med din vänskap, veta, huru många gånger jag fördömt den der bastarden, som förde ett älskadt fäderneslaud till förderfvets brant, hvarifrån det rycktes af vår allernådigste konungs kraftfulla hand ... Gud bevare och förlänge hans dyrbara dagar!“

Grefve Lejonborg beledsagade frasen med en djup bugning, som verkligen syntes föranledd af det innerligaste hjerta. Grefve V*** bugade sig äfven, ehuru en djupare fysionomist, än grefve Lejonborg, icke skulle hafva undgått att märka ett fint, tvetydigt leende på hans läppar.

“Du har således icke emottagit detta bref?“ frågade ånyo V***, “och känner icke heller författaren dertill? ... sansa dig, min vän! ... du känner honom icke?“

“Nej, nej, och tusen gånger nej ... det bedyrar jag, vid min själs salighet! ... ja, vid mina vördade fäders skuggor! ... Men“, tillade han med brinnande ifver, “hvem är angifvaren? ... hvem har hittat och framburit detta fördömda papper? ... hade han tusen svarta hjertan i sitt nedriga bröst, min värja skulle finna vägen till dem alla!“

Grefve V*** log. Möjligtvis var han öfvertygad om Lejonborgs oskuld; men om Lejonborgs mod hade han en ännu säkrare öfvertygelse.

Samtalet mellan de begge grefvarne afbröts af en knackning på kabinetts-dörren, hvilken, på tillsägelse af den höge värden, öppnades.

En betjent i grefve V***s livré visade sin djupt bugande gestalt.

"Kommen?" frågade grefven sin domestik.

"Ja, nådig grefve!" svarade denne.

"Godt! . . . för in honom i lilla kabinettet och bed honom vänta mig der . . . Får jag besök af någon annan, så tar jag inte emot i dag."

Betjenten bugade sig och afträdde, nästan så godt som på tåspetsarne.

"Ursäkta mig, Lejonborg!" yttrade grefve V***; "jag lemnar dig ensam på några minuter, men jag är snart tillbaka . . . var emellertid lugn . . . den här härfvan, huru intrasslad den än må vara, skall väl nog bli utredd till ömsesidig belåtenhet . . . funnes inga värre riksförrädare till i verlden än du, min hedersvän, så skulle konungar och ministrar kunna sofva lika tryggt, som barnet i sin vagga."

Efter dessa hugsvalande ord, aflägsnade sig grefve V***.

Grefve Lejonborg var allena.

Hvilka ögonblick hade han ej upplefvat! — Han, misstänkt, kanske anklagad för högförräderi, han, som hitintills icke afvetat någonting högre, än att krypa i de spår, som furstliga hälar lemnat efter sig, utan ringaste afseende på de goda eller onda vägar, hvaröfver de gått! Blotta tanken derpå hade fylt hans bröst med fasa. Men ju mer han eftersinnade, desto klarare blef hans blick, desto lugnare hans hjerta. Han drog en väldig pust och andades sedan lättare.

Denna rysliga anklagelse, tänkte han, skall, när den väl blifvit tillbakakastad på anklagaren — och ingenting höll han för lättare — bereda mig de amplaste fördelar. Ingen utmärkelse skall blifva stor nog, för att utplåna den orättvisa man tillfogat mig. Dessutom har jag blifvit en politisk betydenhet . . . man fruktar mig. Bättre att vara fruktad än älskad, så framt nämligen fruktan icke medförer några menligare följder. Man skall bevilja mig allt hvad jag vill — allt och mycket mera ändå.

Malmöhus län sjönk ned i djupet förbleknadt, för att lemna rum åt den uppdykande statsråds-taburetten, strålande af herrligaste glans. Han såg i andanom sina förmak hvimla af besökande, hvilka på skälfvande knän väntade till dess det behagade hans excellens att lemna företräde. Han såg sitt bröst öfversålladt med alla länders hederstecken, kraschaner och band, tagande för gifvet, att han omöjligen kunde bära dem alla på en gång. Det striddes redan i hans bröst en ädel strid om företrädet mellan alla dessa brokiga vedermälen af den kungliga nåden.

Lyckligt utrustade mensklighet! visa oss en hjerna så inskränkt, att den ej mäktar rymma myriader af inbilskhetens och flärdens afgudabilder!

Elfte kapitlet.

Andra villan.

Kabinetts-dörren hördes öppna sig och Lejonborgs ögon, skiftande i fantasiens alla regnbågs-färger, vände sig mot dörren, troligtvis väntande, att i den inträdandes händer finna det guldbroderade sammetshyende, hvaruppå all denna verldens drömda herrlighet, ordnad, låg. Men, o ve! i stället för hyendet, upptäckte Lejonborgs ögon ett nytt papper, likaledes hopviket i bref-format. Dertill kom, att grefve V*** presenterade sin gäst samma mulna blick och rynkade panna, som vid dennes inträde i den höge gynnarens kabinett.

“Andra villan värre än den första“, mumlade grefve V***; “det ena besattare än det andra . . . min själ, jag vet, hvilkendera i detta ögonblick är störst, min harm eller min förvåning.“

“Hvad säger du! hvad, i himlens namn, är nu på färde igen!“ ropade Lejonborg, sprittande upp från stolen med dödens färg på sina nyss förut så blossande kinder.

"Härfvan intrasslar sig", fortfor V***, "vecklar in sig till en gordisk knut ... akta dig, Lejonborg! ... Carl Johans svärd är lika skarpt som Alexanders."

Af dessa ord förkrossad, nedsjönk grefve Lejonborg, nästan sanslös, på stolen.

"Inga fruntimmers-fasoner, grefve!" ropade V***; "upplåt nu både ögon och öron, så framt de inte skola bli blinda och döfva för evigt!"

Lejonborg, uppväckt af den stränga rösten, öppnade ögonen och igenkände på det nya bref, hvilket grefve V*** nu visade honom, sitt namn med tillhörande titlar, allt präntadt af samma hand, som skrifvit den förra biljetten.

Grefve V*** tog derefter plats på en stol nära intill sin olycklige gäst, uppvecklade brefvet samt började högt och långsamt uppläsa följande:

"Grefve Carl Gustaf!

Ryktet om din blifvande utnämning till landshöfding öfver Malmöhus län har med verklig förtjusning blifvit emottaget af mig och de våra. Bekräftar sig detta rykte, sa hafva vi tagit ett jättesteg på vår sköna, om också något äfventyrliga bana. Du vinner en hög, oberoende ställning i samhället och blifver skild från ett hof, som hvimlar af lycksökare och spioner, hvilka, om de också icke kunna genomskåda ditt klippska hufvud, likväl skola vara din verksamhet och vår gemensamma framgång till stort hinder. Jag beundrar din klokhet att, framför andra län, hafva valt Skånes, der den rikaste och mest inflytelse-egande adeln har sitt säte. De fleste af denna adel hafva aldrig med nöje och bifall kunnat se Gustavers tron intagas af en man, som hemtat sina anor och sin rätt endast från svärdet och soldathoparne. Vid första vink, skola de vara på vår sida, sluta sig till oss, för att ... men tyst! jag tycker mig just höra dig lexa upp mig rätt allvarsamt för mitt obetänksamma skrifveri. Men ingen fara, min vän! han, som tillförer dig dessa rader, är god som guld och säker som klippan. Men, för att återkomma till ditt län, så har du säkert, min påminnelse förutan, insett, att grannskapet med Danmark icke heller skadar den goda saken. Danmark, som ännu blöder efter förlusten af Norge, skulle väl icke refysera Skåne och de öfriga tvänne provinserna. Hvilka sköna förbindningar och omslag för det djupa såret! eller hvad tycker du, min vän?

P., som i går gaf sig på väg till Tyskland, för att råka en viss person, helsar och tackar dig genom mig för de penningar, du skickat honom. Något tillskott fick han äfven af mig, ehuru öfverflöd af mynt icke är min svaga sida. Men börjar det bara att någorlunda dagas, så skall det nog regna guld öfver oss, som manna öfver Israels barn.

Låt mig med det första veta, hur det avancerar med din vackra befordran. Det skall uppfriska åtskilliga af de våra, som förefalla mig något harhjertade, kanske derför att det drager så långt ut på tiden. Visserligen finnas bland dem några, hvilka föreställa sig att din nya befattning kunde blifva en boja på ditt nit för den goda saken; men jag har kraftfullt tagit ditt parti och allvarsamt luggat upp dem för deras misstroende till din redlighet. Den som har utsigt af utrikesminister-portföljen, kan icke gerna förbländas af ett litet landshöfding-embete. Har jag inte rätt? — Gud vare hos dig emellertid och glöm icke att med det snaraste låta dina många vänner här på orten höra något från dig.

Din trofaste vän och förbundsbroder
v. D.“

Grefve V*** hade slutat uppläsningen, men påbörjade brefvet ånyo, denna gången tyst och blott genomögnande det.

“Helvetiskt! helvetiskt!“ pustade den olycklige grefve Lejonborg.

Grefve V*** tycktes icke låna honom någon uppmärksamhet, utan fortfor med studerandet af den olycksaliga skrifvelsen.

“Och hvar . . . hvar har man . . . har man hittat detta bref?“ stammade Lejonborg.

“Man har icke hittat, utan tagit det“, svarade V*** med ögonen fortfarande på raderna och läpparna understundom öppnande sig för smalöje.

“Hvar? . . . hvar? . . . af hvem? . . . af hvem?“

“Under det du hållit mig sällskap här, har polismästaren varit hemma hos dig.“

“Polismästarn hemma hos mig!“ skrek Lejonborg till i yttersta förtviflan.

“Och öppnat din byrå“, tillade V***, “och genomgått dina papper samt slutligen funnit detta bref . . . det förvånar dig utan tvifvel, min stackars vän?“

"Detta bref i min byrå!" utropade Lejonborg; "omöjligt! . . . det är en himmelskriande lögn! . . . drömmer jag, eller är jag galen! . . . hvem har drifvit detta rysliga spel med mig! . . ."

Grefve V***, efter att hafva genomsett brefvet för andra, kanske tredje gången, vände nu sitt ansigte mot Lejonborg, hvilken såg upp mot honom, med en blick, den ömkligaste och mest bönfallande i verlden.

"Ju uppmärksammare jag skärskådar corpus delicti, desto mera återkommer jag till min första öfvertygelse", sade V*** med något klarare blick och jemnare panna.

Grefve Lejonborg kände sitt bröst befriadt från ett helt berg, och han drog några helsosamma andetag; men han vågade icke kasta en enda sidoblick på den stora spegeln, hvilken hängde i kabinettet, ty det föreföll honom, som hade hans hår grånat under de förflutna förfärliga minuterna. En dylik händelse hade han verkligen aldrig drömt om.

"Brefskrifvaren är antingen en dum fantast, ty otänkbart är det, att en varelse med någorlunda menskligt förstånd kunde anse dig för ett klippskt hufvud."

"Ja, ja . . . otänkbart, omöjligt", medgaf Lejonborg fritt och otvunget.

Det kritiska ögonblicket hade redan fört honom ett tuppfjät in på dygdens väg.

"Eller också är det någon spefågel, som drifvit nojs med dig", fortfor V***; "jag tror snarare det . . . men groft är skämtet, alldeles för groft."

"Alldeles för groft", upprepade Lejonborg.

"Skulle du möjligtvis kunna draga dig till minnes hvem eller hvilka det är, som företrädesvis utsett dig till skottafla för sina satiriska pilar?"

"Hvem eller hvilka? . . . hur skall jag kunna minnas det? . . . det är så många . . . nästan alla . . . ja, jag misstänker nästan hela verlden . . . ja, hvarendaste en."

Åter ett tuppfjät. Grefve Lejonborg var sjelfva uppriktigheten och enfalden.

"För min enskilda del", yttrade V***, "tror jag dig lika litet vara en riksförrädare, som stolen der, hvarpå du sitter . . . det bedyrar jag heligt."

"Ack, derom var jag förvissad", jublade Lejonborg; "du känner mig nog, min ädle vän, och vet nog, hur omöj-

ligt ett brott vore för mig . . . jag fasar vid blotta tanken derpå!“

“Men“, fortfor V***, “det finnes många, mer än många, som, på grund af dessa krassa dokumenter, skulle kunna uppröra himmel och jord.“

“Herre min Gud! du förskräcker mig på nytt!“ ropade Lejonborg.

“I dessa tider skulle man anställa kriminal-process mot sjelfva luften, i fall man hos den misstänkte den minsta rebelliska vindfläkt“, anmärkte V***, dock icke utan att kasta en skygg blick omkring sig.

“Men hvad skall jag göra? råd mig, råd mig, i himmelens namn!“

“Att du aldrig emottagit dessa fördömda lappar, tager jag för afgjordt; men huru har den ena kommit på golfvet i tamburen till Adels-societeten och den andra in i din byrå?“

“Det är obegripligt!“

“Är det ingen af dina domestiker du kan misstänka?“

“Nej, mina domestiker vörda mig som en Gud.“

“Ingen är så utsatt för rebeller och förrädare som Gud . . . liknelsen duger inte, min kära Lejonborg.“

“Jag ansvarar för mitt folk“, förklarade denne med stolt blick; “förr sätta sig grodorna upp mot solen, än mina tjenare upp emot mig . . . de skulle aldrig våga det.“

“Erinrar du dig ingen, som kunde hafva sitt intresse deruti, att du blefve ställd i tvetydig dager på högre ort? . . . godt och väl, att dessa handlingar innebära en hel hop af skämt; men det ligger också i skämtet väl mycken elakhet och fiendskap . . . du har bestämdt någon fiende.“

“Ja, ja, jag anade det strax . . . jag sade det genast, det är bestämdt en fiende.“

“Nå, hvad tror du sjelf?“

“Att någon, afundsjuk på den gunst, jag njuter vid hofvet, och på den vänskap, hvarmed du hedrat mig, stämplar mot mig, det är jag säker om . . . löftet om länet har varit salt i månget surt öga . . . skulle jag inte veta det?“

“Kan du inte med visshet uppgifva någon, hvars spår det lönar mödan att följa? . . . Låt vara, att de här begge brefven endast hafva för ändamål att skada dig, så ligger i alla fall i dem så mycket straffbart, att jag verkligen bekla-

gar författaren ... två ting bör man aldrig leka med: kronan och bilan."

"Kronan och bilan!" eftersade Lejonborg, rysande i hela kroppen.

"Och du kan icke namngifva någon, min stackars Lejonborg?"

"Jo, jo ... nej, nej! ... jo! ... vänta ... nu vet jag."

Grefve Lejonborg började uppräkna en mängd namn, alla samt- och synnerligen tillhörande hans umgängesvänner, hofvets kända skötebarn. Lejonborg skulle icke hafva skonat far, mor och syskon, i fall de ännu varit i lifvet.

Den improviserade listan tycktes likväl icke tillfredsställa grefve V***.

"Jag måste på ögonblicket begifva mig upp på slottet", afbröt honom denne, "och du, min bäste grefve, reser hem till dig ... du kan vara trygg, ty din sak är i mina händer ... det skall, hur mörkt det än ser ut, lyckas mig att ådagalägga din oskuld, lita på det ... men emellertid får du ursäkta, att, för formens skull, en polisbetjent sällskapar med din kusk på hemvägen och sedan dröjer qvar i din tambur, till dess han får vidare order ... håll dig derför beskedligt hemma i dag och lita på din gode vän ... Au revoir, min bäste grefve!"

Artig, vänskapsfull och deltagande följde grefve V*** sin mycket nedslagne, gode vän till dörren, hvarefter han, med ett fint leende på läpparne, sade för sig sjelf:

"Den der är visst en konspiratör, han ... förr konspirerar fåret mot vargen ... bra emellertid såsom det är ... Länet blir en annans, utan att min gode vän skall anse mig för en löftesbrytare ... han får tacka sin Gud, om han helskinnad kommer ifrån saken, och jag får tacka slumpen, som gör mig qvitt den efterhängsne narren ... Gifve Gud, jag lika lätt kunde blifva qvitt alla de andra! ... Den der gyckelmakaren, som hoprört den här anrättningen, på min stackars väns bekostnad, har onekligen gjort mig en tjenst ... men hin skall ta honom, om jag en gång får sigte på hans arlekins-jacka!"

Tolfte kapitlet.

Myggan.

Knappast någon skulle hafva afundats grefve Carl Gustaf Lejonborg hans urgamla ädla namn och hans stora rikedomar, för att icke tala om hans fordna lysande förhoppningar, der han nu låg framstupa på förgylda siden-divanen i sitt ståtliga kabinett, med ansigtet begrafvet i kudden, som svälde af ejder och tårar.

Nära fyra timmar hade förflutit efter hans ankomst hem från besöket hos grefve V***; men hur mycket oväntadt hade ej under denna korta tid inträffat!

Visserligen hade polisbetjenten, hvars hemska gestalt länge fördystrat den vackra vestibulen till grefvens våning, omsider aflägsnat sig; men han hade icke tomhändt aflägsnat sig: vid hans ena hand hängde bilden af en plymagerad landshöfdinghatt och vid den andra bilden af en afdankad kammarherres gyllene nyckel. Rysligt redan att förtälja — hur mycket rysligare då att se!

Saken var i korthet den, att grefve V***, efter väl försiggangen audiens på slottet, hedrat sin "gode vän" med ett personligt besök. Grefve Lejonborg hade med vidöppen famn ilat sin "ädle vän och gynnare" till mötes. Den "ädle vännen" hade slutit den "gode vännen" till sitt bröst. Derefter hade begge under fortfarande förtrolighet tagit plats bredvid hvarandra på divanen.

Grefve V*** tillkännagaf nu, till sin stora glädje och tillfredsställelse, att, hvad sjelfva den stora högmålsfrågan angick, det lyckats honom, ehuru med mycken svårighet, att afvända Jupiters blixt från grefve Lejonborgs hufvud, men nödgades på samma gång, till sin stora sorg och smärta, berätta icke allenast att styrelsen öfver det der välsignade länet samma dag blifvit ombetrodd åt annan person, emedan det icke ginge an att dertill befordra någon, som, ehuru oskyldig, likväl kunde synas tvetydig inför allmänna opinionen, utan äfven att man på högre ort ansett sig böra entlediga

grefve Lejonborg från dess innehafvande kammarherrebefattning, enär det vore äfventyrligt för hofvets anseende att låta en person vistas så nära de kungliga personerna, hvilken vore besvärad äfven af den mest ogrundade misstanke för rebelliska stämplingar.

Grefve V*** gaf derför sin "gode vän" det rådet, att resa till Skåne och, så länge stormen varade och behöfligt vore, blifva sina underhafvandes fader på Bastholms ståtliga herresäte. Vidare lät han sin "gode vän" förstå, att allt skulle snart återställas i sitt fordna skick, när man först, å ömse sidor, hunnit sansa sig, förespeglande honom dessutom, att den nye landshöfdingen bland många andra svaga sidor äfven hade svagt bröst, hvaruppå hvar och en annan, utom egaren sjelf, naturligtvis kunde bygga.

Flerfaldiga gånger tryckte grefve V*** sin "gode väns" hand, tallösa trösteord hviskade han i dennes öra, nästan med tårar i ögonen försäkrande Lejonborg om fortfarande vänskap och bevågenhet, samt lemnade honom i förtviflan.

Det var derför grefve Lejonborg låg framstupa på divanen, derför hans tårar förstörde den glänsande sidenkudden. Dessa tårar voro de första grefven kunde erinra sig, ty som barn hade han aldrig fått ris, och sedan han blifvit äldre, hade icke heller något inträffat, som kunnat röra honom till tårar. Visserligen hade han burit flor och pleröser efter föräldrar och syskon, men emottagandet och vårdandet af de stora egendomar, dessa lemnat efter sig, hade medfört så många ekonomiska omsorger, att han icke haft en sekund öfrig för sorgen.

Ett fönster hade blifvit öppnadt, för att insläppa den uppfriskande aftonluften; men hvad nytta har man väl af öppnade fönster, när man ligger så der med näsa och mun försänkta i qväfvande kuddar.

Man skulle nästan hafva trott grefven vara död, om man icke sett de vagor, som tidtals gingo på hans rygg, dyningar efter stormen i hans inre.

Gud vete emellertid, huru länge den olycklige grefven skulle hafva legat på det sättet, kanske till dess döden öfverraskat honom, så framt icke surrandet af en liten mygga hade kallat honom till medvetande af sig sjelf och sireniskt lockat honom från döden till lifvet.

Den lilla myggan flydde undan den kyliga vinden, tagande vägen genom det upplåtna fönstret in i grefvens

kabinett, der det förmodligen tycktes myggan godt att vara, ty hon surrade så gladt och vackert i sin rena oskuld, visst icke anande, att lidandet och sorgen herskade i det praktfulla rummet.

Myggan dansade en stund på fönsterrutan, hvarefter hon begaf sig längre in i kabinettet. Djur hylla sig i allmänhet till menniskan, och myggorna göra det i synnerhet. Derför var det naturligt, att den lilla myggan, kanske äfven vägledd af innerligare sympatier, skulle styra kosan till den granna soffan. Hon beundrade visserligen den lysande morgonrocken af röd silkessammet, hvilken omslöt den liggande gestalten, ty hon for några hvarf fram och tillbaka öfver denna rygg i sammetsvågor; men, större vän af naturen än af konsten, sväfvade hon slutligen fram öfver grefvens nacke, hvars yfviga, svarta hår företrädesvis tycktes vara i den objudna, lilla gästens smak.

Grefvens hufvud, i detta ögonblick helt och hållet fördystradt och förmörkadt, hade likväl en ljus fläck, snarlik "första qvarteret" i almanackan. Huruvida något månskensartadt svärmeri i denna stund bemäktigade sig vår lilla mygga, veta vi icke; nog af, hon blickade betagen ned på denna fria och öppna plats, surrande så mildt och melodiskt.

Grefven, hvars öron visserligen redan förnummit myggans glada surr, kunde länge icke begripa, hur det var möjligt, att någon lefvande varelse förmådde hysa glädje och lycka på denna olycksdag. Slutligen föreföll det honom, som började myggans sång småningom gå in i mera känslofulla och vemodiga tonarter. Detta öfverensstämde också bättre med grefvens sinnesförfattning och han beundrade den lilla myggan, som så väl förstod att närma sig hans innersta tankar.

Myggan, liksom hade hon vetat hur välkommen hon vore, närmade sig också ganska riktigt tankarnes hem och, förmodligen i afsigt att slippa in i det allraheligaste, satte hon sin fina dyrk i "första qvarteret". Men — o ve! — hvad som smeker tankarne, smeker icke alltid hull och skinn.

Vild, som en bromsstungen häst, sprang grefven upp från soffan och slog sig med knytnäfven öfver nacken. När lidandets kalk är rågad till brädden, behöfves blott den minsta droppe för att få den att rinna öfver. Derför blossade grefven upp så förfärligt.

Han störtade efter den flyende myggan, hvilken, märkvärdigt nog, undgått dråpslaget, i full föresats att döda det arma kräket och derigenom finna något utlopp för den förtviflan, som hotade att spränga hans hjerna. Visserligen var det blott en mygga att hämnas på, men "små smulor äro också bröd". De små få alltid lida för de stora.

Den stackars myggan, i stället för att välja den förståndiga vägen ut genom fönstret, hastade i förskräckelsen mot en stor spegel, som hängde på motsatta väggen. Grefvens fem fingrar, liknande fem ringlande ormungar, jagade henne på den hala ljusa banan. Förgäfves anlitade hon sina vingars konst; förgäfves klagade hon sin nöd för kamraten, hon såg i spegeln och hvilken syntes förföljd af samma oundvikliga olycksöde som hon; förgäfves, förgäfves — — en dödssurrning — — och nu förbi!

Den, som kan retas af litet, kan också blidkas af litet, och föröfrigt huru mycken lycksalighet ligger ej deruti, att i rätta stunden hafva haft någon, hvaröfver man kunnat utgjuta sin hämnd! Grefve Lejonborgs läppar började öppna sig för det ljufvaste leende.

Grefven var med skäl öfvertygad om att han hade ett manligt, skönt ansigte, men när han log, tyckte han sig vara guddomlig. Derför såg han sig nu i spegeln med större tillfredsställelse än vanligt. Men hvarför bleknar han så hastigt? hvarför resa sig håren på hans hufvud? hvarför tillslutas hans läppar ånyo, likblå, skälfvande? — hvarför stirra hans ögon så förfärligt mot det höga spegelglaset? — Har en ond ande sprungit upp ur den oskyldiga myggans blod? — Ja, ja! — Han upptäcker, jemte sitt eget, äfven ett annat ansigte, svart som en andes ur underjorden. Detta ansigte, detta af ett djefvulskt grin vanstälda ansigte, hvilket från spegelns bakgrund möter grefvens blickar, kan omöjligen vara någon god andes.

Under det grefvens ögon förstelnas af synen i spegeln, tränger till hans öron, dof som ljudet från ett underjordiskt hvalf, denna stämma:

"Såsom myggan har du surrat . . . såsom myggan skall du dö!"

Trettonde kapitlet.

Rosenbiljetten.

"Hvem der!... djefvulen, är det du!... hvad grinar du åt?... hvad är det du mumlar för slag?... hvad vill du?... hvem har befalt dig komma in, slyngel!"

Under dessa utgjutelser närmade sig grefve Lejonborg en person, hvilken stod innanför kabinetts-dörren, orörlig som en kolossal staty, om icke just af den hvita marmor, så åtminstone af brons och den mörkaste brons till på köpet.

Denne person tillhörde icke deras antal, som man med likgiltiga ögon betraktar. Visserligen var han klädd i det slags uniform, eller, rättare sagdt, livré, hvilket begagnas af de förnämare herrskapernas jägare — den gröna fracken och pantalongerna, silfver-aiguilletten, silfvergehänget med jagtsvärdet, trekantiga hatten med de gröna och hvita fjädrarne uti; men sjelfva jägarens gestalt var, oaktadt dess fullkomligt tillbakastående ställning i lifvet, likväl en af de mest framstående figurer man kunde tänka sig: hans jättelikt höga och muskelfulla kropp, den mörkbruna ansigtsfärgen, den krokiga näsan, de nattsvarta ögonen, de tjocka korp-lockarne, allt röjde något som, för hvad det än blifvit skapadt, åtminstone icke blifvit skapadt för betjentkammaren.

"Har jag grinat... har jag mumlat något?" stammade jägaren, rodnande i likhet med den som blifvit ertappad på bar gerning.

"Såg jag inte i spegeln din grinande fysionomi?" yttrade grefven; "hörde inte mina öron hvad du sade?.. Hvad hade du för mening med det?"

"Hå kors", svarade jägaren, under bemödande att gifva sitt ansigte ett uttryck af enfald och dumhet; "jag tyckte det såg så roligt ut, när hans nåd förföljde myggan på spegeln derborta... det var bara det som såg så roligt ut."

"Såg det roligt ut?... skäms du inte, din krabat!... hvem har gifvit dig lof att skratta åt mig!" ropade grefven, fattande tag i ett spanskt rör med guldknapp, hvilket hade sin plats i kakelugnsvrån.

“Förlåt mig, goda hans nåd!“ bad jägaren med en stämma, hvars underdånighet gjorde ett tvärt afbrott mot mannens höga figur och trotsiga utseende föröfrigt; “det var mycket dumt af mig . . . men förlåt mig för denna gången . . . Gud skall veta, att jag hyser den djupaste kärlek och vördnad för min höge husbonde, och ingen bör bättre än hans höga nåd sjelf vara öfvertygad derom.“

“Hvem har surrat som myggan och hvem skall dö som den?“ ropade grefven, lyftande käppen öfver jägarens hufvud.

“Jag tänkte på mitt och mina gelikars öde“, svarade jägaren med en vemodig lutning på hufvudet; “glade och lycklige, som myggan, surra vi, så länge vi befinna oss i solskenet af våra höge herrars gunst . . . men, liksom myggan, blifva vi upplöste till intet, när denna gunst tages ifrån oss . . . har jag inte rätt, hans nåd?“

“Hvad vill du? . . . har jag ringt efter dig?“ . . . frågade grefven något blidkad och sänkande käppen. Det gjorde hans själ godt, att i detta ögonblick någon fanns som fruktade honom, ty den stackars myggan var numera otillgänglig för grefvens vrede.

“Det är ett bref som . . .“

“Bref! bref!“ ropade grefven med raseri, ty de bref, han denna olycksdag fått kännedom af, trädde nu lifligt för hans minne; “bref, bref! . . . hur har detta djefvulska bref kommit in i min byrå?“

“Hvilket bref, hans nåd?“

“Brefvet, som polismästaren hittade i min chiffonnier på förmiddagen . . . O! att jag skulle upplefva en så ryslig händelse!“

“Jaså, det der brefvet som var så mycket väsen om, när hans nåd kom hem?“

“Ja, just det, din galgfogel! . . . hur har det kommit in i min chiffonnier?“

“Hur skall jag kunna veta det, hans nåd!“ svarade jägaren och såg för innerligt gudsnådlig ut.

“Hvem skall veta det, om inte du och de andra, som städat i min sängkammare? . . . Är jag då omgifven af idel skurkar och banditer! . . .“

“Hårdt, rysligt hårdt för en trogen tjenare att höra sådana ord!“ beklagade sig jägaren.

“Menniska! hvem har smugglat in brefvet i min chiffonnier?“

"Hans nåd har ju alltid haft nyckeln på sig, vet jag."

"Men man har brutit sig in . . . passat på medan jag varit borta."

"När hans nåd varit borta, har ju alltid jag varit med . . . jag anmärker detta för den händelse det skulle falla hans nåd in att kasta en ovärdig misstanke på mig . . . jag har inte gjort mig förtjent af en sådan behandling, hans nåd!"

"Har brefvet kommit in af sig sjelft?"

"Nej, det tror jag inte."

"Har låset gått upp af sig sjelft?"

"Det kan jag inte heller tro."

"Är det du som är förrädaren?"

"Nej, det tror jag inte."

"Eller är det någon af de andra lymlarne?"

"Det kan jag inte heller tro."

"Har då brefvet gått in af sig sjelft?"

"Nej, det tror jag inte."

"Har då låset gått upp af sig sjelft?"

"Det kan jag inte heller tro."

"Usling! jag tror du inte har annat än samma svar på alla mina frågor!" utropade grefven och lät i detsamma sitt spanska rör drabba ned öfver den stackars menniskan, som nyss bäfvat för myggans öde.

Denne uppfångade emellertid käppen med en jonglörs skicklighet, fattade den om dobbskon med högra handen och höll den sålunda qvar.

"Jag tror du tar emot!" skrek grefven, fruktlöst försökande att lösrycka sin käpp; "tar du emot din husbonde, eländige!"

"Nej, jag tar bara emot käppen", svarade jägaren med fortfarande enfald; "jag trodde det var hans nåds mening att gifva mig den."

"Käpprappet ja, men inte käppen . . . släpp genast, fördömde karl!"

Jägaren släppte; men då grefven för andra gången måttade ett slag åt sin betjent, råkade käppen på samma sätt fast uti dennes hand.

"Hvad vågar du göra, olycklige!" röt grefven utom sig af vrede.

"Ställa käppen på dess vanliga plats, såsom hans nåd önskar", svarade jägaren, i det han med en enda vrickning

vred spanska röret ur grefvens hand och derefter stälde det i den kakelugnsvrå, hvarifrån det var taget.

Husbonden, förvånad öfver denna manöver, stirrade stum på sin jägare, icke rätt vetande, huru han borde uppfatta en dylik tjenstaktighet. Antingen han nu verkligen ansåg sin jägare för så enfaldig, som denne tycktes hafva för afsigt att låta påskina, eller också att han inom sig kände en viss respekt för den herkuliske gestalten, nog af, grefven brydde sig icke om att återtaga käppen, eller att vidare ordväxla med sin domestik.

"Pundhufvud!" mumlade han kort och godt, hvarefter han kastade sig baklänges på soffan, öfverlemnande sig ånyo åt de förtärande qvalen.

Jägaren närmade sig soffan med en ny vördnadsfull bugning.

"Det var ett bref som ...", började han på nytt igen, men med en viss min af förtrolighet.

"Bref, bref!" afbröt honom grefven, sprittande upp från soffan.

"Det här brefvet skulle jag lemna till hans nåd", sade jägaren.

"Åt helvete med alla bref!"

"Inte det här", svarade den förre och framtog en biljett af rosenpapper; "det vore stor synd att skicka den här vackra biljetten till sådan ort."

"Biljetten? ... från hvem?" frågade grefven med en skygg blick på rosenpapperet.

"Från hvem! ... hur skall jag kunna veta det, hans nåd!" yttrade jägaren.

"Hvem har lemnat hit den?"

"En liten flicka, hans nåd", svarade jägaren med ett skälmskt leende.

"En liten flicka?"

"Ja, och vacker som en dag ... håret af guld och ögonen glänsande, som hans nåds svarta ridhäst."

"Aha! ... gif hit, gif hit!" ropade grefven och ryckte till sig biljetten.

Biljetten, hvilken grefven hastigt uppbröt, var af följande lydelse:

"Min älskade grefve!

I morgon väntar jag dig."

"Hvad! hon väntar mig!" utropade grefven, uppspringande, liksom han blifvit hugnad med en fullkomligt oförmodad lycka; "hon väntar mig! ändtligen, ändtligen! . . . hon kallar mig du . . . hvilken oväntad förtrolighet! . . . det enkla ordet *du* är nyckeln till de skönas sängkammare . . men hvad har då inträffat, som så i en hast förmått ändra hennes tankar? . . . Låt se vidare."

Grefven fortsatte:

"Kom och lugna min oro! Min fruktan är stor, nästan likaså stor som min kärlek till dig."

"Hennes kärlek!" utbrast grefven; "hennes kärlek! . . . hon älskar mig då verkligen . . . hon förklarar öppet sin kärlek för mig . . . hvem hade kunnat ana det? . . . ack, de qvinnorna!"

Grefven fullföljde:

"Jag är ej okunnig om vidden af den fara, hvaruti du vill störta dig; men det gigantiska i dina planer och det stora mål, du åsyftar, hafva intagit mig på det högsta."

"Det gigantiska i dina planer! det stora mål du åsyftar", upprepade grefven; "hvad menar hon med det? . . . Hon inbillar sig, den sköna, att eröfringen af hennes person är ett Herkuliskt storverk . . . må hon fritt göra det . . . tjusande, guddomlig är hon!"

Grefven läste vidare:

"Om jag varit döf för dina böner och föreställningar, så är det derför att jag bäfvat för ditt eget öde. Jag har visserligen icke skäl att rosa samhället och verlden, ty hur har man icke behandlat mig! Men icke desto mindre studsar jag tillbaka och vill öfverlemna hämnden åt Gud."

"Hvad hin pratar hon för slag!" mumlade grefven; "hämnden åt Gud . . . hvad menar hon med det? . . . kan man någonsin bli slug på en qvinnas fantasier!"

Grefven fortsatte:

"Förundra dig derför inte om jag tvekar att blifva din medbrottsling, ty ett brott, ett stort brott blir det ändå alltid."

"Ett brott!" småskrattade grefven; "stackars lilla oskyldiga! . . . hin så nogräknad nu! . . . blifva din medbrottsling . . . man skulle tro det vara en femtonårig flicka som skrifver."

Grefven fortfor:

"Jag är mor och jag måste lefva för min lilla flickas framtid ... om jag störtade mig i förderfvet, hvad skulle då blifva af henne?"

"Men jag har ju tusen gånger svurit, att betrygga både hennes och barnets framtid", afbröt grefven; "hon är romanesk, den charmanta varelsen ... men det är så mycket pikantare."

Grefven läste vidare:

"Emellertid har jag emottagit de saker du skickat mig, och jag skall förvara dem väl. Ingen dödlig skall upptäcka dem, än mindre ana att dylika kunna finnas hos mig. Jag väntar dig i morgon, men kom ej förrän det mörknat, så att ingen måtte draga någon svårare misstanke af dina hemliga besök hos mig. Var lugn, min vän! om jag också icke i allt kan befrämja dina afsigter — och hvad förmår väl för öfrigt en stackars qvinna! — så skall jag likväl aldrig förråda dig. Älskade vän! för dig vill jag lefva, för dig vill jag dö!"

"Besynnerliga qvinna!" sade grefven för sig sjelf; "i ena raden heter det, att hon ej vill befrämja mina afsigter, och i den andra, att hon både vill lefva och dö för mig ... idel koketteri, ingenting annat än koketteri ... ack, de äro syperba, de sötungarna!"

Rosenbiljetten slutade med namnet:

"*Anna Jolanta Bränner.*"

"Himmelsk är hon, oaktadt alla sina galenskaper", jublade grefven; "men emellertid älskar hon mig ... det var den motsträfvigaste jag haft att göra med ... men så mycket ljufvare blir segern ... jag behöfde verkligen denna ljufva förströelse mot alla de förargelser, som nu hopat sig öfver mitt hufvud."

"Befaller hans nåd något?" frågade jägaren, hvars sneglande ögon icke ett ögonblick lemnat husbonden, under det denne läste biljetten.

"Nej ... jo ... vänta!" ropade grefven med en ynglings liflighet; "du skall genast springa bort med svar på den här charmanta biljetten."

"Hur lyckligt, att hans nåd återfått sitt vanliga glada och nedlåtande lynne!" utgöt sig jägaren med synbar tillfredsställelse.

“Säger du det, din skälm“, genmälde husbonden och kastade en blank riksdaler åt sin tjenare, hvars säkra hand uppfångade silfverslanten med samma skicklighet, som den nyss emottagit den grefliga guldkäppen.

“Silfret är vackert att se“, yttrade derunder jägaren; “men jag ser tusen gånger hellre hans nåds ansigte, notabene när det inte är så mulet som nyss och hvartill jag ej sett maken under hela de tre månader jag varit i hans nåds tjenst.“

“Du tigger en riksdaler till, din spetsbof!“ skämtade grefven, tagande plats framför skrifbordet; “du passar väl på tillfället . . . det är inte alltid jag är så gifmild mot tiggare.“

“Gud bevare hans nåd!“ ropade jägaren bakom sin herres stol, men med en blick, som uttryckte ungefär motsatsen.

Grefven upptog sin plånbok och gömde småleende rosenbiljetten deruti.

Derefter doppade han guldpennan i en förgyld porslinskopp med rödt bläck och präntade på en velin-sida med guldkanter följande rader:

“Tjusande, guddomliga väsende!

När morgondagens afton breder sin guldbroderade rosenslöja öfver palats och hyddor, flyger jag på kärlekens eteriska vingar, lik en dufva, in i ditt paradis, för att kyssa Annas liljefingrar och knäfalla för Jolantas fjärilsfot. — Dufvan tager icke med sig i munnen något myrtenblad, ty myrten finnes blott i det paradis, dit han flyger. — Måtte kärlekens allsmäktige, lille gud förvandla timmarne till sekunder, under det jag väntar, och sekunderna till timmar, när jag hunnit min väntans mål! — — Måtte jag icke dö, innan jag först verkligt lefvat, ty kärleken är det verkliga lifvet!

Din viljas tillbedjande slaf

C. G.“

Grefve Lejonborg, sedan han flere gånger dels genomläst och beundrat den vackra harang, han egnat den stundande aftonen, dels och isynnerhet till deras fulla värde uppskattat de poetiska blomstren, lånade ur gud vet hvilken

roman, hvilka han så rikligen utstrött öfver det "tjusande, guddomliga väsendet", förseglade biljetten med det stora grefliga sigillet och öfverlemnade den derefter i den ståtlige jägarens hand.

"Skynda, ila, flyg, min raske gosse!" sade han; "sätt vingar på fötterna ... köp dig ena vingen för speciedalern, du redan fått ... der har du en till för den andra."

Grefvens jägare sprang på dörren med biljetten och silfverslantarne.

"Ha, ha, ha! hon är fast!" jublade grefven och kastade sig vällustigt på soffan, glömmande alla de förtretligheter han utstått under loppet af denna dag.

"Ha, ha, ha! han är fast!" jublade grefvens jägare, under det han sprang utför trapporna och störtade ut genom porten.

Det torde vara svårt att afgöra, hvilkenderas jubel var störst, herrens eller drängens.

Fjortonde kapitlet.

Äpplet.

En trappa upp inne på gården till ett mindre hus vid Storgatan å Ladugårdslandet bodde gevaldigern Kron med sin familj. Familjen var icke stor. Man, hustru, ett enda barn och en enda piga, se der alltsammans, men detta ansågs mer än tillräckligt för en polisgevaldiger i Stockholm, synnerligast på den tiden då polisbetjeningens vilkor voro vida sämre än nu.

Höga vederbörandes förkärlek för den hemliga polisen har i alla tider hindrat dem från att omfatta den offentliga med det nit som vederbort. Deras skuggrädsla eller samvetsoro hafva varit större än deras kärlek för medborgerligt lugn. Dynastierna i första och andra rummet, folken i tredje och fjerde — se der den ihåliga statskonst, hvarpå de velat bygga sina troner. Till denna ihåliga statskonst

hörde en väl ordnad och väl lönad hemlig polis, hvars medlemmar uppsnappade en mängd förflugna ord, för att af dem bilda begrepp om det allmänna tänkesättet, hvilket, sålunda framburet och uppfattadt, föranledde både uppenbara och hemliga förföljelser från maktens sida. När man så nitiskt måste sysselsätta sig med dylika saker, är det naturligt att omtanken för medborgares personliga trygghet till lif och egendom måste blifva en underordnad sak, helst inom fattigare samhällen, der man icke har lika god råd att kosta på det ena som på det andra. Derför måste det ena tillbakasättas för det andras befrämjande, och för de maktägande gäller icke under sådana omständigheter det annars så välgrundade ordspråket: "den som stannar i valet, stannar också i qvalet". — Det är obegripligt, att konungar och konungavänner funnits, som kunnat tro att det är med polis-nät som folkets trohet och kärlek uppfiskas.

Den offentliga polisen, så väl säkerhets- som sundhetspolisen, fick derför draga sig fram så godt den kunde, fick lefva af maktmissbruk och mutor, och man blef till och med öm om maktmissbruken och mutorna, på det den stackars polisbetjeningen skulle hafva någonting att lefva af. Till följd deraf blef hvarje polisbetjent nästan så godt som suverän inom sin trakt, endast ödmjukande sig inför storherren, hufvudstadens polismästare.

Rättvisligen måste dock erkännas, att polisens organisation nu icke är alldeles densamma som då. Likaledes tro vi, att det hemliga spioneriets sötebrödsdagar äro förbi samt att de smånätta mystiska arvodena för goda kunskapare icke mera äro till finnandes. En fosterländsk styrelse bör kunna vara all denna herrlighet förutan.

Bland ifrågavarande den tidens suveräner intog polisgevaldigern Kron ett af de förnämsta rummen. Näst Titzen, denna oersättliga spårhund i polis-myndighetens hand, lyste Kron, gevaldigern i Ladugårdslandstrakten. Han förenade björnens styrka med räfvens slughet och hundens väderkorn. Han var en fasa för alla som råkade falla i polisens klor. Desse fingo i förskott under hans händer i tiofaldigt mått utstå det straff, hvartill lagen kunde fälla dem, i fall de blefvo förvunne till brottet; men för den händelse de blefvo frikände, antingen på grund af verklig oskuld eller i brist på bevis, hade de icke desto mindre fått en sådan försmak af rättvisan, att deras begrepp derom i grund förvirrades

för en hel återstående lifstid. Med ett ord, gevaldigern Kron var en buse som få i nord. Det finnes visserligen ingen brist på dem som *vilja* vara tyranner, så i smått som i stort; men få *kunna* vara det med den kraftutveckling, som behöfves för ett långvarigare välde.

Men denne buse, så fruktad utom hus, var likväl inom hus spak som ett lamm, ett förhållande visserligen icke ovanligt med stränga herrar. Nemesis är en guddom, som hinner till öfverallt, pris vare den rättvisa försynen! Fru Kron, gevaldigerns Nemesis, hade varit enka och klädståndsfru, innan hon blef gift med Kron. Genom sitt äktenskap med Kron upphörde hon visserligen att vara det ena, men med det andra fortsatte hon, så länge hon lefde. Nu hörer vanligtvis till begreppet klädståndsfru någonting sjelfständigt, barskt, något "tusan djefla", såsom det heter, och en qvinna, som besitter dessa egenskaper, skulle kunna skåda Maroccos tyrann under ögonen, utan att darra på manschetterna. Derför borde också deras äktenskap blifva hårdt mot hårdt, "hand i hår och knif i strupe", såsom det kallas. Första årens sammanvaro var också flintans och stålets växelverkan — det var en gnistrande smekmånad. Ömsesidig fruktan alstrar förr eller senare ömsesidig högaktning. Stora makter, sedan de pröfvat hvarandras krafter, bära aktning för hvarandra. Så var det också med gevaldigern och hans hustru. De slöto en evig fred med hvarandra, och Alberts födelse helgade fredsfördraget. Begge, hvar på sitt håll, voro hårda och svåra att hafva att göra med; men sinsemellan lefde de väl, och om man sett dem i sådana stunder, då de smekte sin son, så skulle man för sitt minne hafva många scener af verklig huslig sällhet förvarade.

Gevaldigerns verksamhet för det gemensamma boets bestånd var visserligen stor, men dock ett intet emot hustruns. I staden hade hon klädstånd, hvarpå hon förtjente artiga styfrar; men hvad som inbragte vida mer, var det pantlånekontor, hon höll på nedra bottnen af det hus, hon med de sina bebodde. Obarmhertigare kunde ej mannen hudflänga de arme syndarne under rådstuhvalfven, än hustrun pressade de stackars behöfvande, som trängdes inom hennes enskilda låneanstalt. Det faller af sig sjelft att boet, under sådana förhållanden, skulle befinna sig i det lyckligaste tillstånd, och det berättades till och med, att polis-herrskapet hade kapitaler förvarade för den älskade sonens framtid,

ehuru de begge makarne för verldens ögon sökte framställa sig så fattiga som möjligt. Kloka menniskor ljuga aldrig ur egen pung.

Den fjerde medlemmen af familjen var pigan Katarina Link. Det patriarkaliska och vackra bruket, att betrakta tjenaren såsom medlem af familjen, utöfvade fru Kron förnämligast medelst ett så träget användande af husagan att icke gerna någon tjenare tillhörde familjen längre än ett halft år.

Katarina Link var en ganska välväxt flicka af omkring tjugo år och hade ett rätt vackert ansigte, åtminstone så länge det fick vara fredadt från den stränga matmoderns händer, hvilket dock sällan var fallet. Pigor, som kommit i tjensten den 24 April, längtade vanligtvis till den 24 Oktober. Katarina Links längtan var större än någons före henne varit.

September-dagen började skymma. Katarina stod i köket framför spisen och sysslade med en liten på elden stående panna.

Bäst hon nu stod så der, kastade hon en skygg blick först på dörren till farstun och sedan på den som bar till ett inre rum, hvarefter hon upptog ur barmen en flaska af ett lillfingers storlek, förde den öfver elden och, sedan hon varsamt och med bortvändt ansigte uttagit glasproppen, hälde några droppar af en mörk vätska ned uti pannan. Dervid glödde hennes ögon roflystna, liksom de små eldtungorna, hvilka flämtade under pannan.

Hastigt satte hon in glasproppen igen, gömde flaskan på dess förra ställe och lade locket på pannan. Derefter hukade hon sig ned öfver spisjernet, hvilande armbogarne deremot och hufvudet mot händerna, försjunken i hemska betraktelser, att sluta af det vilda muskelspelet i hennes ansigte.

Köksdörren öppnades och gevaldigerns son, Albert, skyndade med högljudd munterhet in i köket, hållande sina skolböcker under armen, såsom skolgossar vanligtvis bruka göra.

“Åh, se Albert hemma från skolan“, ropade pigan och reste sig upp.

“Hvad kokar Karin för slag?“ frågade han med en blick på den lilla pannan.

"Dekokten, som frun dricker för sitt bröst", svarade Katarina, utan att vända ansigtet mot den frågande.

"Kan Karin gissa hvad jag har här?" frågade Albert med handen på jackfickan.

"Något godt, förmodar jag", svarade hon med en blick af ömhet på gossen.

"Något godt ja ... men hvad är det för godt? ... kan hon inte gissa."

"Kors, det är väl nötter, kan jag tro ... Albert knäpper nötter så gerna."

"Bättre opp."

"Då är det äpplen ... är det inte så?"

"Jo, så är det", svarade Albert och presenterade henne i detsamma en stor, genomskinlig och ovanligt skön astrakan.

"Kors ett så vackert äpple!" ropade pigan; "det der tänker visst Albert ge sin mamma, eller är det kanske ämnadt åt pappa?"

"Nej, jag tänker ge det åt Karin ... åt ingen annan än Karin."

"Åt mig? ... hvarför skall jag ha det? ... Albert gaf mig ju ett äpple i går också ... det är alldeles för mycket, kära gosse ... han är alltid så snäll så."

"Karin är alltid så beskedlig emot mig och derför så ..."

"Ät han upp sitt äpple sjelf", afbröt honom Katarina; "får frun veta, att lilla Albert köper upp sina frukostpengar till äpplen åt mig, så blir hon ond, och då får jag stryk och Albert får bannor, han."

"Jag har inte köpt den här vackra astrakanen ... jag har fått den."

"Af hvem?"

"Af en stor och mycket fin herre, som stod utanför porten ... en herre med mycket krokig näsa ... och så breda axlar se'n ... måtte vara mycket stark."

"Hvad var det för en herre?"

"Det vet jag inte."

"Albert kände honom inte?"

"Nej."

"Hur kunde han då ge Albert astrakanen, när han inte kände Albert?"

"Så här sa' han till mig: hvad heter du, min gosse? Albert Kron, svarade jag. Kommer du från skolan? frågade

han se'n, och har du varit flitig och fått beröm, efter du ser så glad ut? Jag visade honom min bok, för se, Karin, i dag har jag fått berömligt både för flit och uppförande. Nå, efter du varit så snäll i dag, sa' han nu, så skall du få det här äpplet af mig, och så fick jag det... Så tag då äpplet, söta Karin... jag skall inte tala om det för mamma, det lofvar jag Karin!"

"Nej, behåll det sjelf, min snälla gosse", förklarade Katarina, skjutande ifrån sig den erbjudna gåfvan; "gör det, söta gosse!"

I detsamma hördes trenne genomträngande hvisslingar utifrån. Katarina spratt till och skyndade till fönstret, hvilket vette åt gården. Albert följde henne under förnyade försök att gifva henne den vackra astrakanen, hvilken hon fortfarande bad Albert behålla.

Katarina öppnade fönstret på glänt och blickade ned åt gården. Hur skumt det än var, kunde man dock upptäcka en högväxt, manlig gestalt, som stod dernere, skådande upp mot köksfönstret och nickande åt Katarina.

"Der står han, der står han!" ropade Albert, ryckande häftigt i pigans klädning; "den der herrn med krokiga näsan."

"Hvem menar Albert?" frågade hon, hviskande och mycket orolig.

"Jo, han som gaf mig äpplet", svarade han.

"Var det han som gaf det!" yttrade pigan förskräckt, hvarefter hon slog igen fönstret och drog med sig gossen derifrån.

"Ja, det var just den der beskedliga herrn... skall jag gå ned och tacka honom?"

"Får jag det der äpplet", bad Katarina med synnerlig ifver.

"Ja, visst får Karin det", sade Albert, i det han lemnade henne astrakanen.

"Tack, tack, snälle Albert!" utlät sig Katarina, gömmande gåfvan i sin förklädsficka; "men gå inte ned, Albert, utan gå in till mamma, som är derinne och säkert undrar hvarför han inte kommit från skolan än."

Albert öppnade derefter dörren till rummet innanför köket och försvann.

Pigan ryckte nu häftigt upp äpplet och betraktade det noga på alla sidor. Hon upptäckte ett hål tvärs igenom

astrakanen, liksom efter en stoppnål. Hålet var fuktigt af någon svart vätska.

Hon skyndade till spisen och kastade frukten på elden, hvaruti den snart under mycket fräsande förkolnade bland askan.

"Stackars gosse!" mumlade hon mellan tänderna, "hur nära hade det inte varit, att han . . . o min Gud, så rysligt det skulle varit! . . . nej, nej, det får inte ske! . . . inte han, inte han! . . . allt annat, men inte han! . . . den vackra, beskedliga gossen!"

Femtonde kapitlet.

Koppen.

Något senare på aftonen sutto gevaldigern, hans hustru och deras son tillsammans i rummet innanför köket.

Gevaldigern höll på att, vid ett framför fönstret stående bord, uppsätta föredragningslistan på de mål, som följande dagen skulle förekomma i kungl. poliskammaren.

Hustrun satt på soffan med ett mindre bord framför sig, hvaruppå låg en stor uppslagen kontorsbok, i hvilken hon gjorde åtskilliga annotationer.

Albert befann sig framför samma bord, öfverläsande sin lexa i svenska historien för morgondagen. På bordet stod äfven en nyss utdrucken tékopp.

Hvar och en var så införlifvad med sitt göromål, att den ena icke tycktes märka eller ens bry sig om den andra. Den djupaste tystnad iakttogs länge.

Slutligen bröts den af hustrun, i det hon slog igen den stora kontorsboken.

"Tio panter af guld och tjugufyra af silfver äro med denna dag förfallna", sade hon; "ohjelpligen förfallna, ty i förgår stod tredje annonsen och i dag var det sista dagen för inlösningen . . . i morgon kan jag sälja eller behålla dem, allt efter som det behagar mig . . . ganska god affär . . . minst

två hundra riksdalers förtjenst på den, räntan oberäknad... ganska god affär!"

Gevaldigern lyfte ögonen från sin lista och riktade dem på hustrun.

"Kors, hvad du är blek, Greta!" ropade han; "hur, i Guds namn, är det fatt med dig?"

"Ja, mamma är så rysligt blek!" tillade Albert, sänkande sin bok och betraktande modern med ängsliga blickar.

"Besynnerligt!" mumlade hon, farande med handen öfver sin panna; "jag tror jag blef värre efter den der dekokten jag drack."

"Gud vet hvad det är för slags dekokt den der", sade gevaldigern; "jag tycker du alltid mått illa efter den... det är som jag ständigt sagt, vill man bli sjuk, så skall man ta in medikamenter... hin må ta all den smörja, som läkare och apotekare röra ihop!"

"Men assessorn påstår att dekokten skulle vara så bra för mitt bröst", invände fru Kron; "assessorn vet nog hvad han ordinerar, han."

"Du har nu hållit på med det der en hel månad och du mår väl sämre, men inte bättre... Vore jag i ditt ställe, kära Greta, så kastade jag dekokten för hin i våld."

"Obegripligt att jag skulle få en så svår bröståkomma, jag som i alla tider haft ett så starkt bröst... ibland kan jag knappast gå uppför trapporna för andtäppa, och nu, fast jag sitter stilla, har jag ändå svårt för att andas."

"Jag tycker att du ibland klagar öfver magplågor också."

"Ja, jag tror att jag fått döden i hela kroppen... jag har på någon tid blifvit en riktig stackare."

"Man borde tala med en annan läkare", menade gevaldigern.

"Behöfs inte, kära Kron!... Assessor Hagel sköter många sjuka, han."

"Men aldrig har jag hört, att någon af dem blifvit frisk."

"Nu pratar du om saker, som du inte förstår", genmälde frun.

"Alltid är du en kör-hufvudet-i-väggen", anmärkte gevaldigern.

"Sköt du ditt, kära Kron! . . . jag skall nog sköta mitt, jag", var hustruns svar.

Gevaldigern teg och återtog arbetet med föredragningslistan.

"Hvad är det du läser för goda saker?" frågade modern sin son.

"Jo, mamma", svarade denne, "jag läser om drottning Blanka, som gaf sin son och sonhustru förgift . . . är det inte rysligt, söta mamma?"

"Förbannade qvinna!" utlät sig fru Kron; "kommer inte hon in i brinnande ugnen, så kommer väl ingen dit . . ., den förbannade qvinnan!"

"Den stackars unga kungen och den stackars unga drottningen!" beklagade Albert.

"Vore jag en drottning", yttrade frun, "så skulle jag nästan tro, att också jag fått förgift uti mig . . . rysligt hvad det sliter under bröstet! . . . men det är bara bland storfolk som sådant brukas . . . det är bara kungar och drottningar eller deras gelikar som få ta lifvet af folk . . . Evige Gud! hvad är det här för slag!" utropade hon, med händerna hårdt tryckta mot bröstet.

"Du är mycket sjuk i afton", sade gevaldigern, läggande bort listan och uppstigande; "du bör gå till sängs, och jag skall skicka Karin efter assessorn."

"Herre Gud, hvad du är för en fjesker, kära Kron!" sade hustrun; "Karin har annat att göra än springa på gatorna, för går hon väl ut, så kan man vänta sig döden på halsen, innan hon kommer tillbaka, den odågan!"

"Nå, så spring du då, Albert, till assessor Hagel", befalde fadern.

"Nej, du sitter qvar och läser öfver din lexa!" befalde modern.

"Det kan han väl hinna med sedan", menade mannen.

"Det begriper du inte", förklarade hustrun: "gossen får inte försumma sina studier . . . tiden är det vigtigaste af allt . . . en gång borta, kommer den aldrig tillbaka."

"Din jernskalle!" komplimenterade Kron.

Albert såg än på den ena, än på den andra, orolig, ty han befann sig emellan tvänne eldar.

"Inte gör det någonting", sade han, "om jag springer till assessorn . . . alltid hinner jag läsa öfver min lexa . . . det är inte så farligt heller."

"Nej, min gosse, du får inte gå ifrån mig", sade hon, tryckande intill sig sin son; "denna stund rår jag om ... kanske inte den nästa ... Hu! hvad jag fryser!"

"Förbanna mig, Greta, ser du icke ut så du kan skrämma slag på en!" ropade gevaldigern, springande kring rummet för att söka sin hatt; "jag måste då sjelf efter någon läkare ... det går inte an att dröja längre ... aldrig har jag förut sett dig så dålig ... det här är inte att leka med."

"Kom hit, Kron!" ropade hustrun; "kom hit du ... du får ej springa bort i detta ögonblick ... jag måste ha er begge nära mig ... mycket nära mig ... så här ja ... nu lider jag mindre, tycker jag."

Hon slog sina armar om makens och sonens lif, stödjande sig sålunda mot dem båda. Stora svettdroppar trillade utför hennes panna.

"Min beskedlige Kron!" sade hon; "är du ond på mig, min gubbe?"

"Hvarför skulle jag vara ond på dig?" frågade mannen.

"Många gånger har jag varit bråkig och svår mot dig ... men ..."

"Hur kommer du på sådana tankar, Greta?"

"Men jag har alltid menat dig väl ... jag har alltid hållit af dig."

"Hvem vet inte det, kära Greta ... har jag nånsin sagt något annat?"

"Ordning har jag velat hålla i mitt hus", fortfor hon, "och när man håller ordning, så hets det att man är elak ... det är så vanligt det."

"Aldrig har du varit elak mot mig och inte heller har du varit det mot någon annan, åtminstone som jag vet."

"Också står vårt hus på goda fötter ... när jag är död, så skall du ..."

"Död! ... hvad är det för historier? ... du tänker väl inte dö så snart heller."

"Tyst och låt mig tala! ... när jag är död, så bryter du upp en af golftiljorna i magasinet härinunder ... fjerde tiljan från fönstret."

Gevaldigern gapade förvånad på sin hustru. Han trodde att hon yrade.

"Under plankan ligger en bundt sedlar förvarad", fullföljde hon; "den bundten skall användas endast för Alberts räkning, för han skall bli en lärd och stor man med tiden

. . . jag är säker att han så blir . . . man kan nog bli en stor och lärd man, fast man haft en mor som hållit klädstånd och en far som varit polisbetjent . . . ingen fara med det.“

“En bundt sedlar, säger du?“

“Ja, bankosedlar . . . jag tyckte jag talade tydligt nog.“

“Och detta har du inte förut talat om för mig, min gumma.“

“En bra hustru skrifver inte allting på näsan på sin man . . . blif inte lång i synen för det, kära Kron! . . . ingen skada skedd för det . . . gossen skall ju i alla fall ha alltsammans efter oss . . . det är ju ändå för honom vi arbetat och knogat . . . Hvad jag fryser! . . . jag måste luta mig lite.“

Hustrun sjönk dervid ned och lutade sig mot en af kuddarne, utan att dervid släppa mannens och sonens händer. Desse följde hennes alla rörelser under uttryck af det djupaste bekymmer.

Hastigt reste hon sig upp från kudden och stirrade på dörren till köket.

“Kron!“ hviskade hon i mannens öra; “det är någon som tassar på dörren der . . . smyg dig dit på tåspetsarne och se efter hvem det är.“

Gevaldigern hörsammade tillsägelsen och öppnade hastigt dörren.

“Det är Karin“, ropade han; “hvad vill du?“

“Är det du, din fan!“ skrek frun; “kom in du . . . kom på ögonblicket!“

Pigan inträdde i rummet. Hennes ansigte såg förstördt ut.

“Hvad lyssnar du efter?“ frågade matmodern, genomborrande den tillfrågade med de skarpaste blickar. Fru Kron hade i allmänhet öfverflöd på sådana.

“Jag . . . jag trodde att frun ville mig något“, stammade pigan.

“Jaså, du trodde det, och ändå kommer du inte in af dig sjelf, utan du står i stället med tillslutna läppar och spetsade öron bakom dörren!“

“Söta fru, jag har ju inte gjort något ondt“, bedyrade Katarina med ögonen än på matmoderns ansigte och än på den tomma koppen.

“Du lyssnade, ditt djur!“ röt frun; “du hörde, att jag hade pengar gömda under golfvet i . . . i klädståndet, som . . . som jag har i stan . . . hörde du inte det? . . . Hjelp!

hjelp!" skrek hon till, i det hon under krampaktiga ryckningar kastade sig på soffan; "jag dör! jag dör! . . . evige Gud och skapare!"

"Spring på ögonblicket efter assessorn, eller någon annan läkare . . . hvilken du först får tag uti", befalde gevaldigern, knuffande ut Katarina genom dörren. Den starke mannen skalf som ett asplöf.

"Nej, nej, det finns ingen hjelp!" qved gevaldigerns hustru under den grufligaste kramp; "stackars Kron! arma barn! det är ute med mig, jag känner det jag . . . det är döden som grasserar i mina inelfvor . . . kommen hit! . . . närmare, närmare! Gud miskunde . . . Kron! lemna de stackarne igen deras panter, fast de äro förfallna . . . jag har varit sträng, aldrigt lagt fingrarna emellan . . . rätt är inte alltid godt, fast det är rätt . . . jag har menat väl med dig och med Albert . . . Albert! Albert! Hur skall det nu gå med dig, stackars barn? . . . hvem skall nu hålla dig hel och ren? . . . Kron, sälj klädståndet . . . inte på en gång, utan efterhand, så lönar det sig bättre . . . glöm inte fjerde tiljan från fönstret . . . pigan! pigan! om hon lyssnat! . . . håll ögonen på henne, ty . . . Ha! nu minns jag . . . hennes ögon, hennes djefvulska ögon! . . . koppen! koppen . . . grip . . . oh . . ."

Hon tystnade — tystnade för evigt. Fadern och sonen knäböjde vid ett stelnande lik.

Sextonde kapitlet.

Tröst i bedröfvelsen.

"Hur står här till?" frågade assessor Hagel, i det han med andan i halsen inträdde i gevaldigerns sängkammare och närmade sig soffan, hvarpå den döda låg.

"Död, död!" svarade gevaldigern, som satt på en stol nära soffan.

"Död, död!" upprepade Albert från fönstret, hvarvid han tagit plats.

Faderns och sonens ansigten täflade i blekhet med den afsomnades.

"Ja, jag ser det . . . det gick hastigt det", yttrade assessorn med handen om den dödas ena hand och blicken på hennes ansigte.

"Ja, hastigt, rysligt!" pustade enklingen; "grufliga voro hennes plågor."

"Jo jo men", mumlade assessorn, sneglande åt sidan på enklingen; "när dog hon?"

"Det är jemnt en timme sedan", svarade gevaldigern.

"Berätta mig alla omständigheterna", uppmanade läkaren, sättande sig framför soffan.

Gevaldigern efterkom läkarens önskan och berättade ordentligt från början till slut.

"Jaså, hon blef värre efter dekoktens intagande", yttrade assessorn; "hm! hm!"

"Hon blef alltid sämre sedan hon druckit den", försäkrade enklingen.

"Finns det något qvar af kryddorna?" sporde läkaren.

"Ja, här är påsen", svarade Kron, i det han uppstod och närmade sig en liten skänk, hvilken han öppnade och derutur framtog en mindre papperspåse.

Assessorn rörde med fingrarne i påsen och undersökte noga dess innehåll.

"Ingen fara med kryddorna", förklarade han; "det var jag nog säker på . . . det visste jag förut, men . . . det var sannt det, hvar är koppen, som hon drack ur?"

"Här, herr assessor", svarade gevaldigern, tagande koppen från byrå-skifvan och lemnande den till läkaren; "man måtte väl inte ha gifvit galet på apoteket."

Läkaren förde koppen nära till ljuset och betraktade det obetydliga qvantum som ännu fanns qvar deruti. Derefter tog han en penna och rörde med fjädern på bottnen.

Om den af sin sorg öfverväldigade enklingen icke oaflåtligen hade haft sina ögon hvilande på den aflidna makan, så skulle han hafva förvånats öfver de besynnerliga blickar, hvarmed läkaren synade återstoden af dekokten dels på bottnen af koppen och dels på pennfjädern, hvilken han doppat deruti och flere gånger förde till näsan.

Icke heller väckte det gevaldigerns uppmärksamhet, att läkaren omlindade koppen med ett pappersark och förvarade jemväl på enahanda sätt den begagnade pennan.

Albert följde visserligen med ögonen läkarens rörelser, men deras betydelse förstod han icke. Kanske trodde han sig i läkarens högtidliga miner och åtbörder skönja möjligheten af den älskade moderns uppväckande från de döda.

Fotsteg och röster af flere personer hördes utifrån köket

Dörren öppnades och trenne karlar inträdde, i hvilka Kron igenkände en af sina embetsbröder, gevaldigern Ek i Jakobs-trakten och två polisbetjenter från samma trakt.

Kron uppsteg och gick dem till mötes.

"Välkommen, bror!" helsade han, bjudande handen åt Ek; "det är ändå en tröst i bedröfvelsen."

"Visserligen, visserligen", sade gevaldiger Ek, icke utan förlägenhet.

"Här är sorg och elände för ett helt lif", fortfor Kron; "tack för ert deltagande, go' vänner!"

"Visserligen . . . ingenting att tacka för", genmälde Ek, tuggande på naglarne.

"Men hur fick du så snart veta min olycka, min hedersvän?" frågade Kron, tryckande med värma sin embetsbroders hand; "hur fick du veta den, bror?"

"Åh bevars, man kan ha fint väderkorn, fast man inte heter Kron", svarade Ek.

"Det var hederligt af dig och af er äfven", förklarade Kron, tryckande de öfriges händer.

"Såå", mumlade Ek; "ena stunden tycker man si och andra stunden tycker man så."

De öfrige polisbetjenterne betraktade ömsom Ek och ömsom hvarandra, synbart förlägne.

"Hvem kunde ana, då jag för några timmar sedan skildes från dig, att en sådan händelse skulle inträffa!" yttrade Kron. "Jag får besvära dig med att mottaga min föredragningslista för morgondagen, ty du inser väl, att jag i morgon omöjligt kan inställa mig i kunglig poliskammarn . . . polismästarn kan inte begära att jag . . ."

"Visst tusan skall du inställa dig inför poliskammarn i morgon", sade gevaldigern i Jakobs-trakten, växlande en betydelsefull blick med sina följeslagare.

"Är du tokig, Ek?" frågade Kron, blind och döf för allt annat, utom för sin stora förlust.

"Tokig, säger du!" sade Ek; "visst skall du inställa dig först och främst ... det är väl du som är tokig, om någon är det ... hvad tusan tänkte du på, bror Kron!"

"Hvad vill det säga? hvad menar du med det?" ropade Kron, betraktande sin kamrat med stora ögon; "hvarför gapar du på mig så der? ... hvad betyder det här!"

Assessorn, som under samtalet mellan de begge gevaldigerne gått fram och tillbaka på golfvet med långa steg och begrundande ansigte, stannade nu framför Kron.

"Det var förgift, det var arsenik-solution i dekokten, herre!" tillkännagaf läkaren med en genomträngande blick på den tilltalade.

"Förgift! arsenik!" ropade Kron, studsande flere steg tillbaka.

"Förgift!" skrek Albert till och sprang fram från fönstersmygen.

"Förgift! gift! ... Ha! ja ja, det är sannt!" utbrast Kron och sjönk förkrossad ned på en stol.

Han erinrade sig nu de ord hans hustru yttrat, innan hon gaf upp andan. Det var vissheten om hennes rysliga dödssätt som alldeles förkrossade honom. En gevaldigers hjerta är icke alltid af sten.

"Sannt ja ... visst tusan är det sannt", tillade gevaldiger Ek; "derför får du ursäkta, min kära Kron, om vi ... jaja, bläng så lagom för det ... vänd inte ut och in på ögonen för det ... vänd hellre ut och in på dina fickor, för ser du, min hedersbror, nog skulle det kunna hända, att det funnes så många droppar qvar, att de kunde taga lifvet af en hederlig karl ... det är således för din egen skull vi måste visitera dig, bara för bevarandet af ditt eget dyrbara lif, kan du väl begripa."

Under dessa vänskapsbetygelser nalkades Ek med sina handtlangare embetsbrodern och lade händer på honom.

Kron sprang upp från stolen och stötte sina tre kamrater ifrån sig.

"Bofvar!" röt han till; "vågen I bära händer på mig! ... ur vägen, skurkar!"

"Talar du i den ton, din skälm", yttrade Ek, kippande efter andan, ty han hade fått sig en väldig puff för bröstet.

"Skolen I anfalla mig i mitt eget rum!" fortfor Kron med rullande ögon; "hvad är det väl som hindrar mig från att krossa hjernorna på er!"

"Jo, de här", svarade Ek lugnt, i det han framtog ur sin stora rockficka ett par handklofvar; "när du fått dessa på dig, så behöfver du inte köpa dig hvita handskar på din hustrus begrafning . . . har du händer af jern, så skall du också få dig vantar derefter."

På ett tecken af Ek kastade sig den ene af polisbetjenterne bakom Krons rygg och slog sina armar hårdt om hans lif, medan Ek och den andra handtlangaren ansatte honom framtill, under bemödanden att hålla hans händer.

Gevaldigerns son, hvilken hitintills stått som en förstenad, ville rusa fram till sin fars bistånd, men kände sig i detsamma tillbakahållen af assessorns hand.

"Lägg dig inte uti den här saken, min gosse", förmanade läkaren.

"Hvad vilja de pappa? hvad har pappa gjort för ondt?" ropade Albert, under fruktlösa ansträngningar att befria sig från den välmenande läkarens hand.

"Om din pappa icke gjort något ondt, så har han icke heller någonting att frukta", svarade assessorn; "var derför snäll och lydig, mitt stackars barn!"

"Jo, se här ha vi mumman, jag visste väl det", ropade gevaldiger Ek, hållande framför Krons ansigte en mycket liten flaska, som han upptagit ur dennes egen rockficka; "känner du igen den här? . . . om du inte har sill-sallaten i fickan, så har du åtminstone bäska dropparne . . . jo, du är mig just en söt juvel du, din hederspascha!"

Assessorn släppte nu Alberts hand och emottog flaskan ur Eks.

"Denna flaska?" frågade Kron med stirrande ögon; "hvad är det för en flaska? . . . hvem har . . . hvarifrån kommer den? . . . hvar . . ."

"Hvar har jag hittat den?" inföll Ek; "i din egen ficka . . . hörde du inte det?"

"Och . . . och . . . hvad är det i flaskan?" stammade Kron.

"Gift, arsenik, olycklige!" svarade läkaren, hållande flaskan för sina ögon och skakande den; "ni har mördat er egen hustru!"

"Hvad är det för ett helvetes spel!" utbrast den förmente brottslingen.

"Något ditåt är det", genmälde Ek, "för annars hade du väl långt för detta kastat flaskan för hin i våld, eller också, medan tider var, tagit dig sjelf en klunk derutur . . .

Liket öppnas väl inte förr'n i morgon?“ frågade han derefter, vändande sig till läkaren.

“Ja, i morgon“, svarade denne, läggande ihop sina saker för att gå.

“Så framåt marsch då, bror Kron!“ kommenderade Ek; “hvem kunde väl föreställa sig, att äfven du skulle vandra all verldenes väg? . . . för gammal vänskaps skull låter jag dig emellertid välja mellan bottenvåningarna under Kastenhoff och rådstun . . . men det der få vi tala om under vägen . . . Kastenhoff ligger närmare och det vore kanske det tjenligaste . . . tusan må gå öfver Norrbro i ett sådant väder . . . framåt marsch!“

Den stackars enklingen sökte visserligen öfvertyga sin vän Ek om dennes otidiga tjenstenit och förehöll honom både i stränga och milda ordalag det orimliga såväl i anklagelsen som häktandet; men ingenting halp. Han vände sig derefter till assessor Hagel; men icke heller denne ville höra på det öra, som Kron önskade. Han måste lemna sitt sorgliga hem och fick knappåst så mycket anstånd, att han hann gifva sin gråtande son några ord till tröst, försäkrande honom om ett snart återseende.

Sedan de fyra aflägsnat sig, Kron, Ek och de tvänne handtlangarne, fattade assessorn den gråtande gossens hand och betraktade honom med innerligt deltagande.

“Inte kan du stanna ensam qvar i denna olycksboning“, sade han.

“Jag vill gå med pappa, jag“, svarade Albert med blicken på dörren.

“Det kan du inte, min gosse.“

“Då blir jag hemma hos mamma“, ropade sonen, skyndande till soffan, hvarpå moderns lik låg, liksom ville han söka skydd hos den döda.

“Det går inte heller an, kära barn!“ förklarade läkaren, dragande gossen ifrån soffan; “det är bäst att du följer hem med mig . . . det är ändå en tröst i bedröfvelsen.“

Sjuttonde kapitlet.

Skatten.

Höstnatten var inne. Från dess svarta, täta vingar skakades floder af regn ned öfver hufvudstaden. Här och der flammade en blixt, åtföljd af aflägsnare åskors mullrande, hvaruti brandvakternes föga melodiska toner och tornlurarnes ännu mindre behagliga ljud instämde.

Tvänne personer, en karl och en qvinna, stodo i förstugan till det hus, som varit bebodt af gevaldiger Kron och hans familj, men nu så hastigt och oförmodadt blifvit öde, sedan hustrun aflidit, mannen af vakt blifvit bortförd och sonen af den hederlige läkaren medtagen till dennes hem.

Karlen, en jättelik gestalt, bar en lykta, vid skenet hvaraf han noga undersökte en jernbeslagen dörr i förstugan.

"Två bommar och fyra hänglås", mumlade han; "käringen förstod sig på att väl förvara sina skatter, ser jag . . . den som ville såga af de här stängerna och dyrka upp de här låsen, behöfde, min själ, åtta dagar på sig . . . tag hit nycklarne, Karin."

"Här äro de."

"Godt! . . . håll du i lyktan så länge . . . det här skall gå som en dans."

"Slamra inte så hårdt med nycklarne . . . någon kunde höra oss."

"Bekymra dig inte, min flicka . . . porten till gatan är ju stängd?"

"Ja, visst är den stängd."

"Och inte bor det heller någon i det här huset, det vet du ju."

"Ja, men någon af husfolket i det andra kunde vara uppe."

"Bah! . . . när åskan går, så sofva menniskor som stockar och stenar."

"Släpp inte bommarne så hårdt mot stengolfvet . . . inte så hårdt, hör du!"

"Hvad du är ängslig, min söta flicka! . . . kanske inbillar du dig, att hon deruppe vaknar", yttrade mannen, skrattande, så att hela hans kropp skakades deraf.

"Tyst! för Guds skull, tyst!" förmanade flickan, vändande sig åt sidan.

"När hon inte vaknade vid skramlet af nycklarne till skattkammarn, hvilka vi nyss knepo så godt som midtför hennes näsa, så ligger hon nog i godan ro."

"Rysligt! . . . ja, rysligt är det . . . rysligt, rysligt!" våndades flickan.

"Är det rysligt, att den der elaka satan ändtligen fått munlås för evigt?"

"Ack min Gud! . . . hur kan du tala på det sättet! . . . nu i denna stund!"

"Har du då flere hårflätor att vara af med? . . . längtar du ännu efter hennes knogar? . . . men så är det alltid: vanan är halfva naturen."

"Ja, jag skulle vilja mista hvarje hårstrå under hennes händer, om det andra vore ogjordt, om hon ännu vore vid lif!" yttrade flickan, vridande händerna.

"Din toka! . . . inte skall du hålla lyktan på det sättet, mitt vackra barn!"

"Det bränner i mitt bröst som eld . . . hvilken gruflig ångest!"

"Så är det alltid med fruntimmer, när åskan går, kära Karin."

"Men hvarför går åskan? . . . hvarför går den just nu?"

"Har du aldrig hört den gå förut, din lilla backhare?"

"Då gick den för ett brott, begånget af en annan . . . Hur skall det här slutas!"

"Lys närmare med lyktan . . . nu ha vi det fjerde låset . . . så der ja . . . förbanna mig, ha vi inte en liten rigel till . . . ack, sådan fullklappad satan!"

"Svär inte! . . . svär inte!"

"Nå, så Gud hjelpe oss då!" ropade mannen, tummande på rigeln.

"Bed inte! . . . bed inte!"

"Inte det heller? . . . nå, min själ, jag då vet, hur jag skall bära mig åt . . . undrar just hvad den här rigeln skall tjena till . . . en rigel utanför, är det inte löjligt? . . . Men du darrar ju, så du kan tappa lyktan . . . hvad är det för barnsligheter!"

"O! hur olycklig är jag ej!" sade hon, lutande sig emot honom.

"I min famn ja", yttrade han med armen om hennes lif; "der är ditt skydd, ditt stöd."

"Min enda tröst är att du håller af mig ... du håller ju af mig?"

"Visst gör jag det, min älskade! ... det vet du ju förut, Karin lilla!"

"Och du skall alltid hafva mig kär? ... alltid, alltid! det är ju så?"

"Ja, visst skall jag det ... ända till domedag, käraste flicka!"

"Tala inte om domedag ... nämn inte det fasliga ordet!"

"Nå, till grafven då ... tycker du mer om det ordet? ... gif mig nu vackert en kyss ... så der ja ... tack, min ängel! ... blif nu varm om läpparne igen ... fanden i den rigeln! ... den var inte så att skratta åt heller ... omöjligt skulle man kunna skjuta från den, om man inte hittade rätt på den här lilla skrufven som sitter härunder ... det skall vara en gammal stöfvare, som kan snoka rätt på en sådan der liten tjufunge ... vivat! nu är dörren till skattkammarn öppen ... Ursäkta, fru Kron, att jag så här ogeneradt stiger in ... kom nu, Karin lilla, och se glad ut ... men det är bäst att jag tar lyktan ... men, för tusan, jag hade så när glömt jernstören."

Dervid tog han lyktan i ena handen och jernstören i den andra och gick in. På darrande ben följde honom Katarina.

Det rum, hvaruti de nu inträdt, var det så kallade magasinet, eller det ställe, hvaruti gevaldigerns hustru förvarade diverse persedlar, som hon tagit i pant för de smärre eller större penningsummor, hvarmed hon brukade försträcka en behöfvande mensklighet.

Der hängde på sina bestämda klädställningar frackar och öfverrockar, klädningar och salopper, alla försedda med hvar sin ordentligt numererade lapp. Särdeles var der öfverflöd på vinterplagg. Kom man deremot vintertiden in i magasinet, så voro vinterplaggen sin kos och i deras ställen hvimlade det af sommarhattar och parasoller. Det var ett årligt vaktombyte mellan nöden om vintern och nöden om sommarn.

Dessutom var stor tillgång på husgerådssaker af alla möjliga slag. — Fattiga hushåll, när de ingenting hafva att koka, pantsätta sina grytor och pannor samt lefva af kallmat. När äfven denna tryter, återstår ofta ingenting annat än att svälta ihjel, eller, i fall man icke har lust dertill, att hoppa öfver lagens råmärken. Fångkosten är icke att förakta. Mången ärlig arbetare skulle tacka sin Gud, om han på sitt bord hade så god och sund föda, som bestås fängelsernas innevånare, men detta oaktadt tror man sig ännu icke hafva gjort nog för de sednares trefnad.

I sanning vi rätt kunna afgöra, hvilkendera sidan är störst, den ömkliga eller den löjliga, hos våra nytida menniskovänner eller fängelsevänner, såsom de kanske egentligast borde kallas. Detta yttrande är kanske hårdt, men det sorgligaste är, att det är rättvist, hvarom nog våra dagars historia lemnar fullgiltigt vittnesbörd.

Men återvändom till magasinet, hvars nattliga besökare hade göra med att bana sig väg mellan massan af de brokigaste och mest olika persedlar.

"Himmel! fräls oss!" ropade Katarina, i det hon stannade, stirrande framför sig.

"Hvad är det nu igen?" frågade karlen, följande riktningen af hennes ögon.

"Ser du, ser du inte!" fortfor Katarina; "klädningen, klädningen derborta!"

"Hvad för en klädning?"

"Den svarta, som hänger derborta... ser du den inte! ... ve oss!"

"Jaså, den der, din toka! ... hvad är det för märkvärdigt med den?"

"Ser du inte fötterna inunder den och hufvudet öfver den?"

"Galenpanna!"

"Det är hon ... hon! ... hon ser på oss ... hon hotar oss! ... ve, ve!"

"Hönshjerna!" mumlade han, närmande sig ifrågavarande klädning och skakande den; "här är ju ingenting... är du spökrädd, så svep in dig i saloppen, som hänger der på sidan ... men visa mig först på stället ... låt mig se nu ... fjerde tiljan från fönstret ... det var ju så, eller huru, min vackra dufva?"

"Ja, ja", stammade flickan med händerna för ögonen.

"Här på golfvet ställer jag nu lyktan, men stöt inte omkull den bara, för annars får du besvära dig med att tända den på nytt . . . hur är det, vet du om det är hål på luckorna? . . . det skulle jag inte särdeles tycka om."

"Nej, det är inte hål på luckorna."

"Så mycket bättre . . . man skulle annars kunna se från gården, att det är ljus i magasinet och det är alldeles onödigt . . . Fjerde tiljan från fönstret . . . här ha vi den . . . nu raskt till verket! . . . är du rädd för buller, så stoppa till öronen."

"Mord och stöld!" pustade Katarina; "elände på elände . . . fasa på fasa!"

"Gud tröste mig för dig!" sade karlen; "hur skall jag bära mig åt, som får en sådan liten stackare till hustru!"

Derefter satte han spetsen af jernstören ned i golfspringan och började bända upp tiljan.

"Bastanta spikar", anmärkte han under arbetet; "rätt bastanta, på min ära . . . ingen byggmästare består så starka don . . . ingen köper så dyrbara lås och bommar som den girige . . . men . . . der ligger nu plankan . . . Hvad fan är det!"

Med ett anskri sjönk Katarina ned till golfvet och sjelfva den vilde skattgräfvaren drog sig några steg tillbaka, stirrande på den öppning, som genom plankans frånbrytande uppkommit.

Hvad som förorsakat denna förfäran var ingenting annat än en liten råtta, hvilken kilade fram ur öppningen och försvann mellan de på golfvet i magasinet liggande lånepersedlarne. Det minsta djur får en elefants storlek i det onda samvetets skuggspel.

Karlen med jernstören återhemtade sig snart och belog både sin egen och sin följeslagarinnas förskräckelse, under det han bugade sig ned öfver golföppningen och upptog en liten ask af jernbleck, hvaruti låg en tjock, gammalmodig plånbok af svart skinn.

"Här hafva vi då skatten", mumlade han, framtagande ur plånboken en bundt bankosedlar, som han derefter noga genomräknade; "ganska vackert! . . . rätt hygglig summa . . . kommer alltid väl till pass . . . hvad är naturligare, än att den slagne fiendens ammunition och bagage tillkomma segraren! . . ."

Under det att han sålunda öfverräknade skatten och gjorde sina betraktelser deröfver, återfick Katarina smånin-

gom sansningen. Hon reste sig upp från golfvet och kastade de förvirrade blickarne på sin medbrottsling.

"Här har jag nu hemgiften din, min lilla gumma!" hviskade han till flickan, för hvars sanslösa tillstånd han varit fullkomligen likgiltig; "det här är tillräckligt för en liten prins med gemål att lefva af... vi skola bli så lyckliga så!"

Flickan teg; men ju mera hon betraktade sin följeslagare, desto våldsammare skakades hennes spensliga gestalt.

"Det är tid på att begifva sig af", fortfor han; "men du, min stackars flicka, hvar skall du uppehålla dig i natt?"

"Det vet jag inte", svarade hon med ett uttryck af fullkomlig öfvergifvenhet.

"Du kan inte stanna qvar här öfver natten."

"Nej, nej!"

"Derför är det bäst, att du följer med mig... vill du det?"

"Hvart?"

"Hem till mig, kan du väl begripa... det är ju det enklaste det."

"Och i morgon?"

"I morgon bittida går du hit igen, på det ingen misstanke måtte uppstå."

"Det blir rysligt att gå hit tillbaka... jag kan det inte."

"Du måste det... håll du bara färgen en eller två dagar, så blir allt godt igen... ingen skall misstänka dig... allt är för klokt beräknadt... låt oss nu skynda, så att vi snart komma ifrån det här nästet."

"Ja, ja!... fort härifrån!"

"Det är ju min högsta önskan... kom nu... vi måste ordentligt läsa igen efter oss... Men först vill jag se efter, om det finnes någon klädning, som kunde passa för en så vacker brud som du blir."

Derefter gick han med lyktan i handen längre in i magasinet och dröjde der några minuter.

När han återvände till Katarina, förde han med sig en fruntimmerskappa, hvilken han tvang henne att taga på sig.

"Hvad är det!" ropade hon under påklädseln; "det osar."

"Inbillning, mitt barn!" försäkrade han; "kom nu... det fanns ingen passande brudklädning... men det blir väl råd för den saken."

Derefter trädde begge ur magasinet.

———

Ovädret fortfor. De begge nattvandrarne påskyndade sina steg, Katarina stödjande sig vid sin reslige kavaljers arm. De gingo öfver Gustaf Adolfs torg och närmade sig nya Norrbro.

"Du är alldeles genomblöt af regnet, min lilla flicka", sade kavaljeren med den mildaste stämma.

"Jag fryser inte", svarade hon; "det brinner i mitt arma bröst... men hvart tänker du gå?... skola vi inte gå öfver bron?"

"Nej, jag vill först gå ned utför de här trapporna... jag har nära vid strömbrädden ett litet hål i muren, hvaruti jag brukar förvara vissa dyrbarheter... stanna du qvar häruppe, medan jag går ned... det skall gå i en handvändning... eller det är kanske bättre att du följer med... det kunde kanske väcka uppmärksamhet, om någon finge se en flicka så här på natten stå ensam ute... svep in dig väl i kappan och håll dig fast vid min arm, så att du inte slinter omkull i trapporna... kurage, min vackra, snälla flicka!"

Det besynnerliga paret åtföljdes utför trapporna, som leda ned till strömmen.

Himlen flammade af blixtar, regnet piskade hårdt mot gatstenarne och åskan skrälde förfärligt öfver staden. Med åskan och regnet förenade sig äfven brandklockans ljud från Ladugårdslandet.

Då hördes mellan åskknallarne och brandsignalerna ett svagt ångestskri, liksom från en qvinnas läppar, hvarpå följde ljudet af raska, jernskodda steg, hvilka hastade uppför ifrågavarande trappor, och snart syntes en högväxt manlig gestalt skynda öfver torget bort åt Regeringsgatan och försvinna i dess mörker.

Gestalten var densamme, som nyss förut i sällskap med Katarina gått utför trapporna; men ensam hade han kommit upp och ensam försvunnit.

Men hvar var då den olyckliga flickan? — Frågen Norrströms brusande böljor!

Adertonde kapitlet.

Bandit-kulan.

Det var dagen efter uppträdena hos gevaldiger Kron. Klockan var mellan fem och sex på eftermiddagen.

Halflutande på divanen i sin boudoir satt Anna Jolanta. Hennes drägt af s. k. sorg-kattun stack tvärt af mot det bleka ansigtet, kring hvars bildsköna former de korpsvarta lockarne ringlade sig i vild oordning.

Hvita och kalla som marmorn voro sigenerskans kinder; men hvilken konstnär mäktar väl åt marmorn förläna det uttryck, som beherskade hennes anletsdrag? — Det är ej i afbildandet af det skönas eller det hemskas ytterligheter som artisten förnämligast lyckas, vare sig i marmorn eller på duken. Icke återgifver han troget solens strålar på en horisont i lugn; icke heller åskans blixtar på en horisont i uppror.

Framför divanen stod sigenaren Bruno i grefve Lejonborgs livré.

"Jag ville ej gå hit på förmiddagen", sade Bruno, "emedan du förbjudit mig att besöka dig på denna tid af dygnet ... men du har fått min skrifvelse och du vet allt ... Hämndens slag hafva så godt som på en gång träffat dina fiender, och du bör vara nöjd med din barndomsvän."

"Ja, jag har fått din biljett och jag vet allt", svarade Anna; "men tala, tala ... det är en vällust för mitt hjerta att lyssna till din röst, när du förtäljer hvad som skett, när du uppräknar det blodiga gisslets alla slag ... Ja, Bruno, du har egnat mig skuggans trohet, och ljuf skall en gång din belöning blifva, när du fulländat verket ... men nu, tala, tala!"

"Gevaldigern sitter under Kastenhoff", berättade sigenaren, "misstänkt för att hafva afdagatagit sin hustru med förgift."

"Men skall misstanken öfvergå i anklagelse, anklagelsen i dom, domen i straff?"

"Jag är fullkomligt öfvertygad derom ... han skall dömas och dö."

“Skall jag, innan han lägger sitt hufvud på stupstocken, få hviska i hans öra dessa ord: bila för rep! oinvigd, blodig jord för höstnatten på Hästholmen!“

“Du får hviska dessa ord och han skall höra dem, innan hans hufvud faller.“

“Men om han frikännes och undgår min hämnd!“ utbrast den förfärliga qvinnan, skakande sitt hufvud, som lejoninnan sin man.

“Omöjligt, Anna! ... när hustrun aflidit, gaf pigan husläkaren en vink om att mannen vållat hustruns död ... läkaren gaf en vink åt polisen ... läkare och polis instälde sig i den dödas hus ... läkaren fann gift i koppen, hvarutur den döda druckit, och polisen fann giftflaskan i mannens ficka ... Bromsen fastnade i de nät, vi spunnit ... lagens spindelklor falla öfver honom.“

“Men den der pigan som gaf henne giftet ... är du säker på att ditt verktyg icke sviker, när det som bäst behöfves? ... om hon skulle ...“

“Hvad skulle hon?“

“Ångra sig, den svaga själen! ... bekänna, att icke mannen, utan hon föröfvat gerningen ... hon i samråd med dig ... om hon gjorde det?“

“Du känner icke allt, Anna! ... men du borde känna mig.“

“Hvad menar du?“

“Hon kan inte ångra sig, hon kan inte berätta något.“

“Hon kan inte, säger du?“

“Nej, ty hon är död!“

“Död? ... ha, Bruno!“

“Hon sofver i lugn på Norrströms blåa, våta kudde.“

“Du har mördat henne?“

“Hon var, som du vet, förälskad i mig ... hon måste vara det, för att kunna blifva ett villigt redskap i min hand ... men allt det der vet du ju förut.“

“Jag vet det.“

“Jag kunde naturligtvis inte vara förälskad i henne tillbaka och inte blifva det heller“, yttrade Bruno med ett föraktligt leende; “förr eller senare öfvertygad om att jag bedragit henne, skulle hon hafva gråtit sig till döds ... det hade varit en långsamt tärande död ... himlen beskärde henne en lättare.“

“Den arma! ... men hvad betyder ett menniskolif, när ett stort mål åsyftas?“

"Frid för henne ... frid också för mig! ... strömmen ropar ej ut för verlden, hvad den på djupet kämpande i dödsstunden hviskat ... Anna! jag gjorde ju rätt?"

"Men ... men kunde man ej förmoda, att hon, efter att hafva begått brottet, af förtviflan bragt sig sjelf om lifvet? ... Bruno! om man förmodade det?"

"Nej, man skall tro, att hon varit i samråd med mannen, men gått i sjön, för att icke dela sin medbrottslings öde ... detta skall man tro."

"Du har rätt ... men om han nekar, och neka skall han ... om ingenting kan bevisas emot honom? ... om han undgår mig!"

"Hå, hå! det går inte så lätt heller ... och i hvad fall som helst ..."

"I hvad fall som helst?"

"Skall han ej undfly misstanken ... ofta är dess egg hvassare än sjelfva bilans ... han skall förlora sin tjenst, förlora allt förtroende ... sin egendom har han redan förlorat ... förliden natt sammanföll den i grus."

"Men om det är en sanning, att kraftfulla själar mera höjas än sänkas af motgången och olyckan, hvaruti består då vår hämnd?"

"En polisbetjents själ", genmälde Bruno hånande; "en sådan figurs kraftfullhet ligger i hans arm, och när denna arm inte får slå och pina mer, så är det förbi både med kropp och själ ... han liknar då en afbruten hasselkäpp, hvars stumpar man föraktligt kastar ifrån sig."

"Men han skall aldrig känna samma lidande, som marterar mig", utbrast Anna, tryckande händerna hårdt mot sitt bröst.

"Hå, det går vackert an hvad som redan är", menade Bruno.

"Kanske är hustruns död en välgerning för mannen", yttrade Anna.

"De ha inte lefvat så illa tillsammans, efter hvad jag hört ... men du glömmer då, att mannen sitter inom lås och bom, glömmer att anklagelsen för mord sväfvar öfver hans hufvud och att detta hufvud möjligtvis kan falla ... ja, det är nästan troligt att så sker ... det gör mig ondt, att du ej är fullkomligt nöjd med hvad jag redan uträttat, ehuru den risk, jag för min enskilda del löper, är stor nog."

"Men hade äfven hans son legat på bår, faderns enda barn, då . . . då . . ."

"Äfven hvad den saken angår, har jag gjort allt som står i mensklig förmåga", förklarade Bruno; "men hittills har mitt bemödande varit fruktlöst."

"Ja, tyvärr . . . och detta hade ändå varit hufvudsaken . . . ju mera jag tänker derpå, desto mera förminskas värdet af de tjenster, du redan bevisat mig."

"Du förskräcker mig, Anna! . . . står inte mitt eget lif redan på spel och det för din skull?"

"Men gossen . . . gossen . . ."

"Jag har ju sagt dig, att den fördömda varelsen, som nu är i herranom, lade alla möjliga hinder i vägen för mig . . . det der äpplet, som jag, henne ovetande, gaf pojken i går, förstod hon att snappa upp . . . det var inte det första sprattet hon spelat mig . . . men så var det också det sista."

"Hvar är han nu?"

"Han vistas för närvarande i assessor Hagels hus . . . huru länge han der kommer att dröja, vet jag inte, men inte kan han väl i evighet uppehålla sig der."

"Bruno! hvad som icke ännu skett, kan ske."

"Det är sannt nog . . . men när tror du det skall ske?"

"I morgon . . . i dag . . . på ögonblicket . . ."

"Om förlåtelse, Anna! . . . men detta vore inte klokt handladt . . . om sonen knall och fall doge så der bums efter modern, skulle misstanken om den sednares död kunna taga en annan riktning . . . sonens död kunde bli faderns räddning."

"Men det blefve faderns förtviflan . . . detta slag skulle krossa honom . . . då vore min hämnd fullkomlig . . . då, men icke förr, Bruno!"

"Det är klart, och fullkomlig skall den bli . . . men du måste ha tålamod . . . den minsta öfverilning kan förstöra alltsammans . . . inser du ej, hur lätt man kunde falla på den tanken, att samma hand, som drabbat sonen, äfven förut drabbat modern? . . . tror du att man med samma beqvämlighet kunde beskylla gevaldigern för det ena som för det andra? . . . man kan inte sitta fången under Kastenhoffs fängelsehvalf och på samma gång taga lifvet af en varelse, som bor i Adolf Fredriks församling."

"Du kan ha rätt . . . jag måste ge mig till tåls . . . men . . ."

"Men det hindrar inte att, bara man får tid på sig, den saken ordnar sig på tillbörligt sätt . . . Några veckor blott,

och mor och son skola jemföra sina hvita bröllopsdrägter med hvarandra i en lyckligare verld.“

Bruno log under det han sade dessa ord och hans leende var satans.

Anna Jolanta log; men hennes leende var fasansfullare än Brunos.

De ormar, man upptäcker i stenröset, åstadkomma icke på långt när så mycken förskräckelse och fasa, som dem man varseblifver på blomsterfältet. Det kommer deraf, att på det förra stället, ormars vanliga tillhåll, väntar man att finna dem, men icke på det sednare.

“Vill du inte taga min skatt i skärskådande?“ frågade Bruno, i det han framtog en tjock svart plånbok och räckte den åt sigenerskan.

“Jaså, den du gräfde upp ur magasins-golfvet“, svarade hon, emottagande plånboken.

“Ja.“

“Hur stor är den?“

“Två tusen riksdaler . . . en vacker summa . . . faller nog i god jord.“

“En högst ovanlig plånbok“, anmärkte Anna, noga betraktande den.

“Ser ut för att härstamma från sextonhundratalet . . . stor och rymlig . . . säkert hade man mycket godt om penningar på den tiden.“

“Troligtvis“, svarade Anna, utan att vända ögonen från plånboken.

Det syntes tydligen på hennes ansigte, att hon hvälfde någon ny tanke i sitt hufvud.

“Behåller du summan?“ frågade Bruno; “du kanske behöfver den?“

“Du skulle helst vilja behålla den sjelf“, menade Anna.

“Visserligen, så framt du inte föreslår en kristlig delning . . . rätt skall vara rätt.“

“Nej, jag vill ej hafva någonting af dessa pengar, min gode Bruno!“

“Hvarför det då?“

“Jag vill det inte . . . tag derför summan tillbaka och förstör den så fort som möjligt . . . det är min högsta önskan . . . jag försäkrar dig det.“

“Ingen önskan är lättare att efterkomma än denna . . . det bedyrar jag.“

"Men . . ."

"Men?"

"Den der plånboken . . ."

"Plånboken?"

"Skulle jag gerna vilja behålla . . . den der plånboken har ej sin like."

"Den är mycket gammal, det är sannt . . . men hvad det för öfrigt ligger för märkvärdigt deruti, mäktar jag inte fatta."

"Du vet att jag har mina besynnerliga idéer, min vän."

"Det vet jag nog," yttrade Bruno skrattande; "derom behöfver du ej påminna mig."

"Derför så . . ."

"Derför så tager du plånboken och jag hvad som ligger uti den", inföll Bruno; "det blir inte jag som förlorar på delningen."

"Det är klart."

"Men mitt är inte felet."

"Lika klart."

"Två tusen riksdaler äro inte att förakta . . . jag tackar dig för presenten."

"Du hade ej behöft omtala för mig att du bekommit denna summa", sade Anna.

"Nej, det hade jag inte behöft."

"Men du gjorde det ändå."

"Jag hade gjort till en helig pligt för mig att ej företaga något utan din vetskap och att anförtro allt åt dig . . . denna pligt skall jag aldrig bryta."

"Jag litar på det och skall alltid hålla dig räkning för din ärlighet och trohet."

"Och ändå är du så kall emot mig", yttrade Bruno, närmande sig divanen, och fattade Annas hand; "aldrig det minsta bevis af ömhet!"

"Du har lofvat mig, Bruno, att ej med mig tala ett enda ord om kärlek, så länge min hämnd är otillfredsstäld . . . har du inte heligt lofvat det?"

"Ja, jag har lofvat det", svarade Bruno med en djup suck.

"Och du skall hålla ditt löfte, liksom jag en gång skall hålla mitt."

"Jag skall aldrig svika mitt, ehuru de qval, jag lider, äro öfver all beskrifning."

"Hvilken svaghet, Bruno! . . . du är säker om mig, det vet du."

"Om jag ej vetat det, vid sol och stjernor jag då skulle kunnat utföra de föraktliga roller jag åtagit mig . . . ena stunden slaf under den förnäme narrens nycker och den andra älskare till det största får, som någonsin burit qvinnohamn."

"Den sednare rollen har du redan lyckligen utfört till slut."

"Ja."

"Den förra slutar med denna dag, är det inte så?"

"Jo, jag hoppas det."

"När skulle grefven komma?"

"Klockan närmar sig sex . . . klockan sju är han här."

"Och allt i ordning?"

"Allt."

"Du är säker på att han har hos sig den biljett jag i går skickade honom?"

"Jag såg honom stoppa biljetten i sin plånbok . . . det är hans gamla vana, att visa sina bekanta alla kärleksbref, han mottager."

"Och du tror, att han äfven för sina vänner visat min biljett?"

"Det är jag viss om . . . min förträfflige husbonde består af tre egenskaper: dumhet, högmod och skryt . . . tro mig, hela verlden kan redan din biljett utantill."

Sigenerskan brast ut i skratt, hvaruti sigenaren på det lifligaste instämde.

"Här har du pengarna, Bruno", yttrade Anna efter några ögonblicks förlopp, i det hon tog sedlarne ur plånboken och gaf honom dem.

"Tack, Anna! . . . jag skall förvara dem för vårt gemensamma bästa."

"Nej, icke för detta ändamål!" utbrast hon med häftighet; "det är stulna pengar och blod klibbar vid dem . . . jag ryser blott jag tänker på dem."

"Sådana galenskaper!"

"Förstör sedlarna! . . . bränn opp dem! . . . jag vill det, Bruno!"

"Du yrar, Anna!"

"Dessa pengar kunna röja oss."

"Omöjligt ... hon, som samlade och gömde dem, finnes ju icke mera i lifvet ... icke en gång mannen visste af dem och ännu mindre någon annan."

"Nej, vi få inte behålla dem ... vi måste göra oss af med dem!"

"Kanske vi skola återgifva dem till den stackars gossen?" frågade Bruno med ett ironiskt leende; "han är ju den egentlige arftagaren, han."

"Intet skämt, Bruno! jag tycker inte om sådant."

"Nå, hvad skola vi göra då?"

"Tag hit dem igen."

"Du är besynnerlig", mumlade Bruno, lemnande henne tillbaka sedelbundten.

Anna Jolanta förde sedelbundten mot ljuset och påtände den.

"Hvad elden gömmer", sade hon derunder, "är bäst förvaradt ... se, hur vackert det brinner, min vän!"

"Anna, hvad gör du!" ropade Bruno, utsträckande armen öfver den på golfvet brinnande bundten.

"Parfymerar min våning, såsom du känner", svarade Anna; "det är något till parfym det ... smakar den något, så kostar den också ... en parfym på två tusen riksdaler."

"Det är dårhusmessigt!"

"Det är furstligt, min vän! ... så handlar blott en drottning och jag är ju din drottning, Bruno!"

"Men en drottning bränner inte upp sina pengar, när hon med dem kan belöna en trogen undersåte", sade Bruno, betraktande med rynkad panna askan efter skatten.

"Fy, Bruno! ... det är då en sådan belöning du fordrar af mig?"

"Nej, nej! du gjorde rätt, Anna ... jag är en skolpojke mot dig."

"Behöfver jag väl pengar, jag? ... har jag inte redan nog deraf, tack vare min salig fars efterlemnade skatter! ... ack! hvarför dog han ej ett år förut! ... hur annorlunda hade icke allt då varit! ... då hade inte ..."

"Anna! Anna!" afbröt henne Bruno och hans ögon sprutade eld.

Sigenerskan spratt till, lik en som är på väg att försäga sig eller blotta ett inre, som man för allt i verlden icke vill lägga i dagen.

"Var lugn, min vän!" sade hon, förande hans hand till sitt bröst; "vi skola tillhöra hvarandra ... tänk ej mera på den uppbrända skatten, ty jag har nog för oss begge."

"Det vore bäst att låta den gamla plånboken gå samma väg", föreslog Bruno, blidkad af Annas ord och blickar, hvilka spelade försoning och ömhet.

"Nej, jag vill behålla den som ett minne ... äfven den har bidragit till min hämnd ... hvar dag vill jag egna den en tacksam blick."

"Jag afundas plånboken denna lycka."

"Du är svartsjuk, Bruno! ... svartsjuk till och med på den här bagatellen."

"Ja, svartsjuk på allt, hvaröfver ditt öga hvilar."

"Din svartsjuka gläder mig, ty den bevisar, hur innerligt du älskar mig."

"Behöfver du väl ett sådant bevis? ... ack Anna om du ...

"Tyst!" inföll hon, hotande med fingret; "du skall gömma denna plånbok åt mig ... troget skall du vårda den för min räkning."

"Hjertans gerna ... dina infall äro alltid besynnerliga, men jag vördar dem i alla fall."

"Du skall bära den beständigt på dig ... aldrig gå utan den."

"Hvarför är det så nödvändigt att jag beständigt har den hos mig?"

"Ofta kan det falla mig in att vilja se den."

"Men göm den då sjelf, det är mycket beqvämare ... inte är jag alltid till hands."

"Jag vill ej se den oftare än då du är närvarande ... tillsammans skola vi betrakta den ... på samma gång den påminner mig om föremålet för min hämnd, skall den erinra mig om de stora tjenster du gjort mig."

"Inte för det jag just fruktar något, men det kan vara farligt att ständigt bära den här pjesen på sig ... du är något barnslig, Anna!"

"Och du är något feg ... likagodt, du skall slippa den ... jag vill inte besvära dig med den."

"Så gif mig den då ... jag skall göra som du säger ... men medgif att du är den underligaste varelse under solen, liksom du också är den skönaste."

"Du har ett godt hjerta, Bruno!" yttrade Anna, belönande honom med den ömmaste blick; "det vill också ett sådant till, för att kunna öfverse med en sådan besynnerlig och nyckfull varelse som jag är . . . o, hvad skulle väl blifva af mig, om jag inte hade dig vid min sida!"

Bruno visste icke rätt om han borde förvånas eller glädjas. Det var också för första gången han lyssnat till så milda och hjertliga toner från Annas läppar. Sigenarens svarta ansigte ljusnade allt mer och glänste slutligen som en vårmorgon, från hvilken nattens slöja nyss fallit.

Anna steg upp från soffan och närmade sig en smakfullt arbetad byrå, hvars klaff hon upplåste.

Brunos glädjestrålande ögon följde hennes rörelser och sågo, huru hon ur en lönnlåda i byrån framtog en liten kristall-flaska, till hälften fyld af ett mörkt flytande ämne, och derefter stoppade den i en af den svarta plånbokens rum. Dock gjorde hon detta icke på något hemlighetsfullt sätt, utan tvärtom vände sig så att Bruno skulle märka det.

"Hvarför lägger du den der flaskan i plånboken?" frågade Bruno; "af den der sorten har jag tillräckligt förut... ja, mer än tillräckligt för tolf grafvar."

"Jag vet det", svarade Anna; "men jag vågar inte längre hafva denna flaska i mitt förvar, och derför vill jag gömma den i plånboken."

"Du vågar inte, säger du? . . . du skulle inte våga det! . . . en ny gåta, Anna!"

"Nej", genmälde hon med en dyster högtidlighet i rösten; "det gifves ögonblick, då den onde anden faller öfver mig och då jag vore färdig att tömma den dryck, som detta förfärliga glas innesluter . . . ja ofta, ofta!"

"Hvarför har du då ej för längese'n krossat denna flaska eller slagit bort dess innehåll? . . . hvad hade varit enklare än det?"

Det tycktes på Anna, liksom hon funderade på svaret, under det hennes blickar skarpt fixerade Brunos anletsdrag.

Dennes ögon hvilade frågande på Anna.

"Denna kristall ger döden", svarade hon slutligen, "men endast åt den som kan dö . . . då faller offret, men den som offrat går fri . . . men gjut ut dropparne i elden eller i vattnet och de skola föra döden till den som utgjutit dem . . . de skola följa med elden, man tänder i spiseln, med vattnet

man förer till läpparne, med regndroppen, som faller öfver ens hufvud!“

“Skrock, Anna!“

“Och detta säger till mig en broder af min stam!... hörde du ej den sången redan vid din vagga?... Bruno hörde den; men han minnes den inte mer, ty han är en affälling från våra fäders tro och har slutit sig till de eländige, som håna och förfölja vårt olyckliga slägte... ve dig, Bruno!... du trampar med föraktets stålsko på fädernes heliga ben!“

“Vid helvetet, jag känner inte mera igen dig!“ utropade Bruno med ljungande ögon; “har jag slutit mig till dem som håna och förfölja vår stam?... jag, som skulle vilja sätta eld på verldens fyra hörn, om jag endast genom lågorna kunde bära dig till någon ort, dit lågorna ej hunne!... Anna! hvem ingaf dig den tanken, att jag med förakt trampar på fädernes ben!“

“Förlåt mig! jag vet ej hvad jag säger“, svarade Anna, sjunkande ned på en stol framför byrån och lutande hufvudet i handen.

Bruno närmade sig på tåspetsarne den grubblande qvinnan, ur hvars tillslutna ögon en och annan tår bröt sig.

“Anna! mitt lif, min salighet!“ sade han, knäfallande invid stolen, hvarpå hon satt; “du gråter... dina tårar falla på mitt hufvud, ty det är jag som framkallat dem... ve mig!... jag har förolämpat, sårat dig... eger du ej att befalla öfver mig?... förbarmande, nåd, Anna! eller rycker jag flaskan ur din hand, slukar giftet och dör som en mask vid dina fötter!“

Anna lade handen på den knäfallnes hufvud och såg honom så mildt i ögonen.

“Jag sade ju, att det är jag som inte vet hvad jag säger eller hvad jag vill“, hviskade hon; “det är du som bör förlåta mig... jag är en toka, rik på nycker, som hafvet på sand... stackars Bruno, som måste tillfredsställa dem alla!... är du ond på mig?“

“Jag är i himlen, när du talar så der och när du ser på mig så der!“ svärmade sigenaren, öfverhöljande hennes händer med brännheta kyssar.

“Vi skola inte tala mera om den välsignade plånboken eller om det som nu förvaras uti den“, sade Anna, under

det hon omlindade plånboken med en snodd flere hvarf och sammanknöt denna med flere knutar.

"Jag skall gömma den, jag", ropade Bruno; "hur kunde jag sätta ett sådant lappri i fråga!... förlåt mig, förlåt mig, älskade, tillbedda Anna!"

"Nej, jag behåller den sjelf... du har rätt... det kunde vara farligt att ha den beständigt på fickan... jag borde ha insett det... men jag inser ingenting... jag är blind för allt annat i verlden, utom för min hämnd!"

Bruno ryckte plånboken ur Annas hand och stoppade den hos sig.

"Jag skall hafva den på mig natt och dag", ropade han; "jag skall hänga den utanpå rocken, så att hela verlden kan se den, om du så vill!... när var inte din önskan min, din vilja min!... nedsjunke jag i jorden, den stund jag glömmer det!"

Anna böjde sig ned öfver honom och tryckte en lätt kyss på hans panna.

I detsamma började pendylen på väggen slå.

"Klockan är sex", sade Anna; "du bör inte dröja längre, min vän!"

"Ja, det är sannt", svarade Bruno, resande sig upp från golfvet; "vid dina fötter glömmer jag, att året har dagar och dagarne timmar."

"Den tid skall komma", yttrade sigenerskan, "då jag räknar timmarne endast när du är borta, men aldrig räknar dem när du är hos mig."

"Ack Anna!"

"Skynda dig nu... om en timme är han här... om två timmar..."

"Är han inte här," inföll Bruno muntert; "på post!... fienden nalkas."

"Nalkas sitt förderf... dröj inte, Bruno!... hasta, flyg! ... flyg som vinden!"

"Men det är långt till sju... en qvart till kunde du väl ännu egna mig."

"Nej, jag måste göra stor toalett... värdigt skall han emottagas."

Ånyo brann det rysliga löjet på sigenerskans sköna läppar.

"Du har rätt... farväl så länge, mitt lif, min salighet!"

"Farväl, Bruno!"

"Men ..."

"Men?"

"Men innan jag går, Anna!" ropade Bruno; "en kyss ... en enda kyss!"

Sigenerskans glänsande panna sönderbröts i otaliga rynkor och hennes blick blef mörk som ett moln, bakom hvilka blixtarne lura.

Sigenaren slog armarne om hennes lif, tryckte henne med oemotståndlig kraft till sitt bröst och kysste hennes läppar, hvarefter han störtade på dörren och försvann.

Anna Jolanta rusade fram till toaletts-bordet, ryckte derifrån en kammarduksnäsduk, hvarmed hon gned sig öfver nedre delen af ansigtet, så att den blef röd, liksom hade den blifvit öfverdragen med smink.

"Fy! fy!" hväste hon derunder med hårdt sammanbitna tänder; "hellre tusen droppar aqua tofana än ett vidrörande af dennes mun! ... fy! fy!"

Hastigt släppte hon näsduken, sammanknäppte sina händer och stirrade framför sig med ögon, brinnande som vakteldar i natten.

"Hvilken djefvul hviskade i mitt öra den tanken, att jag borde lemna plånboken och giftflaskan i hans förvar!" sade hon för sig sjelf; "och att han oupphörligt skulle bära dem på sig! ... det lider, det lider! ... med stora steg går det till sin mognad ... sitt mål ... sitt slut! ..."

Nittonde kapitlet.

En timme senare i kulan.

Klockorna i hufvudstadens kyrktorn ringde sju, när ett präktigt åkdon stannade utanför ett hus vid Nybrogatan på Ladugårdslandet.

En betjent hoppade ned från baksätet och öppnade vagnsdörren.

Med tillhjelp af det nedfälda fotsteget skred en herre i slängkappa ur vagnen.

“Befaller nådig grefven att vagnen väntar?“ frågade betjenten med blottadt hufvud.

“Nej, det behöfs inte... kör hem med ekipaget och sätt in hästarne.“

“Hur dags befaller nådig grefven att vi hemta?“

“Hur dags, frågar du?... minsann jag det sjelf vet... klockan är sju nu... du kan hemta mig klockan tio... eller du kan låta bli att hemta mig alls... det skulle kunna hända att jag dröjer ännu längre.“

“I det här huset?“ frågade betjenten med ett skälmskt smålöje.

“Ja.“

“Men vädret är ruskigt, hans nåd... det blir svårt att gå hem... om vi skulle köra hit klockan elfva... dessutom är det just inte så säkert att gå ensam ute så sent... kanske hans nåd befaller att jag kommer efter?“

“Nej, troligtvis stannar jag här öfver natten... jag anser det för gifvet.“

“Det var en annan sak.... befaller nådig grefven något vidare?“

“Nej... men det var sannt, har Stark inte varit hemma på hela eftermiddagen?“

“Nej, det har han inte, hans nåd.“

“Jag undrar just hvar den slyngeln håller till... den der skall jag väl kringklappa en gång.“

“Han sade, innan han gick bort, att han hade ett angeläget ärende att uträtta.“

“För min räkning?“

“Ja, det sade han.“

“Då ljög han, den skurken!... men det var inte första gången.“

“Nej, det var det visst inte“, medgaf betjenten med naturlig liflighet.

“Den latryggen... den odågan!“

“Det är han visst det“, vitsordade betjenten; “högmodig och stursk mot alla.“

“Behandlar och hundsar oss värre än nådig grefven sjelf“, tillade kusken.

“Jag skall rekommendera honom hos polisen till fem och tjugu“, försäkrade grefven.

"Ack, hvad det vore väl!" bedyrade betjenten med den djupaste bugning.

"Det skulle göra honom förbannadt godt, hans nåd!" instämde kusken.

"Se så, kör hem nu ... ni behöfde något hvar era fem och tjugu ... de skola också komma i sinom tid, lita på det ... kör långsamt, Grönlund ... gif hästarne dubbel ranson för natten ... det är billigt, att, när man sjelf har roligt, man också tänker på andra", tillade han sakta, i det han klappade de stolta, oroliga djuren på deras halsar.

Betjenten hoppade upp på kuskbocken och tog plats bredvid kusken, hvarefter det grefliga ekipaget satte sig i rörelse och rullade bort.

Grefven kastade en slängkyss efter de svarta trafvarne. Näst sig sjelf, älskade han sina hästar. Om det funnits en skyddsförening för hästar, så skulle grefve Lejonborg hafva blifvit ordförande deruti. Osäkert är likväl, huruvida grefvens omsorg hade sträckt sig till andra än till pauvres honteux bland de ädla djuren, emedan åkarkampar voro hans afsky och bondkrattor hans syndabockar, när han någongång på landsvägarne nödgades tåla dem för sin vagn.

Derefter gick grefve Lejonborg in i huset, hoppade med bevingade steg uppför en mindre stentrappa och knackade på en dörr i korridoren till bottenvåningen.

Dörren öppnades inifrån och en snyggt klädd gumma visade sig.

Det var samma gumma, med hvilken vi förut gjort bekantskap, dels på Hästholmen, dels på vägen utanför Skanstull.

Det var mor Stina, mamsell Bränners uppasserska.

"Välkommen, tusenfallt välkommen, nådig herr grefve!" helsade mor Stina.

"Tack, min snälla gumma!" besvarade grefven välkomsthelsningen, i det han lade i hennes hand en blank riksdaler och steg in i rummet, hvilket var tapetseradt och möbleradt i likhet med en vanlig sal.

Gumman neg och förlorade sig naturligtvis i en flod af tacksägelser.

"Hur mår mamsell?" frågade grefven, lemnande sin kappa åt mor Stina.

"Hon mår så väl så ... hon är så söt och vacker i afton", svarade denna.

"Det är hon ju alltid, min gumma," yttrade grefven, i det han med en liten fickkam putsade sina granna polissonger.

"Men så vacker som hon är i qväll, har jag aldrig sett henne förr", bedyrade mor Stina; "och så grann klädning hon har på sig... en drottning kan inte vara storståtligare."

"Säger du det, min rara gumma!... mamsell tar väl inte emot någon annan i qväll?"

"Hvem skulle hon då ta emot?... det går ju inte någon annan hit, än nådig grefven... och inte är det värdt att någon annan försöker det heller."

"Jag vill hoppas det", yttrade grefven och närmade sig dörren till ett inre rum.

Det rum, hvaruti grefven nu inträdde, var ett mindre förmak, men försedt med dyrbara möbler. Från taket strålade en rik krona med många vaxljus och golfvet var betäckt med en turkisk matta, hvilken elastiskt gaf efter för den inträdandes fot. Ett aromatiskt doft fägnade grefvens näsa.

På en af fönsterpallarne satt lilla Julia med mor Stinas katt framför sig, öfver hvars bugtande rygg hon sökte fästa en stor, grann docka.

Sigenerskans dotter var så införlifvad i detta försök, att hon icke en gång märkte den förnäme uppvaktaren i moderns granna förmak.

"Ah! se min charmanta Julie!" yttrade grefven; "jag tror du vill lära dockan rida... fy, sådan häst du skaffat din vackra docka!"

Flickan såg på honom med sina stora svarta ögon och dessa hade i detta ögonblick icke det blidaste uttryck. Kattens ögon riktades äfven på grefven och voro icke heller goda, liksom hade äfven han förstått piken.

"Köp dig för den här en sadel åt din konstberiderska, mitt barn!" sade han och kastade en dukat i Julias knä.

I sköna fruntimmers förmak har en "gentil" kavaljer aldrig brist på guld och silfver.

Derefter lade han handen på vredet till boudoirens dörr, för att uppläsa den.

"Jag vill inte ha grefvens slant!" ropade Julia bakom honom: "jag bryr mig alls inte om den... tag den... se der ligger den."

Grefven vände sig om och fann vid sina fötter den vackra dukaten.

"Är du tokig, flicka!" ropade han; "hvarför kastar du bort hvad jag gifvit dig?"

"Den som inte tycker om kisse, tycker jag inte heller om", svarade Julia.

"Hå bevars . . . jag måtte säga!"

"Kisse är mycket vackrare och mycket snällare än grefven", komplimenterade Julia.

"Det var inte artigt, min flicka!"

"För han är en narr . . . grefven är en narr", förklarade Julia.

"Hvad säger du, unge!"

"Grefven är en narr . . . grefven är en narr!" fortfor den lilla skönheten.

"Skäms du inte!"

"Det har mamma sagt . . . grefven är en narr . . . ha ha ha! . . . skratta med du, kisse! . . . ha ha ha!"

Den lilla elaka skrattade af hjertans grund och det föreföll grefven som om äfven katten grinade mot honom.

Grefven kände sig underlig till mods, utan att han rätt kunde begripa det. Man är icke alltid vid lynne att tåla det man blir utskrattad, om det också icke vore af andra än af ett barn och en katt.

Ju mera grefven betraktade flickan och katten, som tumlade om med hvarandra på golfvet, desto beklämdare blef han om hjertat.

Han tyckte sig skåda tvänne smådjeflar, lekande på den turkiska mattan, och det föreföll honom, som såge han gnistor spraka upp ur den förras blonda lockar och den sednares ljusgula pels.

Han tyckte sig höra en röst som ropade i hans öron: tillbaka, tillbaka! vänd om, vänd om! — Men det är ej godt att vända om, då man står vid en skön qvinnas dörr och då denna qvinna, efter att länge hafva skjutit en tillbaka, ändtligen sjelf bjuder en till sig, beredd att kapitulera.

Grefve Lejonborg öppnade dörren och befann sig nu i samma boudoir, hvaruti läsaren en timme förut uppehållit sig, i sällskap med "rosen" och "korpen" från Knapekulla.

Med ett småleende på läpparne, lånadt af de tre gracerna, och en fin rodnad på kinden, lånad af toaletten, gick Anna Jolanta sin gäst till möte och räckte honom handen.

Sigenerskans yppiga gestalt omslöts nu af en hvit sidensars-kjol, hvaröfver flöt ett yfvigt silkesflor med de rikaste spetsar vid barm och armar. Röda guldvirkade sammetstofflor betäckte de små fötterna, på hvilkas höga, af silkesstrumpan betäckta, vrister tanken svindlade. De korpsvarta lockarne sammanhöllos vårdslöst medelst smärre kammar af guld, såsom bruket den tiden var. Från de bländande fingrarne strålade mot takets gyllene bronslampa juveler af det klaraste vatten.

Anna Jolanta var himmelskt skön, men djefvulskt förförisk, när hon förde sin ädle gäst till den svällande divanen, anvisade honom plats der och satte sig vid hans sida, vårdslöst kastande den ena blottade sammetslena armen öfver en kuddes brokiga och konstigt bearbetade stramalj, medan hon under ett obeskrifligt koketteri nära intill grefvens ögon upphöjde den andra, hvilken bepryddes med en ring af guld och perlor.

För vida mindre än så hade grefve Lejonborg blifvit yr i hufvudet, och många andra med honom. Förargelsen öfver lilla Julias elaka infall och den plågsamma aning, som dervid bemäktigat honom, hade helt och hållit försvunnit.

"Min grefve!" preludierade hon; "ni har då ej ett enda ord af beröm för den vackra armringen, hvilken, gifven af er, jag i afton påtagit till er ära?"

"Ack! hvem har väl ögon för armringen, så länge den lindar sig kring en arm sådan som din!" svarade grefven och spetsade med en viss andakt sina läppar öfver armens sammetsfjun; "ack Jolante, mitt lifs briljant!"

"Alltid samma rikedom på vackra fraser", anmärkte sigenerskan; "ni är en farlig karl, herr grefve! ... ni borde deporteras till någon aflägsen, obebodd ö, annars fruktar jag att mitt köns beprisade dygd blir det i stället."

"Guddomliga ängel!" utgöt sig grefven; "hvarför säger du ni? ... hvarför låter du pennan föra ett språk, som dina himmelska läppar försmå? ... säg *du*, säg *du*, och jag skall känna mig stolt deraf och anse mig för den afundsvärdaste i verlden!"

"Sigenerskan kalla grefven för du? ... hvad tänker ni på, min ädle beskyddare!" genmälde Anna, kastande på honom en ny förtrollande blick.

"Allt bugar sig för börden och rangen", sade grefven; "men börden och rangen buga sig för skönheten ... allt

knäböjer i stoftet för den... allt både i himlen och på jorden."

"Det är lättare att skrifva än att tala förtroligt, min vän!" yttrade Anna; "det blir mycket svårt att vänja mig vid detta förtroliga ord, vid detta *du*."

"Men hvarför det, gudasköna Jolante!... tillhöra vi inte från denna stund hvarandra?... skall väl hädanefter någonting annat än döden åtskilja oss!"

Det är ett eget förhållande med våra s. k. "riks-kurtisörer", nämligen att i den mån deras känslor utdö, hvilket sker ganska fort, blifva fraserna på deras läppar allt mer lifliga och blomstrande. Men på samma gång de ljuga för andra, ljuga de äfven för sig sjelfva, ty de tro sig nog hafva det förträffligaste hjerta, ehuru detta i sjelfva verket icke är någonting annat än en förkolnad klump, mellan hvars svarta osande remnor lögnen blickar.

"Ni läste då min biljett?" frågade Anna med ett skalkaktigt småleende.

"Ni?... återigen ni!... vill ni genomborra mitt hjerta, grymma qvinna!"

"Nå, *du* då... jag måste väl försöka... du läste de rader jag skickade i går?"

"Läste dem?... nej, min Jolante!... jag slök dem, liksom den hungrande tiggaren slukar en pannkaka... i början trodde jag knappt mina egna ögon."

"Du väntade inte, att jag så snart skulle gifva mig?... inte sannt?"

"Så snart, säger du?... kallar du två års belägring för snart, du hårda?"

"Du tycker väl att jag skrifver rätt underligt ibland?" frågade Anna med forskande blickar.

"En prinsessa skulle afundas dig dina koncepter, såväl hvad det yttre som det inre beträffar", svarade grefven; "du är guddomlig i allt."

"Men mycket i mitt bref föreföll dig säkert obegripligt?... jag misstänker det."

"Kanhända... men hvad betyder det?... det stod deruti, att du älskar mig, och hvad rör mig sedan allt det öfriga?... vet jag ej förut, att du är en svärmerska?... hvad gör det?... jo, det gör dig om möjligt ännu mer intagande."

"Har du min biljett med dig?"

“Jag bär den vid mitt hjerta, Jolante! . . . der är dess rätta plats.“

“Du bär den vid ditt hjerta? . . . en karl bär en qvinnas ord vid sitt hjerta! . . . jag tror det inte, min vän . . . du bör ej förundra dig öfver min misstro.“

“Ingenting är lättare, än att öfvertyga dig om motsatsen“, förklarade grefven, i det han uppdrog ur bröstfickan sin plånbok och framtog derutur rosen-biljetten samt höll den med triumferande min framför Annas ögon.

Sigenerskan betraktade biljetten och öfverlemnade den derefter till grefven.

“Min misstro var ogrundad“, sade hon; “det gör mig lycklig, stolt . . . jag har då inte skänkt min ömhet och min kärlek åt en ovärdig.“

“Ditt misstroende var ett dolkstygn för mitt hjerta“, deklamerade grefven under det han himlade sig rätt teatraliskt; “men du har en förmåga att mildra smärtan och läka såren, som ingen dödlig utom dig har.“

Under dessa känsloutgjutelser lade han biljetten tillbaka in i plånboken, som han sedermera stoppade i bröstfickan.

Annas ögon sökte pendylen, som hängde öfver divanen.

“Du ser på klockan“, anmärkte grefven misslynt; “du väntar väl ingen?“

“Nej, jag väntar ingen.“

“Kan jag lita på det?“

“Hvem skulle jag väl vänta, när du är hos mig?“

“Ängel!“ utropade grefven och slog ena armen om hennes lif och tryckte henne närmare till sig på samma gång hans mun sökte hennes.

“Carl Gustaf!“ sade hon, befriande sig sakta från grefvens arm och undvikande hans kyss.

“Carl Gustaf, säger du . . . ack, hvad det klingar ljuft, när du talar så! . . . men . . . men hvarför undviker du mig? . . . hvarför vänder du bort ditt himmelska ansigte?“

“Var ridderlig, min vän! . . . glöm ej att du har en värnlös qvinna vid din sida.“

“Hvem fruktar du, dyraste Jolante! . . . din tillbedjare? . . . din slaf, som vill kyssa dina fötter?“

“Jag fruktar icke för dig . . . jag fruktar för mig sjelf . . . för min svaghet . . .“

"Evinnerliga koketteri!" mumlade grefven för sig sjelf; "men", tillade han högre, "du älskar ju mig och ändå är du hård som diamanten!"

Sigenerskans ögon sökte ånyo pendylen.

"Återigen på klockan!" utlät sig grefven förvånad; "det var besynnerligt, Jolante!"

"Hvad ligger för besynnerligt i det?"

"Du vill inte behålla mig längre! ... du vill att jag skall gå min väg!" yttrade grefven med låtsad min af att vilja aflägsna sig.

"Nej, för allt i verlden skulle jag inte vilja släppa dig härifrån", ropade sigenerskan med kraftfull stämma och flammande ansigte.

"Ah! du gör mig galen af hänryckning, sällsynta väsen!" skrek grefven.

"Sansa dig, Carl Gustaf! ... min själ är upprörd ända i djupet."

"Jag ser det och undrar ej derpå ... denna stund är högtidlig!" förklarade Lejonborg med en blick mot taket, hvilken också ville se högtidlig ut.

"Du fattar det ... jag är tacksam för denna din grannlagenhet."

"Jolante! blir du ond på din älskare, om han förtror dig något?"

"Jag blir inte ond ... hvad har du att förtro mig?"

"Jag har vågat något ... något som kanske skall förtörna dig."

"Hvad har du vågat?" frågade Anna, skarpt fixerande honom; "säg ut, min vän! ... har jag väl numera rättighet att vara förtörnad på dig?"

"Herrliga Jolante! ... så hör då ... jag åkte hit till porten."

"Nåväl?"

"Min betjent frågade mig, vid hvilken tid jag befalde att mitt ekipage skulle inställa sig till hemtning."

"Än sedan?"

"Jag befalde honom att icke hämta mig."

"Du tänker då gå?"

"Gå i ett sådant väder, min älskade? ... återigen grym, min Jolante!"

"Du tänkte då ..."

"Nej, jag tänkte inte . . . men . . . men jag hoppades . . ."

"Få stanna qvar", tillade Anna med lugn.

"Och du? . . . du?" sporde grefven med yttersta patos.

"Tillåter det", svarade Anna, i det hon lemnade divanen och började gå af och an öfver golfvet, följande oupphörligt med ögonen minut-visarens gång på pendylens silfvertafla.

"Du gäckas väl inte med mig?" frågade Lejonborg med tillgjordt tvifvel, ty nog var han inom sig fullkomligen öfvertygad om sin seger.

"Grefve Lejonborg!" svarade Anna med ett allvar, som nästan föreföll förskräckande; "icke blir det Anna Jolanta Bränner, som jagar dig härifrån."

"Du är charmant, när du sväfvar så de röfver golfvet", berömde grefven, under det han med en viss förnäm vårdslöshet lutade sig baklänges mot soffdynorna och utsträckte benen så långt fram på golfvet som han förmådde; "du är i sanning subtil! . . . Hvad juvelerna klä' dina alabasterfingrar! . . . Du nämnde i biljetten, att du på säkert ställe förvarade de saker jag haft det oskattbara nöjet att skicka dig . . . du hade rätt . . . kunde det väl tänkas något säkrare förvaringsställe, än dina fingrar, dessa tjusande händer af snö med ådror och pulsar af eld."

"Usla, lumpna slägte!" mumlade Anna för sig sjelf; "sigenaren och grefven . . . lika i allt, utom i egenkärlek och oförskämdhet, hvaruti den sednare excellerar . . . och hvad berättigar honom dertill? . . . hans högre ställning i samhället, hans anspråk på högre bildning och finare vett . . . usla, lumpna slägte!"

"Du kan inte längre bo qvar i denna simpla våning", förklarade grefven; "Anna Jolante, mitt lifs briljant innefattas i en bottenvåning på Ladugårdslandet!"

"Hvad tiden går långsamt!" fortfor Anna för sig sjelf; "men den går inte heller på glödande kol, liksom jag . . . nej, den har frusit fast på en väg af is."

"Du måste ha dig ett rymligare tempel, helst vid Drottninggatan . . . jag skall bygga upp ett sådant åt dig", föreslog den lycklige älskaren; "men kom hit och sätt dig . . . hvad tänker du på? . . . du ser grubblande ut som en bokmal . . . hvad funderar du på, min ängel?"

"Hvad jag funderar på?" frågade Anna tankspridd.

"Ja."

"Åjo, jag tänker på det förflutna", svarade sigenerskan.

"På det förflutna?... tänk hellre på framtiden... hvilka leende nejder af rosor och sol öppnar den ej för dig!... om vintrarne spektakler, konserter och maskerader... om somrarne promenader i det gröna i bok-alléerna på mitt magnifika Bastholm, eller båtfärder vid hafvets strand, när månen dallrar öfver den skummande vågen."

Grefve Lejonborg var, såsom vi ofvan sett, en öfvermåttan romanesk och poetisk natur. Också hade han ett stort namn för det hos damerna af la haute volée.

"Jag begriper inte, hur du vill besvära din sköna själ med blickar på det förflutna", återtog grefven; "har du då förut dansat på rosor, min guddomliga Jolante!... I allt är du beundransvärd, men i ett fall har jag aldrig rätt kunnat förstå dig... hur var det väl möjligt, att en qvinna med dina upphöjda egenskaper kunde finna sig i ett sådant förhållande, som det, hvaruti du förr befann dig och det under så många år till på köpet?... Det svider i mitt hjerta, när jag tänker på hvad du måtte ha utstått, när du lefde tillsammans med den der äfventyraren... det var ett simpelt lif, min kära Jolante!"

Det är också en egenhet hos "riks-kurtisörerne", att lika smickrande och krypande som de visa sig under bemödandet att vinna en qvinnas gunst, lika fräcka och sårande äro de efteråt eller sedan de trott sig hafva vunnit den.

"Som sagdt är, det var ett simpelt lif", fortfor grefven; "det kunde omöjligen slutas väl... också gick det som jag anade... tacka derför himlen, min sötaste, att det nu är som det är... många vackra ögon skola afundsamt bevitna din lycka."

Det var en lycka, eller, rättare sagdt, olycka för den stolte segervinnaren på divanen, att han ej såg färgskiftningen i Annas ansigte, ty under det han sålunda orerade, stod hon händelsevis med ryggen vänd åt honom. Men han hade bort kunna höra det hemska olycksbådande ljudet från hennes gnislande tänder.

Nu surrade det i pendylen och på surrningen följde ett slag.

"Half åtta... ändtligen! ändtligen!" ropade Anna och vände sig om.

Hennes ögon strålade af ännu starkare glans än vanligt.

Så måtte tigrinnans ögon stråla, när slagtoffrets timme är slagen.

"Half åtta", upprepade grefven; "nå, hvad är det mer med det... aha, jag förstår... du tänker på supéen... väl tidigt, min älskade!... men ju tidigare, desto bättre... tag plats vid min sida, Jolante!... Champagne!... du glömmer bort den förträffliga champagnen, jag skickade dig i går... jag hade också glömt den... men man glömmer bort allting här i verlden, när man är hos dig... hit med champagne. champagne!... du skall kredensa drufvan åt mig...

"Drick! de förflyga de susande
Perlorna: drick!
Skynda! det ljufva, det ädla, det höga
Söker du fåfängt, se'n anden förgick.
Dåren, som fäste vid skummet sitt öga,
Vatten, blott vatten på läpparne fick."

Grefve Lejonborg hade knappast hunnit citera de sista orden af denna välbekanta vers, förrän ett häftigt buller hördes utifrån förmaket.

"Hvad är det!" ropade grefven; hvem är det som springer derute?"

Sigenerskan teg och riktade sina blickar mot dörren.

Dörren uppslogs häftigt och mor Stina störtade in i boudoiren.

Gummans skrynkliga ansigte var gulblekt och hela hennes kropp skalf.

"Hvad i Guds namn har då händt?" frågade värdinnan, öfverraskad, att döma af hennes utseende.

"Ja, hvad är det?" instämde grefven; "är elden lös?... hvar brinner det?"

"Man bultar på salsdörren", stammade gumman, utom sig af förskräckelse.

"Hvem bultar?" frågade Anna.

"Kan du tala, kär'ng!" skrek grefven; "hvad är det fråga om?"

"Polisen! polisen! Herre min evige, hvad skall här bli af!" var gummans utrop.

"Polisen!" yttrade Anna.

"Polisen!" upprepade grefven med bestörtning, ty han erinrade sig nu den beröring, han dagen förut haft med bemälde embetsmyndighet.

"Hvad har polisen här att göra?" frågade Anna, som äfven syntes blifva orolig.

"Man hotar att slå in dörren, om den ej godvilligt öppnas", tillkännagaf mor Stina; "men jag sprang först in till mamsell för att fråga, hur jag skall bära mig åt . . . hör, hör! . . . de slå redan in den!"

Det våldsammaste bultande hördes nu utifrån.

"Så öppna den då", befalde värdinnan; "det är väl inte så farligt som det låter."

Mor Stina skyndade att verkställa sin matmoders befallning.

"Vänta, qvinna!" ropade grefven, hållande fast gumman; "de måtte väl inte ha för afsigt att tränga hit in! . . . hvad fan kan polisen vilja här!"

"Släpp mig, herr grefve!" skriade mor Stina; "det går inte an att låta dem vänta så länge . . . det står aldrig väl till, herre min evige!"

Slagen på salsdörren skrälde ännu våldsammare.

"För all del, Jolante, följ gumman ut", bad grefven, "och hör efter hvad det är."

"Men om de vilja gå ända hit in?" frågade Anna, allt ängsligare.

"Inte möjligt", svarade grefven; "hvarför skulle de just gå hit in?"

"De måtte väl inte misstänka att jag har tjufgods förvaradt hos mig", anmärkte Anna; "ur den tanken skola vi snart taga dem."

"Men hvart skall jag ta vägen?" väsnades grefven; "det går inte an att någon får se mig här . . . jag kan inte visa mig för någon på ett sådant ställe . . . om jag kunde komma ut genom fönstret . . ."

"Går inte an", förkunnade värdinnan, som sprungit fram till fönstret och på sidan om rullgardinen blickade ut ned på gatan.

"Går inte an? går inte an? hvad säger du!" ropade Lejonborg med tilltagande ångest.

"Det står vakt på gatan utanför huset", svarade värdinnan, täflande med sin gäst i oro och förskräckelse.

"Vakt, säger du!... hvad vill då vakten?... sådan fördömd händelse!... hvem hin har tillstält ett sådant spektakel!"

"Hvem vet det?... men så är det emellertid... du kan omöjligen begifva dig ut genom fönstret."

"Om jag då kunde gömma mig någonstädes härinne!" våndades vår grefve; "gömma mig så att ingen kunde se mig!... hvilken satans belägenhet!"

"Dörren går i spillror!" skrek mor Stina och hastade ut.

I stället för henne, inrusade lilla Julia och tog darrande sin tillflykt till modern.

"Ha! jag vet råd!" ropade Anna, liksom hade hon fått en ögonblicklig ingifvelse; "jag skall gömma dig på ett säkert ställe, min stackars vän!"

"Hvar då?... hvar?... hvar?... för Guds skull, dröj inte!... de komma!"

Sigenerskan skyndade till en vrå af boudoiren och upptog derifrån en liten lykta med förgyld messings-stomme och tjockt hvitt glas uti. Hon tände ett ljus i lyktan, hvilken hon derefter räckte åt grefven.

"Det är en liten källare under detta rum", sade hon, "hvaruti vin och matvaror förvaras... tag lyktan, jag skall släppa dig in dit... ingen skall söka dig der."

"Gud välsigne dig för denna tanke!" ropade grefven och fattade lyktan.

Anna sprang till ena väggen och öppnade en liten tapetdörr, hvars tillvaro grefve Lejonborg icke ens anat, ehuru han flerfaldiga gånger uppvaktat i sigenerskans boudoir.

"Der ser du en liten trappa", anvisade Anna; "gå varsamt utför den, och du är i säkerhet... men akta att du inte slår sönder min vackra nya lykta."

"Förbannadt obehagligt!... hvilken kylig luft!" mumlade grefve Lejonborg.

"Skynda dig!" manade Anna; "jag hör deras steg i förmaket."

"Det måtte väl inte dröja för länge... jag får svårt för att andas här!... hin anamma!"

"Skynda! skynda!"

Svärjande och pustande satte grefven foten på trappan och började sin vandring mot djupet.

Sigenerskan tillstängde blinddörren efter honom och satte sig derefter lugnt på divanen, fattande en tyllremsa, hvarpå hon började arbeta.

Men icke var det i tyllremsan den fina nålen tog och icke heller hvilade sömmerskans ögon på den fina sömmen.

Ådrorna svällde höga och mörka på hennes sköna panna och de hvita perlraderna glänste mellan de halföppna läpparne som en huggorms tänder.

Tjugonde kapitlet.

Djupare nere i kulan.

Grefve Carl Gustaf Lejonborg, efter att lyckligt hafva passerat de smala och fuktiga trappstegen, befann sig nu med lyktan i handen på en naken och något vattendränkt mark, föga tjenlig för hans fina vända kalfskinnsstöflor.

Den prydliga lyktan var så konstruerad, att dess sken endast föll nedåt, till följd hvaraf tak och väggar förblefvo i det fullkomligaste mörker.

Grefven stannade med hälarne mot det sista trappsteget och med full föresats att icke vidare fördjupa sig i den nya mörka verld, hvaruti han visserligen hastigt, men icke alldeles så lustigt blifvit förflyttad.

Källaren var så låg, att grefvens hjessa sopade taket, oaktadt han så mycket som möjligt krökte benen.

Derför tog han sitt parti och satte sig på trappan.

Sålunda placerad, spetsade han öronen och lyssnade uppåt.

Han hörde ljudet af flere röster, men kunde icke urskilja hvad som talades.

Snart drogs hans uppmärksamhet derifrån och riktades på något annat, vida obehagligare.

Åtskilliga menniskor äro, hvad man kallar, mörkrädda, antingen derför att de tro på spöken eller att de frukta för ett oroligt samvetes vidunderliga bilder. Grefve Lejonborg trodde icke på spöken och hade icke heller något besvärande samvete att dragas med; men han fruktade för råttor, och råttor hafva, såsom man vet, sina roligaste stunder i mörkret.

Icke underligt då, om grefven intogs af förskräckelse, när ett dylikt mörkrets barn kilade mellan hans fötter, förmodligen uppskrämd af lyktans sken.

På samma gång tyckte han sig förnimma flere pipande läten från de öfriga sidorna af källaren, med hvars rymlighet på vidden han ännu icke gjort sig hemmastadd.

Grefven visste väl, att råttor framför allt tycka om matvaror, men han hade i några skrifter läst, att de understundom icke heller försmå att anfäkta lefvande menniskor, synnerligast s. k. statsfångar, åt hvilka man företrädesvis utsett underjordiska fängelser. Dessa studier hade alltid utgjort hans högsta nöje, ty varelser, som våga ifrågasätta furstars sjelftagna prerogativ eller angripa de högbördiges lika fritt, ehuru på hela folkets bekostnad, tillskansade privilegier, kunde aldrig nog tilltuktas.

Men nu, då han sjelf genom slumpens nyck blifvit försatt i en snarlik belägenhet, började han allvarsamt eftertänka, huruvida ifrågavarande skadedjur kunde hafva nog urskilning, att icke förblanda en rättrogen ädling med bemälde menskligheten afskum. Resultatet af hans tankar blef på intet vis tillfredsställande.

"Hvilken åsna var jag inte", tänkte han, "som lät stänga in mig i den här hålan! . . . hvad hade det nu gjort, om jag stannat qvar deruppe! . . . hvad förlorar väl en högättad ädling derpå att man finner honom vid sidan af ett ungt, vackert fruntimmer? . . . alldeles ingenting . . . tvärtom ligger deruti något, som sjelfva den goda tonen, om icke just bestämdt föreskrifver, åtminstone icke på något sätt fördömer . . . Om jag skulle gå upp igen? . . . men jag fruktar att det då skulle se besynnerligt ut, att jag förut sprungit ned och gömt mig . . . skulle se löjligt ut, och jag kan inte utsätta mig för det löjliga . . . allt annat utom det löjliga . . . det skulle bli en vacker historia i stora verlden, att grefve Lejonborg legat hopkrupen i en skrubb, källare eller hvad hin det här är för slag . . . jag får väl då lof att stanna

qvar så länge ... Hu, hvad jag fryser! ... om jag ändå haft min kappa på mig ... jag förkyler mig ... satans råttor! ... men är det möjligt, att bara råttor kunna husera på det sättet! ... himmel, hvad var det der! ... hvad var det jag såg derborta!“

Saken var den, att grefven, som råkat lyfta upp lyktan öfver sitt hufvud, vid dess sparsamma sken blifvit varse något som blänkte från källarens bakgrund.

“Det var bestämdt något som glittrade derborta“, fortfor han i tanken; “hvad kan det vara som lyser i mörkret? ... en orm, ack min Gud!“

Grefven påminde sig med rysning att ödlor och ormar äfven bruka hafva sitt tillhåll i dylika hålor som denna.

Hans fasa var gränslös, der han satt på trappsteget, utan styrka att resa sig derifrån.

“Men“, tänkte han efter en stund af qvalfull tystnad, “men om det vore en orm, hvarför ligger han då så orörlig på ett och samma ställe?“

Grefven fortfor att hålla upp lyktan och stirra rakt framför sig.

“Icke glänser en orm på det viset ... det ser snarare ut som en silfverhals ... silfverhals! ... ah, der ha vi det ... det är mina champagne-buteljer, som ligga uppradade derborta, tack vare min charmanta värdinnas omtanke ... och jag som sitter här och grufvar mig öfver ingenting ... hvad den är beklagansvärd, som har för liflig och rik fantasi! ... det skall minsann inte bli så oäfvet att helsa på de der gubbarne ... i ett sådant hedersvärdt sällskap kan man trifvas hvar man än uppehåller sig ... min charmanta värdinna ursäktar helt säkert, att jag, henne oåtspord, slår halsen af en bland mina egna buteljer.“

Grefven kände sitt mod åter lifvas — ett nytt bevis på vinets gudamakt.

Han reste sig upp från den obeqväma taburetten och började, med lyktan sträckt framför sig, varsamt skrida, eller kanske rättare uttryckt, krypa fram mot det glänsande föremålet, ty, såsom vi redan anmärkt, var det omöjligt att stå eller gå rak i denna eländiga källare.

Denna mödosamma och i ordets vidsträcktaste betydelse förödmjukande vandring, särdeles med afseende på en högvälborens rygg och knän, hade dock lyckligtvis en snar

ända, denna likväl icke så hugnesam som vandraren förestält sig.

Den glänsande raden af champagne-buteljer reducerade sig allt mer och mer till en sabelklinga, hvilken låg på golfvet tätt invid väggen.

"En sabel!" mumlade grefven flat och förargad; "en sabel!... hur har den kommit hit!... hvad skall den här att göra?... det var besynnerligt!"

Grefven lyste något högre upp på väggen.

Ny anledning till förvåning.

Grefven upptäckte nämligen pipan af en bössa, vidare pipan af en annan, ytterligare pipan af en tredje, med sina tillbehör af kolfvar, lås m. m.

"Vapen! riktiga gevär!" fortfor grefven; "det här går öfver mitt förstånd... sablar och bössor så nära Jolantes sängkammare!... ingen dödlig kan bli slug på det här!"

Deruti hade grefven onekligen rätt. Sablar och bössor så tätt utmed ett kärlekens tempel, i sanning högst förundransvärdt och obegripligt!

Visserligen har Cupido vapen. Hans båge och pilar äro verldsbekanta. Men uppfinningen af eldgevär, kulor och krut hafva på dem icke utöfvat det ringaste inflytande.

Lyckligt för konsten och den klassiska smaken att så är, ty hur ömkligt vore det icke, att se den älsklige Amor flyga genom etern med ett gevär från Carl Gustafs faktori på axeln och en knallhatts-kartusch på bröstet!

Ack, du Cyperns ljufva herskarinna, bevara din son från alla vapenutbyten och uniforms-förändringar! Låt honom behålla detta koger af azur och dessa pilar af solens guld. Icke behöfver han studera artilleri-vetenskapen vid Marieberg eller öfva sig i målskjutning på Ladugårdsgärdet, han som, ehuru med bindeln för ögonen, sigtar från himlen och träffar hvarje hjerta på jorden.

Grefve Lejonborg fortfor att undersöka väggarne och öfverallt påträffade han vapen af nästan alla slag. Källaren var en verklig och välförsedd rustkammare.

"Har jag då råkat in uti en röfvarkula!" ropade han slutligen och var nära att digna till marken, öfverväldigad af denna förskräckande tanke.

I detsamma stötte han emot en fjerding, hvilken stod i ett hörn af källaren. Vid denna rörelse råkade locket på

fjerdingen att rubbas och falla ned på marken. Grefven höll lyktan öfver fjerdingen, för att se hvad som deruti kunde förvaras.

Den tycktes vara fyld med en mängd små pappersrullar. Grefven stack ned handen i fjerdingen och upptog en af rullarne, som han vid lyktans sken närmare började undersöka.

Hastigt släppte han rullen ned i fjerdingen och stapplade sjelf mot väggen, hvarvid han så godt som förlamad stödde sig.

Det var nämligen en skarp patron, han hade fått tag uti. Hela fjerdingen var då full af skarpa patroner. Vacker harmoni till musköterna på väggarne.

“Ve mig! jag har fallit i mördarehänder!“ jämrade sig den olycklige.

Mycket, som förr var oförklarligt, blef nu klart för grefven. De små djeflarne, han vid sitt inträde i förmaket denna afton tyckte sig upptäcka, lekande på mattan uti skepnaden af en liten flicka och en katt, framträdde nu lifligt för hans ögon. Värdinnans vid flerfaldiga tillfällen uppenbarade besynnerliga beteende mot honom utvecklade sig nu för hans fantasi på det mest förfärliga sätt, hvartill kommo hennes ofta förnyade blickar på pendylen samma qväll, hvilket bevisade dels en olycksbådande oro i sigenerskans själ, dels ock att hon väntade på någon eller några, säkert hennes medbrottsliga. Polisens inträngande i hennes bostad, hennes och tjenarinnans förskräckelse dervid, allt gaf stöd åt hans förmodan, att den förföriskt sköna Jolante vore ingenting mer och ingenting mindre än en bandit i qvinnoskepnad, som stod i spetsen för ett helt röfvarband, hvilket säkert utgrenade sig kring hela hufvudstaden.

Den stackars grefven blef allt mer och mer öfvertygad om att han af henne blifvit inlockad i en snara, för att plundras och mördas. Genom sin egen förskräckelse för polisen, hvilket föranledde hans instängande i denna kula, hade han sjelf tillintetgjort möjligheten af räddning.

Skulle väl polisen upptäcka detta hemliga gömställe? — omöjligt, ty om denna blinddörr, som ledde ned till kulan, kunnat upptäckas af oinvigda dödliga ögon, hvarför hade då ej han sjelf, som tillbragt så många stunder i den fördömda boudoiren, redan blifvit denna dörr varse? Vore

det väl tänkbart, att personer, som för första gången besökte sigenerskan, skulle vara klarsyntare än han, den trägne uppvaktaren, hvilken dessutom städse spionerat på allt som omgaf henne, dertill föranledd af sin olycksaliga svartsjuka?

Nej, nej! denna hemliga dörr skulle i evighet förblifva en hemlighet för alla, utom för den qvinliga banditen och hennes band.

Och äfven i den händelsen, att den inträngande polisen gripit sigenerskan och fört henne jemte hennes anhang med sig i fängsligt förvar, hvad skulle, detta oaktadt, följden blifva?

Jo, att våningen skulle tillstängas och han, grefven, förblifva instängd i källaren, för att lida hungersdödens gräsliga qval och slutligen blifva ett begärligt byte för rofdjuren, de små såväl som de stora, hvilka utan tvifvel höllo till i detta underjordiska näste.

Ja, ja! han skulle svälta ihjäl och, hvad som var än värre, halflefvande uppätas af källarens millioner råttor, ty hvarmed skulle han väl lifnära sig?

Med kulor och krut?

Visserligen är det genom kulor och krut som despoterne och deras koryféer existera; men lifnära sig deraf — omöjligt, omöjligt! —

Ingen dödlig förmår beskrifva den arme grefvens ångest och förtviflan. Minnet af de röfvare-romaner han läst i sina dar och hvilka alla haft ungefär något dylikt att bjuda på, bidrog äfven till förökandet af hans hemska sinnesstämning.

Men kärleken till lifvet är starkare än ångest och förtviflan.

En tanke af kraft och beslutsamhet slog ned i den fångnes förvirrade hjerna.

"Jag vill skynda tillbaka medan tider är", ropade han; "jag vill på ögonblicket hasta uppför trappan och genom mitt buller på dörren och mina rop väcka hela husets uppmärksamhet . . . man skall höra mig . . . man skall störta till min hjelp och spränga porten till mitt rysliga fängelse . . . I värsta fallet stöter jag på banditen och hennes band, men jag kan då med böner, uppoffring af pengar och löften

om tystnad rädda mitt lif... men i hvad fall som helst är det bättre att genast dö för mördarnes dolkar, än att svälta till döds!“

Han tog ett steg framåt, men hejdade sig, ty en ny tanke bemäktigade sig hans själ, en tanke, för hvilken fäderne i Bastholms ståtliga familjegraf borde lifvas af stolthet. Kärleken till lifvet gör den fegaste till hjelte.

“Jag är svensk adelsman, jag är grefve!“ sade han med verklig sublim stolthet; “redan vid fyra års ålder infördes jag i rullorna såsom underlöjtnant vid Skånska dragonerna och på samma regemente tjenade jag till mitt tjugonde år... jag har uppvuxit bland vapen, jag känner konsten att handtera dem, jag har varit sekundant i tvänne dueller... Denna källare är öfverfyld med vapen... fort att rusta mig dermed!... jag skall kämpa värdig mina seklergamla anor... fälla tjugu till marken, innan jag stupar... ha! större kan bofvarnes antal omöjligen vara... på sin höjd tio, knappast det... jag skall utan svårighet hinna döda dem alla, innan jag sjelf får den minsta rispa... ha! de komma ned obeväpnade, ty här, här nere hafva de ju sina vapen förvarade... det är klart, obeväpnade komma de... jag skall döda dem som flugor, innan de veta ordet af... Kommen, kommen! grefve Lejonborg har en hel armé i sina armar och tappre fäders anda i sitt bröst!“

Under dessa ord nedryckte han från väggen tvänne pistoler.

Han blåste i piporna och undersökte fängpannorna, hvarefter han, sedan han sålunda öfvertygat sig om att de voro laddade, stoppade dem i frackfickorna. Men det var icke nog med det.

Han nedtog likaledes den ena bössan efter den andra och stälde dem nära sin person emot väggen, för att, i händelse af behof, kunna hafva dem alla till hands. Lyckligtvis voro äfven dessa bössor laddade.

Med utmärkt rådighet lade han locket tillbaka på krutfjerdingen, på det ej elden från de aflossade gevären måtte komma ned i ammunitions-förrådet och spränga i luften källaren med dess hjeltemodige försvarare.

Bakom sig på väggen upptäckte han en spik, hvarvid han genast fästade lyktan, så att dess sken föll rakt emot trappan.

Sjelf fattade han ett af geväron och lade an på denna trappa, färdig att gifva eld det första någon visade sig på öfversta trappsteget.

Sålunda rustad, afvaktade han med blossande kinder, det afgörande ögonblicket.

Detta ögonblick lät ej länge vänta på sig.

Ett buller hördes ofvanom trappan och en ljusstråle nedföll utför trappstegen.

En röst, som ingalunda var Lejonborg obekant, hördes likaledes ofvanifrån.

Rösten var Anna Jolantas.

"Så gå då ... gå då ... jag tvår mina händer!"

På öfversta trappsteget syntes nu nedersta delen af en hvit linnebyxa öfver en grof stöfvel.

Grefvens gevär brann af, om honom medvetet eller icke, känner man ej.

"Jesus! jag blef träffad!" skrek en karlstämma, hvarpå följde ett tungt fall utför trappan.

Grefve Lejonborg, af naturen icke blodtörstig, hade således utgjutit blod. Men den milda naturen segrade snart och han greps af en oemotståndlig darrning.

"Gif er, eller dör ni som en hund!" skallade i källarhvalfvet en förfärlig bas-röst.

Geväret föll ur grefvens hand. Källaren upplystes af flere ljus. Icke desto mindre svartnade det för Lejonborgs ögon och han sjönk sanslös till marken.

Tjugoförsta kapitlet.

Sista villan.

När grefve Lejonborg återfick sansningen och öppnade sina ögon, fann han sig liggande på divanen i Annas boudoir och ett föremål för sigenerskans synnerliga omsorg och deltagande.

Hon gned hans tinningar med eau de Cologne och höll under hans näsa en liten öppnad flaska, full af det starkaste spirituösa fluidum.

Men hvad som mera än allt annat lifvade hans domnade lifskrafter, var blickarne och orden af den varmaste ömhet, som flödade ur hennes ögon, från hennes läppar. Omsorgsfullare kan ej en moder vårda sitt barn, än hon i denna stund vårdade den stackars grefven.

Sigenerskans dyrbara silkeskläduing var i ett förstördt tillstånd, och hennes långa, från guldkammarne lösgjorda hår ringlade sig i den vildaste oordning ned öfver ansigte och skuldror.

"Älskade Carl Gustaf!" talade hon, lutande sig öfver honom; "återkom till dig sjelf... vakna, o vakna!... himmel! han måtte väl inte vara död!"

"Jolante, Jolante!" stammade grefven med yrvakna ögon.

"Han lefver! han lefver!" jublade Anna; "och ändå hade det varit tusen gånger bättre för den olycklige, om hans ögon tillslutit sig för evigt!... ack min Gud!"

"Hvad för slag!" mumlade grefven; "hvar är jag?... har jag inte drömt!"

"Mitt lif skulle jag hafva gifvit, om det endast varit en dröm!" svarade sigenerskan och kastade sig öfver honom, hårdt tryckande honom till sitt bröst, under det hon snyftade på det mest våldsamma sätt.

"Se så, mamsell", yttrade en främmande karlröst helt nära divanen; "lugna sig nu något litet... grefven är nu så pass återställd, att han bör kunna besvara de frågor jag här har att framställa."

"Nåd! nåd för honom!" bad sigenerskan, borrande sitt hufvud så hårdt mot grefvens bröst, att denne höll på att qväfvas af denna kraftiga ömhetsbetygelse.

"Hvad... hvad... hvad är det!" utbrast grefven; "jag ...jag... förgås... jag..."

"Nåd! nåd!" fortfor Anna; "har han felat, så är det af obetänksamhet... skulle han, som har så godt hjerta, kunna... nej, nej, det är inte möjligt!"

Den främmande, en medelålders herre med ädla, men stränga anletsdrag, lösgjorde Annas armar från grefvens hals och drog henne från divanen, oaktadt hennes böner och bemödanden att hålla sig qvar.

"Ni måste lugna er, stackars qvinna!" sade derunder den främmande; "hvartill gagnar väl er jämmer!... bered er i stället på att gifva mig de upplysningar som erfordras, så kärt det är er sjelf, att undgå det stränga ansvar, som onekligen sväfvar öfver ert eget hufvud... Var god och stig upp, herr grefve!... har den äran vara känd, skulle jag ödmjukast tro."

Grefve Lejonborg stirrade länge och väl på den främmande herrn, hvars ansigte han tyckte sig förut hafva sett och i hvars röst han återfann densamma som så förskräckligt skallat i hans öron nere i källaren, innan han der förlorade sansningen.

"Stig upp, herr grefve, sade jag!" upprepade den främmande; "hvad gapar ni på!... känner ni inte igen mig?... skall jag kanske bära er från soffan!"

"Polismästarn! polismästarn!" ropade slutligen grefven och reste sig häftigt upp från divanen, skådande oroligt omkring sig.

"Nå, fick ni då ändtligen mål i mun!" yttrade polismästaren, tagande plats på en stol framför divanen och dragande till sig ett mindre bord, hvaruppå skrifpapper jemte öfriga skrif-materialier voro till finnandes.

Under det polismästaren på detta sätt ordnade sig, gjorde grefvens ögon sin rond i älskarinnans boudoir, hvarvid han upptäckte: 1:o) tvänne gardister postande med dragna sablar framför den öppnade blinddörren; 2:o) tvänne gardister, likaledes med blottade huggvapen, framför dörren till förmaket; 3:o) stående vid desse sistnämnde en mörk, högväxt gestalt, i hvilken grefven tyckte sig igenkänna sin egen jägare, Bruno Stark, samt 4:o) Anna Jolanta Bränner, stödjande sig mot toalett-bordet, med en hvit näsduk för de förgråtna, undersköna ögonen, en lefvande bild af den bleka sorgen, och vid hennes sida mor Stina, sysselsatt att trösta och lugna sin matmoder.

Denna syn, i förening med anblicken af den stränge, fruktade polismästaren, nära hvilken dessutom tvänne groflemmade polisbetjenter stodo, var onekligen af sådan beskaffenhet, att den kunde förskräcka till och med käckare män än grefve Lejonborg.

Grefven erinrade sig visserligen ganska tydligt, att han nyss varit instängd uti en källare med hungersdöden för ögonen och att han derifrån på något underbart sätt blifvit

räddad; men de hotfulla tillrustningarna omkring honom läto honom ana, att han måtte hafva hoppat ur askan i elden.

Hvad hade väl allt detta omkring honom att betyda? — polismästaren vid bordet och soldaterna vid dörrarne? — Och hvad betydde väl slutligen Jolantas smekningar, böner och tårar?

Han fann sig inkastad i en ny labyrint, hvars utgång han förgäfves sökte finna, och betraktade derför allt som fanns i rummet, menniskor och ting, liksom trodde han sig af allt och af alla kunna fånga den Ariadne-tråd, han så väl behöfde.

Utan att säga ett enda ord, satt han länge på divanen, skrufvande sig från ena sidan till den andra, lik en som har mycket på hjertat, men svårt för att få det der myckna fram öfver läpparne.

"Grefve Lejonborg!" började omsider polismästaren, efter att hafva fått sina skrifsaker i behörig ordning; "ni torde bereda er på att kort och godt, utan alla omständigheter, besvara de frågor min pligt ålägger mig att för er framställa."

"Frågor till mig! ... hvad menar ni med det, herr polismästare?" sporde grefven med häftighet och till hälften resande sig upp från divanen.

"Sitt stilla, herr grefve! ... Att ni blifvit funnen dernere i källaren bland ett större förråd af vapen och skarp ammunition, funnen derjemte med vapen i hand, allt det der är klart ..."

"Klart! ... hvad är det som är klart?" ropade grefven med allt mer och mer vidgade ögon.

"Det är inte derom jag behöfver fråga er", fortfor polismästaren; "det är, som jag säger, klart."

"Det är så hin heller, min gunstig herre!" utlät sig grefven temligen högljudt.

"Grefve Lejonborg!" yttrade embetsmannen med ännu högre stämma; "behöfver jag påminna er hvem ni har framför er? ... behöfver jag uppmana er att föra ett mera hyfsadt språk?"

"Men hvad angå mig dessa frågor? ... hvad gemenskap har väl min person med källarn och hvad som der finns? ... Är jag då anklagad för något? ... jag anhåller att få upplysning derom ... jag anser under min värdighet att besvara

någon enda fråga i ett sådant sällskap som detta ... och jag anhåller att få aflägsna mig så fort som möjligt ... det här är i sanning kuriöst, herr polismästare! ... ganska kuriöst, det måtte jag säga!“

Grefve Lejonborg, hvars adliga blod för ögonblicket svallade öfver, steg upp och gjorde min af att utan vidare omständigheter aflägsna sig.

“Tag ej ett enda steg, herre!“ röt polismästaren, “eller använder jag för ert qvarhållande de tjenliga medel, som kunna vara af nöden ... stilla derför och tyst till dess jag bjuder er att tala! ... har ni förstått mig, herr grefve?“

“Älskade Carl Gustaf!“ inföll nu Anna, betraktande grefven med tårglänsande ögon och hopknäpta händer; hvarför göra det onda ännu värre! ... hvarför inte i stället bekänna allt!“

“Hä?“ spratt grefven till; “bekänna! ... hvad är det jag skall bekänna? ... men“, mumlade han sakta för sig sjelf, “är hon då galen som kallar mig för du i andras närvaro!“

“Kanske ni vill bestrida, att källaren dernere är full med vapen?“ frågade polismästaren; “är det väl möjligt att ni skulle kunna förneka det?“

“Visst är det vapen nere i källaren“, svarade grefven; “men hvad angår det mig?“

“Ni medgifver jemväl, att der står en fjerding med skarpa patroner?“

“Visst medgifver jag det ... jag har ju sett det med mina egna ögon ... men ...“

“Ni hade två pistoler i era fickor?“

“Ja, jag tror väl att jag dernere stoppade ett par sådana på mig ... jag är ej den man, som låter leka med sig!“ tillade grefven med martialisk uppsyn.

“Dessa pistoler äro märkta med ert grefliga vapen.“

“Med mitt vapen!“

“Ja, de tillhöra följaktligen er sjelf, herr grefve!“

“De tillhöra mig, säger ni!“ utropade denne.

“Ja er ... hvem skulle de eljest tillhöra?“

“Men jag begriper inte ... man kan ju bli förryckt af det här!“

“Ni nekar väl inte, att ni stod med en bössa i hand, när vakten kom ned?“

“Nej, visst hade jag en bössa i hand ... men ...“

"Och att ni aflossade denna bössa på vakten, som gått ned för att gripa er?" fortfor polismästaren med ett uttryck af högsta ovilja.

"Gripa mig!... hvarför det?... hvarför ville den gripa mig?"

"Att bössan var skarpladdad bevisas deraf, att den soldat, mot hvilken ni aflossade skottet, fick en kula i benet på sig."

"Gud vare lof!" utbrast grefven.

"Gud vare lof, säger ni?" frågade polismästaren med en blick af förvåning.

"Gud vare lof, att det bara var i benet?" fortfor grefven med en glädjeton, som hedrade hans goda hjerta.

"Bara i benet?" anmärkte polismästaren; "herr grefve, ett ben mer eller mindre tyckes vara detsamma i era ögon."

"Han är ryslig... jag känner inte mer igen honom!" yttrade Anna, strykande lockarne ur sin panna, hvarigenom den själsångest, som stod tecknad derpå, blef allt tydligare.

"Hvarför sköt ni på soldaten?" började ånyo ransakaren.

"Hvarför jag sköt på honom?... herrn frågar, hvarför jag sköt på honom?"

"Ja, hvarför gjorde ni det?"

"Derför att jag trodde mig vara i en röfvarkula", svarade grefven.

"Röfvarkula?"

"Röfvarkula!" upprepade Anna med en blick mot taket.

"Och att man ville mörda mig", tillade Lejonborg; "var det inte så kanhända?"

"Mörda er?"

"Mörda dig!" upprepade ånyo Anna; "Carl Gustaf! hvem ville mörda dig?"

"Att hon inte skäms, utan fortfar att kalla mig för du i så mångas présence!" brummade grefven för sig sjelf.

"Hvem ville mörda er?" frågade polismästaren; "för hvem fruktade ni?"

"Hvem?... det är svårt att bestämdt säga hvem", svarade grefven; "men när jag upptäckte att det fanns vapen dernere, så..."

"Ni visste då inte förut att det fanns vapen i källaren?" sporde ransakaren.

"Nej, på min ära, jag det gjorde ... hur skulle jag kunna veta det?"

"Du visste det inte!" yttrade älskarinnan med mildt förebrående stämma; "Carl Gustaf! du säger då att du inte visste det?"

"Återigen du och du! ... det var ett satans duande ... förbannadt gênant!" sade grefven än en gång för sig sjelf, under det han gaf Anna åtskilliga tecken, för att derigenom förmå henne att åtminstone för ögonblicket bortlägga alla förtroligheter både i ord och åthäfvor.

"Ert ansigtsspel är alldeles onödigt, herr grefve", förklarade polismästaren, som hade sin egen tanke om grefvens pantomim; "denna qvinna har redan bekänt allt."

"Nå, det var väl det", genmälde grefven; "men då begriper jag inte, hvarför herr polismästaren besvärar mig med så öfverflödiga frågor ... Som nu min tid ej tillåter mig att afhöra flere, så får jag den äran rekommendera mig."

Ånyo uppreste sig grefven för att aflägsna sig; men när de begge polisbetjenterne, på en vink af polismästaren, närmade sig honom från hvar sin sida i tydlig afsigt att med våld hålla honom qvar, återtog han sin plats, nedslagen och förvirrad, utan att han likväl kunde förklara hvarför.

"Ni medgifver då, att ni förut visste att vapen voro förvarade i detta hus och under detta rum?" var embetsmannens nya spörjsmål.

"Jag sade ju nyss, att jag inte visste det", var grefvens svar; "ingen bör bättre än mamsell, som bor här, kunna gifva upplysning i den saken ... jag frågar derför mamsell, om jag hade någon kunskap derom, att källaren härunder var fyld med vapen? ... jag visste ju inte en gång, att det fanns någon källare härunder ... det bedyrar jag, på min ära ... jag anhåller, att min nådiga är så obligeant och upplyser herr polismästaren derom."

Anna Jolanta närmade sig divanen, betraktande Lejonborg med en blick till hälften sorg, till hälften förtrytelse.

"Du nekar då, att du, du sjelf låtit föra ned vapnen i denna källare?" frågade hon.

"Hvad fan säger hon!" mumlade grefven; "tar då det der duandet aldrig en ända!" tillade han sakta för sig sjelf.

"Du säger till och med, att du ej en gång visste, att någon källare fanns under detta rum?" fortfor hon; "är det möjligt att du kan säga det!"

"Är menniskan från förståndet!" utbrast den förvånade grefven.

"Du har gjort mig till din medbrottsling och derigenom bragt mig i olyckan", fullföljde hon; "detta hade jag likväl kunnat förlåta dig . . . men du vill göra mig till lögnare . . . för att rädda dig sjelf vill du kasta hela skulden på mitt hufvud, på en värnlös qvinnas hufvud . . . fy, Lejonborg! det är ovärdigt, fegt, uselt . . . från detta ögonblick borde jag förakta er, herr grefve! och jag förbannar den stund, som närmade mitt hjerta till er! . . . ja, Carl Gustaf, det är . . ."

Strida tårar från hennes ögon qväfde orden på hennes läppar.

Mållös af förvåning och bestörtning stirrade grefven på sigenerskan.

"Hvarför sprang ni och gömde er?" fortsatte ransakaren det afbrutna förhöret.

"Sprang jag och gömde mig!" stammade grefven.

"Ja, när ni kom underfund med att polisen var er på spåren, sprang ni ju och gömde er dernere . . . hvarför gjorde ni det?"

"Jag ville inte gerna att . . ."

"Hvad ville ni inte?"

"Jag ville inte att någon skulle veta, att jag var här."

"Nej, nej men, det tviflar jag inte på . . . men, herr grefve . . ."

"Men, herr polismästare!" inföll Lejonborg, helt och hållet förlorande tålamodet, hvaröfver ingen må undra.

"Nå, hvarför ville ni inte det? hvad var ni rädd för?" återtog polismästaren.

"Hå kors, det begrips ju, att jag inte kunde . . . ni måtte väl inse, min herre, att jag inte . . ."

"Jo, jo, det begriper jag nog", yttrade polismästaren; "er naiveté är beundransvärd, min grefve!"

"Men jag bedyrar ännu en gång", talade Lejonborg, "att jag hvarken visste af källaren eller hvad som fanns uti den, förrän jag kom ned."

"Det är således endast jag och er betjent som haft kännedom derom?" frågade sigenerskan.

"Min betjent! ... hvilken betjent!" ropade grefven; "hvad är det hon pratar?"

"Endast jag och er betjent som visste, att vapen förvarades i källaren?" fortfor hon.

"Min betjent? ... är ni galen, mamsell! ... jag trotsar hvilken som helst att kunna begripa er."

"Slutligen är det väl också endast jag som med biträde af er betjent burit ned dessa vapen i källaren, er ovetande?" fullföljde Anna, darrande af harm.

"Herr polismästare!" utbrast Lejonborg; "gör slut på det här ... antingen är jag omgifven af dårhushjon eller bedragare ... hvad djefvulen är det ni pratar, qvinna!"

"Den olycklige! den olycklige!" våndades Anna; "store Gud! åt hvilken skänkte jag min kärlek! ... detta går för långt ... mitt hjerta brister! ... oh!"

Dervid föll den stackars qvinnan i nya konvulsiviska snyftningar.

"Lugna er, stackars qvinna!" hugsvalade embetsmannen; "tag ert förnuft till fånga!"

"Men detta är ju en komedi!" ropade Lejonborg; "hvad är meningen med allt det här?"

"Nej, det är en tragedi, herr grefve", genmälde polismästaren, "och blir det äfven, i trots af alla era försök att vrida den in i det komiska ... ni spelar inte illa den oskyldiges roll ... skada blott, att ni har så föga tacksamma åskådare inför er ... men hvad ni framförallt lyckas uti, är i det lumpna och skurkaktiga ... ni begagnar bofvars vanliga knep att skjuta ifrån sig på andra ... i sanning rätt ridderligt handladt af en person af ert stånd och er bildning, herr grefve! ... ni borde rodna inför denna qvinna, min herre, om det funnes någon blygsel hos er!"

"Min herre!" inföll Lejonborg, resande sig upp igen; "hur vågar ni att ..."

"Ja, blygas borde ni!" fortfor embetsmannen uppretad; "i stället för att förråda er och derigenom undgå allt ansvar sjelf, ville hon hellre låta sig släpas i häkte ... ja, hon skulle förr hafva böjt hufvudet under bilan, än hon kunnat angifva er ... Det var således icke hon som förrådde er och inte heller behöfde hon det, ty, ser ni, ingen räf är så säker i sin egen kula, att icke en annan räf kan vädra rätt på den ... Ni är derför en usling, som frisagt sig sjelf från allt deltagande och med hvilken måste förfaras i en-

lighet dermed . . . Herre! bekänn sanningen! . . . hvad var er afsigt med de mordvapen, ni låtit föra ned i den källare, hvaruti vi funnit er sjelf med vapen i hand, riktadt och aflossadt mot vakten, hvaraf en sårades? . . . Svara och lek inte med mig! . . . ni borde känna att jag inte är att leka med . . . Har ni redan glömt gårdagens händelse? . . . det var vörten till den brygd ni bjudit på i dag . . . Ännu en gång, hvad var er afsigt med eldvapnen och den skarpa ammunitionen?“

Förkrossad, sjönk Lejonborg tillbaka ned på divanen. Nu var det klart för honom, att samma stormvind, hvilken dagen förut med mycken möda blifvit bunden, i dag å nyo slitit sig lös och nu med fördubbladt raseri öfver honom skakade sina svarta vingar.

Det såg ut som skulle första och andra villan blifva småsaker mot den sista.

Grefven hade visserligen alltid varit för förnäm att kunna hysa den enfaldiga plebejska tron på en Gud, som styrer verldens och menniskornas öden; men nu i denna stund trodde han på ett öde, ett olycksöde, utgånget från afgrunden och med honom till offerbock. Han trodde på ett helvete. Således ändå *ett* steg upp till det dogmatiska hälleberget.

“Hörde ni inte min fråga?“ röt polismästarens tordönsstämma; “jag frågade hvilka era afsigter voro? . . . frågade jag inte tydligt nog? . . . svara, grefve, eller . . .“

“Mina afsigter . . . mina . . .“

“Era afsigter, era planer med det vapenförråd ni samlat här?“

“Som . . . som jag samlat . . . hvad är det som jag samlat? som jag . . .“

“Ni fortfar enständigt med ert bestridande . . . er fräckhet har då ingen gräns!“

Polismästaren gaf ett tecken åt grefvens jägare, hvilken ditintills stått orörlig vid dörren med blicken än på grefven och än på sigenerskan.

“Ni känner väl denne person?“ sporde embetsmannen, pekande på jägaren.

“Om jag känner honom . . . det är ju min egen jägare . . . hvad vill han här?“

"Nå, ändtligen ett sanningsord . . . Stark, upprepa för din husbonde hvad som du förut omtalat för mig och hvilket redan är taget till protokollet."

"Ingenting är lättare, nådig lagman!" sade Bruno; "men . . ."

"Men?"

"Men jag fruktar . . ."

"Hvad fruktar du?"

"Det är ändå min husbonde, nådig lagman!" hackade Bruno, tummande förläget sin trekantiga hatt och ryckande i den grönhvita plymen.

"Hvad har du väl att frukta för?" sade polismästaren; "lyd, berätta! . . . kort och tydligt . . . utan alla omständigheter . . . nå, hur går det?"

"Nog måtte väl hans nåd veta", började nu Bruno, "att jag under loppet af sommarn, på hans nåds egen befallning, fört hit om nätterna alla sakerna som ligga dernere."

"Har jag befalt? har jag befalt att . . . säger du att jag befalt, din lymmel?"

"Ja, det måtte väl hans nåd inte kunna neka för", fortfor Bruno; "än skickade hans nåd mig hit med en bössa, än med en pistol, än med ett dussin patroner och Gud vet allt som jag måste springa hit med."

"Det ljuger du, din skurk!" utbrast grefven och for upp från soffan.

"Skurk kan ni vara sjelf!" ropade jägaren, oförmögen att smälta tillmälet; "är det också en lögn kanhända att grefven lofvade mig fyra tusen riksdaler för det jag skulle tiga? . . . kanske jag ljuger det också?"

"Ack, din djefvul!" gnislade jägarens husbonde med en blick, som ville han sluka sin stackars tjenare.

"Tig, menniska!" dundrade polismästaren; "ni nekar då, att ni gifvit karlen der sådana befallningar?"

"Om jag nekar det . . . det är en komplott, en nedrig sammansvärjning!" stönade den stackars grefven; "det måtte väl hvar och en kunna inse!"

"Ja visst är det en sammansvärjning", inföll embetsmannen; "och den skall nog bli utredd i sinom tid, i trots af er fräckhet och förhärdelse."

"För öfrigt kan ingen bättre än mamsell intyga att hvad jag sagt är sannt", sade Bruno; "mamsell var alltid uppe när jag kom, och det var hennes egen städerska som

alltid hjelpte mig att bära ned i källaren hvad jag hade med mig ... många gånger frågade mig mamsell, hvartill de många bössorna och pistolerna skulle användas, men jag var lika slug på den saken som hon ... men jemnt var mamsell orolig till sinnes, och ibland tyckte jag att hon gret."

"Kom fram, min gumma", vände sig polismästaren till mor Stina, hvilken af förskräckelse under hela uppträdet haft svårt för att hålla sig på benen; "det är ju så, min gumma? ... du hjelpte till med att bära ned bössorna och pistolerna?"

"Ja, nådig lagman!" svarade mor Stina; "nog gjorde jag det ... men inte visste jag att det var så farligt med det inte."

"Nå, hvad gaf grefven dig för ditt besvär?" frågade polismästaren.

"Nådig grefven gaf mig jemnt och samt så hederligt med drickspengar", svarade gumman; "men inte visste jag att det var något ondt med det!"

"Nå, nämnde aldrig grefven sjelf något för dig om de gevär, som hans jägare förde med sig hit om nätterna?"

"Det kan jag inte så noga påminna mig", svarade mor Stina; "men nog sa' nådig grefven till mig flere gånger så här: jag vet att du är mycket snäll och påpasslig mot din matmor, sa' han, och att du också är tjenstaktig mot mig, och derför skall jag också för jemnan ha dig i godt minne, sa' han ... men hvad han dermed kunde mena, hocken kan ha reda på det!"

"Nå, ni hör nu sjelf, min grefve!" vände sig polismästaren till den anklagade.

"Ja, jag hör och jag är stel af fasa!" mumlade grefven med likblå läppar.

"Ofta frågade jag grefven", började ånyo Anna, "hvad han skulle göra med en så stor samling af vapen, ty det var naturligt att det skulle förundra mig."

"Och hvad svarade han då?"

"I början sade han, att han ämnade skicka ned alltsammans till sin egendom i Skåne."

"Till Bastholm?"

"Ja, till Bastholm."

"Hvarför skulle de just skickas till Bastholm?"

"För att användas på jagt, emedan det var stor brist på jagtgevär i Skåne", svarade Anna; "ja, jag tror att det var så grefven föregaf."

"Ja, detsamma sa' grefven till mig", inföll jägaren; "precist så var det."

"Men, mamsell", fortfor polismästaren, "frågade ni honom aldrig, hvarför han inte behöll den så kallade jagtredskapen hemma i sitt eget hus, utan i stället skickade den just till er och dertill på ett så hemlighetsfullt sätt om nätterna, hvilket allt naturligtvis genast hade bort förefalla er misstänkt?"

"Jo, jag frågade honom derom mångfaldiga gånger", svarade Anna.

"Och han svarade?"

"Att han inte hade plats hemma hos sig . . . jag kan nu inte minnas alla hans förevändningar . . . Slutligen misstänkte jag att det inte stod rätt till."

"Och då?"

"Besvor jag honom, att säga allt för mig och att taga mig ur den fruktan, hvari jag sväfvade . . . jag besvor honom under tårar och ofta på mina knän."

"Och han?"

"En gång lät han mig förstå, att han hade något vigtigt för sig . . . något hvarpå hela rikets väl berodde."

"Jo, jo men . . . sådana der herrar ha alltid rikets väl i sigte, när de äro som bäst i farten med att omstörta det . . . gammaldags visa det der."

"Jag varnade honom . . . jag bad honom, det skall Gud veta! . . . han lofvade mig så mycket . . . lofvade att dela sin ära och lycka med mig . . . ack, jag kan inte omtala allt!"

"Rika på löften, fattiga på redbarhet, jo, jo, jag känner dem nog . . . Men kan ni inte erinra er, om grefven, under de många samtal ni hade med honom, yttrade någonting om f. d. konungen?"

"Nej, det kan jag inte erinra mig."

"Nämnde han ej heller något om en viss öfverste Gustafsson, hvilken är boende i Tyskland?"

"Jo, jag tror väl att han vid några tillfällen nämnde det namnet . . . men det är svårt för mig att riktigt minnas det."

"Hörde ni honom aldrig tillkännagifva något missnöje med nuvarande regeringen? ... med hans majestät konungen eller vår nådige kronprins?"

"Aldrig nämnde han ett ord för mig derom ... jo, det var sannt, en gång talade han om för mig, att kronprinsen varit simpel soldat."

"Jaså ... och det der behagade honom inte naturligtvis?"

"Han sade, att ingen simpel soldat varit kung i Sverige förut."

"Hm, hm ... Nå, hade han aldrig någon af sina bekanta med sig, när han besökte er?"

"Nej, han kom alltid ensam."

"Hvad som först föreföll mig besynnerligt", inföll Bruno, "var att grefven alltid befalde mig ladda gevären, innan jag hängde upp dem i källaren, ty att skicka en sådan mängd laddade gevär en så lång väg som till Skåne, brukar väl ingen förståndig menniska göra ... så dum var jag väl heller inte att jag kunde tro det."

"Nå, fästade du aldrig din husbondes uppmärksamhet derpå?"

"Jo, visst gjorde jag så, nådig lagman ... det var då han lofvade mig de fyra tusen, för det jag skulle hålla mun på mig."

"Min bäste grefve, ni har just kokat en vacker soppa åt er", sade polismästaren: "kan ni svälja den, så har ni, min själ, inelfvor af jern och stål ... Nå, Stark, från hvilken person och från hvilket ställe hämtade du de vapen, du bar hit?"

"Grefven hade dem förut i en liten material-bod, som är derhemma på gården och till hvilken grefven sjelf hade nyckeln ... han läste alltid sjelf upp boden om nätterna och gaf mig hvad som förvarades der."

"Herr grefve, ni är en konspiratör i stor skala."

Grefve Lejonborg, hvilken under den sednare delen af förhöret gapat än på den ena och än på den andra, utan att få fram ett enda ord, slog sig nu med knytnäfven för pannan, liksom behöfde han denna kraftyttring, för att bringa talförmågan i tjenstbart skick.

Detta lyckades.

"Historier! lögn! djefvulskap!" skrek han till och slog begge näfvarne i bordet, så att polismästarens skrifdon höllo på att falla i golfvet.

De begge polisbetjenterne skyndade till och fattade hvar sin arm af Lejonborg.

"Håll i honom säkert, ty han är vild när han sätter till!" varnade grefvens jägare, studsande förskräckt tillbaka vid denna kraftyttring af grefven.

"Niding! jag skall spränga hjernan i din fördömda skalle", röt husbonden.

"Carl Gustaf!" bad Anna vridande händerna; "råga inte måttet af din olycka!"

"Trollkona! jag låter bränna dig lefvande!" förklarade älskaren.

"Och jag låter sätta tumskrufvar på er, om ni inte håller er i skinnet, högförrädare!" förklarade polisens chef, i det han slungade en ljungande blick på den mot polisbetjenterna fruktlöst spjernande samhälls-omstörtaren.

"O, hvarför lyssnade han inte till mina varningar!" klagade grefvens älskarinna; "om han blott gifvit akt på mina böner!... det var inte längre se'n än i går jag skickade honom en biljett, hvari jag bad honom så mycket att..."

"En biljett!... ni skickade honom en biljett?" afbröt henne polismästaren.

"Han läste den nyss för mig, men för sent", suckade Anna; "nej, han har den inte... det var ingen biljett!" tillade hon häftigt och under synbar ånger öfver det förflugna yttrandet.

"Han läste den nyss, sade ni?... han har den då på sig?"

"Nej, nej, han har den inte... jag är så förvirrad till mina sinnen, att jag inte vet hvad jag talar!" yttrade Anna under oerhörd ångest.

"Undersök hans fickor!" befalde polismästaren sin betjening.

Det blef ett nytt spjernande på den vackra divanen. Grefven sparkade och bet omkring sig som en vansinnig. En af gardisterne måste biträda de begge polisbetjenterne.

"Hvarför talade ni inte strax om för mig, att han hade hos sig något, som förtjenade uppmärksamhet?" frågade polis-chefen sigenerskan med sträng blick.

"Ack, herr lagman!" svarade hon med nya tårar i de undersköna ögonen; "borde det väl tillkomma mig att bidraga till hans störtande!... den olycklige! den olycklige!"

"Jo, det är just en vacker fågel att intressera sig för", anmärkte polismästaren; "berodde det på honom, så vore ni nog snart ett hufvud kortare, stackars qvinna!"

"Ja, hans nedrighet har slitit alla band oss emellan... och ändå ömmar jag för honom... ändå kan jag knappast tro, att han åsyftat något så farligt, som mången kanske föreställer sig... inte tror jag honom vara ond i själ och hjerta... illasinnade menniskor hafva förvillat honom och begagnat sig af hans lättrogenhet och enfald, för att befrämja sina egna planer... Den arme! hårdt får han plikta derför!... Och ni", dervid vände hon sig till grefvens jägare, "ni som förrådt er husbonde, ni har handlat lika dåligt som han, ja sämre än han!"

"Det blir min ensak och angår inte mamsell!" svarade Bruno tvärt.

"Tyst, qvinna!" befalde polismästaren; "ni vet inte hvad ni säger... denne man har förtjent en stor belöning, ty han har ej allenast gjort sin pligt, utan äfven förekommit den största olycka, som kan tänkas... Nå, hur är det, har ni fått tag i något?" tillade han med blicken på polisbetjeningen.

"Här är hans plånbok", svarade den ene polisbetjenten; "något annat finns ej."

"Godt! tag hit den!"

Polismästaren emottog plånboken ur polisbetjentens hand och började bläddra deruti.

I plånboken funnos, jemte penningar till större belopp, några bref, hvilka polismästaren uppvecklade och ögnade igenom. Snart fick han tag i en biljett af rosenpapper.

"Det är visst den här ni menar?" yttrade polismästaren, visande Anna biljetten.

"Ja... nej, nej!" svarade hon, tagande ett häftigt steg framåt, liksom ville hon rycka biljetten ur polismästarens hand.

"Inte så brådtom, mamsell lilla!" sade Bruno och höll henne tillbaka.

"Akta er, mamsell!" varnade embetsmannen med sträf röst; "jag kunde komma att glömma den uppriktighet ni nyss genom er bekännelse ådagalagt och hvilken tillvunnit er mitt deltagande... håll er derför stilla, det råder jag er!"

Derefter genomläste han biljetten.

Det var den rosenbiljetten, hvars innehåll läsaren benäget torde påminna sig och hvilken grefven dagen förut funnit något besynnerlig, men som nu deremot föreföll polismästaren ganska klar och på saken gående.

Med ljusnande ansigte stoppade han biljetten tillbaka i plånboken, hvilken han derefter gömde i sin egen ficka.

"Hur är det, vagnen är ju kommen?" frågade han, ihopläggande sina papper.

"Han stannade nyss här utanför", svarade en af polisbetjenterne.

"Godt! fören ut grefven och sätten honom i vagnen ... jag kommer strax efter ... med edra hufvud ansvaren I för honom!"

Polisbetjenterne ryckte upp grefven från soffan och drogo honom med sig.

"Hvart för man mig!" ropade fången med vildt rullande ögon; "man skall stå till ansvar ... man skall dyrt få umgälla ... man skall ..."

"Sätt en kafle i mun på honom, om han förer oljud på gatan!" kommenderade polismästaren; "marsch!"

Fången utfördes. Han skrek och slog omkring sig. Man täppte till hans mun och band hans händer.

"Misshandla honom inte! slå honom inte!" bad sigenerskan med en stämma så klagande, att stockar och stenar kunnat röras deraf.

Polismästaren uppsteg, hoprullade sina dokumenter och lemnade rullen åt en af soldaterne, med tillsägelse att taga den till vara.

Derefter vände han sig till sigenerskan och fixerade henne länge.

Den stackars qvinnan kunde af bäfvan och ångest knappast stå på sina ben. Hon skalf som en döende hind.

"Visserligen", sade han slutligen, "ålägger mig min pligt att äfven låta häkta er, såsom den der varit i vetskap af grefvens anläggningar och, detta oaktadt, uraktlåtit att gifva vederbörande myndigheter kunskap derom, hvilket varit er ovilkorliga skyldighet ... men det finnes mycket som föranleder mig att skona er ... ni har utstått mycket i era da'r, stackars qvinna! ... er sednare förbindelse var inte stort bättre än er förra ..."

"Ack, nådig lagman!"

"Och dessutom är ni mor."

“Ja, mitt barn! min lilla flicka!“ klagade sigenerskan; “hvad skall det blifva af henne... af mig!... han var ändå ett stöd för oss begge.“

“Ni är ung, frisk och stark“, sade polismästaren; “ni bör ärligt och anständigt kunna försörja er och ert barn... ärligt och anständigt, förstår ni?“

Sigenerskan slog tigande ned ögonen.

“Ni får derför stanna hemma hos er så länge och det beror på er sjelf samt på den beredvillighet och sanningskärlek, hvarmed ni går polis och domstol till mötes uti det högmål, som snart varder anhängiggjordt, huruvida samma undseende framdeles må kunna er beskäras... Sök derför till morgondagen erinra er allt som kan lända till vidare upplysning i denna vigtiga sak... god natt med er!... Några soldater dröja här till dess vapenförrådet blifvit affördt, och för öfrigt stannar en polisbetjent qvar öfver natten i det yttersta rummet af er våning... god natt och lägg på minnet de välmenta råd jag gifvit.“

Kungl. polisens chef gaf ett tecken åt grefve Lejonborgs jägare att vara sig följaktig, hvarefter han gick sina färde.

Sigenaren och sigenerskan hunno icke växla mera än en enda blick med hvarandra — men en blick på samma gång djup och mörk och hånleende, liknande den stormupprörda, monster-uppfylda vågen, öfver hvars yta det bedrägliga glitterskummet vaggar.

Tjuguandra kapitlet.

Dockan.

Det var natt. Sigenerskan gick allena fram och tillbaka i sin sängkammare.

Tvänne vaxljus från toaletten upplyste boudoiren och den deruti vandrande.

Figurerna på den dyrbara turkiska mattan lågo besudlade under spåren af de profana fötter, hvilka nyss trampat den. Hela den eljest så smakfullt ordnade boudoiren företedde nu ett högst bedröfligt skick.

Klaffen till byrån var nedfäld och de tomma utdragna lådorna bevisade att profana händer äfven varit uti dem.

Också var knappast en qvarts timme förliden sedan de sista af kungl. polisens handtlangare aflägsnat sig, medförande icke mindre det i källaren upptäckta och nu i beslag tagna vapenförrådet, än alla de papper, som före polisens besök voro i byrån förvarade.

Sigenerskans ansigte röjde någon oro och ofta föllo hennes blickar på de utdragna byrå-lådorna.

“Att jag inte lade den fördömda papperslappen i byrån der, det vet jag med fullkomlig visshet“, grubblade hon för sig sjelf; “men hvar gjorde jag af den? . . . förstörde jag den, brände jag upp den, liksom jag gjort med alla de föregående? . . . kunde väl den glädje, jag i morse vid läsningen deraf kände, komma mig att förgäta min vanliga försigtighet? . . . omöjligt . . . i glädjen som i sorgen förlorade jag aldrig än besinningen eller glömde att tillintetgöra hvarje spår, som kunde blifva menligt för framtiden . . . nej, jag måtte bestämdt hafva förstört den, ty annars skulle den hafva legat framme och jag då blifvit den varse någorstädes antingen på förmiddagen eller eftermiddagen . . . byrån var i dag icke öppen förr än då Bruno på aftonen kom hit första gången och då jag derutur framtog den der flaskan, som . . . biljetten kan således ej hafva inkommit bland de papper, polisen tog med sig härifrån . . . icke heller hafva polisbetjenterne fått tag i den på något annat ställe här i rummen, ty då . . . då skulle den på ögonblicket väckt deras uppmärksamhet och då . . . då hade allt varit förloradt! . . . Hu! det hade varit förfärligt! . . . Brunos berättelse om uppträdet hos Kron, om vår plans framgång hos honom och om tillredelserna för grefvens fångande . . . hur enfaldigt, hur oförsigtigt af Bruno att anförtro dylika saker åt papperet! . . . Ha! nu kommer jag ihåg, att när jag i morse läste hans biljett, var eld uppgjord i kakelugnen . . . dit måtte jag ha kastat den . . . ja, ja, den finnes ej mera.“

Sigenerskans ögon återvunno för ett ögonblick sin vanliga glans.

"Men", spratt hon till igen och ögonen fördunklades å nyo, "hvarifrån denna grufliga oro, som i denna stund tärer på mitt hjerta! ... i denna stund, då jag står så nära mitt mål och allt förenar sig för att blidka den älskade skuggan ... hvarför dessa qval i min själ! ... Kan det vara ångern som ... nej, nej! ... hvad är det väl jag skulle ångra? ... har man ej sönderslitit mitt hjerta? ... har man ej ryckt ifrån mig den enda jag älskat här på jorden? och har man ej öfverlemnat denne ende åt en ryslig död? ... Hvad ondt har jag då väl gjort? ... hvaruti består då det brott jag skulle ångra? ... Jag har hämnats och bestraffat en gräslig orättvisa ... Är det endast de store och mäktige förbehållet att hämnas och straffa? ... Icke är det blott under den stolta menniskans jernskodda häl som ormen förtrampas och dör! ... äfven den lilla svaga myran är ormens fiende och öfverman ... Men var då hans dom rättvis, hans död välförtjent? ... hvaruti bestod hans brott? ... förfalskning, bedrägeri! ... ha! ... ett menniskolif för en förfalskad bankosedel! ... detta är afgrundens rättvisa och icke himlens, såsom de vilja kalla den ... Hur mycket heligt förfalskar man ej, hur många ädla bedrager man ej, utan att derför snaran tvinnas och bödeln tillknyter den! ... Fanns det då ingen mildare dom i deras lagar? ... ingen mildare dom, än en skymflig död för honom, en gränslös sorg för mig, och för mitt barn, min snälla Julia, förlusten af den bäste fader? ... nej, de ville ingen mildhet ... jag vill det ej heller! ... ve öfver dem! ..."

Med hårdt sammanknutna händer och ögonen stirrande mot golfvet fortsatte sigenerskan sin vandring fram och tillbaka.

"Men", återtog hon och stannade; "denna qvinna, som jag dödat, och detta barn, som jag skall döda, hvarigenom hafva de förbrutit sig mot mig? ... intet, intet hafva de gjort mig ... Men hvad ondt hade väl *jag* gjort, hade *mitt* barn gjort, för att så skoningslöst förkrossas? ... Kröp jag inte som en mask vid bödelns fötter den der ryslign natten i fiskarstugan och bad jag inte honom, så att timret i väggarne kunnat brista i tårar dervid! ... Han slog mig, slog mitt oskyldiga barn! ... hans grofva händer fylde min vackra flickas ansigte med blod! ... Sorg och förtviflan, död och förbannelse öfver hans hufvud! ... Det är den stränga veder-

gällningsrätten, den eviga rättvisan jag utöfvar... jag har ingenting att förebrå mig, ingenting att ångra."

Sålunda resonnerade denna stora förbryterska, och påsamma sätt resonnera nästan alla, som vandra på lastens eller brottets bana.

Oräkneliga äro de vägledande stjernorna som stråla från himlahvalfvet; oräkneliga likaså de förvillande lyseldar, som tränga upp ur afgrunden. Ymnig är den vishet, som flödar från höjden, men också lika ymnig den sofism, som skjuter upp ur mörkrets djup. De onda, liksom de goda, sakna aldrig motiv för sina handlingar eller vapen att försvara dem med, såväl utom som inom sig sjelfva.

Anna Jolanta Bränner, med sitt af naturen vilda, och af ingen uppfostran från barndomen tämjda, lynne, hade aldrig gjort sig minsta begrepp om lagars nödvändighet och oumbärlighet för samhället. Derför kunde hon icke fatta, hvaruti hennes älsklings brott bestod och följaktligen icke heller inse nödvändigheten af straffet. Lägger man härtill straffets stränghet, hvaröfver hon kanske med skäl kunde klaga, enär lifvets förlust för ett dylikt brott onekligen torde vara för mycket — något som äfven sednare tider tyckas hafva insett — samt då dertill kommer en fullkomlig brist på gudsfruktan med dess begrepp om kärlek och försoning, alldenstund sigenerskan knappast inhemtat de första grunderna af kristendomens milda lära, till följd hvaraf hon också aldrig begått den heliga nattvarden; — så låta sig lätt derigenom förklaras det hat, den oförsonlighet och den förhärdelse, hvarmed Anna störtade fram på sin mörka stråt.

Anna hade älskat, och den som älskar måste vara god, säger man, ehuru ofta det torde vara fråga, huruvida kärleken alltid mäktar bevara sin rena och milda offerlåga, när lidelserna storma och rasa kring altarhärden.

Anna hade också verkligen varit god under hela den tid hon lefde tillsammans med den person, hvars död hon nu ville hämnas. Han hade varit hennes allt, hennes sol, hennes afgud. Hennes individualitet upplöste sig uti hans, lånande från den alla intryck, böjelser och vanor, utan att ens tänka på att vara något för sig sjelft bestående och af sig sjelft handlande väsen. Han, en bildad man, meddelade henne mycket af sitt kunskapsförråd; men, sjelf ateist, hvarken kunde eller ville han bibringa henne något om den guddomliga läran, hvars ljus och sanningar otvifvelaktigt

skulle hafva närt och bevarat det goda, som kärleken väckt i hennes själ.

Derför, när detta hennes allt gick för henne förloradt, när solen släcktes och afgudabilden ramlade, då blef hennes lif lika gränslöst öde och vildt, som hennes kärlek förut varit gränslöst stor och uppoffrande. Hon stod i en omätlig öcken med ett mörker af evig förtviflan öfver sitt hufvud och hörde omkring sig vilddjurens, de råa krafternas, rytande; — stod och hörde, tilldess hon sjelf blef en vilddjurens like.

Visserligen älskade sigenerskan sitt barn, men såsom tigrinnan älskar sin unge. Liksom tigrinnan lär sin afföda att förfölja och slagta alla andra djur utom deras slägte, så sökte Anna att i Julias späda hjerta utså fröen till hat och hämnd mot alla andra menniskor och synnerligast mot dem, som, enligt hennes förmenande, vållat hennes olycka.

Anna ville hämnas till andra och tredje led och hon befarade blott, att hennes eget lif icke skulle räcka till för uppnåendet af detta mål. Derför sökte hon en lärjunge, henne värdig samt kännande detsamma som hon sjelf, och hvilken borde väl vara närmare dertill än hennes eget barn, sjelfva dottern till den fader, hvars olyckor och död skulle hämnas? —

Sigenerskan gick, såsom vi ofvan nämnt, af och an i boudoiren. Bäst hon så vandrade, kom hennes blick händelsevis att falla på divanen.

Hon stannade och ett gällt gapskratt bröt sig fram mellan hennes läppar.

Hvad skrattade hon åt?

På divanen låg en brokig näsduk af silke och doftande af mysk.

Det var grefve Lejonborgs näsduk, hvilken blifvit qvarglömd på divanen.

Den brokiga duken erinrade om dess egare och om det nyligen timade uppträdet.

Det var derför sigenerskan hade så roligt, derför hon skrattade så gällt.

"Den narren! den eländige narren!" mumlade hon för sig sjelf; "hur sprattlade han icke der på soffan, insnärjd i mina garn, understödda af hans egen feghet och förskräckelse!... hur föraktlig, hur usel!... och likväl", tillade hon, med hastig öfvergång från hånande löje till gnistrande ilska,

"likväl förmådde han i sin vanmakt störta min höga, lysande borg af lycka och frid! ... han är roten till giftplantan, gnistan till minan! ... han är den som tvinnat de första trådarne till bödelns snara ... högvälborne repslagare!" utbröt hon nu med sitt förra hånlöje; "gå din bana ... baklänges, baklänges, tilldess du faller med nacken mot bödelns bila!"

Sigenerskan vände sig från soffan och fortsatte sitt vankande.

"Men att jag inte kan lösgöra mig från den ängslan, som så med ens fallit öfver mig!" sade hon för sig sjelf efter några minuters förlopp; "kan det vara fruktan för att ... ja, ja, jag fruktar, att något, som jag ej kunnat förutse och hindra, skall afklippa trådarne i de nät jag bundit ... att ormen, öfver hvars hufvud jag nu med starka fingrar håller, skall vrida sig om i min hand och stinga den ... Men hvarför har jag ej förr känt denna fruktan? ... hvarför nu först, nu i natt? ... Brunos bref! Brunos bref! detta ligger öfver min själ med tyngden af ett berg ... om jag inte förstört detta bref? ... om det skulle finnas? ... hvilken ond ande har stält sig mellan mitt minne och mig, förmörkande det ena och marterande det andra! ... Men finnes det qvar, då måste det vara här ... ja, ja!"

Hon tog ett ljus från toaletts-bordet, öppnade dörren till förmaket och trädde ditin.

Hon närmade sig förmakssoffan och lyste deröfver.

I ena ändan af denna soffa satt mor Stina sofvande, och i den andra slumrade Julia, oafklädd liksom gumman.

På förmaksbordet stod en stake med ett nedbrunnet ljus uti.

Bredvid Julia utsträckte sig mor Stinas katt; men mellan henne och katten låg flickans stora, granna docka.

Sigenerskan väckte mor Stina, som yrvaken uppreste sig.

"Herre min evige, är det mamsell?" ropade denna; "Gud nåde mig, jag har somnat från ljuset och glömt att kläda af flickan!"

"Tyst! ... är polisbetjenten qvar derute?" frågade mamsellen hviskande.

"Ja, han ligger på rottingsoffan derute i salen", svarade mor Stina.

"Är salsdörren stängd?"

"Ja . . . men polisbetjenten stoppade nyckeln hos sig, sedan han tillslutit dörren."

"Tala sakta . . . har ni sett något papper ligga framme i dag?"

"Något papper?"

"I form af en biljett . . . jag tror att jag förlagt den på något ställe härinne."

"Inte har jag sett någon biljett ligga framme i dag."

"Ni städade på förmiddagen?"

"Ja, men då såg jag inte till något."

"Jag tyckte att ni sopade rent framför kakelugnen i sängkammaren efter eldningen i morse . . . mor Stina minnes väl att det eldades derinne?"

"Ja, nog minns jag det alltid och att jag sopade också . . . men inte såg jag något papper, hvarken stort eller litet."

"Ni är säker på det?"

"Måtte väl det . . . aldrig sopar jag ut något, söta mamsell, utan tar jemnt vara på hvad jag ser . . . det vet ju mamsell efter vanligheten."

"Ja visst, men det kunde lätt hända att . . ."

"Herre min evige, att mamsell inte går och lägger sig . . . och jag som bäddat så bra i afton . . . jag tycker, jag, att mamsell bör vara mycket trött."

"Jag kan inte sofva . . . jag mår inte rätt väl."

"Hocken kan undra på det? . . . Gud sig förbarme, sådan afton, sådan natt vi haft! . . . hvem kunde tro den beskedlige grefven om sådant? . . . men så är det, man bör aldrig dömma hund efter håret, med respekt till sägandes . . . men nog är det synd om den stackars grefven ändå."

"Hur då, mor Stina?"

"Polisbetjenten sa', att grefven mister hufvudet för det der."

"Sa' han det!" ropade matmodern med illa dold glädje.

"Ja, det sa' han . . . men inte kan mamsell tycka om det", utlät sig gumman, som öfverraskades af det glada uttrycket i matmoderns ansigte.

"Hörde inte mor Stina, att grefven ville skylla ifrån sig på mig?"

"Det var sannt det . . . det gjorde han, den otäckingen . . . hocken kunde tro honom om det?"

"Mor Stina, tänd ett ljus och gå ut i salen."

"Hvad skall jag göra i salen?"

"Se efter, se noga efter om det ligger något papper framme... men gå sakta, så att karlen inte vaknar, ty det skulle kanske förefalla honom besynnerligt."

"Nog skall jag se efter", svarade gumman; "men det vet jag, att inte så mycket som en remsa en gång ligger framme."

Mor Stina tände ett ljus och gick med varsamma steg ut i salen.

Sedan hon gått, närmade sig sigenerskan sin dotter och ryckte henne i armen.

Julia spratt upp ur sömnen och stirrade på modern.

"Julia!... är du vaken?"

"Mamma!" ropade Julia; "det är mamma!"

"Tyst, barn! hvarför skriker du så der?"

Julia betraktade sin moder med rädda blickar.

"Nå, kan du få upp ögonen!... hör du nu hvad jag säger?"

"Ja, ja, mamma!" stammade flickan, allt mera förskräckt af det oroliga i moderns ansigte, ty hon hade icke på länge sett sin moder så upprörd som nu.

"Har du tagit något papper, som legat framme i dag?"

"Nej, mamma lilla!" svarade Julia, i detsamma läggande ena armen öfver dockan, liksom ville hon skydda sin lilla lekkamrat.

"Och du har inte sett något heller?" frågade modern.

"Nej, mamma lilla!" försäkrade dottern.

"Julia vet, att om hon tar något som mamma rår om, så blir mamma ond."

"Ja, ja."

"Och Julia har inte tagit det der papperet, eller något annat i dag?"

"Nej, nej, söta mamma!" bedyrade Julia och tryckte dockan till sitt bröst.

Nu återkom mor Stina och stälde ifrån sig ljusstaken på bordet.

"Ni har inte funnit något?"

"Nej, inte fanns derute något... det var det jag visste förut."

"Tag in några kuddar från salen och bädda åt Julia här på soffan."

"Ja, jag tänkte just det, för inte kan hon ligga i kläderna hela natten."

"Sofver du, Julia?" sporde sigenerskan, böjande sig ned öfver barnet.

Julia svarade icke, ty hon hade inslumrat å nyo och dockan låg såsom förut mellan henne och katten.

Modern betraktade sitt barn med en blick af stolthet.

"Ack, hvad hon är vacker!" sade hon sakta; "och vackrare blir hon för hvar dag, om hon får lefva ... *hans* mun och *hans* hår! ... mjell och hvit som snö ligger du der, sköna barn ... väx till, blif stor! och du skall en dag blifva den lavin, som under sig begrafver det eländiga slägtet i dalen!"

I detsamma hof katten upp sina gula ögon och blängde föga mildt på sigenerskan. Det föreföll henne som låge det ett gäckande trots i det annars så säfliga husdjurets ögon.

"Ned med dig! bort med dig!" ropade hon och hötte åt katten.

Denne, som förstod både språket och åtbörden, tog ett skutt från soffan och gömde sig derunder, förmodligen i afsigt att derstädes förblifva, tilldess den stränga herskarinnan aflägsnat sig.

Sigenerskan lutade sig öfver det sofvande barnet och tryckte en lätt kyss på dess i drömmarne leende mun; men när hon upplyfte sitt hufvud, föllo hennes blickar på den närvid liggande dockans vaxansigte.

Dockan, så grannt utstyrd genom sin outtröttliga vårdarinnas omsorger, låg naturligtvis lugnt och obesväradt, liksom Julia; men hennes ögon voro öppna och hade troligtvis aldrig varit annorlunda.

Icke desto mindre hvilade sigenerskans ögon på dockans med ett uttryck af förvåning, som småningom öfvergick till fasa.

Det tycktes henne som dockans skarpt penslade ögon rörde sig och att det gnistrade från de svartmålade pupillerna.

Var det en synvilla?

Utan tvifvel, ty hvad som fordom hände Pygmalion, nämligen, att den sköna qvinnobild af elfenben, som han med egna händer format, fick, pris vare den bönhörande kärleksgudinnan, ánda och lif under konstnärens kyssar och omfamningar, händer troligtvis ingen annan dock-fabrikant här på jorden, om han också bönfölle derom hos alla Olympens gudar.

Sigenerskan aflägsnade sig hastigt från soffan, tog ljuset och skyndade tillbaka in i boudoiren, hvars dörr hon häftigt tillslöt efter sig.

"Är jag då galen denna natt!" ropade hon och slog sig för pannan med knuten hand; "börja nu äfven oskäliga djur och döda ting att håna och hota mig! . . . det var ett högst besynnerligt intryck den der vaxbilden gjorde på mig! . . . men det är ju löjligt, barnsligt!"

Det var dock ej så löjligt och barnsligt heller, ty om det verkligen gnistrade från dockans ögon, så var det — hvilket vi framdeles nog få se — visst icke för roskull.

Tjugutredje kapitlet.

En statsmans qval.

Det var morgonen derefter.

"Gripen med vapen i hand! . . . det var ju en märkvärdig historia det der!" yttrade grefve V*** till polismästaren, hvilken tidigt instält sig hos honom.

"Herr grefven har då genomläst den rapport jag haft äran tillställa herr grefven?"

"Ja, hemkommen från slottet först vid midnatten, blef jag på mitt skrifbord varse rapporten . . . jag var trött, sömnig . . . men dylika notiser kunna minsann jaga sömnen från ens ögon."

"Visserligen, herr grefve!"

"Gripen med vapen i hand!" återtog grefven.

"Ja, herr grefve!"

"En källare fyld med vapen?"

"Som jag haft äran anföra . . . huggvapen, eldgevär, skarpa skott."

"En af vakten sårad!"

"Träffad af en bösskula i benet, så att den stackars karlen på ögonblicket måste föras till garnisons-sjukhuset."

"Och allt detta grefve Lejonborgs verk?"

"Utan tvifvel, herr grefve!"

"Grefve Carl Gustaf Lejonborg en konspiratör mot regeringen?"

"Att sluta af alla omständigheter, synes detta icke underkastadt något tvifvel."

"Denne narr! denne på det hela taget enfaldiga varelse!"

"Han är kanske mindre narr och mindre enfaldig än man föreställer sig."

"Hvaraf slutar ni det?"

"Ehuru snart sagdt tagen på bar gerning, spelade han den oskyldiges roll med verkligt mästerskap."

"Mästerskap? . . . han, han!"

"Ja, herr grefve . . . på det mest obesvärade sätt sökte han häfva från sig allt på sin mätress."

"Hvem är hon?"

"Hon heter Anna Jolanta Bränner."

"Det namnet har jag hört en gång förut."

"Derom är jag öfvertygad . . . hon stod i nära förbindelse med sedelförfalskaren som hängdes förliden vår . . . under dennes fångenskap förorsakade hon den kungl. polisen mycket bryderi, såsom herr grefven kanske erinrar sig."

"Jag vill minnas det."

"Tvänne gånger har hon varit häktad såsom den der hufvudsakligen medverkat till bemälde fånges utsläppande ur fängelset."

"Jag kommer ihåg det."

"Hon är en ovanligt skön qvinna."

"Skall vara det . . . och hos henne fann man . . ."

"Både vapenförrådet och dess anskaffare, på sätt rapporten innehåller."

"Hvem förde er på spåret?"

"Grefvens egen jägare."

"Den der långa, svarta karlen?"

"Ja . . . i förrgår tog jag denne i särskildt förhör, hvilket slutades med en fri och otvungen bekännelse, å hans sida, mot löfte om guld och gröna skogar, å min."

"Derom hade ni ej underrättat mig!" anmärkte grefven med rynkad panna.

"Jag ville inte besvära herr grefven dermed, innan jag fått angifvelsen bestyrkt af rena fakta", svarade polismästaren, något nedstämd vid åsynen af rynkorna.

"Såå . . . och grefve Lejonborg har jemväl bekänt?"

"Nej, han fortfar att förneka allt."

"Och hur vill han lösa sig från de bindande omständigheterna?"

"Han påstår med exempellös ihärdighet, att qvinnan och betjenten hafva sammansvurit sig till hans undergång."

"Hvilka skäl andrager han till stöd för detta sitt påstående?"

"Inga . . . och dessutom, herr grefve, hvad intresse skulle väl dessa personer hafva i hans störtande? . . . qvinnan beror ju af honom och tyckes till och med älska honom med den mest brinnande passion . . . det kostade mig mycken möda att förmå henne till en sannfärdig berättelse om allt . . . och hvad betjenten angår, så stod han högt i gunst hos sin husbonde, och har städse, efter hvad grefvens öfriga domestiker gifvit vid handen, varit i åtnjutande af dennes förtroende."

"Ni har konfronterat grefven med mätressen och betjenten?"

"Ja."

"Huru förhöll han sig då?"

"I går afton var hans försvar ett aggregat af de största motsägelser, interfolierade med förvirring och förskräckelse."

"Men i dag?"

"Nekar han fräckt till allt, såsom jag nyss hade äran omförmäla."

"Har ni kommit några medbrottsliga på spåren?"

"Inte ännu . . . men jag hoppas att ingen skall undgå mig."

"Hvar är grefve Lejonborg nu?"

"På stadshuset."

"På stadshuset, säger ni!" utbrast grefve V*** med mulen blick.

"Ja, hvar skulle han eljest vara?" frågade polismästaren förvånad.

"Hade det inte för närvarande varit tillräckligt att hålla honom bevakad på hans egna rum?"

"På hans egna rum! . . . efter sådana klara indicier, herr grefve!"

"Ni märker då ingenting, min herre!"

Polismästaren betraktade grefve V*** med stora bestörta ögon.

"Ja, ni märker ingenting", fortfor grefven, "i trots af er annars så skarpa blick."

"Jag anhåller i största ödmjukhet om en närmare gunstbenägen förklaring."

"Ni skall få den . . . tror ni verkligen, att grefve Carl Gustaf Lejonborgs hufvud har alla sina skrufvar i behåll?"

"Herr grefven tror då . . ."

"Att Lejonborg är rubbad till sina sinnen, det är min fullkomliga öfvertygelse."

"Men jag ber om förlåtelse, herr grefve, skulle hvar och en skälm, som förnekar sin förbrytelse, blifva ansedd såsom rubbad till förståndet och följaktligen behandlad endast i öfverensstämmelse dermed, så vore det så godt att nedrifva alla våra fängelser, för att i deras ställe uppresa hospitaler."

"En ädling af så gammal och ärad slägt, som Lejonborgs, konspirerar aldrig med sundt förnuft mot konung och fäderneslånd."

Polismästaren uppgaf ett bölande läte och stirrade på grefven.

"Jag önskar att ni genast låter föra grefve Lejonborg hem till sig och bevakar honom der, utan att tillåta någon annan än mig att besöka honom."

"Men, herr grefve . . ."

"Jag önskar, att vid hans hemforslande den största försigtighet och hemlighet iakttages."

"Men om det tillåtes mig att . . ."

"Vidare önskar jag, att alla de personer, hvilka på ett eller annat sätt haft med den här saken att göra, eller hafva någon kännedom deraf, måtte i tid varda upplysta om rätta förhållandet."

"Rätta förhållandet . . ."

"Det vill med tydligare ord säga, att ingen bör vara i okunnighet om grefvens svagsinta tillstånd, hvilket länge icke varit någon hemlighet för grefvens närmaste bekanta . . . uttrycker jag mig ej tydligt, min herre?"

"Visserligen, men . . ."

"Hvad ville ni säga?"

"Jag frukar, åtminstone för min enskilda del, att grefve Lejonborg är mera slipad än vi hitintills trott honom vara och att han . . ."

"Öfverlistar oss kanhända?" frågade grefve V*** med ett fint leende.

"Det var just rätta ordet, herr grefve!"

"Hvem öfverlistar han? . . . er eller mig?"

Polismästaren visste icke hvad han skulle svara; men nog visste han hvad han skulle tänka.

"Ni finner således, min herre", återtog grefve V***, "att man inte bör uppröra himmel och jord för en vriden hjernas skull . . . hafva vi inte tillräckligt att syssla med de så kallade kloke, utan att man behöfver öda tid och tanke på dårarne?"

"Herr grefven har obestridligen rätt . . . men . . ."

"Hur länge har herrn varit tillförordnad polismästare i Stockholm under den ordinaries tjenstledighet?" frågade grefven liksom af en händelse.

"Ett år, herr grefve", svarade embetsmannen, förundrad öfver denna vändning af samtalet.

"Er ålder?"

"Fyrtifem år, herr grefve!"

"Ni känner er ega håg och kraft att fortfarande bestrida detta svåra, maktpåliggande embete?"

"Så länge hans majestäts förtroende och herr grefvens ynnest . . ."

"Godt! . . . det är fråga om att den ordinarie snart lägger in om afsked."

"Verkligen, herr grefve!" genmälde embetsmannen med ljusnande ansigte.

"Har ni farliga medtäflare för den händelse att platsen blir ledig?"

"Jag känner mig på det högsta öfverraskad", hackade den tillförordnade; "men . . . men allt beror ju på . . . på . . ."

"Jag vet hvad ni vill säga . . . ni kan vara lugn, herr polismästare!"

Den tillförordnade gjorde en bugning, värdig en muselman.

"Är den der qvinnan också häktad?" frågade grefve V***.

"Nej, jag ansåg det obehöfligt, emedan . . ."

"Det var så mycket bättre . . . äfven hon och den der jägaren måste blifva förvissade om att den olycklige grefven förlorat förståndet."

"Det är klart, herr grefve!" svarade polismästaren med liflig beredvillighet.

"Jag väntar af er skicklighet och ert nit, att mina befallningar punktligen åtlydas."

"På ögonblicket, herr grefve!"

"Och att grefven behandlas med all den omsorg, som hans beklagansvärda belägenhet förtjenar."

"Det ansvarar jag för."

"Vigtigast framför allt är, att ni sjelf, herr polismästare, är öfvertygad om den stackars grefvens verkliga tillstånd."

"Det förstås."

"En så nära lierad med hofvet och med utsigt af de högsta befordringar i staten samt derjemte, såsom jag nämnde, tillhörande en bland vårt lands ädlaste ätter, kan omöjligt anstifta eller deltaga uti sammansvärjningar af denna art."

"Omöjligen, herr grefve . . . jag begriper inte hur jag kunde misstaga mig så."

"Betyder ingenting . . . farväl, herr polismästare!"

"Jag innesluter mig i herr grefvens fortfarande öfverseende, ynnest och bevågenhet."

"Ännu ett ord, min herre . . . det är onödigt, att någon, eho det vara må, får veta det ringaste af detta vårt samtal . . . man skulle kunna utsprida, att polismakten hemtar råd och upplysningar af mig, ehuru, som ni sjelf nu finner, mina råd och upplysningar icke alltid äro att förbise."

"Jag medgifver detta af hela mitt hjerta . . . utan herr grefvens bistånd, hade jag uti förevarande sak otvifvelaktigt gjort mig skyldig till den största obetänksamhet och dumhet."

"Alltför stor artighet, min högtärade vän! . . . vid nästa nya undersökning af förhållandet skulle ni, jag är viss derom, hafva upptäckt precist detsamma som jag . . . Au revoir, herr polismästare!"

Den tillförordnade bugade sig och gick.

Knappt hade kungl. polisens synlige chef aflägsnat sig förrän dess osynlige fattade ringklockan och ringde med häftighet.

En betjent skyndade in.

"Du springer på ögonblicket till lifmedikus G*** med tillsägelse att han är god och genast inställer sig hos mig."

Betjenten hastade bort.

Grefve V*** kastade sig ned uti en kolossal länstol.

Hans ansigte var blekt och hans öfverläpp darrade. Det var som ville han först nu gifva luft åt den harm, hvilken han, under samtalet med polismästaren, så länge nödgats tillbakahålla.

"Jag är öfverlistad!" mumlade han för sig sjelf; "öfverlistad, och af hvem? ... finnes det då verkligen menniskor så väl maskerade, att de kunna trotsa min djupt forskande blick! ... detta krypande, denna enfald, allt var då blott en mask för att bedraga alla ... bedraga mig! ... den skurken, den bofven! ... Ack, hur gerna hade jag icke velat lägga hans hufvud på stupstocken! ..."

"Men", fortfor grefven, hastigt uppstigande från stolen, "jag har förordat honom till ett af de ansvarsfullaste embeten i landet och han hade fått det, om jag inte bestämt mig för en annan ... förorda en rebell, en riksförrädare! ... man skall säga, att jag inte känner mitt folk ... att jag vill omgifva tronen med förrädare! ... man skall utskratta eller misstänka mig ... i beggedera fallen är jag ohjelpligen förlorad! ... Lejonborg, Lejonborg! jag kan inte lägga ditt hufvud för dina fötter ... men jag skall sätta dig på ett ställe, der du skall bli hvad jag vill att du skall blifva!"

"Men", återtog han efter en stunds tyst grubblande, "men huru få reda på hans medbrottslige, hvilka måste vara talrika, välrustade och kanske i hvart ögonblick beredda till storm? ... jag skall tvinga honom att yppa dem, om jag också måste knipa fram sanningen med glödgade tänger? ... Men när jag fått veta hvilka de äro, hvad då? ... häkta och lagföra dem? ... jag kan det inte, utan att med detsamma låta Lejonborg springa öfver klingan, och mig sjelf med honom ... mitt inflytande, min makt! ... nej, nej, jag kan det inte! ... men jag skall ha ögonen på förrädarne, förfölja dem på hemliga vägar och sätta dem ur stånd att taga det minsta steg framåt ... fördömda position! ... medvetande af en sammansvärjning och inte våga dra fram den i dagen, jag hofvets orakel och dynastiens förnämsta stöd ... Men jag måste i främsta rummet skydda mig sjelf ... jag, skyddad och bevarad, skyddar och bevarar alla ... allt, allt!"

Dessa voro den store statsmannens qval; men en lycka är det för de store, att de alltid finna en rik tröst i med-

vetandet af sin egen oumbärlighet för rikets och kronans bestånd.

Grefve V***, ehuru numera inom sig öfvertygad om grefve Lejonborgs förrädiska stämplingar, hade för mycket lagt sig ut för denne rike ädling, hvars vänskap naturligtvis vore guld värd, för att med likgiltighet kunna se honom framställas i högförrädares leder, ty detta hade ovedersägligen varit en dödsstöt åt honom sjelf, med hvilken Lejonborg dessutom umgåtts sedan yngre dagar.

Dertill kom äfven den omständigheten, att Lejonborg hörde till den gamla s. k. "äkta och goda" adeln, och en riksförrädare bland denna blefve naturligtvis en fläck för hela klassen, hvilket kunde hafva till följd, att tronföljaren, i stället för att lemna sitt väl och ve i dennas händer, lätt kunde falla på det orådet att kasta sig i folkets armar, något som hvarje rättrogen adelsman måste be Gud bevara en furste ifrån.

Med ett ord, grefve V*** befann sig i den mest brydsamma belägenhet; men emellertid borde det vara smickrande för grefve Lejonborg, att hafva skakat så många myror ned öfver ett så skarpsynt och vist statsmannahufvud.

Tjugufjerde kapitlet.

Ett farväl.

Middagstiden af samma dag återfinna vi sigenaren och sigenerskan i den ofta besökta boudoiren.

"Han affördes då till dårhuset, säger du?" yttrade hon.

"Ja, för ungefär en half timme sedan", svarade Bruno.

"Jag anade det."

"Du anade det?"

"Ja, för en stund sedan hade jag besök af polismästaren, som sökte bevisa att grefven var spritt galen . . . han gjorde sig mycket besvär, den gode mannen."

"Och du trodde det naturligtvis?"

"I den tron ser jag ingenting ondt ... dårhuset är värre än fängelset."

"Hemma gick det roligt till."

"Jag är nyfiken, min vän ... berätta!"

"När grefven kom hem ifrån stadshuset", började Bruno, "så var grefve V*** redan derhemma ... under det vi väntade på min husbonde, sökte grefve V*** äfven öfvertyga mig om min husbondes galenskap."

"Du blef inte heller svår att öfvertyga?"

"Nej, jag tänkte detsamma som du ... dårhuset är värre än fängelset."

"Nå, vidare."

"När min husbonde kom, såg han också verkligen ut som en vansinnig", fortfor sigenaren; "grefve V*** tog honom i enrum och talade i två runda timmar med honom, ensam med honom."

"Hörde du hvad de talade?"

"Nej, jag och de andra blefvo utvisade i tamburen och dörrarne låstes inifrån."

"Än sedan?"

"Efter två timmars förlopp kom vår husläkare, lifmedikus G***, hvilken vi hade tillsägelse att släppa in."

"Han insläpptes?"

"Visserligen ... G*** var länge inne hos de begge grefvarne."

"Doktorn skulle öfvertyga sig om grefvens galenskap, förstås."

"Nog var doktorn redan öfvertygad derom, innan han kom."

"Utan att ha undersökt patienten?"

"Ja visst ... det gifves sjukdomar, hvartill väl behöfves läkare, men ingen patient", anmärkte Bruno, skrattande.

"Du har rätt, Bruno ... men vet du, hur en sådan sjukdom slutas?"

"Hur tror du?"

"Jo, att det slutligen blir en patient utaf, men utan läkare, om patienten också lefde i hundra år ... gerna för mig, kära Bruno!"

"När grefve V*** ändtligen kom ut", återtog sigenaren, "syntes han arg och ilsken som en varg, när den bitit sönder sina tänder på väggen till ett fähus, utan att ändå ha sluppit in ... Och då den höge herrn gick utför trapporna,

mumlade han något, som endast min fina hörsel kunde uppsnappa.“

“Hvad mumlade han?“

“Det var den halsstarrigaste kanalje jag haft att göra med, så ungefär mumlade han.“

“Menade han läkaren?“

“Tror jag inte, ty efter en stund kom äfven han ut och tillsade oss att lägga in vår husbondes linne i en kappsäck, emedan grefven skulle resa.“

“Till Danviken?“

“Ja, till Danviken.“

“Och han reste?“

“Han reste.“

“Du såg honom fara bort?“

“Ja, jag hjelpte honom till och med upp i vagnen.“

“Hur såg han ut?“

“Hur han skulle se ut, när han såg mig, är lätt att föreställa sig.“

“Sade han något?“

“Han knöt näfven och skar tänderna . . . allt för min räkning och till min fromma.“

“Och du?“

“Jag bugade mig och teg . . . man måste alltid respektera sin husbonde äfven i olyckan.“

“Jag hade velat vara tillstädes, när han for.“

“Då hade du helt säkert fått din beskärda del af komplimenten.“

“Det skulle vara roligt att veta hvad han egentligen tänker om oss begge!“

“Hvad han tänker?“

“Ja, om han ännu kommit underfund med hvarför han blifvit högförrädare först och dåre sedan.“

“Det tviflar jag på.“

“Och hvarför han just har oss begge att tacka för sina tvänne oväntade befordringar.“

“Det skall han aldrig kunna begripa . . . nog är hans hjerna helbregda, men inte ligger den djupt.“

“Men en gång skall han begripa det!“ ropade sigenerskan, resande sig från divanen; “en gång skall han veta det! . . . och det blir jag, som skall upplysa honom derom . . . jag sjelf skall hviska den förfärliga orsaken in i hans öra . . . ha ha!“

Bruno, ehuru sjelf en förhärdad brottsling, ryste ovilkorligen för den vilda rörelsen i Annas ansigte.

"Men om", återtog hon, "om han innandess verkligen förlorar förståndet!"

"Det är visst inte otroligt ... man säger allmänt, att ingen menniska är så slug, att hon inte blir galen, i fall hon släppes in på Stockholms hospital."

"Om han aldrig blir i den sinnesförfattning att han kan höra och förstå mig! ... således aldrig få veta detta: *hvarför, hvarför!*"

"Nå, hvad betyder det, Anna?"

"Hvad det betyder, Bruno! ... straffet är ett lidande, men endast ett lidande till hälften, så länge delinqventen icke vet hvarför han lider."

"Det är allt möjligt det, men ..."

"Och den som straffar, straffar endast till hälften, om han inte får säga, hvarför han straffar."

"Kan väl vara, men ingenting är fullkomligt här i verlden."

"Bruno! hur är det med Kron?"

"Han sitter der han sitter."

"Har han undergått något förhör än?"

"Visst har han det."

"Vet du något derom?"

"Måtte väl det."

"Nå?"

"Han nekar ... nekar, så han kan förarga slag på den hederlige polismästarn ... det är fasligt hvad det är allmänt att neka nu för tiden", tillade sigenaren med ett vidrigt grin, "men det är domarne så vana vid, och det är bra för dem."

"Hvad säger man i staden om denna rysliga händelse?"

"Det omtalas öfverallt, att Kron tagit lifvet af sin hustru."

"Talar man inte något om pigan som försvunnit?" frågade Anna långsamt och med en underlig blick på Bruno.

"Man misstänker att det är hon som satt eld på huset."

"Men anar man inte hvart hon tagit vägen?"

"Man tror, att hon har rymt och jag har inte funnit skäl att motsäga detta rykte."

"Och man misstänker, att hon varit i förstånd med mannen?"

"Ja visst ... jag har inte heller sökt bestrida det ... för att göra saken något pikantare, har jag här och der tillagt något om en kärleksförbindelse mellan husfadern och tjensteflickan ... allt det der är ju som det skall vara ... allmänheten står verkligen i stor förbindelse hos oss för att vi skaffat den något att sysselsätta sig med."

"Ja, min vän, vi ha riktigt gifvit dem sysselsättning både i kojan och palatset", medgaf sigenerskan under ett något högljudt skratt.

"Vi tala kanske för högt", anmärkte Bruno; "gumman är väl inte i förmaket?"

Dervid öppnade han dörren och såg ut.

"Nej, jag har skickat henne bort med Julia för att promenera i det vackra vädret", tillhännagaf Anna.

"Hon måtte väl aldrig misstänka något?" frågade Bruno, orolig vid denna tanke.

"Mor Stina?"

"Ja."

"Var lugn ... hon misstänker ingenting ... för öfrigt har hon ej ögon för annat än för Julia och sin katt."

"Och hon har inte undrat öfver att jag så ofta gått hit?"

"Hon vet ju, att du var den hemlige budbäraren mellan mig och min förnäme älskare", svarade Anna.

"Men förut då? ... jag har ju varit hos dig flere gånger, innan jag kom i tjenst hos grefven."

"Hon känner ju att vi äro uppvuxna barn tillsammans och för öfrigt har jag sagt henne, att det är på mitt förord som du blifvit stadd hos grefven ... Var lugn, min gode, min ... hvarför skulle jag inte kunna säga det? ... min älskade Bruno!"

Sigenerskan räckte den värdige barndomsvännen sin hand. Han öfverhöljde denna hand med kyssar.

Bruno slöt henne i sina armar. Hon tillät det.

"Bruno!" hviskade hon vid hans bröst; "om jag råkade i någon olycka, om fängelset eller döden hotade mig, skulle du då öfvergifva Anna?"

"Huru faller du på en sådan tanke!" ropade Bruno; "skulle jag öfvergifva dig! jag som, för att tjena dig, försvurit mig till helvetet!"

"Icke heller jag skall öfvergifva dig!" genmälde sigenerskan; "man skall förr få slita mig i stycken än jag förråder Bruno . . . Bruno! fattar du hela vidden af min tacksamhet och kärlek för dig? . . . skulle du kunna göra detsamma för mig, som jag för dig?"

"Ja, ja, Anna! . . . allt för dig! . . . hvad jag är lycklig i detta ögonblick!" jublade sigenaren; "för hvarje ord af dig har jag en dolk för dina fienders hjertan."

"Och du svär att in i döden tillhöra Anna!" hviskade hon, berusande honom med sin andedrägt.

"Jag svär, jag svär, Anna!"

"Att icke öfvergifva mig . . ."

"Jag svär!"

"Att icke förråda mig . . ."

"Jag svär!"

"Att förr dö, förr pinas till döds än förråda mig . . ."

"Jag svär!"

"Du svär det vid din faders och din moders ben . . ."

"Jag svär det vid min faders och min moders ben!"

"Du har svurit, Bruno! . . . ännu aldrig bröts denna ed af någon inom vår stam . . . du har svurit vid faders och moders ben, och de stjernor sju och de uggleögon tu bevitna den heliga eden!"

Sigenare-stammen, för hvilken ingenting annars var heligt, hade likväl en ed, som i alla tider trotsat både plågorna och döden, och denna ed, svuren vid en faders eller en moders ben, har aldrig, så vidt man vet, någonsin blifvit bruten.

Det fanns dock åtminstone en blomma på denna Österlandets mörka och förhärjade stam, visserligen blott en enda, men den vissnade aldrig, föll aldrig, och ingen, icke en gång sigenarnes värsta fiender och förföljare, betviflade dess styrka, varaktighet och helgd.

På den europeiska, under kristendomens och bildningens sol uppvuxna och mognade, stammen växa många, ja otaliga blommor; men säg oss, huru många af dem hafva uthärdat och kunna uthärda tidens växlingar och stormar!

Nämn för oss en enda ed, lika helig och bindande för alla och hvars brytande är lika omöjlig för den lastfulle som

för den dygdige, — en enda ed, på hvars styrka, varaktighet och helgd den civiliserade verlden kan lita!...

“Gå nu, Bruno! du får ej längre dröja här“, sade sigenerskan, halkande utur sigenarens armar; “gumman kan komma hem i hvart ögonblick och det kunde väcka hennes och annat folks uppmärksamhet, att du nu är hos mig så strax efter händelsen med grefven ... gå, gå, min Bruno!“

“Jag går, efter du befaller det“, genmälde Bruno; “men ... när får jag komma tillbaka?“

“I morgon, i skymningen, väntar jag dig ... då är du välkommen, Bruno!“

“Säg mig, Anna! ... anser du mitt löfte uppfyldt än?“

“Ja.“

“Och att jag fulländadt det uppdrag du gifvit mig?“

“Ja.“

“Och ditt löfte, Anna?“

“Skall Anna hålla“, svarade sigenerskan; “men gå nu ... gå ... i morgon afton se vi hvarandra åter.“

Dervid sköt hon honom sakta och under ett tjusande leende ut genom dörren, hvarefter hon satte sig vid fönstret.

“Farväl, Bruno!“ hviskade hon och såg efter honom, tilldess han försvann i en gränd.

Derpå slog hon igen fönstret och gick längre in i kammaren, börjande sin vanliga grubblande vandring fram och tillbaka.

“Om det är sannt hvad gumman nyss berättade“, sade hon derunder för sig sjelf; “om ... ja, sannt är det ... alla omständigheter sammanstämma deruti ... då går jag kanske miste om den *första*, men träffar i stället den *andra* ... med den *första* måste jag då börja på nytt ... ensam börja ... fördömdt! ... men jag slipper åtminstone den *andra* ... slumpen bedrager mig i ett, men gynnar mig i ett annat ... men allt kan ej komma på en gång ... tålamod! snart skola vågskålarne stå jemnt ... gläd dig, gläd dig, älskade skugga!“

Derefter återvände hon till fönstret, öppnade det ånyo och skådade ut öfver gatan.

“Farväl, Bruno! farväl!“ hviskade hon.

Den, åt hvilken detta farväl egnades, var längesedan försvunnen.

Det var således ett farväl i luften. Men luften tycktes mulna dervid. Åtminstone föreföll det sigenerskan så, eftersom hon så hastigt ryckte sig tillbaka från fönstret.

Fruktade hon kanske att luften hade uppfattat rätta betydelsen af det framhviskade ordet?

Tjugufemte kapitlet.

Stora näsan.

Vid den tiden fanns på Blasieholmen ett värdshus, utanför hvilket hängde en stor vindrufskrans af jernbleck med ett gyllene päron i midten. Värdshuset borde således hafva kallats "gyllene päronet", och sådan var utan tvifvel värdshusvärdens mening, när han uppstälde sin disk och slog upp skylten.

Men ingenting är heligt under solen, hvarken kronor eller värdshus-skyltar, ty, i trots af den stora för vinden gungande vindrufs-kransen, hvars päron för hvarje år omförgyldes och förskönades, kallades likväl värdshuset: "den gyllene noshörningen."

Detta hade sina randiga skäl.

Traktör Kristoffer Pung — så hette det olyckliga päronets värd — hade nämligen en näsa, hvilken, om ej fullt ut så lång som uti närvarande tider furstarnes, hvilka nog i sinom tid historiens griffel troget skall afbilda, likväl utgjorde en storhet, värdig Bellmans eller Hallmans bredaste pensel.

Näst sin fader hade traktören tvänne guddomligheter att tacka för sin näsa, nämligen Boreas, nordanvindens gud, och Bacchus, vinets, ty den blef förkyld i ungdomen och upphettad på ålderdomen. Den var ett slags Ymers-kropp, bildad af frosten från Niflhem och gnistorna från Muspelhem.

Deraf nu, såsom läsaren lätt finner, öknamnet: "den gyllene noshörningen".

Kristoffer Pung hade otur eller, rättare sagdt, tur med öknamn. I yngre år kallades han “galten“, med anledning af tvänne ovanligt stora och utstående framtänder. I ett slagsmål — ty vår traktör hade i yngre år varit stark som en björn och gerna vädjat till näfvarne, när han retades och retad blef han jemnt — förlorade han dessa tvänne sällsynta tänder. Traktören sörjde icke mycket öfver denna onekligen kännbara förlust, ty med betarne försvann “galten“. Men näsan stod qvar, tillväxte och frodades.

Värdshuset “gyllene noshörningen“ var mycket besökt, icke just derför att det var bättre än andra traktörsställen, utan förnämligast till följd af värdens näsa, emedan menniskor i alla dagar hafva varit och ännu äro särdeles begifna på allt som är underbart. Dock utgjorde flertalet af gästerne handtverkare och skeppare med deras gelikar.

Från morgonen till qvällen satt Kristoffer Pung innanför sin disk med en stor griffeltafla framför sig, trumpen, tvär, knarrig och missnöjd med ett folk, som aldrig kunde läpja på supen eller bita i medvurst-skifvan, utan att med detsamma grina mot honom. Detta: “allas ögon lita till dig“, så smickrande för mången annan, var deremot för honom en olidlig plåga.

Ljusen började tändas i Kristoffer Pungs värdshus-sal och flere kunder befunno sig redan derinne vid de rödmålade borden, ty det var vid den s. k. “sex-tiden“, denna aftonvardstimme, hvilken merendels under mycket himlande med ögonen och många ryckningar på axlarne omnämnes af dem, som lemna sängen omkring kl. nio om morgonen och äta sin middag kl. fyra eftermiddagen.

Tvänne kypare sprungo mellan borden och disken, men traktören sjelf satt, såsom vanligt, innanför disken, på hvilken karotter och tallrickar med hvarjehanda kallmat paraderade, öfvertäckta med lock, till flugornas synnerliga förargelse.

En källardisk är vanligtvis ett ganska oansenligt altare i en sådan helgedom som vingudens. Men om dryaden, af hvars sargade kropp det enkla altaret blifvit timradt, kunde tala, hon skulle för oss uppräkna tallösa mennisko-offer icke blott af kött och blod, utan ock af själens skatter, snillet, vettet och dygden, som så ofta gått upp i rök från detta altare. Suckar skulle ljuda och tårar tillra fram ur den torra

plankan, erinrande om mången förstörd lycka, manget brutet välstånd, mången förkolnad sinnesfrid.

Hur nära ligger ej den oskyldiga munterheten det omåttliga begäret! Det ystra, lifvande löjet leker bland perlorna på ytan i bägaren; det vilda, dödande förderfvet lurar på dess botten. Lycklig den som dricker lagom!

Dörren öppnades och Bruno Starks långa gestalt visade sig i salen. Han syntes särdeles upprymd och glad denna afton. Livréet var utbytt för dagen mot en mera sjelfständig klädnad.

Men deremot mörknade traktörens ansigte, med undantag likväl af näsan, hvars bjerta röda färg trotsade alla slags sinnesrörelser.

Bruno Stark var visserligen en af "gyllene noshörningens" bästa kunder, ty han gned ej på styfvern och hans hunger och törst voro öfver vanliga menniskors; men han var derjemte en af de argaste satir-skyttar, som någonsin utsett Kristoffer Pungs näsa till skott-tafla.

När sigenaren hedrade traktörs-stället med sin närvaro, hvilket inträffade ganska ofta, blef det alltid munterhet och skratt kring borden, men deremot mycken förtrytelse och harm innanför disken, der värden residerade.

Derför när den långe "morianen", såsom Pung kallade Bruno, när denne var frånvarande, inträdde, blef traktören på ögonblicket dystrare än vanligt, ty han såg redan i andanom sin näsa gjord till föremål för alla de närvarande gästernes spe och åtlöje.

Bruno marscherade rakt fram till disken och räckte handen åt traktören.

"God afton, herr källarmästare!" helsade han artigt, i det han upptog en snusdosa ur fickan; "får jag inte bjuda på en pris snus?"

"Tackar ödmjukast, herr hofmästare!" svarade traktören så hastigt han förmådde, i afsigt att derigenom om möjligt strax afväpna sin fiende.

Hofmästaren är den mest ansedde domestiken i ett förnämt hus och följaktligen en ganska vacker titel åt en simpel jägare.

"Nå, skall det inte vara en pris äkta Hamburger-Rappe?" fortfor Bruno, hållande dosan nära under denna långt förut af en hel hufvudstad prisade näsa.

"Tackar allraödmjukast!" uttryckte sig Pung och tog sig verkligen en pris ur den framräckta dosan, för att bli af med den förarglige bjudaren, ty han var ingen vän af snus, kanske af ren hushållsaktighet, och med afseende på den stora qvantitet, som erfordrades för mättandet af en så stor kropp.

Men knappt hade traktören fört prisen till dess bestämda ort, förrän han började nysa; men, o Bacchus! hvilken nysning!

"Prosit!" ropade Bruno.

"Prosit!" instämde de öfrige kunderne, nästan kiknande af skratt.

"Det var . . . atschi! . . . det var pepp . . . atschi! . . . ar . . . atschi! . . . peppar, herre! . . . atschi! atschi!" våndades den stackars traktören.

Traktörens blick var blodröd af ilska, under det han frustade fram dessa afbrutna ord.

"Gud hjelp! jeg troer de nös", fortfor den muntre "hofmästaren".

"Gud hjelp, farbror Pung! väl bekommet, farbror Pung!" skrålade gästerne, omgifvande disken.

Farbror Pungs näsa började likväl småningom lugna sig och återvinna sitt vanliga reputerliga och vördnadsbjudande utseende.

Icke så farbror Pungs galla, som kokade och kokade samt slutligen öfversteg sina bräddar.

På disken nära bredvid värden låg en klumpig citronklämmare, ännu fuktad af en citrons sista saft.

Traktören fattade tag uti detta vapen, värdigt en vingudens öfversteprest, och störtade fram på sidan om disken med en sexton-årig ynglings eld i ögonen rakt emot "hofmästaren".

De storflinande gästerne blefvo i en hast allvarsamma, ty de erinrade sig nu, att Pung i fordna dagar, när han blifvit uppretad, varit vild och, såsom vi ofvan antydt, stark som en björn, ehuru han på de sednare tio åren, hvilka försilfrat hans hjessa, visat sig temligen tålig och fredlig.

Några af gästerne ville välmenande tillbakahålla den ursinnige gubben; men somliga undanknuffades af honom och andra drogo sig sjelfmant tillbaka af fruktan för den

svängande citron-klämmaren, som tycktes farlig äfven för andra än den medgörliga citronen.

Traktören liknade verkligen en noshörning, när han rände emot den herkuliske sigenaren, hvilken under skratt, ehuru med blicken fästad på det provisoriska anfallsvapnet, drog sig tillbaka från disken.

Gubben Pung såg i detta ögonblick onekligen ganska respektabel ut och hans berserks-raseri hotade att blifva farligt nog för den vida yngre motståndaren.

Men hvad gagnar väl en sextonårings eldblick den, som på nacken bär den tryckande tyngden af sextio år, hvilka dessutom oafbrutet egnats åt vingudens tjenst?

Sigenaren gjorde halt midt på salsgolfvet, kastade sig på sidan om gubben, slog sina armar om hans kropp samt lade honom på golfvet som man lägger ett barn.

Derefter sättande sig gränsle öfver den besegrade traktörens mage, ryckte han ur gubbens hand citron-klämmaren, hvilken han derefter satte om den stora näsan, liksom ville han låta den vederfaras citronens öde.

Denna scen belönades naturligtvis af åskådarnes synnerliga bifall både med munnar och händer.

"Bjud på punsch öfver lag, farbror lille!" ropade Bruno; "annars blir farbrors näsa tunn som vingen på en fluga."

"Ja, ja, punsch öfver lag!" instämde kören.

Gubben gaf ett råmande läte till svar.

Att först få peppar i näsan och sedan blifva kastad till golfvet som en vante samt slutligen tvingas att bjuda på traktering öfver lag, detta var mera än man billigtvis kan fordra af en dödlig, i synnerhet om den dödlige är värdshusvärd.

"Nå, hur går det, pappa Pung? skall jag klämma till?" fortfor sigenaren.

"Stryp mig hellre, din svarte skojare!" var den ilskne gubbens svar.

Det tycktes i detta ögonblick som vore näsan gubben dyrbarare än sjelfva lifvet. Man kan visserligen så hafva vant sig vid olyckan att man icke på något vilkor i verlden vill skilja sig derifrån; men utan tvifvel visste gubben så väl som någon annan, att det alls inte vore någon fara för lifvet.

Den grymme sigenaren, uppmuntrad af de kringståendes skrattsalfvor, satte verkligen den ofantliga lemmen mellan citron-klämmaren och klämde till.

"Jag bjuder!" skrek gubben till med en ton, som icke kan beskrifvas.

"På en bål dragon-punsch", förestafvade sigenaren, bibehållande sitt tag.

"En bål dragon-punsch", eftersade Pung med allt ömkligare stämma.

"En hel kanna och inte en droppa vatten deruti", fortfor sigenaren.

"Inte en droppa vatten", upprepade traktören med tårar i ögonen.

"Och till yttermera visso bekräftar jag detta med mitt kungliga sigill", förklarade den grymme segraren, i det han, fattande med venstra handen om gubbens näsa, tilldelade dess vidsträckta spets ett slag med flatan af den högra.

Derefter hjelpte han upp gubben från golfvet och släppte honom.

Grymtande som en galt och med en blick af outsläckligt raseri på sin besegrare, linkade denne tillbaka till disken och intog sin vanliga plats, utan att gifva kyparen någon befallning om bålens tillredande, oaktadt han af gästerne minutligen påmindes derom.

Under tiden inkommo allt flere gäster, och Bruno, som bland dem hade många bekanta, förflyttade sig från det ena bordet till det andra; men öfverallt följdes han af värdshusvärdens ursinniga blick.

Dagens färska aftontidning ankom och gästerne började nappas om den, tills den slutligen stannade i en endas hand.

"Har du hört den här nyheten?" frågade den lycklige tidningsläsaren sin kamrat vid bordet.

"Hvad för en nyhet?" genmälde denne, smuttande på toddy-glaset.

"Jo, om den här högförnäme herrn som blifvit tokig?"

"Det angår mig inte . . . när har någon högförnäm varit klok?"

Sigenaren spetsade öronen.

"Hvem är det? hvem är det?" ropade flere, mera nyfikna.

"Jo, hör hvad som står här", uppmanade tidningsläsaren; "jag skall läsa, jag."

Hvad han läste var följande:

"En högst beklagansvärd händelse har inträffat inom en af våra förnämsta och äldsta adliga familjer. En grefve Carl Gustaf Lejonborg, f. d. kammarherre hos h. m. konungen och egare till det stora fideikommisset Bastholm i Skåne, har befunnits så rubbad till sina sinnen, att man i dag nödgats föra honom till Danviks hospital. Den olycklige har fått den fixa idén, att han är pretendent till svenska kronan. För att göra dessa inbillade anspråk gällande, har han under en längre tid uppköpt en mängd vapen, som han haft förvarade i en källare, uti hvilken han sjelf nattetid brukade vistas, sysselsatt med besvärjandet af de osynlige andar, han påkallat för sin tilltänkta revolution. I händelse af den olycklige grefvens frånfälle, tillträdes fideikommisset af en ryttmästare vid skånska husarerne, grefve Fritz Lejonborg, en köttslig kusin till den svagsinte."

Flere af gästerne, som visste att Stark var i grefve Lejonborgs tjenst, riktade naturligtvis sina ögon på denne, och sigenaren var ej sen att bekräfta tidnings-notisen under många tillägg, som kunde vara af intresse att berätta och afhöra, samt utgjutande på samma gång den sorg och det deltagande, som en god och tacksam tjenare alltid måste hysa för en god och frikostig husbondes olycka.

Men menniskor intressera sig i allmänhet icke länge för sin nästas olyckor och allraminst gör man det på ett värdshus, hvarför samtalet snart öfvergick till andra nyheter för dagen, hvaribland äfven förekom något i tidningen om det nyligen timade mordet å gevaldigern Krons hustru.

Tidningens notis derom, hvilken jemväl högt upplästes, var af denna lydelse:

"Den för mordet å sin hustru misstänkte och häktade polisgevaldigern Kron var i dag till förhörs undergående inställd i kungl. poliskammaren. Kron, som enständigt vidblifver sitt förut gjorda bestridande af all delaktighet uti och vetskap om ifrågavarande stora brott, framhärdar likaledes i sitt påstående, att pigan Katarina Link, hvilken varit i hans tjenst, men strax efter hustruns död ur densamma afvikit utan att sedermera hafva låtit sig afhöra, varit den

som begått brottet, och hvarom Kron ansåge sig så mycket mera förvissad, som han nu efteråt ville erinra sig några af hustrun kort före hennes död fälda yttranden till honom och deras son. Den döende skulle nämligen hafva misstänkt, att hon vore förgifven af pigan, ehuru mannen, af sin sorg öfverväldigad, för ögonblicket icke fästat något afseende dervid eller fattat betydelsen deraf. Kron misstänkte äfven, att samma piga anstiftat mordbranden, hvarigenom det hus, han med de sina bebott, nedbrunnit, sedan hon likväl förut derifrån stulit den penningsumma, som den döende inför mannen uppgifvit sig hafva undangömt under golfvet i det på nedra bottnen befintliga magasin, hvaruti hustrun hade de klädespersedlar och husgerådssaker förvarade, hvilka hon i lifstiden tagit i pant för de pengar hon åt diverse personer utlånat, förmenande i sammanhang dermed Kron, att bemälde piga befunnits lyssnande utanför dörren till det rum, hvaruti den döende varit liggande, när hon för mannen och sonen omtalat både tillvaron af och gömstället för ifrågavarande penningsumma; hvarjemte Kron, sin förut afgifna utsago likmätigt, förklarade att den i hans rockficka funna giftflaskan blifvit, honom ovetande, af bemälde tjenstehjon ditlagd. Målet uppsköts till följande dagen, då gevaldigerns son skulle upplysningsvis i målet höras, hvarefter, och sedan den tilltalades anhållan att få komma på fri fot blifvit afslagen, Kron till häktet återfördes. — Hvad Krons konduit i öfrigt beträffar, så har han om sig de bästa vitsord för godt förhållande så väl i som utom tjensten, och de i målet afhörda vitnena hafva enstämmigt intygat, att han med sin maka sammanlefvat under största sämja och endrägt.“ — —

“Pappa Pung! hur går det med punschen?“ frågade sigenaren från sin plats värden vid disken.

Traktören hade icke ett ord till svar på denna påminnelse; men han fortfor att hafva sina ögon fästade på sigenaren, hvilken han inom sitt hjerta svurit hat och hämnd.

Ömkligare hade gubben Pung aldrig varit än han denna afton var, ty aldrig är menniskan ömkligare än när hon vill hämnas och ej kan hitta på något medel eller sätt för hämndens tillfredsställande.

“Hårdt för karlen att sitta inne, om han är oskyldig“, anmärkte en af gästerne, som uppmärksamt afhört föreläsaren

ur aftontidningen; "för inte låter det så otroligt, att pigan tagit lifvet af kär'ngen ... sådant har skett en gång förr ... matmödrar och pigor draga sällan jemnt."

"Hårdt att så der i ett ögonblick mista all sin egendom", tillade en annan; "ja, ja, förstå mig rätt, jag menade inte hustrun, utan allt annat som brann opp."

"Så tycker jag också", inblandade sig sigenaren; "men det kan ju lätt hända, att pigan varit i samråd med mannen, eftersom denne hade giftflaskan i sin ficka."

"Var hon ung den der pigan?"

"Ja, hon var inte äldre än tjugu år", svarade Bruno.

"Såg hon bra ut?"

"Hon var ganska vacker", svarade sigenaren något oförsigtigt.

"Fan! kände herrn henne?"

"Nej ... jag har hört så berättas", yttrade Bruno hastigt, i det han skiftade färg.

"Det var mig en satan, som derefter gick stad och satte eld på huset ... om gevaldigerns hustru var en hexa, så fick hon också brännas som en sådan."

"Med den skilnaden", tillade en annan gäst, "att den här brändes efter döden, hvilket i forna tider endast vederfors de lefvande."

"Men hur går det med obduktionen, när liket strök med i branden?"

"Gör ingenting ... magen brinner aldrig opp", upplyste en förståsigpåare; "har således ingen fara ... läkarne få nog sitt att roa sig med."

"Undrar just, hvart hon sjappat nå'nstans, den der juvelen."

"Somliga tro, att hon gått och dränkt sig ... Hin håle fröjde den söta själen!"

Några nya gäster, skeppare, att döma af utseendet och tungomålet, inträdde i salen och slogo sig ned vid ett bord närmast intill tidningsläsaren.

"Nej, men hör på, go' herrar!" fortfor denne; "de ha fiskat upp en flicka ur Norrström i förgårs natt."

Bruno spratt till och kastade skygga blickar omkring åt alla håll.

En af dessa blickar mötte traktörens ögon, hvilka oafbrutet riktades på sigenaren. Denne blef i en hast purpurröd i ansigtet.

"Hvarför glor han så der beständigt på mig!" mumlade han och vände sitt ansigte från disken.

"Var fisken död eller lefvande?" frågade tidningsläsarens kamrat.

"Nog står det här att den var lefvande", svarade den förre.

"För tusan, bror Stark! du slog hela punsch-glaset öfver armen på mig!" ropade den gäst, vid hvars bord sigenaren tagit plats och med hvilken han flitigt pokulerat.

"Gjorde jag det? förlåt mig bror!" ursäktade sig denne; "kypare, hit med ett nytt glas!"

"Fiskades hon opp med not eller ryssja?" frågade en liebhaber af yrket.

"Nej, på krok, på fem krokar", svarade en af skepparne, i det han höjde upp sin högra grofva hand och rörde något trögt på de klumpiga fingrarne.

"Hvad för slag! . . . var det herrn som drog upp den sköna?" ljöd kören, nästan enstämmigt.

"Ja visst var det jag," svarade skepparen med en blick af tillförsigt.

"Berätta, berätta!" skallade från alla borden i den stora salen.

"Ja, berätta, berätta!" genljöd sigenarens röst, dyster som ett eko i natten.

"Det var som i förgårs natt", började skepparen sin berättelse; "jag låg och sof i min kajuta och drömde att jag sålde fyra tusen pund smör efter tjugu riksdaler pundet . . . hin hvad smörpriset står högt i drömmen . . ."

"Hvad gäller smöret annars?" frågade en affärsman bland gästerne.

"Jag har nu legat här minst åtta dagar i hamnen och kan inte få nie riksdaler en gång", svarade skepparen; "det skall dröja, innan jag härnäst kommer in med smör."

"Då var det ledsamt att ni inte tog tjugu, när ni kunde få", anmärkte ett qvickhufvud, och belönades för infallet af de andras skratt och synnerligen af sitt eget: "ha, ha, ha!"

"Tycker ni det, herre!" genmälde skepparen; "har ni aldrig drömt att ni haft öron, små som bankovittnar, fast de i sjelfva verket äro långa som åsnans? . . . ha, ha, ha!"

"Ha, ha, ha!"

De beskedliga hvardagsmenniskorna behöfva icke mycket för att ha roligt.

"Men det torkade in med fisken ... hur var det med fisken?" ropades från flere håll.

"Jo, jag låg och sof", fortfor skepparen; "åskan gick, som herrarne veta, och regnet stod som spön i backen."

"Den slog ned samma natt i tullstugan vid Hammarby tull", upplyste en af kunderne.

"Och tog bort näsan på en af tullbetjenterne", inföll en annan.

"Hvad skall han då få att snoka med?" frågade skepparen och såg sig omkring efter bifall, hvilket icke heller uteblef, ty tullbetjenterne äro alltid tillspillogifne.

"Sätt för all del åskledare på näsan, pappa Pung!" tillrådde flere.

Pappa Pungs ansigte var orörligt, hans mun tyst och hans öron döfva. Han hade blott ögon och öron för en enda, ehuru denne var den ende som, märkvärdigt nog, icke skrattade hvarken åt det sista eller de föregående infällena.

"Men hvad har den här saken att göra med åskan och regnet?" sporde en som var nyfiken på fortsättningen.

"Jo, jag låg och sof, som sagdt är", återtog skepparen; "men hastigt väcktes jag ... af åskan, tror ni kanske? ... nej, bevars ... hvarken åska eller storm störa min nattro ... jag var en gång på Ålands haf och ..."

"Nej, ni var i hamnen", tillrättavisade den nyfiknaste.

"Jaså, nå så bryt inte af mig då, utan håll er vid saken", brummade skepparen; "jag vaknade deraf att storklockorna dängde i stadens torn ... tusan må vara tornväktare!"

"Bevars för det ... då finge vi brinna opp rubb och stubb, innan kläppen ens vidrördes."

"Vidare i texten, vidare, herr skeppare! ... förlåt ... herr kapten, skulle jag säga!"

"Ja, ja, det är inte alltid inomskärs jag seglat, skall jag säga", försäkrade skepparen, i det han strök sig om hakan med en vigtig uppsyn.

"Vidare, vidare!"

"Jag sprang upp och bums ur kajutan, för att se efter hvar elden var lös ... det lyste ett starkt sken öfver staden åt nordost till och lif började det bli på gatorna."

"Det var den der gevaldigerns hus som de tuttat på", inföll en kund.

"Bäst jag nu stod och koxade på skenet, så hörde jag ett gällt nödrop, snarlikt råttans pip, när hon hänger ur munnen på en katt."

Sigenaren fattade häftigt sin grannes glas och tömde det till botten.

"Smakar det bättre ur mitt, bror Stark?" mumlade grannen med blicken på det tomma glaset; "hur många droppar har du lemnat qvar, tror du?"

"Hå tusan! jag tror jag tog miste", sade Bruno; "kypare, mera punsch!"

"Nå", fortsatte skepparen, "jag vände naturligtvis korpgluggarne åt det håll, hvarifrån jag hörde nödropet, och då såg jag något flyta ned med strömmen rakt emot jakten min ... än låg det öfver vattnet och än dök det ned ... att det var en menniska, det såg jag bums."

"Nå? nåå? ..."

"Nå ja ... jag böjde mig ned öfver relingen och grep henne i hampan, för ett stycke kjortel var det, och fick henne så ombord."

"Och hon var död?" frågades.

"Hur det var med henne i början, det är jag inte rätt säker på, men nog fick jag slutligen lif i henne, hur länge jag höll på ..."

"Hvem var hon?"

"Ett stycke kjortel, har jag sagt ... spinkig som en löja och fin under näsan som en mamsell."

"Hvad sa' hon?"

"Det var jag inte rätt slug på, för hon yrade och rörde ihop en mängd saker, som jag inte kunde förstå ... men så mycket begrep jag, att inte hade hon gått i af sig sjelf, utan säkert hade någon rackare till karnalje kastat det arma kräket i strömmen ... jag håller en kanna mot en halfjumfru att så är."

"Är du sjuk, Stark?" frågade hans granne; "du är gul i ansigtet, som en gammal urtafla."

“Den satans punschen“, stammade sigenaren, “det är för mycket citron på den... jag mår alltid illa, när det är för mycket syra i punschen.“

“Tag dig några klunkar vatten, så går det öfver“, ordinerade grannen.

“Vatten skadar aldrig“, menade en annan; “bara man inte ligger i Norrström och kolkar.“

Sigenaren vände sitt iskalla ansigte från bordet, men råkade å nyo ut för värdshusvärdens spionerande ögon, hvilka hade den verkan, att Brunos bleka ansigte ögonblickligen öfverdrogs med högrödt.

“Puh, hvad jag är varm!“ pustade han och vände sig till grannen; “drick, bror!... jag... jag tror du skolkar!“

“Bara du nämner ordet drick, så blir du frisk som en nötkärna igen“, genmälde grannen och klingade med wohlthätern; “skål! nu är det min tur att bestå.“

“Nå, hvart tog flickan slutligen vägen?“ frågade en af åhörarne.

“Hon låg qvar hela natten i min kajuta“, svarade skepparen.

“Djäkeln i dig, skeppare!“

“Pah!“ smackade denne, “det såg ut i kajutan som jag haft ett dussin våta svabbar derinne, eller som hade en störtsjö slagit in genom akterspegeln.“

“Hå hå... men du aktade dig väl för att släppa störtsjön ut igen.“

“Den stackarn låg i brinnande feber hela natten.“

“Och yrade?“

“Yrade ja... pratade om mord och brand och hin och hans mor... det gjorde mig ondt om kräket.“

“Nå, när det blef dager...“

“Lät jag föra henne öfver till parmmätarns, der hon låg några timmar.“

“Än se'n då?

“Bar det af med henne till serafimer-lasarettet.“

“Och se'n har inte skepparn hört något af henne?“

“Nej.“

“När hon kommit på benen igen, så kommer hon nog till skepparn och tackar för sist.“

“Hon är välkommen... ta mig hin, hon såg inte så dum ut... och får hon bara lite färg på kinderna, så...“

“Jo, jo, hon blir nog tacksam mot sin räddare.“

"Godt! ... men, för attan tusan, jag blef torr i halsen efter så mycket orerande", harklade Neptuni-sonen; "lovera hit med ett halfqvarter, kypare, och sätt till alla klutarna."

"Rätt så", tillade en kund; "och se'n en skål öfver lag för den blifvande medaljören."

"Hvilken medaljör?"

"Hå kors, för honom som får medaljen för berömliga gerningar."

"Ja, ja, för tusan, det är sannt det."

"Femte storleken, mine herrar!"

"En skål för medaljören af femte storleken!"

"Drömmen om smöret var inte så dum heller."

"Kaptenens skål!"

Gästerne höjde sina glas och klingade med den raske skepparen.

"Bror Stark!" yttrade dennes bordskamrat, "skall inte du också trycka vår hederlige skeppare?"

"Jo, jo", svarade sigenaren och fattade hastigt sitt glas; "skål, skål, herr kapten!"

Men handen, som höll i glaset, och rösten, som instämde i skålen, darrade.

Derefter sökte hans blick den stora näsan, som tronade innanför disken. Denna näsa, liksom ögonen derofvan, fortforo ännu att vara riktade på sigenaren.

Skepparen, lifvad af tanken på medaljen, besvarade den allmänna skålen med några muntra ord.

"Mera heder att bära en sådan medalj", yttrade han vid slutet af talet, "än att släpa med stjernor och band, hvilka ges åt menniskor som aldrig gjort något."

"Men om det inte funnes ordensband", tillade en af gästerne, "hur skulle då vederbörande bära sig åt för att kunna lyfta och hålla uppe så många krukor?"

Just som glädjen och sorlet voro som lifligast, öppnades dörren och tvänne nya gäster trädde inom "den gyllene noshörningens" tröskel.

Det var polisgevaldigern Ek och en annan polisbetjent, begge tillhörande trakten.

Gevaldigern kastade en blick öfver salen, hvarefter han närmade sig det bord, hvarvid vår vän skepparen lefde och regerade.

"God afton, Blom!" helsade gevaldigern, skakande skepparens hand; "hur står det?"

"Tack som frågar, hedersbror!" svarade skepparen; "du kommer som du vore kallad ... slå dig ned ... hvad vill du ha? ... lilla eller stora Värtan? ... en blecka med fot eller en blecka utan?"

"En blecka utan, efter du bjuder ... kypare, hit med en stor sup", var gevaldigerns svar; "och på tal om Värtan, så kan jag helsa dig från din sängkamrat i förgårs natt."

"Hå! ... hur mår hon?"

"Bra som fan ... nå, hur går det med supen?"

"Ligger hon qvar på lasarettet än?"

"Hon ligger under rådstun ... skall jag supa utan tilltugg, din åsna!" tillade gevaldigern, vändande sig mot kyparen; "en bit medvurst och en kringla ... rör på benen!"

"Under rådstun, säger du?" frågade den förvånade jaktskepparen.

"Jo, ditåt lutar det, bror Blom!" svarade gevaldiger Ek; "det var en vacker fiskmås du fångade ... en giftblanderska, en mordbrännerska? ... är du inte nöjd än? ... öl, kypare! ... nej, porter ... men af den Göteborgs porter som inte brygges i Stockholm."

"Giftblanderska! mordbrännerska!" utlät sig skepparen, förfärligt lång i synen.

Alla gästerne, med undantag af sigenaren, samlade sig omkring bordet, hvarvid gevaldigern tog sin aftonvard, frågande och skrikande om hvarandra.

"Jo, jo, det förhåller sig som jag säger", upplyste gevaldigern; "det är just den damen, som stoppat till pratmaskinen på Krons kär'ng och hjelpte till vid illuminationen i förgårs natt."

"Och Kron? ... och Kron?"

"Ute ur buren ... jag hade nyss det nöjet att släppa honom ut, liksom jag i förgår hade det nöjet att släppa honom in ... Ah! porter är ändå numro ett! ... tack för portern, pappa Pung!"

Sigenenaren dolde sitt ansigte bakom ett tidningsblad, hvaruti han låtsade läsa. Men icke ögnade han särdeles flitigt i tidningen, och om han i denna stund läste något, så

var det kanske i sin egen själ, den svarta boken med de blodröda bokstäfverna.

Stundom sneglade han åt dörren, för att efterse, om han hade reträtten fri, ty han ville gerna höra något mera om den räddade qvinnan, för att derefter bestämma sitt handlingssätt.

"Jag anade det redan på förhand, när herr Blom berättade historien om den der qvinnan", försäkrade en af gästerne.

"Ja, jag var nästan säker på, att hon stod i något sammanhang med uppträdena hos gevaldiger Kron", förklarade en annan.

Efteråt har man anat allt och efteråt är man mycket tvärsäker på saken.

"Gud vete nu hur det kan gå med den der medaljen", sade en af sällskapet, flinande skepparen midt i ansigtet.

Skepparen gaf luft åt en ryslig kötted, ty han började nu med skäl misstänka, att vederbörande icke gerna kunde utdela medaljen för berömliga gerningar åt den som räddat lifvet på en giftblanderska och mordbrännerska.

"Få nu se när hon kommer till skepparen och tackar för sist", flinade en annan spefogel.

"Jag skall sända henne dit, der jag tog henne från", röt skepparen och slog knytnäfven i bordet.

Det är bra hårdt att nödgas ångra en handling, som flutit ur ett menniskoälskande hjerta.

"Men inte har hon varit ensam om affären, så mycket klämde jag ur henne", tillkännagaf gevaldigern med denna blick af sjelfförtroende, som alltid är öfverlägsna naturer så egen; "hon har haft en stallbroder, det är nu säkert."

"Jag undrar just hvem det kan vara?"

"Hon har ännu inte velat bekänna kort i det spelet . . . men vänta bara . . . Rom bygdes inte på en dag . . . jag skall nog ta reda på saken, jag."

"Undrar just om det kan vara densamme, som knuffade henne i sjön", yttrade skepparen, hvars förargelse punschen småningom började skingra.

"Det är jag säker om", förklarade gevaldigern; "det är naturligt, den ene bofven ville bli qvitt den andra, för att bli ensam om rofvet och sedan icke hafva någon att frukta

för . . . gardisten, som stod på post vid högvakten har erinrat sig, att han samma natt hört ett ångestskri från strömmen och att han strax derefter sett en storväxt karl springa öfver torget ifrån bron inåt Regeringsgatan . . . jag behöfver inte veta mera.“

Sigenaren uthärdade icke längre att vara vitne till ett samtal som rörde honom så nära, hvarför han hastigt lemnade sin plats och gick till disken för att betala hvad han intagit på aftonen och sedan efter behof och omständigheter sätta sin person i säkerhet.

“Hvad är jag skyldig?“ frågade han, utan att se traktören i ansigtet, ty han hade förut vid åtskilliga tillfällen under aftonen funnit sig bevakad af dennes ögon och känt sig högeligen oroad deraf.

“Skall strax räkna efter“, svarade traktören; “men jag måste först ge skeppar Blom tillbaka på den sedel han lemnat . . . skall genast räkna efter . . . kommer strax.“

Efter dessa ord lemnade värdshusvärden sin disk och nalkades skepparens bord.

Sigenaren stod qvar framför disken, ingenting mindre än lugn till sinnes; men som han tyckte att farbror Pung emot vanan dröjde väl länge med växlingen och fann besynnerligt, att gubben icke hade pengar med sig, när han gick för att växla, så kastade han en sidoblick öfver till det ifrågavarande bordet.

Då såg han till sin stora förskräckelse, hurusom värdshusvärdens kolossala näsa helt och hållet betäckte den öfra delen af gevaldigern Eks hufvud, under det hans läppar lifligt rörde sig tätt invid dennes venstra öra.

Brunos förskräckelse minskades icke deraf, att gevaldigerns venstra öga småningom vred sig ut åt salen, tilldess det fästade sig på honom som stod framför disken.

Slutligen, till råga på allt, tyckte sig sigenaren höra ljudet af en stol, som sakta sköts tillbaka från bordet, hvarefter han tydligen såg gevaldigern göra min af att uppstiga från den plats han innehaft.

Sigenaren fann derför för rådligast att i tid taga sin Mats ur skolan. Men för att icke väcka uppmärksamhet, lät han sin hatt qvarstå på disken och närmade sig, likväl utan synbar brådska, den efterlängtade dörren.

Sigenaren, salunda styrande sin kosa, utan att skåda hvarken åt höger eller venster, kände sig oförmodadt hej-

dad i sin gång derigenom att någon fattade honom i rockskörtet.

"Hvart bär det? hvarför så brådtom, min bästa herre!" hördes en röst bakom hans rygg.

Det var gevaldigerns röst.

"Jag tror herrn tänker gå utan att betala", ljöd, men något hesare, en annan stämma.

Det var värdshusvärdens.

Den ena var lika litet hugsvalande och lugnande som den andra.

Sigenaren återhemtade sig emellertid så till vida, att han svängde sig om på klacken och bjöd till att gifva sina anletsdrag och kroppsrörelser det obesvärade uttryck, som bäst passade för den kinkiga belägenhet, hvaruti han nu befann sig. Detta lyckades visserligen till en del; men den bleka ansigtsfärgen och de oroliga ögonen voro ej så lätta att ögonblickligen förändra. Äfven gick hans andedrägt våldsammare än som var naturligt efter en så kort promenad som mellan disken och dörren.

Huru värdshusvärden kunde falla på den tanken att i gevaldigerns öra hviska ord af sådan verkan som den nu uppenbarade, vilja vi i korthet redogöra för.

Traktörens lidna nederlag, hvaraf hans näsa ännu ömmade, hade fylt hans själ med det vildaste hat, och under hela den tid han satt vid sin disk, lyssnande till det högljudda samtalet i salen, tänkte han på ingenting annat än att hämnas.

Än funderade han på att hälla vitriol-olja i något af de punschglas som serverades den fördömde kunden; än ville han, beväpnad med den stora hvassa ostknifven, hvilken låg bredvid honom på disken, smyga sig oförmärkt fram till bordet, hvarvid sigenaren satt, och i ett enda väl afpassadt tag kapa af denne ett stycke af näsan, förmodligen för att göra det psykologiska rön, hvilkendera vore mest att beklaga, den som hade för litet af näsa, eller den som hade för mycket.

Men emellan tanken och handlingen trädde alltid ett hemskt spöke som förlamade hans arm och kom den goda viljan att svigta, och detta spöke var föreställningen af den risk, han sjelf för en dylik bragd kunde komma att löpa.

Så satt han tyst och grubblande, alltid med öronen öppna för hvarje ord som gick ur hans fiendes mun, och med ögonen på hvarje rörelse i dennes ansigte, städse inom sig sjelf öfvertygad, att det icke funnes någon olycka till här i verlden, som han ej önskade måtte slå ned öfver den "länge morianens" hufvud.

Derför, när han hörde ur tidningen uppläsas, att en person denna dag blifvit forslad till dårhuset, önskade han ingenting innerligare, än att "herr hofmästarn" varit den omnämnde personen, emedan han hade hört, att dårarne på Danviks hospital fingo litet mat och mycket stryk samt för öfrigt behandlades värre än oskäliga djur.

Vidare, när han förnam att en annan menniska satt häktad, såsom misstänkt och anklagad för att med förgift hafva afdagatagit sin hustru, önskade han ingenting högre än att "hofmästarn" vore ifrågavarande person, väl vetande att denne icke allenast skulle få gå till döden, utan äfven, såsom varande af en fullkomligt oförbätterlig och förhärdad natur, hugnas för en återstående evighet med de fördömdes pina.

Ytterligare, då skepparen Blom, under berättelsen om flickan i Norrström, påstod att en "karnalje" kastat henne deruti, fann han ingen så egnad att begå ett slikt brott som den "länge morianen", samt slutligen, när gevaldiger Ek bestämdt försäkrade att "giftblanderskan och mordbrännerskan" hade en medbrottsling, hvilken dessutom skulle vara lång till växten, så tänkte han sig ovilkorligen denne i sin dödsfiendes person.

Berörde önskningar och tankar, gräddade i hatets ugn, antogo småningom formen af den fullkomligaste visshet, hvartill jemväl i sin mån bidrogo de olika färgskiftningar, han, under gästernes samtal, ofta trott sig förmärka på sigenarens ansigte. Hatet och hämndgirigheten hade förlänat den eljest så skumögde krögaren ugglans ögon, hvarigenom det blef honom möjligt att i mörkret skåda hvad till och med den mest skarpsynta menniska vid full dager med svårighet skulle kunna upptäckt.

Derför kunde ingen, icke en gång den som egt att förete de solklaraste bevis, varit mera säker på sin sak, än "farbror Pung" var, när han smög sig fram till gevaldigern och för denne hviskande uppgaf, att grefve Lejonborgs jägare

och ingen annan vore den store förbrytare som kungl. polisen slog efter.

Aldrig hade ett korn blifvit hittadt af en blindare höna.

Sigenarens bleka ansigte och oroliga ögonkast, när han vände sig om för att bjuda sina oväntade motståndare spetsen, undgingo lika litet desse som de många gästerne i värdshussalen, hvilka reste sig upp från sina platser och närmade sig den besynnerliga gruppen vid dörren.

"Det ser ut som skulle herrn ha lust att lägga fötterna på ryggen för att inte förstöra byxorna i gatsmutsen", började gevaldigern med ett leende, som endast är polisens tjensteandar förbehållet.

"Herrn tänkte gå utan att betala, tror jag", upprepade traktören, med den öfra delen af kroppen framlutad och gnidande händerna mot knäskålarne.

"Tänkte jag gå?" svarade Bruno; "ett stort misstag, mine gunstige herrar! . . . jag tänkte bara gå ut på ett ögonblick, men till bevis på att jag inte ville gå min väg utan att först liqvidera, så står min hatt qvar på disken."

Derunder visade han på sin hatt, som ganska ordentligt stod bredvid griffeltaflan.

"En fin hatt, en dyrbar hatt!" utlät sig gevaldigern, följande med ögonen anvisningen; "men . . . men om det gäller att välja mellan hufvudet och hatten, så lemnar man gerna hatten i sticket, bara man får med sig hufvudet."

"Låt mig veta hvad jag är skyldig, herre!" ropade Bruno frankt till värdshusvärden; "klockan är slagen åtta och jag måste hem."

"Ja, ja, klockan är slagen, klockan är slagen", svarade denne, utan att göra minsta min af att efterkomma sin kunds billiga önskan.

"Nå, hur går det!" ropade Bruno, som nu fullkomligt återvunnit sin fattning; "hur länge tänker ni uppehålla mig? . . . marsch till disken!"

Dervid lade han sina händer på gubbens axlar och trängde honom mot liqviderings-platsen.

Gubben Pung fann nu för bäst att återtaga sin stol innanför disken; men med denna mur mellan sig och fienden kände han sig trygg igen och kastade derifrån trotsigt utmanande blickar på sigenaren.

"Sakta, sakta, min fina herre!" varnade gevaldigern; "minns inte herrn när vi råkades sist?"

"Det angår mig inte", svarade Bruno och vände gevaldigern ryggen.

"Kors, minns herrn inte?... det var ju i vintras på det lilla trefliga spelhuset vid Kimstugatan", upplyste gevaldigern; "det var ju jag som med några af mina vänner kom upp så oförhappandes och lade vantarne på herrligheten... skulle ni inte minnas det?"

"Det rör mig inte... jag har för öfrigt aldrig varit intresserad för polisen."

"Men så är polisen så mycket mera intresserad för er ... ni var en arg spelare, min herre, och antingen ni tappade eller vann, så var ni alltid vid godt kurage."

Bruno Stark hade verkligen varit spelare ex professo, innan han blef Anna Jolanta Bränners blinda redskap.

"Se så, farbror!" vände han sig nu till värden; "jag hade en sup med tilltugg och sex glas punsch... fram med griffeln, pappa Pung, så slipper ni bråka er arma hjerna!"

Dervid ryckte han upp ur bröstfickan en plånbok; men knappast hade hans blick fallit på den, förr än han med blixtens hastighet stoppade den tillbaka i fickan och i stället framtog en annan.

Men blixtens hastighet öfvergår icke blickens, i synnerhet om blicken är en gammal och öfvad polisbetjents.

"Två plånböcker, två plånböcker!" ropade gevaldigern; "det var fan till herre!"

Sigenaren blef som drypande blod i ansigtet och hans läppar frammumlade doft en ryslig förbannelse öfver honom sjelf.

Man kan med skäl förundra sig öfver denna bofs distraktioner, om vi så få kalla denna brist på nödig försigtighet och bemödande att igensopa spåren efter sig, hvilken brist städse uppenbarade sig så väl under hans uppträdande i denna berättelse som under den med honom hållna ransakningen, enligt hvad protokollerna gifva vid handen, och detta särdeles om man tager i betraktande dels hans härkomst från sigenarne, hvilka i alla tider haft namn om sig såsom de mest slipade skälmar, dels hans redan från tidigare ålder utbildade anlag, för att icke tala om den köld, hvarmed vi sett honom utöfva de rysligaste illgerningar och brott. Att först låta öfvertala sig af sigenerskan att emottaga och förvara en sådan sak, som den ur fru Krons magasin stulna plånboken, hvilken så lätt kunde röja både

brottet och brottslingen, samt sedan verkligen bära den på sig, för att tillfredsställa en flyktig nyck af henne, låter otroligt; och likväl är det i enlighet med sanna förhållandet.

Men Bruno Stark var förblindad af sin passion för denna rysliga qvinna. Han, för hvilken ingenting annat var heligt, ansåg den minsta önskan, det obetydligaste ord från hennes läppar för heliga. Han hade ingen annan vilja än hennes och intet annat rättesnöre för sitt handlingssätt än det hon utstakade. Vild och grym mot andra, var han inför henne slafvisk som en hund och darrande som ett lamm. Så stort var hennes inflytande på honom, och dessutom var Anna Jolanta, eller den s. k. "Brännspegeln", enligt deras intyg som sett henne och talat med henne, en af de qvinnor, hvilkas tjusningsförmåga mäktar omskapa den dygdigaste till bof och sjelfva satan till en ljusens ängel.

Någon omskapning, hvad Bruno beträffar, kunde naturligtvis icke komma i fråga. Han hade städse varit en "dålig persedel". Så länge hans fader lefde, uppehöll han sig för det mesta i Knapekulla, hvarest det föga hedrande minnet af "Korpen" icke så snart dog ut. Efter faderns död, hvilken skall hafva efterlemnat i arf åt sonen ett kapital af omkring 10,000 rdr, eller omkring hälften af den summa, Anna fick i arf efter sin fader, begaf han sig till Stockholm, der han snart bortslösade sitt fädernearf, hvarefter han blef en hvardagsgäst på de sämre spelhusen, på lediga stunder sysselsättande sig med hvarjehanda bedrägerier så i stort som smått.

Att af spelaren och bedragaren göra en mördare och mordbrännare blir för hvilken som helst ett lätt arbete och blef det i synnerhet för Anna Jolanta, med afseende på den passion han hyste och alltsedan yngre år hyst för henne.

Bruno tycktes aldrig ens hafva drömt om att hon begagnade honom endast såsom ett redskap, hvilket hon icke allenast *kunde* göra sig af med i den stund hon icke mera trodde sig behöfva det, utan äfven verkligen *ville* tillintetgöra, emedan jemväl sigenaren var ett af de offer, hon utsett åt hämdens demon.

Sigenaren borde likväl hafva insett, att en qvinna, som, för att hämnas sin första älsklings död, vågade och trotsade allt, ännu fortfarande måste vara uppfyld af sin första kärlek samt lika oupplösligen fästad vid sin älsklings minne,

som hon förut varit det vid hans person, lika trogen den döde som den lefvande.

Men sigenaren hade intet begrepp om en kärlek, som varar efter döden, och trodde för öfrigt, att allt hvad hon gjorde endast vore att anse såsom vedergällning för hvad hon särskildt för sin person lidit, och denna tro var tillfyllest för honom.

En gång föllo fjällen från hans ögon; men då var det för sent.

"En betjent med två plånböcker!" upprepade gevaldigern med fördubblad styrka i rösten; "då vill jag svära på att husbonden har ingen!"

"Om jag har ett dussin plånböcker på mig", genmälde sigenaren med illa dold förlägenhet, "så har ingen dermed att skaffa."

"Alldeles inte, så framt ni handlar med plånböcker", yttrade gevaldigern; "men som ni nu helt enkelt är betjent och inte köpman, så vill jag ha närmare reda på förhållandet . . . hoppas ni är god och inte tar illa opp . . . jag är så der rättfram, jag, som mors nyvända kofta."

"Hur djerfves ni tilltala mig på det sättet!" utbrast sigenaren, återfinnande småningom sin vanliga oförskämda uppsyn; "hur vågar ni det, herre! . . . jag tar er allesammans till vitnen på hur ohöfligt jag blifvit bemött på ett offentligt ställe? . . . hvem är ni? . . . jag känner er inte!"

"Om ni inte tror mig på mitt ärliga ansigte", svarade gevaldigern lugnt, "så får jag äran presentera er den här lilla dekorationen . . . det är säkert inte första gången ni ser den . . . jag har nog reda på den saken också."

Dervid framtog och visade gevaldigern den bricka, som på den tiden utgjorde polisbetjeningens tjenstetecken. Den simpla polisbetjentens var af tenn, men gevaldigerns af silfver.

"Är jag anklagad för något?" frågade sigenaren; "det skulle vara roligt att veta."

"En plånbok är bortstulen i dag", diktade gevaldigern, "och jag måste skaffa reda på den . . . det är derför min pligt att visitera hvar och en som jag finner ha en plånbok mer än han behöfver . . . visa mig den nu snällt och beskedligt, så bli vi sedan lika goda vänner som förut."

"Nå, hvad finner herrn för märkvärdigt i den här?" frågade Bruno, visande gevaldigern den plånbok han hade i handen.

"I den der? ... alldeles ingenting", svarade gevaldigern; "maken till broken får man köpa i alla diversebodar i Stockholm ... men jag såg skymten af en annan med den allra som sötaste snodd omkring ... måtte vara stora sedlar i den, efter man gjort sig så stort besvär."

"Jaså den der", genmälde sigenaren med ett lyckligt improviseradt skratt; "jaså den der ... ha ha!"

"Ha ha ha!" instämde gevaldigern; "just den der ... ha ha ha!"

"Och den vill ni att jag skall visa er!" fortfor Bruno med samma munterhet.

"Är det något roligt uti den, så är det så mycket bättre", menade gevaldigern; "och så mycket nyfiknare är jag."

"Ha ha ha!"

"Ha ha ha!"

I skrattkören förenade sig alla de kringstående.

"Jag tror jag skrattar ihjel mig", inföll gevaldigern något allvarsammare; "men innan jag dör, så vill jag gerna veta hvad jag skrattat åt ... visa mig nu det der lapprit, så få vi slut på den här saken en gång."

"Hör på, min bästa herr gevaldiger", började nu Stark med en förtrolighetsfull blinkning.

"Jag vill ingenting höra, jag vill bara se", svarade den oefterrättlige gevaldigern.

"Har då min gunstig herre aldrig någonsin hört talas om kärleken?" frågade sigenaren med ett leende som skulle vara betydelsefullt.

"Kärleken?" upprepade gevaldigern; "menar herrn den faderliga kärleken, så kan jag försäkra, att ingen far haft eller har så många barn att aga som jag ... akta, att ni inte sjelf kommer bland de olydiga barnens antal!"

"Jag hade verkligen lust att bli ett sådant barn, bara för nöjet att få en sådan fader", komplimenterade Bruno.

"Vacker far!" mumlade några af gästerne, småflinande.

"Vackert barn!" tillade traktör Pung, likaledes småflinande; "mycket vackert barn!"

"Se så, låt det bli slut på det här!" ropade gevaldigern, som alldeles icke syntes svag för artigheter; "stå inte och krångla längre, herre, utan fram med plånboken!"

Visserligen var det ej den ifrågavarande plånboken, som gevaldigerns attacker förnämligast gälde, ty han hade redan funnit, med anledning af sigenarens vid några tillfällen yppade förlägenhet, att värdshusvärdens uppgift icke vore så alldeles gripen ur luften, som han i början misstänkte; men han anade — och ingen har så lätt för aningar som den kungl. polisens tjensteandar — att den der plånboken, hvars upptagande och snabba fördöljande försatt egaren i det mest ögonsynliga bryderi, kunde blifva ett ledspår till hufvudsaken.

"Nå, jag måste väl då säga rent ut hur det förhåller sig", yttrade Bruno med fortfarande munter sinnesstämning; "men inte får ni mycket för er nyfikenhet."

"Nå ändtligen . . . se det låter höra sig . . . men hvad tjenar så mycket krus till?"

"Jag har en hel packa med kärleksbiljetter i den der plånboken jag nyss hade framme."

"Kärleksbiljetter?"

"Ja, biljetter från fruntimmer."

"Från fruntimmer?"

"Bättre, förnämare fruntimmer . . . de söta barnen äro inte sådana guds änglar som man föreställer sig."

"Hvem hin har någonsin förestält sig, att de äro änglar!", ropade en af åhörarne.

"Änglar i stärkta kjortlar!" tillade en annan skrattande.

"Men i hvad fall som helst", förklarade sigenaren, "så kan väl ingen begära, att jag skall kasta i gapet på allmänheten hvad de der sötungarna hopklåttrat åt mig."

"Det håller jag med om", ropade flere.

"Det angår ingen."

"Vore skurkaktigt!"

"Och betänk, mine herrar!" fortfor Bruno; "gifta fruntimmer . . . fruar, fruar, go' herrar!"

"Känner, känner dem . . . tvi så'na tossor . . . jo, de äro goda de!"

"Men i alla fall så . . ."

"Ja, ja det förstås . . . inte kan man derför . . ."

"Nej, gubevars . . . männernas ensak det."

"Det förstås ... derför är det nog rätt att man tiger med sådana saker."

"Ja, så tycker jag med", instämde Stark; "och nu föreslår jag, att vi ta oss ett glas på saken; här stå ju fylda glas på disken ... varen så goda, mine herrar!"

"Tack, bror!"

"Heder och tack, herr Stark!" skrålade skaran.

"Var så god, var så god! håll till godo, herr gevaldiger! ... var så god, herr källarmästare!"

"Inga slingerbultar, herr Stark!" ropade gevaldigern, fattande sigenaren i armen; "tror ni er ha ett barn att göra med!"

"Hvad bråkar ni efter, herr gevaldiger?" frågade en af de bjudne.

"Hvad har gevaldigern med andras plånböcker att göra?" frågade en annan.

"Drick, herr gevaldiger, och se glad ut! ... eller maka er undan, om ni inte vill dricka!"

Gevaldigern svor och bet sig i läppen. Hvem kan väl undra på om sympatierna för Bacchus äro starkare än sympatierna för kungl. polisen!

Gevaldigern drog sig tillbaka. Troligtvis fruktade han för en konflikt med så många motståndare på en gång.

"Fram med plånboken!" upprepade värdshusvärden från sitt högsäte.

"Nu kommer farbror med också."

"Farbror vill också sticka sin näsa i plånboken."

"Farbrors näsa i plånboken! ... kanske farbror tror att det är en kappsäck?"

"Ha ha ha!"

"En skål för Venus och Bacchus!" proponerade wohlthätern; "herrarne kunna väl visan om Venus och Bacchus ... Bellmans visa?"

"Kan den."

"Hvem kan inte Bellman?"

"Sjung den som kan!"

"Så hjelp till då!" uppmanade Stark och sjöng, biträdd af den skrålande kören:

"Ack, hör ett roligt giftermål.
Tänk, Venus ska' stå brud
Med Bacchus, som hon gerna tål
I våra gästabud.

Baechus brudgum :,:
Står i sin skrud.
Vi ä' bjudna allihop,
Vi ä' bjudna allihop. :,:"

Under sången smög sig gevaldigern fram till traktören och hviskade några ord i dennes öra, hvarefter denne vinkade till sig en af kyparne, hvilken, sedan gevaldigern jemväl hviskat något till honom, genast skyndade ut ur salen. Den ena omgången glas påfyldes och tömdes efter den andra, hvarvid samma vers flerfaldiga gånger upprepades.

Det är ett eget och ofta anmärkt förhållande, med afseende å Bellmans sånger, att hur kända dessa än anses vara i Sverige, likväl ganska få känna till mera än första versen af dem, och då måste dessutom denna första vers tillhöra någon af de sånger som hafva de utmärktaste melodierna.

Som sagdt är, den citerade versen upprepades oupphörligen till gästernes synnerliga fröjd och gamman. Desse blefvo allt mer och mer upprymde och den outtröttligt frikostige wohlthätern hissades slutligen under skrålande hurrarop. Den som bjuder har alltid många vänner och beundrare, åtminstone för tillfället.

Från sin upphöjda plats på dryckesbrödernes armar kastade sigenaren en forskande blick öfver till gevaldigern, som i andra sidan af salen hemligt talade med den andra polisbetjenten, hvilken hitintills utfört en stum roll, men, i olikhet med sin förman, icke försummat att begagna sig af sigenarens gästfrihet.

Oaktadt sin höga och smickrande ställning, kände sig Bruno ingenting mindre än lugn och lycklig. Han skulle gerna hafva försakat denna ära för den anspråkslösaste plats ute på den mörka gatan. Han bad derför sina jublande vänner att få slippa ned, hvilket slutligen efter många svårigheter medgafs honom.

Lyckligt nedkommen på golfvet, hastade han fram till disken, för att liqvidera.

"Ypperlig punsch!" lofordade han, under det han i sin plånbok letade efter en lämplig sedel för liqviden; "herr källarmästaren har en punsch, hvars make ej finnes i Stockholm . . . men var då i Guds namn inte ond på mig längre! . . . herr källarmästaren måtte väl förstå sig på raljeri!"

Vackert raljeri! tänkte traktören, hvars näsa ut- och invändigt ännu kände verkan af "raljeriet".

Emellertid svängde gubben sin griffel öfver stentaflan, öfverräknande och hopsummerande, men vida långsammare än han eljest brukade.

"Först var det två supar och fyra smörgåsar", räknade han; "det var ju så?"

"Ja, herr källarmästare!"

"Men var det inte sex smörgåsar?" frågade gubben; "jag tyckte bestämdt att det var sex."

"Det är detsamma ... det der har nog källarmästaren bättre reda på än jag."

"Gör mig således tjugu skilling ... vidare en butelj öl ... men var det inte porter?"

"Jag tror väl ... sak samma ... var god och räkna fort, ty klockan är så mycket."

"Gör mig således fyrtifyra skilling ... nej tusan, det var inte porter! ... gör mig således bara tjuguåtta."

"Ack! det är ju detsamma."

"Så var det åtta spetsis punsch vid bordet der vid fönstret ... men skulle herr hofmästarn betala alla åtta?"

"Ja, det förstås ... åtta glas punsch två riksdaler ... två och tjuguåtta ... vidare ..."

"Hur kan det göra två riksdaler? ... en spetsis punsch kostar ju hos mig bara nie skilling ... jag brukar aldrig skinna någon ... gör mig således bara en och tjugufem ... tusan vet om det var åtta glas ... jag tror visst det bara var fem ... jag begriper inte hvart mitt minne tagit vägen i afton!"

"Jag betalar för tolf, bara jag en gång får veta hvad jag är skyldig!" ropade sigenaren allt oroligare; "slutligen var det tre buteljer punsch, som druckos här vid disken."

"Tre buteljer ... två var det ... hvad tänker herr hofmästarn på? ... jag har väl inte namn för att roffa mina kunder heller ... den satans griffeln! ... den är trubbig som ett tryne ... jag undrar hvar jag lagt knifven ... Kalle! leta rätt på knifven ... jag måste formera griffeln ... nenej men, herr hofmästare, inte en skilling mera än jag skall ha!"

Sällan fanns en samvetsgrannare värdshusvärd än farbror Pung denna afton; men också lika sällan en frikostigare kund än "herr hofmästaren" vid samma tillfälle.

"Bror Stark! bror Stark!" ropade flere af dryckesbröderne, som slagit sig ned rundtomkring ett bord, hvaruppå presenterade sig en bricka, försedd med en mängd s. k. stenborgare; "kom hit och tag dig en liten sängfösare!... en liten sängfösare, bror lilla!"

"Var god och skynda, herr källarmästare!" bad sigenaren, hvarefter han, särdeles besvärad, gick att deltaga i det tacksamma brödralaget.

I detsamma öppnades dörren och kyparen återkom, men ledsagad af fyra karlar, klädde i likhet med s. k. "halfbättre herrar", med tjocka knölpåkar i händerna.

Gevaldigerns och traktörens ansigten ljusnade på ögonblicket, under det sigenarens röjde alldeles motsatt effekt. Hans hand, som höll i sängfösaren, glömde att föra den till munnen. Han hade nämligen i de sist ankomne igenkänt fyra polisbetjenter.

Gevaldigern gaf ett tecken åt sitt manskap, hvarefter han gick rakt på sigenaren.

"Låt bli den der lilla sängfösaren", sade han; "jag bjuder på fyra stora, jag, af äkta sort och som jag sjelf införskrifvit... se de inte aptitliga ut?"

Gästerne sågo förvånade än på hvarandra och än på vakten vid dörren. Sigenaren stälde från sig glaset. Hans händer knöto sig och hans ögon började brinna.

"Ni sade nyss", fortfor gevaldigern, "att ni hade bref från bättre fruntimmer i den der plånboken... hin håles mor räknas också bland bättre fruntimmer... jag vill nu se om ni har något kärleksbref från henne äfven... kila derför vackert fram med den dyrbara skatten!"

Sigenaren dröjde med svaret, utan att göra någon min af att vilja behjerta gevaldigerns vänliga framställning.

I stället knäppte han hastigt ihop sin rock ända upp till halsen och tog ett steg tillbaka samt öfverfor värdshussalen med en enda blick.

"Nå, hur går det, envisa menniska!" påminde gevaldigern, läggande ena handen på Brunos skuldra.

Gästerne reste sig bestörte upp från sina stolar.

"Hvad vill det här säga!... hvad vill polisen härinne!" ropade alla munnar.

Dessa rop öfverröstades snart af ett gällt ångestskri. Gevaldigern låg utsträckt på golfvet, träffad i bröstet af ett slag från sigenarens knutna hand.

Öfver den slagnes kropp tog sigenaren ett skutt fram till disken och grep till sig den deruppå liggande stora ostknifven.

Med denna i högsta hugg störtade han mot polis-vakten vid dörren.

Några af gästerne, hvilkas förstånd bortflutit med punschen, togo den frikostige wohlthäterns parti, men de fleste, som voro så pass nyktre att de kunde begripa, det ingen rök finns utan eld och dessutom harmades öfver våldet på gevaldigern, förenade sig med polis-vakten.

Striden blef förfärlig.

På samma ställe, der nyss förut Bellmans glada sånger tonat, beledsagade af glasens och hurraropens lifvande klang, skallade nu svordomar, höjdes klagoljud, haglade dråpslag.

Länge var segern oviss vid valet af gunstlingar för aftonen.

Åtskilliga af kämparne vrede sig blödande utefter golfvet; andra kröpo vid desses sida, träffade af Bacchi osynliga hand. Kunde väl den milde guden tåligt fördraga det ofog, som så fräckt bedrefs i hans, för helt andra idrotter öppnade, helgedom?

Slutligen förklarade sig segerns gudinna för rättvisans sak, hvilken denna gång var densamma som polisens.

Omkring sigenarens jättekropp från ofvan till nedan slingrade sig knipptals armar, och blod flöt från hans ansigte och händer.

Nära bakom sig hörde den innestängde berserken värdshusvärdens hesa skratt, ty denne hade förenat sig med dem som bakifrån omfattade jätten.

Han kände sin högra kind bestrykas af en mjuk och blöt kropp, och hans blick föll på den.

Men denna gång, den första i sitt lif, log Bruno ej åt "stora näsan".

Sigenerskans besynnerliga *farväl* tidigare på dagen fick således sin förklaring. Af mor Stina hade hon hört berättas, att den för rymd eller död ansedda tjensteflickan blifvit räddad ur Norrström och ännu lefde. Följaktligen blef det icke svårt för henne att förutse sin medbrottslings öde.

Tjugusjette kapitlet.

Den talande dockan.

För att ej uttrötta läsarens kanske redan för hårdt pröfvade tålamod med ett ytterligare anförande af de till denna brottmålshistoria hörande enskildheter, förflytta vi oss med vår berättelse ett helt år framåt.

Sigenaren Bruno Stark afrättades höstetiden år 1818. Den hos honom vid häktandet funna plånboken, hvaruti giftflaskan förvarades, igenkändes af gevaldiger Kron såsom tillhorande hans hustru i lifstiden och blef en af de mest bindande omständigheterna emot honom, hvartill kom hans medbrottslings, Katarina Links afgifna bekännelse, i enlighet med verkliga förhållandet. Bemälde Katarina Link dog i fängelset, innan hennes dom afkunnades. Under den långvariga med Stark hållna ransakningen finnes ej ett enda ord, som kunde gifva ens en skymt till misstanke, att sigenerskan varit delaktig i det, på hans anstiftan, af Katarina Link begångna brottet. Antingen nu att Stark kände sig bunden af den ed han en gång svurit henne, eller att sigenerskan, som understundom fick besöka honom i fängelset, gaf honom hopp om benadning, är svårt att afgöra, men troligtvis var det begge delarne. Ännu bar han för ögonen samma bindel, som förut betagit honom förmågan att kunna skåda in i sin medbrottslings själ. Med mycken frimodighet gick han den långa vägen till afrättsplatsen; men inkommen inom spetsgården kastade han omkring sig oroliga blickar och mumlade en mängd osammanhängande ord.

Enligt dens utsago, som anförde afrättningen, skall delinqventen vid berörde tillfälle hafva bland annat, som icke kunde fattas, yttrat dessa ord: "får jag inte nåd! får jag inte nåd!", liksom hade han varit fullkomligt öfvertygad om nåds erhållande, troligtvis på grund af den stora tjenst han gjort vederbörande genom upptäckten af Lejonborgs förrädiska stämplingar, något som helt säkert sigenerskan icke uraktlåtit att förespegla honom. Slutligen måste vakten

med våld nedlägga honom på stupstocken. Under det dröjsmål, som genom hans motstånd uppkom, hördes inom spetsgården följande besynnerliga ord af en qvinnoröst: "sex goda bösskulor! sex goda bösskulor!" Dervid skall delinqventen hafva fallit i raseri och utöst de förfärligaste förbannelser, hvarunder han mångfaldiga gånger utropat namnet: "Anna!" och dermed fortfarit, till dess hans hufvud föll. Ingen qvinlig åskådare kunde likväl upptäckas inom spetsgården.

Hvad grefve Lejonborg beträffar, så hölls han verkligen i förvar inom Danviks dårhus en tid af tvänne månader, hvarunder ingen främmande fick släppas in till honom, utan att vara försedd med polisens särskilda tillåtelse. Derifrån affördes han sedan till en icke långt från Stockholm belägen landtegendom, der han sattes under den strängaste tillsyn. Hur han funnit sig i sitt olycksöde, känna vi ej; men allmänna omdömet ansåg honom för rubbad till sina sinnen. En dag, så berättas det, hade han suttit i sitt ensliga rum framför det öppnade fönstret som vette åt landsvägen, då, att döma af utseendet och klädedrägten, en ung resande herre, hvilkens vagn väntade på landsvägen, tittat in genom detta fönster och ropat till den stackars fången: "Grefve Lejonborg! kom ihåg Odelii skuldsedlar!" hvarefter den främmande försvunnit. Grefven hade rusat fram till fönstret och under ursinniga åtbörder sökt begifva sig ut derigenom, för att förfölja främlingen, hvilken han påstod vara ett förklädt fruntimmer och detsamma, som vållat hans olycka, men blifvit derifrån hindrad af sin inskyndande bevakare, hvilken icke hade sett den ifrågavarande personen och derför i början trodde, att grefvens påstående endast var ett nytt anfall af galenskap. Visserligen intygades strax derefter af andra, att en resande af det utseende och i den drägt, som grefven uppgifvit, rest förbi gårdsbyggningen, men någon vidare uppmärksamhet fästades icke dervid. Det stora fideikommisset Bastholm förvaltades emellertid af kusinen, ryttmästaren, men huruvida denne bad till Gud om sin frändes återställande till helsan, lemna vi oafgjordt.

Hvad slutligen angår gevaldiger Kron, så hade denne strax efter befrielsen ur häktet åter inträdt i utöfningen af sin tjenst; men nedslagen af sorg öfver förlusten af sin hustru och all sin egendom, blef han ej mer densamme som han förut varit. Med knapp nöd skötte han sin befattning,

var dyster och sluten inom sig sjelf, ännu icke anande, hvarifrån det hårda slaget kommit. Ännu höll han sin son qvar i skolan, men fann icke mera någon utsigt för Albert att blifva den store och lärde man som dess moder i lifstiden förutspått och för hvilket ändamål hon alltid sträfvat.

En förmiddag i Oktober 1818 återvände gevaldigerns son från skolan, tagande vägen uppför Nybrobacken, då han från ett hus derstädes hörde sitt namn ropas. Albert vände ansigtet ditåt och igenkände i ett fönster på nedra bottnen samma lilla flicka, med hvilken han en gång förut sammanträffat hos mamsell Vahlgren, men som han under loppet af ett helt år icke vidare hade sett till.

"Jag har sett dig gå förbi flere gånger, jag", sade den lilla flickan.

"Men jag har inte sett dig", svarade gossen.

"Men du har inte sett upp till det här fönstret någon enda gång."

"Jag visste inte att du bodde i det här huset."

"Hvarför har du inte varit hos mamsell Vahlgren?"

"Jag har haft sorg, ser du."

"Du har varit sorgklädd, det har jag sett... hvem sörjde du?"

"Min mamma", svarade Albert med en suck.

"Var du mycket ledsen, när din mamma dog?"

Gossen såg förundrad på den enfaldiga flickan, som kunde göra en sådan fråga.

"Har du qvar det der lilla korset än?" fortfor hon.

"Ja, visst har jag det."

"Jag har också mitt qvar."

"Jaså, den der lilla dolken?"

"Jag kommer nog ihåg hvad du heter... du heter Albert, du."

"Och du heter Julia."

"Hör du, vill du inte komma in till mig?"

"Hvad skall jag inne och göra?"

"Mamma är borta... mor Stina är borta också... kom in, så skall jag visa dig mina nya leksaker... skynda dig Albert, så skall du få så roligt så!"

Det är icke så godt för en kavaljer, om än aldrig så liten, att neka när en vacker flicka ber.

Albert tvekade ett ögonblick, hvarefter han tog sitt parti och gick in i huset till den lilla flickans stora glädje.

Vi återfinna det unga paret i sigenerskans sal, förtroligt samspråkande framför ett mindre bord, på hvilket sigenerskans dotter uppradat en mängd vackra och dyrbara leksaker.

Bland annat funnos der tvänne dockor, den ena ny och den andra gammal.

"Tycker du inte hon är vacker, min docka?" frågade Julia, visande på den nya.

"Jo, visst är den vacker."

"Och den der är bra ful", fortfor flickan med fingret på den gamla.

"Ja, för den är gammal den ... men nog tycker jag att klädningen på den gamla är vackrare än på den nya."

"Tycker du det?"

"Ja, det tycker jag."

"Vet du hvad?"

"Nej."

"Jag har lust att ta klädningen från den gamla och sätta den på den nya."

Derefter började Julia afkläda den gamla dockan.

"Vet du, jag törs inte tala om för mamma att du varit här", sade hon.

"Inte det? ... nå, hvarför det då?"

"Mamma är så ond på dig så."

"Är hon ond på mig? Hvad har jag gjort henne för när?"

"En gång, det var längese'n det, gick du förbi ... då hade du hvitt om händerna och hvitt i bröstet."

"Det var mina sorgkläder, det."

"Då ropade jag åt dig ... men mamma nöp mig i armen och hötte med handen åt dig, fast du inte såg det."

"Hvarför gjorde hon det?"

"Vet du, mamma är mycket sträng ... aldrig får jag leka med någon annan gosse eller flicka och inte får jag gå och dansa mer ... men mor Stina är beskedlig ... ser du, nu har jag tagit klädningen af den fula dockan."

"Det var en rolig kjol dockan har på sig", anmärkte Albert.

"Jaså, du menar underkjoln . . . den är bara af papper, den, som du ser . . . den skall också bort . . . men . . . men", tillade hon hastigt, liksom hon erinrat sig något, "den törs jag inte visa för mamma."

"Hur då?"

"Det var längese'n det och då var dockan ny och vacker . . . jag ville ha en underkjol åt dockan, men en kjol som var styf och krasade, liksom mammas göra . . . då låg det der papperet, som du ser, på golfvet . . . jag tog det, jag, och sydde en kjol åt dockan . . . är den inte bra sydd, du?"

"Nå, hvad var det för farligt med den der papperslappen?"

"Jo, mamma hade tappat den och frågade om jag tagit den."

"Och du?"

"Jag tordes inte tala om att jag tagit den."

"Det var illa gjordt, det."

"Men då hade jag fått stryk af mamma . . . hör du, knyt af kjoln du, medan jag sätter klädningen på dockan."

Albert efterkom den lilla skönhetens befallning och tog papperskjorteln af dockan.

"Det är skrifvet på det här papperet", yttrade Albert.

"Kan du läsa skrifvet, du?" frågade Julia, flitigt sysselsatt med omklädnaden.

"Om jag kan läsa skrifvet!" svarade Albert med en blick af öfverlägsenhet.

Derefter slätade han ut det tillskrynklade och till en del förstörda papperet med händerna samt började läsa.

Men knappt hade hans blick öfverfarit de första bokstäfverna, förrän han spratt till och började stirra på den lilla värdinnan.

I detsamma hördes någon gå uppför trappan.

"Mamma kommer!" ropade flickan ängslig; "gå din väg och säg inte för mamma att du varit här . . . gå, gå! . . . adjö, adjö! . . ."

Albert hastade ut ur salen och var nära att springa omkull en gumma, som han mötte i trappan. Han fortsatte sitt lopp och stannade ej förrän han hunnit hem.

När gevaldiger Kron kom hem till middagen från kungl. poliskammaren, möttes han i dörren af sonen, hvilken, blek och orolig, stack i hans händer ett papper.

Gevaldigern genomögnade det skrifna, hvarefter han hoppade till på golfvet, liksom hade blixten slagit ned i huset.

"Hvarifrån har du fått det här, gosse?" skrek han, omfattande sonens arm med en våldsamhet, som pressade fram ett klagoljud ur dennes läppar.

Albert berättade huru han bekommit det ifrågavarande papperet.

"Följ med! följ med!" ropade Kron och drog den förskräckte gossen med sig utför trapporna.

Hvad som förorsakade detta allarm, var en till mer än hälften förstörd skrifvelse, med utanskriften till "Mamsell Anna Jolanta Bränner" och af följande fragmentariska, knappast läsbara innehåll:

"... underrätta dig att Krons hustru, klädståndskär'ngen, fått sitt lystmäte ..... ligger nu med näsan i vädret ...... gevaldigern i kurran ...... fanns i hans ficka när han kneps ..... gick som en dans ...... tuttade på .... hittade under golfvet, när jag .... 2000 i en gammal plånbok .... i afton kommer grefven, laga då att källarn är i ordning ... skall bli snopen .... roligt spektakel ... fan tar snart alla dina fiender .... i eftermiddag kommer jag till dig för att omtala resten.

Bruno."

Dessa osammanhängande ord voro visserligen icke många, men dock vida fler än en vanlig docka kan tala.

Miraklet hade likväl en naturlig följd; ty när sigenerskan såg dagens höstsol sjunka i vester, såg hon det från Smedjegårds-häktets gallerfönster. Flere år såg hon från samma plats solen gå upp och ned; men ingen stråle föll på hennes förhärdade hjerta.

TREDJE AFDELNINGEN.

Straffet.

"Paradisets månskensnätter,
Edens blomsterhöljda slätter,
Ljusets änglar i det höga,
Aldrig skådar dem ditt öga."
STAGNELIUS.

Tjugusjunde kapitlet.

Löfhyddan.

Det var en sommarmorgon år 1828, eller omkring tio år efter de händelser, hvarmed nästföregående afdelning af denna berättelse slutar.

Edsvikens böljor jagades häftigt från vestra till östra stranden. Det var som hade blommorna på den förra, afundsjuka på de blommors skönhet, hvilka smyckade den senare, enkom anropat vestanvinden, att han måtte kufva de stolta rivalerna.

Och vågorna, lydande vindgudens bud, drogo i sorlande massor mot öster och begrofvo i bäddar af uppkastad sand biens och fjärilarnes ljufva älskarinnor.

Men på ett ställe af stranden mötte vågorna ett motstånd, som syntes trotsa alla deras bemödanden. Invid en icke långt från egendomen Vestervik belägen bugt, rikt bevuxen af träd och buskar, höjde sig en liten löfhydda, som

sträckte sig några alnar ut i det grunda vattnet, och så tät, att knappast solens strålar förmådde genomtränga någon af dess fyra sidor.

Tak fanns dock ej derpå, så att hvad som derinom föregick icke gerna borde vara en hemlighet för fåglar och andra luftseglare.

Mot denna förskansning bröto sig vågorna, så att blommorna bakom hyddan stodo trygga mot hvarje anfall från sjön, uppfångande i sina kalkar några perlor, kringstänkta af den krossade vågen. Här och der syntes några stjelkar lindrigt nedböjda, liksom hade en lätt fot nyss gått öfver dem. Det tycktes nästan som ville dessa små naturens oskyldiga barn på sina knän och med tårar i ögonen anropa himlen om nåd för de många systrarna på den plundrade stranden.

Eller hade de kanske en sorglig aning om det olycksöde som skulle drabba dem sjelfva? ty fram ur djupa skogen kommo snart tu par fötter, vida större och tyngre än de, hvaraf vi nyss sett spåren, och nedtrampade och förstörde alla de blommor, som vågen förgäfves sökt bortrycka. Dessa fötter tillhörde tvänne illa klädda manspersoner med bleka, skäggiga ansigten, kortklippt hår och ögon, som spejade åt alla sidor, under det deras fingrar dels pekade på den lilla löfhyddan, dels lades öfver näsorna, liksom uppmanande till försigtighet.

Ute på viken syntes en liten båt, stäfvande från det vestra landet mot det östra. I båten sutto tvänne personer.

Den ene, roddaren, såg ut att vara en statdräng under någon af de närliggande herrgårdarne, och den andre, styrmannen, var en yngling af vid pass tjugo års ålder, en hurtig och kraftfull gestalt, hvars ansigte, utan att vara hvad man kallar vackert, likväl intog genom den redbarhet och oförskräckthet, det uttryckte. Han var klädd i grönrutig blus af finare bomullstyg och bar på hufvudet en halmhatt med breda skyggen. En kort studsare låg på bottnen af båten.

"Hör ni, Lars Olsson", sade den yngre, "den der löfhyddan, som står i bugten af Vesterviksländet rätt framför oss, såg jag inte till i morse, när vi rodde ut."

"Nog var den der i morse, herr bokhållare", svarade roddaren; "men inte fanns den i går."

"Säkert något badställe", förmodade bokhållaren.

"Bra lögställe der i bugten", upplyste Lars Olsson; "en sandbotten, hård och jemn som en bordskifva . . . herrarne på Vestervik bruka jemnt och samt gå i der."

"Men herrskapet på Vestervik har ju inte flyttat ut än?"

"Nej, det ha de inte."

"Hvem kan det då vara som bygt upp den der vackra löfsalen?"

"Det vet jag inte, herr bokhållare . . . de förra somrarne har jag inte heller sett till något så'nt der, och hvad herrarne anbelangar, så hoppa de i hvar som helst . . . bruka inte vara så buskablyga af sig heller . . . men nog rynka de på näsan, när jag och likadana med mig vilja blöta oss så här ute under Guds fria himmel."

"Kanhända pigorna på Vestervik satt upp den der grannlåten?"

"Pigorna, säger bokhållarn?" genmälde roddaren skrattande; "inte bruka de löga sig . . . den som skurar golf och diskar tallrikar, har nog fått sitt lystmäte på vatten . . . så hänger det ihop med den saken."

"Är det inte en hök som flyger deruppe?" frågade bokhållaren.

Roddaren vände sig åt sidan och följde med ögonen styrmannens hand.

"Det var en baddare till att vara stor", yttrade han; "han seglar midt öfver löfsalen och koxar på den, liksom det vore en hönsbur."

"Hade jag den gynnaren inom skotthåll", förklarade ynglingen, "så skulle jag göra hönsen på Vestervik en stor tjenst."

"Vill svära på att afståndet inte är mera än två hundra alnar och studsarn der väjer inte för åtta hundra . . . den regalaste refflare inom hela Danderyds socken."

"Sakta på årorna, Lars Olsson", befalde bokhållaren; "jag har verkligen lust att ge honom ett skott i kräfvan."

Derpå fattade han studsaren och spände hanen.

"Den der tingesten ser inte rädd ut alls, den", anmärkte drängen; "han håller sig ännu beständigt midtöfver löfkojan . . . kanske en andkulle slagit ned deri."

"Eller ett badande fruntimmer", inföll ynglingen leende; "och då undrar jag visst inte på, att han håller sig qvar

deröfver, i synnerhet om det är sannt att hökar varit stora gökar i sina da'r."

"Vore inte så rasande då att vara i hans ställe", menade drängen.

Lars Olsson menade inte så orätt den gången, ty hvad höken såg i löfsalen var en badande flicka, hvars bländande hvithet skulle hafva väckt afund och harm hos sjelfva Nymphæa alba och förmått denna att dyka till botten, för att icke inför solen behöfva blygas öfver sitt nederlag.

Än böjde sig den undersköna varelsen under vattnet, så att endast hennes långa ljusa hår syntes liggande som ett guldnät på böljan, än visade hon öfver vattenbrynet en skuldra af den renaste snö, så att man hvart ögonblick väntade, att den skulle upplösas af vågen eller försmälta under solens strålar.

Hvad höken ansåg henne vara, är svårt att afgöra. Nog af, efter att hafva beskrifvit några vackra kretsar högt öfver löfhyddan, sköt han ned som en pil; men knappast nedkommen några famnar från sin förra höjd, hejdade han sig tvärt. Han såg nämligen tvänne vilda figurer i vanlig menniskoskepnad intränga i löfhyddan och han hörde ett gällt klagoskri från den badande flickan, som derefter hukade sig ned under vattnet, så att hon för ögonblicket knappast syntes till.

Aha! tänkte höken; när menniskan slår sig på rof, då är jag bara en eländig fuskare och gör bäst uti att fara till en annan marknad, der inga farliga medtäflare finnas.

Tänkt och gjordt. På snabba vingar jagade han bort och försvann.

Det klagoskri, som skrämde höken, räddade emellertid kanske hans lif, ty ynglingen i båten hade redan lagt an på honom.

"Hvad var det!" ropade ynglingen och sänkte studsaren; "det var en qvinnas röst . . . kanske någon som drunknar . . . ro, ro, Lars Olsson . . . rakt på löfhyddan!"

Lars Olsson ansträngde alla sina krafter och snart prasslade hyddans löfverk mot båtens förstäf och roddarens rygg.

"Håll! håll! kom inte in!" klingade innanför en ängslig, men underbart skön stämma.

"Skjut ifrån!" befalde styrmannen; "och lägg båten på sidan om hyddan!"

Lars Olsson hörsammade tillsägelsen.

Löfväggen var så tät att man omöjligt utifrån kunde se hvad som föregick eller hvem som uppehöll sig derinne.

"Ber ödmjukast om förlåtelse!" yttrade ynglingen; "men vi hörde ett rop från hyddan här och skyndade hit ... vi trodde att någon fara var för handen."

"Tvänne karlar ha sprungit bort med mina kläder!" hördes inifrån.

"Sprungit bort med era kläder!" upprepade ynglingen; "hur är det möjligt?"

"Det är ganska möjligt, eftersom jag är i vattnet och hade lagt mina kläder på det torra", svarade samma röst med ett obeskrifligt behag.

"Det var då tvänne tjufvar ... fort i land och efter dem!" ropade ynglingen; "skynda er, Lars Olsson!"

Lars Olsson hoppade i land och bokhållaren hastade att följa honom.

"Men", hejdade sig ynglingen, "när jag tänker efter, så är det kanske bäst att en af oss stannar qvar, för att höra på hvad sätt man kan vara er till tjenst ... Lars Olsson! tag min studsare med er och flyg efter tjufvarne! ... får ni sigte på dem, så hota dem med ett skott, i fall de inte stanna godvilligt ... men i värsta fall gif dem en kula i benet."

Lars Olsson tog studsaren och skyndade inåt skogen. Hans följeslagare steg åter i båten.

"En högst obehaglig händelse!" beklagade den unge mannen.

"Ja visst ... men hvem kan hjelpa det!"

"Det är just inte väder att bada i."

"Hvarför det?"

"Det blåser något kyligt, tycker jag."

"Jag tycker det är roligt att vara i vattnet, när det går vågor."

"Det är mycket raskt af ett fruntimmer, det."

"Menar ni det?"

"Ja."

"Jag menar att det är ett ganska obetydligt prof på raskhet."

Ynglingen brann af nyfikenhet att veta hvem den osynliga var, ty hennes röst gjorde ett angenämt intryck på honom; men han var för artig att vilja besvära henne

med frågor i det hänseendet. Af rösten trodde han sig kunna sluta till, att dess egarinna måste vara både ung och vacker.

“Bara ni inte förkyler er!“ började han å nyo.

“Åh, det är inte farligt ... men nog har jag varit bra länge i vattnet.“

“Det går omöjligt an att dröja der längre.“

“Nå, hvad vill ni jag skall göra? ... jag kan väl inte väfva mig en klädning af löf och qvistar heller.“

“Vi ha just inte så nära till någon gård och för öfrigt är allt folket ute på arbete vid den här tiden på dagen ... om jag ville springa i land, för att skaffa er andra kläder, så skulle det i alla fall dröja en god stund, innan jag hunne komma tillbaka.“

“Det inser jag nog.“

“Och de skurkarne togo alltsammans med sig?“

“Ja.“

“Får jag föreslå något?“

“Tala.“

“Om jag vågade tillbjuda er mina kläder, medan vi vänta på edra ... är ni missnöjd med mitt förslag?“

“Det är mycket artigt ... ja, mer än artigt ... men ... men ni sjelf då?“

“För all del, oroa er inte för min skull ... jag är stark och härdad, jag.“

“Tillbudet är ridderligt, och jag kan inte neka att jag fryser litet.“

“Ni fryser mycket, det är jag säker om ... det hör jag på rösten.“

Derefter drog han hastigt af sig det ena plagget efter det andra och satt snart i blotta underkläderna, blickande på skjortan, som var ganska fin och hvit.

“Ni sade då, att de stulo med sig allt?“ frågade han.

“Ja, som jag sade, allt.“

“Och följaktligen har ni ... ingenting ... ingenting ...“

“Ingenting på mig menar ni“, inföll den okända med oskyldig naïveté, “nej, ingenting annat än vatten och vind.“

“Det är förunderligt att drängen dröjer så länge“, utlät sig den unge mannen, under det han alltmer närmade sig menniskans yttre tillstånd i paradisets dagar.

Med synden kommo kläderna och med kläderna skräddaren, ett syndastraff visst icke bland de minsta här på jorden.

"Ja, det kan dröja mycket länge innan drängen kommer tillbaka", anmärkte den osynliga; "kanske förföljer han de begge karlarne till verldens ända."

"Undrar just hvad det var för ena galgfåglar!" yttrade ynglingen; "bestämdt ingen af allmogen . . . helt säkert några lifstidsfångar som rymt ur . . ."

Ynglingen tystnade, ty han tyckte sig höra en djup suck från löfhyddans inre.

"För Guds skull!" återtog han; "skynda nu med er toalett, sådan som omständigheterna medgifva den . . . ni kan bli sjuk, ja, farligt sjuk, om ni uppehåller er längre i vattnet . . . det värsta blir att få in den kuriösa garderoben . . . men jag bedyrar vid min heder, att jag skall blunda, under det jag sticker in de här persedlarne genom löfvet."

Derpå förde han in genom löfväggen det ena plagget efter det andra, och som han ganska ordentligt blundade, så kunde han blott känna huru hans högra hand, för hvarje gång den infördes, befriades från sin börda.

Visserligen hade den raske ynglingen långt hellre velat på gammalt medeltidssätt våga armar och ben för den sköna okända, hvilket onekligen varit vida mera poetiskt och dramatiskt, än att uppoffra blus och pantalonger; men då tillfället ej påkallade en sådan riddarbragd, så satte han sig med lugnt samvete ned i båten, utan att hafva annat på sig än kalsongerna, hvilket läsarinnan säkert skall ursäkta honom, med afseende på den stora tjenst han bevisat en af hennes eget afgudade kön.

Han hörde af de lifliga rörelserna inom löfhyddan, att den osynliga var i full fart med sin toalett. Gerna ville han fortsätta samtalet; men han kände sig något tafatt i det naturens tillstånd, hvaruti han nu så oförmodadt blifvit försatt.

Slutligen repade han mod.

"Hur passa mina kläder?" frågade han.

"Förträffligt, förträffligt!" svarades inifrån; "det är mycket roligt att få klä' sig i karlkläder."

"Högst smickrande för mitt kön! . . . mina tarfliga kläder kunde väl aldrig drömma om en sådan lycka."

"Hvart skall jag skicka dem, när jag kommit hem?" sporde den osynliga.

"Tillåt mig veta hvar ni vistas, så skall jag sjelf afhemta dem", svarade sansculotten.

"Det är mera än jag kan tillåta", försäkrade den osynliga.

"Ni unnar mig då ej det nöjet att få träffa er?"

"Detta nöje, såsom ni kallar det, vill jag lika litet neka er som jag vill neka mig sjelf den glädjen att personligen tacka er för er godhet... men jag menar era kläder, jag, och att tillbakaskicka dem är en skyldighet, hvarifrån jag allsinte tänker frikalla mig..."

"Ni är mycket god... hur lyckligt att en gång få se er... men nu kan jag naturligtvis inte presentera mig."

"Naturligtvis."

"Hvar bor ni, min herre?" fortfor den osynliga.

"Jag är bokhållare vid Nora gård, der jag också för det närvarande uppehåller mig."

"Och ert namn, om ni ej illa upptager min nyfikenhet?"

"Kron."

"Kron!" upprepade den osynliga hastigt och med en besynnerlig tonvigt.

"Albert Kron och bor i inspektors-byggningen", underrättade ynglingen.

"Albert Kron!" ljöd det inifrån, ljuft klagande som ackordet på eols-harpan.

Derpå följde några minuters tystnad, hvilken Albert icke förmådde bryta, emedan han kände sitt hjerta beklämdt af en oro, hvars anledning han ej kunde fatta.

"Jag är nu klädd och måste bjuda er farväl", yttrade den osynliga med något darrande stämma; "räck mig er hand genom löfvet här, så att jag får trycka den till ett svagt bevis af min tacksamhet för den stora tjenst ni gjort mig och som jag aldrig skall glömma."

Albert reste sig hastigt ur båten och, förgätande sin egen blottstälda belägenhet, famlade han utefter löfväggen och stack in högra handen derigenom.

Löfväggen var verkligen så tät, att han ej kunde genomtränga den med sina blickar; men han såg att något obeskrifligen ljust genomglänste löfverket, han kände sig omfläktad af en varm, doftande andedrägt och mellan några

åt sidan böjda qvistar tyckte han sig möta blicken från ett öga, på samma gång flammande af eld och fuktigt af tårar.

Han vågade knappt andas, ty han trodde sig höra andetag, så djupa som suckarne från ett upprördt haf.

Han kände sin hand omfattas af sammetslena händer och en lätt yrsel vidrörde hans hjerna och färgade hans kinder purpurröda.

När hans hand ändtligen blef fri och han långsamt drog den tillbaka, upptäckte han på lillfingret en smal guldring med en dyrbar blomma af juveler.

Han tyckte sig förnimma ljuden af prasslande löf och af steg på stranden. Nedböjd i sin båt spejade hans ögon åt det håll, hvarifrån ljuden hördes.

Men hvad såg han?

Han såg en flik af sin egen blus och en kant af sin egen halmhatt skymta fram mellan träden i skogen och — försvinna.

Tjuguåttonde kapitlet.

Skogstorpet.

"Herre! är ni rent af förbannad, som dröjer så länge borta!" ropade inspektören på Nora gård till sin bokhållare, när denne, klädd i Lars Olssons kläder, en timme senare på förmiddagen satte foten på trappan till den anspråkslösa inspektors-byggningen; "grefven har varit här halfannan timme och hållit ett satans väsen för det ni inte fanns vid gården . . . han är ännu qvar och fanden tar er, om han får fatt i er!"

"Är grefven här, fast vädret är så vackert!" svarade bokhållaren.

Framlidne statsrådet grefve Virsén, egare till Djursholm, Nora m. fl. egendomar, hade vanligtvis för sed att öfverraska sina inspektorer och öfrige underhafvande, när

väderleken var svår och han trodde att de minst väntade honom.

"För en god halftimme sedan såg jag er åka förbi gården i arrendatorns schäs", fortfor inspektoren; "jag ropade er, men ni behagade inte höra det."

"Det tror jag nog", genmälde bokhållaren, "ty det var bara mina kläder som åkte förbi, efter hvad jag kan förmoda, emedan jag nu kommer direkte från sjön."

"Hvad är det för historier! ... men hvad betyder det der! ... hvarför har herrn spökat ut sig så der? ... tänker herrn gå på maskerad?"

Bokhållaren omtalade nu det äfventyr han haft på förmiddagen.

"Det var lustigt nog det der", sade förmannen skrattande och lätt försonad, ty inspektor Ström höll mycket af sin bokhållare och var dessutom en beskedlig och för skäl tillgänglig man.

I detsamma nalkades tvänne äldre herrar de begge samtalande.

Den ene var grefve Virsén och den andre en man med högdraget utseende.

Grefve Virsén gick med häftighet fram till bokhållaren.

"Klockan sju i morse skickades ni till Rådan och nu är hon öfver tolf!" röpade han; "brukar ni alltid vara så punktlig i uppfyllandet af edra skyldigheter?"

Höfligt, men icke krypande, började Albert gifva den höge husbonden samma förklaring, som han nyss gifvit inspektoren, men fick ej tala till punkt.

"Ni vet", inföll grefven, "att jag endast omgifver mig med ordentligt och påpassligt folk ... ingenting får uppehålla mina underhafvande i deras ärenden, så kärt det är dem att förblifva i min tjenst!"

Grefve Virsén, en af vårt lands utmärktaste statsmän, var derjemte en ypperlig landtbrukare, men också en sträng ordningsman, som icke såg genom fingrarne med någon, eho det vara månde.

Bäst han nu stod så der och temligen högljudt lexade upp den unge mannen, sprängde en eldig fuks förbi, på hvilken satt ett ovanligt högväxt och smärt fruntimmer i den prydligaste riddrägt.

På några famnars afstånd från de ordväxlande, kastade ryttarinnan om sin häst och närmade sig i sakta skridt den

manliga gruppen samt stannade framför den med en artig böjning på hufvudet.

"Om förlåtelse, mina herrar!" sade hon med en stämma, lika mycket upprörd af förtrytelse som af den häftiga ridten; "jag tyckte mig höra, att den unge herrn der fick bannor ... i fall han får dem för min skull, skulle det djupt bedröfva mig, som varit den enda orsaken dertill ... jag vågar likväl hoppas, att han inte måtte röna alltför stora ledsamheter för det han uppfylt sin pligt både som menniska och kavaljer."

Beledsagande dessa ord med en ny intagande bugning, gaf hon hästen ett slag af ridspöet och jagade bort som blixten.

De fyra herrarne sågo förvånade efter henne.

"Hvem var den der damen?" frågade grefven; "det var den ståtligaste qvinna jag sett!"

"Var det en ängel från himmelen?" suckade Albert, insugande med vällust dammet, som hästhofvarne lemnat efter sig.

"Var det en syn ur helvetet?" mumlade grefvens följeslagare, stirrande utåt vägen.

"Hvem kunde tro arrendatorskans fuks vara en sådan slädtrafvare!" utlät sig inspektoren, som företrädesvis vurmade på vackra hästar.

Grefve Virsén nickade vänligt åt inspektoren och bokhållaren, hvarefter han, utan att yttra något vidare till dem, tog sin följeslagare under armen och aflägsnade sig med honom.

"Högst underligt!" brummade denne.

"Hvad är det som är så underligt?" frågade statsrådet.

"Om hon inte haft ljust hår", fortfor den förre, "och om det inte vore tio år sedan den tiden, och om hon inte sutte der hon nu sitter, så skulle jag tro ..."

"Hvad för slag?"

"Att det var hon."

"Hvilken hon?"

"Sigenerskan! ... den fördömda sigenerskan! ... giftblanderskan! ... banditen och ..."

"Ah, jag kommer ihåg", inföll grefve Virsén; "den der, för hvars skull du ansågs som galen ett helt år, och som satte vår vise vän grefve V*** så många myror i hufvudet samt höll på att skaffa din kusin ryttmästaren

gallfeber på halsen derför att Bastholm rakade hans näsa förbi ... allt det der kommer jag nog ihåg ... lefver det der vilddjuret än?"

"Ja, hon sitter på Smedjegården ... har suttit der i tio år på bekännelse, såsom det kallas ... ömkliga lagar, som inte kunna ta hufvudet af en sådan satan utan bevis och bekännelse ... måtte derför hin håle anamma henne der hon nu sitter!"

"Tyst, Lejonborg! ... inga eder på detta fridlysta ställe! ... buga dig för mitt nya konstbränneri ... hvad tycker du om byggningen? ... ingenting ändå mot innanredet ... en panna, må du tro, tung som riksbankens valuta i koppar."

Derefter inträdde de begge grefvarne i bränneriet.

Albert Kron gick deremot upp till arrendatorskan.

"Det har kommit ett knyte till bokhållarn", ropade hon emot den inträdande.

"Från hvem?" frågade Albert ifrigt.

"Det vet jag inte."

"Hvem bar hit knytet?"

"En liten flicka från skogstorpet."

"Hör på, fru Grönlund, hvad är det för ett främmande fruntimmer som i dag begagnar fruns häst?"

"Det har jag inte reda på ... men mor Stina på Skogstorpet talade vid mig om att få hyra hästen några timmar om dagen för en ung flickas räkning."

"Men är inte mor Stina i dag med mjölken till sta'n?"

"Nej, hon har legt en annan i sitt ställe."

"Än i morgon då?"

"Hon far inte då heller ... hon har bedt att få slippa så länge hennes främmande är ute."

"Och frun känner inte hvad det är för en flicka?"

"Nej, men hon är från staden och skall vara mycket rik och vacker som mor Stina säger ... akta hjertat sitt, herr Kron!"

Den unge bokhållaren rodnade starkt, och som han icke ville ge vatten på fru Grönlunds qvarn, vände han henne ryggen och gick.

Först sent på aftonen blef vår bokhållare så ledig från sina göromål, att han kunde njuta af sin frihet.

Han bestämde sig för en längre fotvandring och tog vägen inåt skogen med bössan på ryggen.

Vår hjelte hade således, sedan vi i nästföregående afdelning sist sågo honom, vuxit upp till en kraftfull och välbildad yngling. Visserligen gaf han ej hopp om att, såsom hans olyckliga moder trott sig förutse och bestämt, blifva en "stor och utmärkt man", enär inspektors-tjensten väl är det högsta, hvartill en fattig gårdsbokhållares ärelystnad kan sträfva; men han hade dock valt en annan bana än den hans fader i lifstiden för honom utstakat.

Gevaldiger Kron, som för trenne år sedan med döden afgått, hade, under kampen med fattigdom och sinnesslöhet, haft sonen till biträde i tjensten, och det var endast dennes ungdom som hindrade honom från att långt för detta vara en välbestäld polisbetjent. Albert hade allsingen lust för detta kall, men som han var en flitig och ordentlig gosse samt derjemte särdeles hemma i den ädla skrifkonsten, så stod han mycket väl hos herrarne i polisen, hvilka försågo honom med så tillräckligt arbete i renskrifning, att han icke allenast kunde försörja sig sjelf, utan äfven fadern under dennes sista långvariga sjukdom.

Efter faderns död beslöt han gifva både polis och renskrifveri på båten och sökte derför en plats såsom bokhållare på något jernbruk eller någon större landtegendom. Han tog den befattning, som var närmast till hands, och hade redan i tvänne år varit förste och ende bokhållare vid Nora med 150 riksdaler i lön och fritt kosthåll hos inspektoren samt med löfte att blifva inspektor Ströms efterträdare, när denne vunnit befordran till en annan egendom med större inkomster, hvarom länge varit fråga.

De motgångar och bekymmer, som alltsedan moderns död lägrat sig kring hans barndom, hade verkat helsosamt på hans själ och han hade, åtminstone hvad denna beträffade, blifvit gammal i förtid eller, kanske rättare uttryckt, fått en trettiårings förstånd i ett tjuguårigt hufvud. Med sin vanliga flit och ordentlighet förenade han ett allvar, som är sällsynt vid hans ålder. Också var han älskad både af förmän och af lydande. De hårda ord, hans husbonde denna dag tilldelat honom, voro de första han uppburit af någon, som öfver honom egt att befalla; men han hade icke

gjort sig förtjent af dem, och grefve Virsén, hvilken man icke gerna kunde beskylla för orättvisa mot underhafvande, sökte sedermera vid åtskilliga tillfällen godtgöra detta sitt förfarande mot den unge bokhållaren.

Den trakt, vår unge hjelte genomvandrade, hade på den tiden icke alldeles samma utseende som nu. Då stod ännu skogen qvar på sina djupa, breda rötter, och Nora Träsk, som under årens lopp igenvuxit, var då betydligt vidsträcktare än nu.

Juli-qvällen var särdeles mild, och från de höga häckarne, som frodigt sköto upp invid träskets stränder, hördes foglarnes afton-hymn, hvaruti man urskilde beckasinens sällsporda stämma.

Norr om träsket höjer sig en långsluttande kulle, då, liksom den öfriga marken, rikt försedd med tall och björk, hvaremellan frodades ett ymnigt gräsbete, genom hvilket slingrade sig en knappast märkbar gångstig, som ledde upp till kullen.

Det var vägen till Skogstorp, der mor Stina bodde, och på kullens rygg stod hennes lilla röda stuga, omhägnad af jättehöga tallar.

Denna gumma hade kommit till gården tvänne år tidigare än Albert Kron och hade, såsom af inledningen till vår berättelse inhämtas, ett stort anseende bland allmogen i orten.

Om söndagseftermiddagarne begaf sig mycket folk upp till kullen och vandrade derifrån sent om qvällarne, naturligtvis mycket klokare och visare än vid uppgåendet, ty kaffesumpen, som fantastiskt utgrenade sig på bottnen i kaffekoppen, och kortleken, som i underliga läggningar utbreddes på bordet, och den gula orörliga katten, hvars ögon lyste så hemskt från den höga messingsbeslagna dragkistan, hade tillfredsstält de vetgiriges djerfvaste förhoppningar.

Den unge bokhållaren hade sällan besökt denna stuga, emedan han fruktade att blifva räknad till deras antal, som gingo dit för att låta spå sig, och bland sådana omtalades äfven flere af ortens ståndspersoner, fruntimren från prestgården icke ens undantagna.

Gumman, som uteslutande stält sig under arrendatorskans beskydd, i egenskap af dennas mjölkbud, hade alls ingen beröring hvarken med inspektorens eller bokhållarens embetsmyndighet, och stugan, hon bebodde, var arrendator-

skans enskilda tillhörighet. Derför tog han ej oftare vägen ditöfver, än då han var ute på jagt efter fågel eller hare, och då skrattade han rätt hjertligt vid tanken på de många narrarne, som besökte spåqvinnan.

Men denna afton skrattade han ej, under det han gick uppför den smala gångstigen. Mor Stina började förefalla äfven honom lika betydelsefull som hon förefallit många andra, ty i hvad förhållande kunde hon väl stå till den förtrollande flicka, med hvilken han på ett så eget sätt gjort bekantskap? Hvarifrån hade väl detta underbara väsen kommit, som till och med var skönare än det ideal, han, i likhet med andra ynglingar, drömt sig både om natten och dagen?

Under dessa tidt och ofta förnyade frågor till sig sjelf, uppnådde han slutligen kullens spets och befann sig vid den röda stugan, hvars dörr stod öppen.

Bokhållaren tittade in i stugan, men kunde ej förmärka någon lefvande varelse derinne. Deremot upptäckte han ett dukadt mindre bord med ett vackert silfver-kuvert för en enda person. På bordet stodo tvänne små karotter af finaste porslin, den ena rågad af de skönaste smultron och den andra med en stekt kyckling.

Oräkneliga kycklingar föddes och göddes vid Nora gård; men alla flögo till Stockholm, och sällan flög någon af dem vilse in i bokhållarens mun.

Men detta oaktadt kände han icke sin aptit retas af hvad han nu såg, ty han eftertraktade något helt annat. Han lemnade derför stugan.

Albert gick vidare och befann sig snart framför kullens nordliga sluttning.

Hans blick föll nedåt och han såg en herrlig syn.

Vid kullens fot och till hälften belyst af aftonsolen syntes en ovanligt hög och smärt qvinlig gestalt, hvars ansigte var riktadt mot det ställe, der den unge mannen stod betagen, fasttrollad vid marken.

Gestalten, som knappast kunde vara aderton vårar gammal, var omsluten af en lätt skär blus, hvilken, sammanhållen kring lifvet af ett svart saffiansskärp, nedföll i rika veck utefter sidorna, röjande dock de rundaste former, och uppgick ända till halsen, slutande der i en fin spets af hvitt krusadt tyll, som förgäfves täflade med den bländhvita hy, till hvilken den slöt sig.

Hufvudet var blottadt, och de guldgula lockarne, som dels voro uppfästade kring nacken och dels fritt ringlade sig utefter tinningarna långt ned öfver den höga men betäckta barmen, liknade en knippa strålar, tagna från solen.

Ansigtet var antikens, men mindre strängt, mera mjukt och smältande. För hvarje gång de mörka men blixtrande ögonen öppnade sig, var det som trängde en morgonrodnad fram öfver pannans och kindernas liljor. De skiftade oupphörligt mellan snöhvit oskuld och glödvarm vällust; men begge voro omedvetna af sin tillvaro och tycktes ej förstå att de voro olika hvarandra. Ack! aldrig ligga himlen och jorden hvarandra närmare än på blomsterbädden af en oskyldig qvinnas ansigte!

Albert bugade sig vördnadsfullt för den majestätiska flickan, liksom för en drottning, men, i stället för att blicka nedåt der hon stod, höjde han ögonen uppåt, ty det föreföll honom som stode hon ändå högre än han.

Det gick emellertid trögt för honom att hitta på något ord till början af ett samtal. När blodmassan så der häftigt rusar till hjertat, blir äfven det snillrikaste hufvud tomt som en dödskalle.

“God afton!“ ropade hon mildt och uppmuntrande, liksom förstode hon hvad som föregick i den unge bokhållarens innersta.

“God afton!“ kom nu ändtligen han också fram med.

“Vill ni inte stiga hit ned?“ frågade hon; “här är grönt och blommorna så friska, men deruppe har solen nästan bränt bort allt.“

En sådan inbjudning emotstår ingen dödlig. Med ett par skutt var Albert Kron nere i dalen vid den sköna flickans sida.

“Det gläder mig att å nyo få tacka er för i morse“, sade hon med en blick som nästan gjorde honom solblind.

“Tacka mig för det!“ svarade han med sänkta ögon; “ni beröfvade mig allt det nöje jag erfor af denna obetydliga tjenst, då ni betalade den så dyrt . . . denna dyrbara ring som ni . . .“

“Blif inte ond på mig för det!“ inföll hon; “jag gaf den visst inte såsom betalning . . . hur skulle väl sådant kunna betalas! . . . det var bara ett infall, en nyck af mig . . . vill ni inte behålla den, så kasta bort den . . . gör med

den hvad ni vill . . . men jag tar aldrig tillbaka hvad jag en gång gifvit."

Hon yttrade dessa ord med ett uttryck af sårad stolthet, som alldeles förbryllade vår hjelte.

"Förlåt mig!" stammade han; "min mening var visst inte att . . ."

"Har ni inte saknat något i dag, min herre?" afbröt hon honom å nyo, återtagande sin gladare tonart.

Albert såg frågande på henne.

"På skärpet eller remmen till er blus satt ett litet alltför sött spänne af poleradt stål."

"Ja, det är sannt."

"Har ni inte saknat spännet?"

"Nej."

"Ni vet inte hvar det sitter nu?"

"Nej."

"Se hit, så skall ni få se", befalde hon, pekande dervid på sitt skärp, hvarifrån ett ganska anspråkslöst stålspänne blänkte; "det här tog jag som ett minne af denna dagen, och hvad jag en gång tagit, det ger jag heller aldrig tillbaka . . . Nu känner ni redan två af mina grundsatser."

En ung dam, skön som en ängel och stolt som en prinsessa, bära en fattig gårdsbokhållares skärpspänne vid sitt lif! det var i sanning för mycket. Också kunde den öfverraskade Albert knappast stå på benen af förtjusning.

"Rönte ni någon annan olägenhet för min skull än den hvartill jag sjelf var vitne, när jag i middags red öfver Nora gård?" frågade hon.

"Nej, det lyckades er fullkomligt att besvärja stormen", svarade Albert.

"Hvem var den herrn som trätte så mycket på er?"

"Det var grefven från Djursholm, min husbonde."

"Ju rikare och förnämare man är, desto rättvisare borde man vara . . . vet ni, jag tycker alls inte om de der rika och förnäma herrarne."

Hvad det gladde den fattige bokhållaren att höra sådana ord!

"Men det var sannt", yttrade Albert, "jag hade så när glömt bort mitt ärende."

"Ni hade då ett ärende till mig?"

"Ja, hur skulle jag annars vågat besvära er med mitt besök!"

"Ser jag då så besvärad ut?" frågade hon, förgyllande frågan med en af de der farliga solblickarne.

"Inte just det... men..."

"Hvad var det för ärende?"

"Det har tyvärr ännu inte lyckats oss att få fast tjufvarne som togo era kläder... säkert ha de tillgripit någon båt vid stranden och begifvit sig öfver sjön till andra landet... emellertid vore det kanske nödvändigt att få en förteckning på de stulna klädespersedlarne, för att kunna lysa efter dem."

"Ack! det der lönar visst inte mödan."

"Inte?... men om ni också anser er förlust för en småsak, så är det i alla fall af högsta vigt att få en beskrifning på kläderna, för att derigenom kunna komma det der följet på spåren, ty det förhåller sig verkligen så som jag genast anade."

"Hvad var det ni anade?"

"Jo, att de der karlarne voro rymmare ur häktet... Kort innan jag gick hit, kom bud från länsmannen med underrättelse, att flere fångar i går lyckats bryta sig ut ur Smedjegårds-häktet i Stockholm och att man tror dem uppehålla sig inom Danderyd... Det var utan tvifvel några af dem som togo era kläder... men, i himlens namn, hvad fattas er?... ni mår illa!"

Den sköna flickan hade hopknäpt sina händer, lutande hufvudet mot ena axeln, och hennes ansigte var förfärligt blekt.

Ynglingen närmade sig flickan och fattade hennes hand.

"Er hand är kall som dödens!" ropade han, högeligen bekymrad och förskräckt; "ni är sjuk... en följd af det långvariga badet i en så otjenlig väderlek... ni bör inte dröja ute så sent... tillåter ni mig att ledsaga er in i stugan?"

"Ja, jag tror att det inte bekom mig väl", svarade hon; "det är bäst att jag går in... får jag stödja mig vid er arm?"

Denna fråga gjordes med en darrande och bönfallande stämma, liksom ansåge hon det för en synnerlig lycka att få hålla den fattige bokhållaren under armen.

"Hur kan ni fråga så!" yttrade Albert förvånad; "om ni ej toge det för den grymmaste egennytta, så skulle jag tacka himlen för er opasslighet, emedan det är den som

tillskyndat mig den afundsvärda äran att få ledsaga er så här . . . så här förtroligt.“

“Förtroligt!“ upprepade hon hviskande under en djup suck och med ett smärtfullt leende på de gudasköna läpparne.

Stoltare än en konung på sin tron och lyckligare än en brudgum på tröskeln till brudkammaren, ledde Albert sin dam uppför kullen.

De stannade framför dörren till mor Stinas stuga.

“Ni känner er säkert något bättre nu“, sade han; “ni är inte så blek som nyss.“

“Ja, jag mår verkligen bättre nu.“

“Gud vare lof för det!“

“Tack! innerligt tack för all er godhet . . . och nu godnatt!“

Ynglingen böjde sina läppar öfver hennes hand för att kyssa den.

“Nej, nej!“ ropade hon, dragande häftigt sin hand tillbaka.

“Kanske jag förolämpade er!“ yttrade Albert med bestörtning.

“Ack nej! ack nej!“ ljöd hennes röst, i det hennes undersköna ögon sökte himmelen.

Då såg Albert, huru en tår smög utur hvardera ögat och perlade fram öfver de långa, täta ögonhåren, tilldess den nedföll bland daggen i gräset — nedföll kanske öfver någon insekt, som slumrat med en trogen blomma i famnen, men hvars sömn nu blef störd. Hvem kan slumra med en sådan tår öfver sitt hufvud!

Ju längre Albert betraktade flickans ansigte, desto underligare blefvo rörelserna i hans hjerta, och det började småningom förefalla honom, som vore den förtrollande flickans anletsdrag icke helt och hållet främmande för honom; men fåfängt genomströfvade hans minne det förflutnas natt.

“Reser ni snart härifrån?“ frågade han slutligen.

“Ja snart . . . mycket snart.“

“Och tillåter ni mig att besöka er, innan ni reser? . . . blott en enda gång! . . .“

Hon svarade intet, men hennes hufvud rörde sig några gånger.

Dessa rörelser kunde betyda *ja*, men äfven *nej*. Ynglingen vågade icke förnya sin fråga.

"Åtminstone skall jag i morgon göra mig underrättad om hur ni befinner er", försäkrade bokhållaren något nedslagen, men med en djup bugning.

"Sof lugnt!... och dröm... dröm lyckligt!" sade hon, lade handen på sitt hjerta och försvann.

Albert gick utför kullen. Hans dröm hade redan börjat.

Tjugunionde kapitlet.

Ytterligare om Skogstorpet.

Albert Kron gick utför kullen, hvars sydliga sluttning han nu följde eller samma väg, hvarifrån han kommit och hvilken bar till Nora, der han hade sitt hem.

Han gick, såsom nämndes, drömmande.

Han hade, oaktadt sin ungdom, redan haft för många lansar att bryta med behofvet och nöden, att han hitintills kunde hafva någon öfrig för det täcka könets skull. Deröfver var han icke att beklaga, ty, såsom bekant är, har ingen man rättighet att förälska sig i någon qvinna eller uppfylla naturens skönaste bud, förr än han förvärfvat sig en årlig inkomst af så många hundra riksdaler som behöfvas för mättandet af två större munnar samt åtskilliga derpå följande smärre, hvilka vanligtvis ledsaga hymen, liksom kupidonerna kärleksgudinnan.

Vår hjelte hade varit för allvarsam och klok att bygga sådana luftslott som andra ynglingar vanligtvis uppresa och hvaruti de inflytta med allt möjligt fantastiskt pick och pack, ofta nog på bekostnad af den arbetshåg och den omtanke, hvilka äro så nödvändiga för förverkligandet af den "koja", hvarom "hjertat" drömt, nämligen en sådan "koja", utan hvilken det varmaste "hjerta" skulle frysa till döds åtminstone i vårt nordiska luftstreck. Hitintills hade för Albert intet skönare tidsfördrif gifvits, än att efter en, i träget arbete tillbragt, dag egna sig åt sitt älsklings-studium historien samt dylika själsbildande sysselsättningar, ty om

han någongång med bössan öfver skuldran ströfvade ut i skogstrakterna, så var det kanske mindre af nöje än af behof att något uppspäcka det kosthåll af sill och potatis, som envist iakttogs i den fattige inspektorens hus.

Men med denna dag hade ett nytt tidskifte inträdt för honom. Denna dag hade en blick hvilat på honom, "en blick, ett kungarike värd", såsom skalden uttrycker sig. Det är för olycksaligt med de der blickarne. Ginge väl an om de endast blixtrade, såsom mot solen den demacherade stilett-klingan; men de såra och döda äfven som den, och det värsta är att man sjelf håller i stilettens fäste och skjuter på af alla krafter. Man gör, med ett ord, gemensam sak med sin egen mördare.

Men ljuft är såret, ljuf är döden och herrlig den himmel, man når efter döden. Hur fördjupar man sig ej i denna himmels paradisiskt sköna irrgångar, utan att vilja söka eller ens tänka på någon befrielse derutur. Man vandrar der med sin Eva, äter äpplen och päron med henne, utan att behöfva lockas dertill af illistiga ormar eller jagas derifrån af änglar med bart huggande svärd. Man lyssnar till vilddjurens rytande läten med samma tjusning som till näktergalens melodiska drill, och man bestiger sjelfva solens klot, liksom man bestiger en kulle, för att derifrån hafva en utsigt öfver all den herrlighet man kallar sin.

Lycksaligt att åtminstone en gång i sitt lif hafva så lidit, så dödt och så uppstått! Beklagansvärd den ros, som blommat och vissnat, utan att någonsin hafva lyssnat till ljudet af en fjärils surrande vinge!

Albert gick, såsom sagdt är, i drömmen eller i sömnen, hvilket kan vara ungefär detsamma. Det behöfdes icke mera än knuffen af en stolskarm, för att hejda sömngångarens bana. Albert stötte pannan mot en trädstam och väcktes deraf.

Han såg sig omkring, men kände icke mera igen trakten eller visste hvilken väg han gått. Solen var redan nedgången, men i dess ställe hade ur träsket uppstigit en tjock dimma, som, förpestande och omtöcknande allt, hvilade öfver nejden. Ingen fågel hördes, intet löf prasslade, ingen vind suckade — allt var öde och dödt, allt en graf.

Det är hemskt för den lefvande att stå ensam i en graf, helst när man, liksom vår hjelte, icke kunde upptäcka någon utgång derutur. Med möda förmådde han urskilja

stammarne till de träd, hvilka stodo närmast det som nyss pröfvat benets styrka i hans panna.

Borde han fortsätta sin väg framåt, eller taga af till höger eller till venster, det var derom han rådslog med sig sjelf, under det han lutade sig mot trädet.

Länge hade han stått så der villrådig om hvad beslut han skulle fatta, då han tyckte sig förnimma ljudet af menniskoröster.

Rösterna närmade sig och han började urskilja orden. Han slöt sig närmare intill stammen och lyssnade.

"Kullen, sa' du", hördes en karlröst.

"Ja, der borta ligger den bestämdt", hördes en annan.

"Bara vi inte klampa ned oss i ett nytt kärr", yttrade den första; "jag har nog af det fotvatten jag redan fått."

"Den ligger der, säger jag", svarade den andra; "håll mun och gå på bara!"

"Det blir vid vår öfverenskommelse", hördes en tredje stämma, som var en qvinnas; "ingen af er bestiger kullen ... jag går allena dit upp."

"Får väl det", medgaf den första.

"Men", invände den andra, "om ni skulle vara så full af hin och sjappa från oss?"

"Jo, jo, så kan nog haren ha sin gång."

"Det vore just gentilt, som man säger, se'n vi först haft så'nt satans besvär med att snoka rätt på hvar kär'ngen bor och skaffat er kläder så ni ser ut som en fröken ... hjerta i min talj, ä' de inte som de vore sydda enkom åt er!"

"Bekymren er inte!" svarade den tredje; "jag vet hvad jag är skyldig er och vill inte ha er längre till fordringsegare."

"Klippt ska' det vara, sa' kär'ngen, när hon satte upp en sax af två fingrar ur vattubrynet", sade den första; "hon skäms för sällskapet kantänka."

"Angår oss inte!" utlät sig den andra; "bara vi få sjaberna, så må hon dra' så långt vägen räcker!"

"Men är ni säker på att gumman vet hvar ni gräft ned dem?" frågade karlen.

"Jag är säker på det", svarade qvinnan.

"Men på en så lång tid", anmärkte den andra karlen; "tio år, säger ni ... dem kan kär'ngen ha farit af med för

mycket längese'n, och då bli våra näsor lika långa som hennes fingrar."

"Hon har dem qvar, derpå tviflar jag ej", genmälde qvinnan; "hon har gömt dem för min räkning . . . jag känner henne, jag . . . varen lugna!"

"Och ni delar kristligt? . . . tager inte brorslotten, sötaste mamsell syster?"

"Jag håller mitt löfte och dermed punkt!"

"Gud bevare mamsell och schäsen hon åker i!"

"Tyst!"

"Måste vara härifrån innan sol'n sticker upp rödnosen."

"Det talades om skallgång för morgondagen."

"Efter oss, det begrips."

"Ta' mig, sa' räfven, när jägarn damp på näsan och fick skottet i mun."

"Ha, ha, ha!"

"Tyst!"

Rösterna aftogo, men i deras ställe hördes steg af fötter, som letade sig fram mellan buskar och stenar.

Albert ryckte från skuldran sin bössa, hvars hane han spände, och följde med färdigt gevär efter ljudet af fotstegen.

På detta sätt kom han tillbaka i samma riktning, hvarifrån han nyss gått.

Den i sig sjelf temligen ljusa sommarnatten, ehuru hitintills omhöljd af töcknet, upplifvades i detsamma af en frisk vind, som började drifva bort dimman från de mera öppna betesmarkerna inom skogen.

Derför blef det slutligen möjligt för den unge bokhållaren, att, vid det han trädde fram ur den tätare skogen på en dylik öppen plats, upptäcka trenne personer, som vandrade framför honom, två karlar och en qvinna, hvilken sistnämnda var klädd som ett bättre fruntimmer, då deremot de förra buro ljusgrå kläder, i likhet med dem som begagnas af vanliga fångar.

Albert stärktes derigenom i sin förmodan, att de trenne personer, han nu förföljde, måste vara de rymmare, efter hvilka kronobetjeningen slog, och som hade röfvat till sig den unga flickans kläder vid badstället.

Han öfverlade nu inom sig sjelf, huruvida han genast borde angripa dem, eller endast smyga efter dem, för att se hvad de kunde taga sig före och sedermera öfverraska dem på färsk gerning. Äfven grubblade han mycket öfver

betydelsen af deras samtal och i hvad förhållande de stodo till gumman på Skogstorpet, med hvilken naturligtvis icke kunde menas någon annan än mor Stina.

Dock fick han ej mycken tid till öfverläggning, ty han hade ej tagit många steg in på ifrågavarande öppna plats, förr än de tre misstänkte personerne hastigt sågo sig om och derefter tvärt stannade.

De hade uppsnappat ljudet af förföljarens steg och varseblefvo nu honom sjelf.

“Håll! inte ett steg vidare, eller skjuter jag!“ ropade ynglingen, läggande an på dem.

De tre, öfverraskade af den ropandes hotfulla manöver, rörde sig icke ur stället, utan mätte hvarandra med oroliga blickar.

“Jag vet hvad ni är för ett sällskap“, fortfor bokhållaren, utan att ändra ställning; “ni ha rymt ur Smedjegårdshäktet i Stockholm, och kläderna, som qvinnan der är klädd i, ha de begge andra stulit vid sjön i dag . . . Jag har två kulor i min bössa för två af er och kolfven för den tredje, om ni inte godvilligt gifven er! . . . derför marsch åt höger! . . . jag skall nog visa er vägen, fast jag sjelf följer efter er . . . marsch!“

Kommandot tycktes icke vinna gehör. Karlarne och qvinnan stirrade än på den hotande bössmynningen och än på hvarandra, men röjde ingen lust att vika af hvarken till höger eller venster.

“Inte kan det väl vara herrns mening att skjuta på oss!“ yttrade slutligen en af karlarne.

“Ingenting är tydligare“, svarade bokhållaren; “mindre fåglar har jag träffat i mina da'r och det till och med på mycket längre afstånd.“

“Skjuta på obeväpnade, försvarslöse!“ sade den andra karlen.

“Ganska riktigt, försvarslöse, ja“, genmälde Albert; “just derför att I ären det, tänker jag låta kronobetjeningen ta vård om er . . . lyden mig således på ögonblicket! . . . eller blir det kanske lättare att promenera, sedan hvardera af er fått en kula i benet? . . . marsch åt höger, säger jag!“

“Hvarför skulle vi inte kunna lyda en så ung och vacker herre!“ tog nu qvinnan till ordet med en röst som gjorde ett underligt intryck på den unge mannen, ty den ljöd så bekant i hans öra.

"Fägnar mig", svarade han emellertid, "att det åtminstone finnes någon förståndig bland er . . . uppehållen mig derför inte längre, utan marsch åt höger bara!"

"Tvärtom är det mycket artigt af den unge vackre herrn att vilja visa oss vägen härifrån, emedan vi gått vilse i dimman", återtog qvinnan, hvarefter hon till karlarne yttrade några ord, som Albert på så långt afstånd naturligtvis icke kunde höra.

Verkan af dessa ord blef ögonblicklig.

Men i stället för att, såsom Albert anbefalt dem, vika af åt höger, skilde sig de tre hastigt från hvarandra och störtade derefter från olika håll emot ynglingen med blottade knifvar i händerna.

Albert, hvilken deras rörelser icke undfallit, aflossade sitt gevär.

Den ene af banditerne sjönk svärjande till marken, sårad i benet, och den andre, träffad i hufvudet af bösspipan, tumlade ned framför bokhållarens fötter i samma ögonblick han ville stöta knifven i dennes bröst.

Anfallet och nederlaget skedde hastigare än vi hunnit nedskrifva berättelsen derom.

Bokhållaren, utan att egna någon vidare uppmärksamhet åt de begge slagne stråtröfvarne, som färgade gräset med sitt blod, hastade efter qvinnan, hvilken under striden tagit till flykten och ilade uppför kullen med ett rådjurs snabba språng.

Albert hade svårt att se henne genom töcknet, som blef allt tätare ju högre han kom upp; men han hörde fraset af hennes klädning, äfvensom af sandkornen och småstenarne, hvilka, rubbade af den flyendes fötter, trillade ned honom till mötes.

Ifrigt och med ungdomliga ben fortsatte han förföljandet. Också förminskades med hvarje ögonblick afståndet mellan förföljaren och den förföljda. Redan urskiljde han genom dimfloret de röda konturerna af den på kullen befintliga stugan; redan utsträckte han armen för att fånga den flyende qvinnan, hvilken han hunnit ganska nära — då hon hastigt försvann för hans ögon och han hörde en dörr häftigt igenslås midt för hans näsa.

Icke allenast uppretad öfver att rymmerskan sålunda undkommit honom, utan äfven bekymrad för deras säkerhet

som bodde i stugan, instötte han med ett enda krafttag dörren och rusade in i mor Stinas boning.

Inkommen blef han vitne till en scen, på en gång skön och hemsk.

Den enda, men ganska rymliga kammaren upplystes af två ljus, som brunno på ett bord framför det ena af de tvänne fönstren, hvilkas rullgardiner voro nedfälda.

Midt på golfvet stod den sköna, högväxta flickan, half-klädd och med de nakna armarne korslagda öfver den lika-ledes blottade barmen, blek, orörlig, utan tecken till lif.

Så måtte Pygmalions stod hafva sett ut, innan marmorns ådror fyldes af det rödaste blod och marmorns yta värmdes af lifvets skönaste låga.

Nära invid henne visade sig den åldriga värdinnan, lyckligtvis klädd, men för öfrigt en trogen bild af den yttersta bestörtning.

Förlägen och för ögonblicket urståndsatt att yttra något, kastade Albert sina blickar omkring i rummet, till dess de slutligen fästades vid sängen, hvars rödrutiga omhänge var tillslutet.

Det flåsande ljudet af en våldsamt uppdrifven andedrägt nådde hans öron och tycktes komma inifrån sparlakanet.

“Jag . . . jag trodde“, yttrade han ändtligen, “jag tyckte att någon sprang in här i stugan . . . någon som jag förföljde . . . någon som söker undkomma mig och derför tagit sin tillflykt hit in.“

“Tagit sin tillflykt hit in!“ upprepade mor Stina, sväfvande på målet; “det är inte möjligt, herr bokhållare! . . . hvem skulle komma hit så sent på aftonen!“

“Det var en qvinna“, svarade Albert, i det han skarpt fixerade gumman, “en qvinna af högst misstänkt utseende . . . hon sällskapade nyss med tvänne bofvar, hvilka jag lyckades tukta och det ganska allvarsamt . . . men hon flydde och jag såg henne bestämdt springa in hit . . . denna qvinna måste stå i något förhållande till er, mor Stina, och ni söker derför dölja henne . . . men det skall inte lyckas er.“

“Jag försäkrar herr bokhållaren att här finns inte den ni söker“, fortfor värdinnan, skiftande färg.

Bokhållarens ögon föllo å nyo på sängomhänget.

“Den ni söker finnes här“, ljöd sorgligt den unga flickans silfverstämma.

Albert hade, för att icke öka den unga flickans förlägenhet, undvikit att besvära henne med sina blickar; men nu vände han dem ovilkorligen åt det håll, hvarifrån det förtrollande ljudet kom.

Den sköna damen visade sig nu i en mörk sidensalopp, hvarmed hon, under den korta ordväxlingen mellan ynglingen och gumman, lyckats betäcka sig, och de små modelliskt formade fötterna hade försvunnit i svarta guldbroderade sammetstofflor.

"Ja, hon finnes här", återtog flickan, "här i detta rum ... i denna säng!"

Utom sig af förskräckelse stirrade gumman på den talande, och sängomhänget började häftigt röra sig.

Albert teg. En känsla af smärtsam förvåning hade förlamat hans tunga.

Den unga flickan gaf honom en betydelsefull vink och sväfvade derefter öfver golfvet till dörren.

Albert följde hennes steg.

Hon öppnade dörren och gick ut.

Begge stodo nu utanför den hemlighetsfulla stugans vägg, omgifna af den kyliga dimman.

Flickan betraktade länge och djupt forskande den unge mannen, hvilken tåligt afbidade hennes förklaring.

"Ni känner mig ännu så litet", började hon med svag röst; "kan jag väl då begära att ni skall hysa något förtroende för mig!"

"Ni kan det", svarade Albert; "jag vet ej hur det kommer sig, men allsmäktigt är det inflytande ni utöfvar på mig ... ni befaller och jag lyder."

"Om jag sade er, att hvad jag nu gör, ni i mitt ställe skulle göra, trodde ni mig då?"

"Jag trodde er."

"Och jag förlorar ej derigenom den goda tanke, ni hitintills möjligtvis egt om min person?"

"Aldrig."

"Då ber jag er att icke mer efterspana denna qvinna som, nyss flyende för er, dolt sig i denna stuga."

"Ni känner då denna qvinna?"

"Ja, jag känner henne", svarade flickan med en skygg blick på den blott till hälften stängda dörren.

"Ni vet då äfven, att hon tillhör den klass af menniskor, hvars upptäckande den allmänna säkerheten påkallar?"

. "Jag vet det."

"Och ni fruktar inte, att denna person kan blifva farlig för er sjelf?"

"Farlig för alla, utom för mig", svarade hon nästan hviskande.

"Ni säger att hon är farlig för alla andra . . . begår jag då ej ett brott, om jag låter en sådan varelse återfå en frihet, som hon hvilket ögonblick som helst kan missbruka?"

"Ja, jag kan ej bestrida det . . . vill det ej ens", genmälde hon med ett uttryck af gränslös förtviflan; "så gå då! . . . uppfyll er pligt! . . . menskligheten fordrar ett offer . . . men detta offer blir jag!"

"Store Gud! hvad säger ni!"

"Medan några af ert folk i morgon föra henne derinne till stadens fängelse, skola andra ur träsket derborta taga upp min döda kropp!"

"Hon är fri! . . . det öfriga lemnar jag i Guds händer! . . . farväl!"

Albert bugade sig och ville gå.

"Ni röjer då för ingen, hvar den olyckliga nu uppehåller sig?" frågade hon.

"Jag röjer det för ingen", svarade Albert, vändande tillbaka, bevekt af det innerligt bedjande i hennes röst.

"Ni omtalar för ingen att ni sett henne?"

"Jag har ej sett henne . . . men . . ."

"Men? . . ."

"Men om de begge medbrottslige, hvilka jag nyss fälde till marken dernere i skogen, om de ännu lefva . . . om de bekänna, att hon derinne varit i deras sällskap?"

"Då har hon undflytt er, utan att ni kunnat upptäcka hvart hon begifvit sig."

"Men jag bör ej dölja för er, att jag lyssnade till deras samtal, innan jag angrep dem . . . Af detta samtal inhemtade jag, att de stodo i något slags beröring med gumman som bor här . . . Hvad hindrar de begge fångarne från att yppa detta förhållande för andra?"

"Ja, ja, ni har rätt! . . . rättfärdige himmel! . . . hvad skall jag göra!"

Den arma flickan vred ångestfullt sina händer.

"I morgon bittida skall man undersöka denna stuga", återtog Albert; "man skall anställa förhör med gumman som bebor den."

"Ja, ja, mån skall göra det! ... det är klart att så skall ske!"

Albert gick fram och tillbaka, grubblande för sig sjelf.

"Visste mor Stina af, att denna qvinna skulle besöka henne i natt?" frågade han efter en stunds tystnad.

"Ack nej! hon visste det inte!"

"Och inte ni heller?"

"Jag visste att hon rymt ur häktet ... men för att slippa ett besök af henne, reste jag hit."

"Ni har då för närvarande ingenting annat att göra, än att förmå henne lemna denna trakt och det innan morgondagen randas."

"Ja, hon måste bort ... det inser jag nog."

"Emellertid skall jag så ställa till, att de begge karlarne, i fall de lefva, blifva så förvarade, att de icke få tillfälle att innan morgondagen tala med någon."

"Gud välsigne er, ädle unge man!"

"Kan jag på något annat sätt vara er till tjenst?"

"Nej! ... den tjenst ni redan gjort mig kan endast Gud belöna, om han har medlidande med ett oskyldigt hjertas qval!"

"Jag bjuder er då godnatt, i fall en sådan nu blir möjlig för er."

"Ni går då, utan att anse er behöfva någon vidare förklaring af mig?"

"Jag behöfver den inte ... denna rena blick och dessa klara tårar måste vara ett oskyldigt hjertas egendom."

"Haf tack för dessa ord! ... O! aldrig kan ni föreställa er, hvilken rik tröst de skänka mig i denna stund!"

"Så ung och redan så olycklig!" sade ynglingen med djupaste rörelse.

"Så god ni är!" yttrade hon; "så ädel! ... den bäste, den ädlaste jag hitintills funnit!"

En arm, den rundaste och hvitaste som någon qvinna ännu egt, sköt dervid fram genom en öppning på den mörka sidenkappan och lade lätt sin hand på ynglingens skuldra.

"Men jag skall gifva denna förklaring som ert ädelmod förbjuder er att fordra", hviskade hon; "jag skall gifva er

den, om också mitt hjerta skulle brista dervid ... Jag begär af er ett möte.“

“Ett möte!“ stammade han med en förvirring, som allt mer tog öfverhand.

“Ja, ett möte ... det sista ...“

“Det sista!“

“Ja, det sista ... ett möte för sorgligt förtroende och evigt farväl!“

“Hvar och när?“

“På samma ställe der vi först råkades ... vid stranden.“

“Ja, vid stranden.“

“I morgon förmiddag klockan tio.“

“Jag skall komma.“

“Tilldess skall ni tänka på mig med det deltagande, som den oförvållade olyckan förtjenar ... ja, ni skall göra så, det vet jag ... jag har sett er så lite och ändå tycker jag att jag känner er så väl!“

Flickan lutade dervid sin panna mot samma hand som hvilade på Alberts axel.

I detta ögonblick glömmande jord och himmel och knappast vetande hvad han gjorde, lindade han sin arm om hennes sylfidiska lif och slöt henne sakta till sitt bröst.

När han då kände mot sitt hårdt bultande hjerta den häftiga rörelsen af en barm, hvilken svällde hög och fri under det lösa lätt eftergifvande sidentyget, kunde han icke motstå begäret att närma sin mun till det riklockiga hufvud, som svallade och brände mot hans eget.

Då hördes ett gällt hånskratt från stugans inre.

“I morgon!“ hviskade flickan, ryckande sig ur Alberts famn, och skyndade in i stugan.

Albert dröjde några minuter qvar på samma ställe, orörlig och med blicken på den tillslutna dörren.

Derefter gick han långsamt utför kullen. Hvad han i denna stund drömde om, vet ingen. Han visste det ej en gång sjelf.

Trettionde kapitlet.

Vid stranden.

Följande dagens sol speglade sig i Edsvikens lugna vatten, som försonligt smekte de grönskande stränderna. Af de blommor, som vågorna dagen förut förhärjat, lyfte hela skaror å nyo sina kalkar mot solens lifgifvande strålar.

Den provisoriska löfhyddan såg torr och förfallen ut. Juni-solen hade sugit saften ur bladen och ingen välvillig rot ersatt dem deras förlust.

Den kunde sålunda icke vara förtjent af någon uppmärksamhet, i synnerhet när man öfverallt omkring sig hade så mycken rikedom på skog och äng, himmel och vatten att beskåda och glädjas åt.

Icke desto mindre var det just denna hydda som företrädesvis betraktades af vår unge bokhållare, under det denne, som i god tid instält sig på mötesplatsen, väntade på flickan från skogstorpet.

Den förvissnade hyddan var i hans ögon en plundrad helgedom. Altaret var nedbrutet, afgudabilden borttröfvad, murarne sammanfallna; men hvarje remna föreföll honom lik en öppnad mun, hvarutur han trodde sig förnimma ett bönens ord, en hjertats suck, ett psalm-ackord af klagande tungor.

Då hördes nära bakom honom en djup suck, för hvilken allt annat försvann, ty vid verklighetens lidande sammanstörtar inbillningens till intet.

Albert vände sig om. Flickan från skogstorpet stod framför honom.

Hon syntes om möjligt ännu blekare än den föregående aftonen. Ögonens eld hade slocknat; det var verket af en enda natt, fattig på sömn och rik på tårar.

Hennes klädning var ett slags rock af svart taft, och på hufvudet bar hon en fin italiensk halmhatt med svarta sammetsband. Från ena skuldran nedföll en blå silkessnodd öfver till andra sidan, vid hvilken hängde en mindre port-

följ, hvars rätsida utgjordes af ett mindre landskapsstycke måladt på hvitt sammet.

Stum helsade Albert på henne, ty att framkomma med ett "god morgon" ansåg han fullkomligt opassande, med afseende på den unga flickans förstörda ansigte.

Vänligt men allvarsamt besvarade hon hans helsning.

"Här någonstädes ligger en nedblåst björk", sade hon; "förstörelserna i naturen äro långt ifrån att vara sköna; men mer och mindre nyttiga äro de likväl . . . låtom oss söka rätt på det stackars trädet och taga plats på dess stam!"

Derefter vek hon af till höger och följde stranden åt.

Albert gick efter henne och satt snart vid hennes sida på den funna stammen i skuggan af några lefvande björkar, hvilka sörjande sträckte sina armar öfver den döde brodern.

"Då jag bad er om detta möte, för att ostördt kunna meddela er ett sorgligt förtroende", började hon, "var det derför, att jag ville inför er frigöra mig från de skuggor, som gårdagens händelse säkert utbredt öfver min person . . . Ert goda omdöme om min karakter är mig dyrbart af många skäl, och jag vill inte att vi skola lemna hvarandra med förlusten af detsamma."

"Aldrig ett ögonblick har jag tviflat på renheten af er karakter!" yttrade Albert. "Visserligen har jag ej ännu mycken erfarenhet af lifvet, men så mycket vet jag, att omständigheter finnas, hvarunder den oskyldigaste vandel i verldens ögon kan synas mörk eller tvetydig . . . jag har lärt det af min egen historia, som icke heller varit alldeles utan sina märkvärdigheter."

"Jag vet det", sade flickan med en blick af innerligt deltagande på den unge mannen.

"Ni vet det!" utropade han förvånad.

"Ja, men tillåt mig först att tala några ord om mig sjelf! . . . många ord behöfvas inte, ty hur litet jag än må tala, blir det ändå mer än tillräckligt för att djupt uppröra oss begge . . . ja, oss begge . . . Ni har ännu inte efterfrågat mitt namn . . . Jag kallar mig Julia Palm, och så kallas jag äfven af andra."

"Julia Palm!" inföll Albert; "jag har många gånger förut hört det namnet."

Detta var också förhållandet. Julia Palm var namnet på en ung konstnärinna, hvars genre-bilder i olja och aqvarell skördat stort bifall på den tidens konst-utställningar.

"Förmodligen har ni sett mitt namn i tidningarna", sade hon; "sedan mina tidigare år har jag idkat målarkonsten ... den har varit min enda tillflykt undan många sorgbundna minnen ... Hur förtvifladt måste ej dens lif vara, som, i saknad af anhöriga och vänner, icke har konstens altare att knäböja vid, för att der finna skydd och tröst mot lidandet på jorden!"

"Ni saknar vänner!" utbrast Albert; "ni har kanske förlorat edra anhörige; men hur kan en flicka sådan som ni sakna vänner! ... ni så talangfull, så skön, så ..."

"Så olycklig, borde ni i stället säga!" inföll hon; "ja, vet ni, jag är olyckligare än mången annan som står ensam här i verlden, ty jag vågar ej en gång söka vänskap och kärlek."

"Ni vågar ej!"

"Af fruktan att de, som älska mig, en gång kunde komma att blygas öfver den vänskap eller kärlek de egnat mig!"

"Omöjligt! vid den lefvande guden, omöjligt!"

"Akta er!" varnade hon, hotande honom med fingret; "akta er att inte ni, ni som redan visat så mycket deltagande och nu tror det bästa om mig, att inte ni sjelf i nästa ögonblick flyr mig, liksom man flyr vilddjuren eller deras afföda!"

Albert stirrade bestört på henne.

"Ni förskräckes redan!" yttrade hon med ett bittert leende; "ja, ja, ni må väl förskräckas!"

"Icke ni förskräcker mig", genmälde Albert; "det är endast uttrycket i edra ord och i edert ansigte som ..."

"Som kommer er att rysa", afbröt hon; "och detta benämner ni med ordet *endast!* ... När man ryser framför en tafla af Salvator Rosa, så är det visst inte för färgernas skull, ty ingenting kan vara oskyldigare än de, utan det är för uttrycket eller anden, som genom färgerna blifvit åskådliggjorda."

Ynglingen syntes förlägen, ty Albert Kron kände lika litet till Salvator Rosa, som Julia Palm visste att Lars Olsson var den bäste statdrängen vid Nora gård.

"Kan ni rita eller förstår ni att bedöma ritningar?" frågade konstnärinnan efter några ögonblicks uppehåll.

Bokhållaren gapade å nyo på den vackra artisten, hvars fråga föreföll honom högst oväntad och besynnerlig.

Hon förnyade emellertid sin fråga.

"Jag är en rå och okunnig menniska", svarade ynglingen med nedslagna ögon; "ingenting har jag lärt i mina da'r... Knappt tio år gammal, togs jag ur skolan, ty min far var mycket fattig och min mor... min mor var redan död", tillade han suckande; "jag hade just börjat gå på målar-akademien i Stockholm... men så blef det slut med alltsammans... Sedan har jag dragit mig fram så godt jag kunnat... Bokhållartjensten, jag har vid Nora, ger mig ingen tid öfrig för angenämare göromål... men nog har det mången gång kostat på mig, att jag inte kunnat sätta på papperet icke det lilla och betydelselösa jag tänkt, utan det stora och sköna jag skådat."

Den blandning af deltagande, oro och ångest, som, under det ynglingen talade dessa ord, uttryckte sig i Julia Palms ansigte, hade förtjenat att återgifvas af Julia Palms pensel.

När Albert tystnat, ryckte hon häftigt upp sammetsportföljen och framtog derur tvänne pappersblad, af hvilka hon först visade det ena.

"Det är, som ni ser, blott ett utkast", sade hon, i det hon höll ritningen framför bokhållarens ögon; "men kan ni se hvad den skall föreställa?"

"Jo", svarade Albert, "det är en hop dansande barn, gossar och flickor."

"Ja... men hvem kan den der äldre bedagade damen vara?"

"Den der större figuren, menar ni?... det är bra svårt att veta... men inte är den mig alldeles obekant."

"Nå, än spelmannen då?... hvad tycker ni om honom?"

Alla dessa frågor gjordes med en häftighet, som nästan förbryllade den examinerade.

"Jo, den der figuren tycker jag mig känna igen", svarade Albert; "men hvar har jag sett honom?... den krokiga näsan... och den spetsiga armen som förer stråken..."

"Än flickan, som står vid det långa svartögda fruntimrets hand?... och gossen der i vadmalskläderna... gossen med silfverkorset på bröstet?"

"Ha!" ropade Albert och slog sig för pannan med knytnäfven.

Han hade uppfångat ett af sina längese'n förgätna barndomsminnen och ville nu i ett enda slag gripa dem alla.

Den underliga artisten framtog nu den andra ritningen och lade den öfver den förra.

"Här ser ni äfven en gosse och en flicka", sade hon, desamma vi sågo på det förra bladet... men hvem är den tredje figuren der som sväfvar öfver de lekande barnen, på en gång död och lefvande?... liflös materia och likväl ande!... ansigte och den öfriga kroppen en dockas... blott en dockas... blott en vaxbild... Men på dess hufvud upptäcker man en krona och ur kronan uppskjuter en hand och i handen synes ett svärd... men handen lefver och svärdet ljungar!... Yngling! det är ödet!... ödet som i en dockas skepnad söker ett skuldbelastadt hufvud och på samma gång förhärjar två menlösa varelsers paradis!... Ni bleknar, ni ryser!... ja, blekna! rys!... dessa äro mina barndomsminnen... men de tillhöra äfven er egen barndom! ... och nu känner ni mig!..."

Dervid for hon upp från björkstammen och hastade ned till stranden, hvarvid hon blef stående med ögonen stirrande åt sjön.

Albert hade äfven sprungit upp, men han stod qvar vid stammen, betäckande med händerna sitt ansigte.

Då hörde han från stranden genom vågornas suckar dessa ord:

"Yngling! jag är dotter till den, som i aska lade din faders egendom!... dotter till den, som mördade din mor!... En gång skall kanske bödeln känna min moders namn, liksom han kände min faders!..........................."

— — —

Trettiondeförsta kapitlet.

Vidare vid stranden.

Minuter hade förgått, men vi återfinna de unga tu, gående vid hvarandras sida utefter samma strand.

Orkanen i begges inre hade lagt sig. Ungdomens och helsans färg började småningom gjuta sig öfver deras bleka anleten, liksom morgonrodnaden, ehuru den ingen del haft i den förflutna nattens storm, likväl gryr försonande öfver den skakade jorden.

Rådde väl dessa två för de olyckor, som härjat inom deras slägter! Är det väl blommans fel, att hon, ryckt från sin fredliga plats i dalen, medföljer stormhvirfveln, som bräcker trädens stammar och jemnar landtmannens hus med marken!

Derför hade de unga tu redan talat många fridens och tröstens lugnande ord till hvarandra.

"Jag visste att den olyckliga hade en dotter", yttrade Albert, "och att jag tvänne gånger i min barndom varit tillsammans med den lilla flickan; men jag hörde sedan att hon aflidit."

"Jag fördes af mor Stina till ett presthus långt ifrån Stockholm", svarade Julia, "der jag utgafs för en dotterdotter till henne, under det namn jag nu bär... Ehuru icke äldre än åtta år, uppfattade jag klart hela vidden af min mors brott, och den beskedliga gumman inpräglade i mitt unga sinne nödvändigheten af att hålla det förflutna doldt och i stället spela den roll, hvaruti hon inöfvat mig... I detta presthus vistades jag till mitt fjortonde år."

"Och sedan?"

"Förde mor Stina mig åter till Stockholm till fru Nissons bekanta pension, der jag uppehöll mig i två års tid, hvarunder jag åtnjöt all den uppfostran och bildning, som bättre och förmögnare flickor vanligtvis erhålla... Medvetandet af mina föräldrars brott och olyckor hade tidigt stadgat hos mig den föresatsen att utmärka mig genom flit och goda gerningar... kanske trodde jag mig på detta sätt kunna

försona det onda mina föräldrar begått . . . Jag blef äregirig . . . jag ville gifva mitt *lånta* namn en glans, himmelsvidt större och rikare, än den mina kamrater kunde bereda sina *egna* . . . Men qvinnans verkningskrets är inskränkt, och hon behöfver ej gå många steg, innan hon stöter på en gräns, ett hinder . . . Endast konstens port står lika mycket öppen för henne som för mannen . . . jag sökte denna port och banan, hvartill den ledde."

"Och det har lyckats er . . . ni har, ehuru ännu så ung, likväl redan vunnit ett ansedt och firadt namn."

"Ack! viljan är ett och snillet ett annat . . . det ena är menniskans egendom, det andra är Guds, och blott åt få utvalde upplåter han den . . . Jag fruktar att jag redan kommit dit jag kan komma . . . på denna punkt skall jag stå ensam med min goda vilja och förgäfves bedja Gud om snillets gåfva . . . Man värderar högt mina taflor och betalar dem dyrt; men jag är inte blind . . . det är den adertonåriga flickan man uppskattar och betalar, men visst inte hennes arbeten . . . Qvinnans fåfänga är stor; men hvad är den ändå emot den stackars artistens!"

"Men hur fick ni under tiden tillgångar till denna uppfostran, som säkert kostat mycket?" frågade den omtänksamme bokhållaren.

"Min mor ärfde mycket penningar efter min morfar och dem hade hon förvarade på åtskilliga ställen, som endast hon och mor Stina kände till . . . dessa penningar har den ärliga gumman tagit i sitt förvar och rikligen dermed uppfylt alla mina behof."

"Men väckte det ingens uppmärksamhet, att gumman, som sjelf måste försörja sig med sitt arbete, hade sådana tillgångar för er räkning?"

"Det hette, att min okände fader ännu lefde och att det var af honom, som gumman årligen bekom medel till min uppfostran."

"Ni är ej mer qvar i fru Nissons pension?"

"Nej, jag är sedan två år inackorderad hos hofrättsrådets Ells familj, hvarest jag njuter fullkomlig frihet för utöfvandet af min konst och der jag skulle varit mycket lycklig, om inte tanken på min olyckliga mor . . ."

"Arma flicka!" afbröt henne Albert; "såg ni aldrig vidare er mor eller hörde henne omtalas?"

"På tio års tid hade jag inte sett henne ... Hon har ännu inte velat bekänna sitt brott, utan har hållits i enslig cell under alla de tio åren ... hon fick inte besökas af någon annan än fångpredikanten ... men ofta gick mor Stina till honom, för att på denna väg kunna bringa mig någon underrättelse om min beklagansvärda moder."

"Frågade hon aldrig efter sin dotter?"

"Hon trodde mig vara död, hon liksom andra ... min goda fostermor utspridde ryktet om min död af omtanka för min framtid."

"Hur tog er mor denna underrättelse?"

"Med samma lugn, hvarmed hon utstått alla andra lidanden i sitt ohyggliga fängelse ... Under hela den långa tid, hon hållits der, skall aldrig ett ord af klagan hafva gått öfver hennes läppar."

"Ja, hon har lidit oerhördt, den arma!"

"Äfven ni beklagar henne! ... ni!" ropade Julia.

"Kort efter det hon häktades och under det ransakningen med henne försiggick, åtföljde jag en gång min far under rådstun, der hon då satt fången ... Min far, som vid blotta ljudet af hennes namn föll i raseri, kände en vällust uti att se hur hon pinades och ofta lade han sjelf handen dervid ... Jag mins då hur jag på mina knän bad honom skona henne ... men aldrig mera följde jag honom dit."

"Ni bad för henne, som mördade er mor!" yttrade Julia med en blick af beundran på ynglingen.

"Hvarför skulle jag inte göra det! ... kunde väl min mor väckas ur grafven af de slag, hvarunder hennes mörderska dignade! ... När blef hämnden en ljuf känsla! ... bad inte vår frälsare sjelf på korset för sina bödlar!"

"Han var en Gud han!" svarade flickan; "men ni! ... ni! ... Albert Kron, ni är mer än menniska! ... ja, ni är en ängel! ..."

Utbristande i tårar, sträckte hon sina sköna armar mot ynglingen, liksom ville hon ila i hans famn.

Hänryckt, mindre af den vackra benämningen hon gifvit honom, än af gestalten som stod framför hans ögon, så öfverjordiskt skön i tårarnes glans, betraktade han länge stum den höga flickan och tänkte blott: hur kunde en sådan mor hafva en sådan dotter!

"Men hvad skall nu blifva af den olyckliga?" frågade slutligen Albert.

"Ja, hvad skall blifva af henne!" upprepade Julia med sänkt hufvud.

"Hvart har hon begifvit sig?"

"Hon är qvar."

"Qvar!"

"Ja ... förgäfves voro mina böner ... hon vill inte lemna denna trakt, så länge jag är här."

"Hur olyckligt att hon skulle råka er!"

"När det i förgårs omtalades i Stockholm, att hon med några andra fångar rymt, betogs jag af en sådan förskräckelse, att jag på ögonblicket reste hit ut, för att finna tröst och råd hos min goda fostermor."

"Men hvad hade ni väl att frukta för i staden? ... hon visste ju inte att ni lefde!"

"Ja, det var i en olycklig stund jag reste hit!"

"Hvad sade hon, när hon fick se er? ... kunde hon väl efter så lång tid känna igen er?"

"Det var ett förfärligt ögonblick! ... jag hade insomnat, men väcktes hastigt af ett buller i stugan ... jag sprang upp och mötte ett främmande ansigte, vildt, vanställdt! ... "Det är hon! det är Julia!" utbrast den främmande och slungade dervid en ursinnig blick på min darrande fostermor ... "Dölj mig! man förföljer mig!" ropade hon derefter och kastade sig i min säng, hvars omhängen hon tillslöt efter sig ... I detsamma kom ni in i stugan."

"Hur hade hon fått veta, att mor Stina bodde vid Nora?"

"Jag vet det ej."

"Hvad ville hon henne? ... ha! det var sannt ... hon ville af gumman återfordra de pengar, hon gömt, innan hon häktades ... jag kommer ihåg att jag hörde något sådant."

"Förmodligen ville hon det ... men nu! ... Hvilken ryslig natt har jag ej upplefvat! ... hon har smekt och förebrått mig! ... kysst och förbannat mig! ..."

"Intet ögonblick att förlora! ... ni måste återvända till Stockholm, utan att hon vet hvart ni begifvit er ... ni får inte råka henne mera!"

"Store Gud!"

"Hon har förstört sitt lif ... men hon har ingen rättighet att förstöra ert ... och er skyldighet är att inte låta henne göra det."

"Men hur vill jag . . ."

"Lemna allt åt mig . . . när ni väl är borta, skall jag nog på något sätt skaffa henne undan . . . i dag kan hon stanna qvar, men i morgon inte . . . Lyckligtvis hade jag så illa blesserat de begge karlarne, att någon undersökning här på stället icke kunde hållas med dem . . . de äro nu i kronobetjeningens händer . . . men snart skola de yppa, att hon varit i deras sällskap på denna trakt."

"Men hon skall aldrig låta förmå sig . . ."

"Hon måste det . . . jag skall tala med henne, jag."

"Ni tala med henne?"

"Ja, hvarför inte?"

"Hon känner er! . . . hon vet hvem ni är!" ropade flickan med tecken till den djupaste oro.

"Så mycket bättre!"

"Så mycket bättre, säger ni! . . . Hon skall mörda er!" yttrade hon, slående häftigt sina armar om ynglingen, liksom ville hon derigenom skydda honom.

"Nej . . . nej!" stammade Albert under ljuf förvirring.

"Jo, hon skall göra det! . . . fängelsets murar ha inte förqväft hämndens brand!"

"Jag fruktar henne inte . . . och nu när jag är varnad . . . var derför lugn, om ni är orolig för min skull!"

"Om jag är orolig för er! . . . Ack! från detta ögonblick tillhör ju hvarje blodsdroppa i mitt hjerta er . . . ja er, er, så länge jag andas!"

"I himlens namn, spara ert sköna hjerta! . . . Gud skapade ej detta hjerta för en sådan som jag."

"Ja, ni har rätt", svarade flickan och drog sig sorgsen tillbaka; "ögonblickets hänförelse och tacksamhetens obetvingliga kraft öfverväldigade mig! . . . förlåt!"

"Ja, jag visste det", sade Albert med någon bitterhet; "i morgon skall Julia Palm ångra den ömhet hon i dag slösade på den fattige bokhållaren!"

"Albert!" ropade Julia och störtade ned framför hans fötter, omfattande hans knän och fuktande dem med sina tårar, "är jag inte sedelförfalskarens och mörderskans dotter!"

"Är inte rosen ljuf, oskyldig och skön, fast hon blommat på törnig qvist!" svarade ynglingen; "men rosens plats är ej vid mina fötter . . . Om någon såge er nu, skulle ni förlora för mycket i verldens ögon."

“Ack! hvad jag skulle älska dig!“ svärmade den sköna bedjerskan; “hur mycket skulle ej min kärlek kunna försona!“

Hennes kinder flammade och hennes ögon brunno. Alla de höga och uppoffrande känslor, hvaraf en qvinnas själ är mäktig, firade i denna stund en högtidsfest i den tacksamma flickans adertonåriga bröst.

Det är i sådana ögonblick af på en gång ljuf och vild yrsel som qvinnan i ett enda andetag kan gifva från sig allt — stolthet och dygd, oskuld och sinnesfrid.

Ve den usling, som då med ormens gadd berör ett hjerta, värdigt solens renaste stråle!

“Ni har ingenting brutit och har derför ingenting att försona!“ svarade Albert och lyfte den knäfallna från jorden.

Trettiondeandra kapitlet.

En skilsmessa.

Det led mot solens nedgång. Landtfolket hade redan återvändt från dagens arbete till sina lugna tjäll, och de smärre gårds- eller byvägarne slingrade sig något ödsliga genom den tysta skogen.

Endast på den s. k. Vesterviks-vägen syntes tvänne högväxta och välklädda fruntimmer, stående i ena skogsbrynet framför den hvita stammen till en rik slokbjörk.

Det ena af dem var en bildskön flicka, sysselsatt att med en fin pennknif inskära något i björkens stam.

Det andra, hvars svarta gnistrande blickar med en viss grad af rofgirighet följde den unga artistens arbete, hade magra, gulbleka och starkt utpräglade anletsdrag, korpsvart hår samt på hvardera af de skarpt utstående kindknotorna en hektiskt röd fläck, hvilken förstorades eller förminskades allt efter de olika sinnesrörelser, som växlade på detta ansigte, hvilket, oaktadt sin nuvarande skinntorrhet och gulblekhet, likväl bar spår efter skönhet.

"Djupare! djupare!" uppmanade den äldre qvinnan; "finns det då ingen kraft i den adertonåriga handen!"

"Det är färdigt", svarade den yngre med ett uttryck af sorgsen eftergifvenhet.

Bilden af en galge med dess offer syntes i barken.

"Färdigt ja . . . men otydligt, knappast märkbart! . . . har vuxit bort, innan nästa sommar löfvar trädet."

"Lyckligt om så skedde! . . . fåglarne skulle sky detta vackra träd, om de förmådde uppfatta denna teckning."

"Fåglarne? . . . nej, inte korparne, gladorna och gamarne . . . de likna menniskorna i så mycket . . . ha samma uppfattningsförmåga och samma smak som de."

"För att efterkomma din önskan har jag vanhelgat detta och de andra ställena med dessa rysliga bilder, utan att efterfråga din mening dermed, olyckliga moder!"

"Och den hängdes dotter frågar den hängdes brud, hvad dessa bilder skola betyda!" utropade den äldre med en stämma så skarp, att de i björkens krona redan inslumrade fåglarne vaknade dervid och framqvittrade några sorgliga ljud, innan de insomnade å nyo.

Den yngre teg, men riktade på den äldre en blick, som uttryckte ett lidande, för hvilket pennan icke har ord eller penseln färger.

"Det är din faders sista stunder du tecknat", fortfor den äldre; "vet du hvem han hade att tacka för dessa stunder? . . . jo, det var en man, hvars son jag likväl räddat från döden!"

"Och derför mördade du sonens oskyldiga moder?" svarade flickan, rysande.

"Nu skall du inrista en annan bild", återtog den förra; "du skall teckna en qvinna i tioåriga bojor . . . Vet du, hvem hon hade att tacka för dessa tioåriga bojor? . . . jo, det var samme son, hvars lif jag frälste!"

"Nej, det var ditt eget barn!" inföll häftigt den sednare; "det var din egen dotter, som smidde dessa bojor! . . . eller, sannare uttryckt, det var den rättvisa försynen, som under en leksak dolde straffets vigg."

"Ha, Julia!" ropade den äldre under vild glädje; "sonen till din faders mördare älskar dig!"

Julia studsade bleknande tillbaka.

"Ja, han älskar dig!" fortfor den vilda; "det finns ingen af qvinna född som ej måste älska dig! . . . du är skön . . .

skönare än din mor någonsin varit, ty du har *hans* lockar och *hans* snöhvita hy!... Furstar skulle som maskar kräla vid dina fötter och slagta sitt eget folk, blott på en vink af dig!... Ah! från liljan har du stulit dina händer, från poppeln din växt, från vinden din gång och dina ögon från ... från helvetet, ty i deras närhet brinner allt, förtäres allt ... ha, Julia!"

Dervid slog hon sina armar om den bäfvande flickans lif och tryckte henne hårdt mot sitt bröst.

"För ett famntag som detta", ropade hon derunder, "skulle männer förskrifva sig med kropp och själ till afgrunden!... Denne son skall kyssa stoftet efter dina fötter och med sina tårar väta den jord, hvaröfver du gått!... Bäfva inte, Julia! han skall älska dig, han får älska dig!... barn! barn! han har din moders samtycke!"

Derefter släppte hon flickan, men öfverfor hela hennes gestalt med frossande blickar.

Julia stod stum och med lutande hufvud framför sin moder.

"Men du", återtog denna, "du får inte älska honom, du!... du kan inte älska honom, ty rysliga bilder sväfva mellan honom och dig!... Bilden, du ristat in i barken, skall växa ut och frodas!... bilden, jag ristat in i ditt bröst, skall växa ut och frodas!... Julia! Julia! faderns och moderns hämnd ligger uti dotterns händer!... Ja, han skall rasa och tugga fradga och gråta blod, ty det finns ej större helvete, än att förlora den man älskar!... Slutligen skall han hänga sig sjelf af förtviflan ... på en gång bödel och delinqvent ... hvilket roligt spektakel! ... ha ha ha!... skratta Julia! är det inte roligt!..."

I detsamma hördes ett lätt åkdon rulla öfver vägen och snart syntes en gammalmodig schäs-kärra, hvaruti tvänne personer sutto.

Den ena var mor Stina från Skogstorpet och den andre bokhållaren Kron från Nora.

Den sednare hoppade raskt ur schäs-kärran och lemnade tömmarne åt gumman, som satt qvar, hvarefter han skyndade fram till de begge fruntimren.

En stråle af fröjd ilade öfver den sköna flickans ansigte och likaledes öfver den äldre qvinnans; men det var lika stor skilnad mellan begge dessa fröjder som mellan ärkeängelns och satans.

"Nu är tid att resa!" förkunnade ynglingen.

"Resa! hvem skall resa!" ropade Julias moder.

"Begge", svarade Albert; "men först detta unga fruntimmer."

"Min dotter resa! . . . resa ifrån mig!"

"Ja visst . . . från er."

"Hvart?"

"Det blir en hemlighet för er."

"Julia! . . . du vill då lemna mig?"

"Ja", svarade Julia med en skygg blick på modern.

"Ha! det är då en komplott!" skrek denna och rusade till sin dotter.

"Kalla det för hvad ni vill", yttrade Albert; "men råga inte måttet på det onda ni gjort genom att söka hindra er dotter från denna nödvändiga skilsmessa."

"Ingen på jorden skall slita mitt barn från mig!" ropade förbryterskan, i det hon med ena handen fattade uti dottern och sträckte den andra hotande mot bokhållaren.

"Ni har sjelf brutit alla band, som fästat er vid er dotter", svarade denne; "er väg har varit brottets och blir snart fängelsets igen, i fall kronobetjeningen får er fast . . . er och er dotters bana blir således aldrig gemensam . . . Var förnuftig!"

"Tillbaka, pojke!" röt sigenerskan, "eller dödar jag först min dotter och sedan er!"

I sigenerskans andra hand blänkte en blottad knif.

Denna manöver var ett ögonblicks verk; men lika ögonblickligt hade Albert rusat emot mörderskan och slitit knifven ur hennes hand, utan att likväl dessförinnan kunnat hindra henne från att med knifsudden träffa hans venstra arm.

Med ett rop af ångest och förtviflan ryckte sig dottern lös från den rysliga modern.

"Mamsell Julia!" ropade ynglingen, kastande knifven öfver en gärdsgård; "raskt upp i kärran! och res . . . res! . . . jag skall hålla qvar den vansinniga, tilldess ni aflägsnat er . . . skynda, skynda!"

Under det han yttrade dessa ord, grep han tag i sigenerskans begge armar, tryckande dem hårdt till hennes båda sidor, och hindrade henne på detta sätt att röra sig ur stället, oaktadt hennes vilda motstånd och ursinniga ansträngningar.

"Men om ni är sårad!" klagade Julia, vridande händerna; "om ni..."

"Lappri! behöfs ingen annan kirurg än skräddaren", svarade Albert muntert; "det var blott min rockärm hon träffade... res i Guds namn!"

"Moder!" sade flickan, vändande sig till sigenerskan, hvilken fruktlöst rasade och skar tänderna; "om jag både till Gud, att han måtte värma ditt hjerta och upplysa ditt förstånd, så skulle du håna mig, ty du tror ej på honom! ...men för din egen skull och för att undfly fängelset och en blodig död, som förr eller senare kanske blir din lott, så följ denne unge mans råd, ty han, hvars mor du mördat, vill rädda dig... Fly till någon trakt, der ingen känner dig... allt hvad jag *kan* och *bör* göra, vill jag göra för dig, och ingen nöd skall du lida, så länge jag lefver... Har du inte för din hämnd funnit offer nog!... och hvad är det väl du hämnats?...jo, dens död, som genom att bryta mot samhällets lagar, gjort sig hemfallen till *deras* hämnd... han var lagens offer och ingen annans... Moder! moder! haf barmhertighet med ditt arma barn!... du vill förfölja mig... har jag då inte nog af ditt minne, som ständigt förföljer mig, störande mitt arbete om dagen och min hvila om natten!... du ville aldrig min lycka... hvarför skulle du nu vilja min olycka!... Jag lider djupare än du... du lider af hat och jag af sorg... sorg öfver en förvillad moder!... Eviga försyn! så straffar du barnen för föräldrarnes skull!"

Utbristande derefter i tårar, aflägsnade hon sig med böjdt hufvud och svigtande knän, och nalkades åkdonet, hvaruti hon uppsteg och satte sig bredvid den oroligt väntande gumman.

"Albert Kron!" bad Julia, under det mor Stina vände hästen och svängde om kärran; "behandla henne skonsamt och mildt!... glöm inte att denna olyckliga har en ännu olyckligare dotter!"

"Var lugn, mamsell Julia!" svarade Albert; "jag har ju redan glömt, att hon mördat min mor!"

Hästen sattes i rörelse och åkdonet försvann i ett moln af dam.

Trettiondetredje kapitlet.

Landsortssprätten.

Hofrättsrådet Ell med sin familj bebodde i Stockholm en större våning vid en af de bredare och ljusare gatorna å Norrmalm. I hans hus hade den för sin talang och skönhet beprisade Julia Palm vistats i tvänne års tid, mera ansedd såsom en älskad medlem af den allmänt högaktade familjen, än såsom ett fruntimmer, hvilket, till följd af sin ungdom och värnlösa ställning i lifvet, nödgas söka skydd hos främmande personer.

Det var dagen efter uppträdena vid Nora.

Det rådde mycket stök och mycken ledsnad i hofrättsrådets våning, särdeles i den afdelningen deraf som var upplåten åt den unga konstnärinnan, och hvilken afdelning bestod af tvänne stora rum, det yttre hennes atelier och det inre hennes sängkammare, begge möblerade och tapetserade på ett den utmärkta innevånarinnan värdigt sätt.

En konstnärs atelier har mycket nytt och ovanligt att bjuda den oinvigde på; men är konstnären dertill ett ungt fruntimmer, så upptäcker man dessutom åtskilligt af ännu ovanligare beskaffenhet. Man varsnar en ordning och en prydlighet, drifna nästan till pedanteri, och man vet icke, hvilket man mest skall beundra, antingen det under arbete varande konstverket, eller de verktyg, om vi så få uttrycka oss, hvaraf konstnären begagnar sig för bildandet af sitt verk, dessa penslar, hvilkas skaft prunka af det mest lysande och smakfulla stramalj-arbete o. s. v.

Men denna dag var, såsom nyss antyddes, allt huller om buller både i verkstaden och sängkammaren. I den förra syntes en betjent och två pigor, flitigt sysslande kring koffertar och nattsäckar, hvaruti en mängd saker inpackades; i den sednare befunno sig jemte Julia tvänne andra unga flickor, hofrättsrådets döttrar, rätt intagande varelser, ehuru i förhållande till den förra som stjernorna till solen. De tre unga damerna drogo ut och sköto in den ena byrålådan efter den andra, uttagande och hopläggande fragmenter af en toalett eller garderob, värdig en prinsessa.

"Herre Gud!" ropade Thérèse, den äldre af mamsellerna Ell, "hvad vi få ledsamt, medan du är borta! . . . men hvar post måste du skrifva oss till, hör du det, söta Julia!"

"Men så roligt Julia får!" yttrade den yngre, hvars namn var Laura; "du kan inte föreställa dig hvad det är vackert på Gunilholm och hvad grefvens äro artiga mot alla!"

"Ingen blir så välkommen som du", menade Thérèse; "du har ju många gånger varit bjuden dit, fast du inte velat resa! . . . Så öfverraskade de nu skola bli!"

"Men hur föll du på den tanken att resa i morgon, då du på hela året inte nämnt ett ord derom?"

"Färden till Nora gaf Julia smak för resor."

"Goda flickor!" svarade Julia; "I minnens ju att jag i förra veckan fick bref från grefvinnan på Gunilholm?"

"Ja, och att du blef inbjuden för hundraförsta gången . . . men du skref att du inte hade tid att komma denna sommar?"

"Men nu har jag ändrat mig och jag reser."

"Nå, hur länge tänker du bli borta?"

"Så länge jag har roligt."

"Då kommer du aldrig tillbaka . . . man skall ställa till baler, soaréer, utfarter både till lands och sjös, alltsammans enkom för din skull . . . Tro mig, ha de väl en gång fått dig dit, så släppa de dig aldrig derifrån . . . stygga Julia, som skulle fara ifrån oss!"

"Inga höstplagg få läggas in . . . det skall jag bli man för!"

"Du kan inte tro hvad Gustaf blef ledsen, när han i middags fick höra att du skulle fara!"

Gustaf var namnet på hofrättsrådets äldste son, löjtnant vid andra lifgardet.

"Vet du, han förlorade alldeles kuraget", tillade den andra systern.

"En militär förlora kuraget!" anmärkte Julia skrattande.

"Ja, det är flere än han som komma att förlora det", yttrade Thérèse; "jag beklagar redan på förhand de stackars landtjunkarne på Gunilholm och trakten deromkring . . . först skola de bli förtjusta i dig och sedan riktigt galna, liksom alla andra blifvit . . . Ack! hvad Julia är lycklig som är så omtyckt af alla!"

Allt detta beröm bevisar hur innerligt Julia var omfattad af sina väninnor.

Det är just icke vanligt att flickor sinsemellan så der mycket rosa hvarandra, emedan afunden, menniskans arffiende, lika litet öfvergifver det qvinliga könet som det manliga. Helt annat är det, om någon karl deltager i deras samtal. Då falla, liksom majregn, inga andra ord mellan de sköna, än "söta du" och "söta du". Antingen vilja de derigenom inprägla i åhörarens hjerna, att flickor omöjligen kunna vara annat än "söta", eller tro de sig på det sättet kunna öfvertyga honom om den änglagodhet och änglaoveld som låga inom deras bröst, eller också, hvilket är lika troligt, åsyfta de begge delarna, liksom behöfde de verkligen dessa små konstgrepp för att knipa oss, de sötungarna. Ack nej! vi taga dem nog ändå, dessa finter förutan, och borde skatta oss lycklige, om vi i brudgåfva kunna bjuda de ljufva varelserna lika obetydliga fel, som dem, de gifva oss i hemgift.

"Men jag tycker att du är litet elak emot Gustaf", anmärkte Thérèse, "och i dag har du varit riktigt stygg emot honom . . . det talade han om för mig."

"Men du kan väl inte neka för, söta Julia", tillade Laura, "att Gustaf ser mycket bättre ut och är mycket hyggligare än de andra officerarne?"

"Vore jag inte Gustafs syster, så skulle jag aldrig kunna bli kär i någon annan än i honom", förklarade den andra systern.

"Är det tillåtet att stiga in?" hördes utanför dörren en manliga stämma.

"Det är Gustaf!" ropade begge systrarne.

"Var nu beskedlig mot honom!" bad Thérèse och kysste Julias ena kind.

"Ack ja, var det, söta du!" bad Laura, kyssande den andra.

"Var god och stig in, herr Gustaf", svarade Julia, i sin mest klingande tonart, under det hon besvarade sina väninnors kyssar.

Dörren öppnades och en ung, ståtlig officer inträdde. Syster Laura hade icke öfverdrifvit med hans utseende. Herrar officerare vid gardet äro i allmänhet vackra karlar, och då kan man väl föreställa sig, hvilken Adonis löjtnant Ell måste hafva varit.

"Jag skulle visst icke vågat falla besvärlig för egen räkning", sade löjtnanten; "men det står en ung herre i

tamburen som anhåller om företräde hos mamsell Julia... en veritabel landsortssprätt!" tillade han skrattande.

"Ah! det är han! det är han!" ropade Julia och skyndade ut ur sängkammaren, ilande genom det yttre rummet med verklig fara för betjenten och pigorna, som dervid voro nära att stötas omkull af den brådskande damen.

Löjtnanten och hans systrar sågo förvånade på hvarandra; men deras förvåning blef ännu större, när Julia, efter några minuters bortovaro, återkom, ledande vid handen en ung och för dem alldeles obekant herre.

"Jag får presentera", yttrade Julia med glädjestrålande ansigte, "herr bokhållaren Albert Kron från Nora, mamsellerna Thérèse och Laura Ell samt herr löjtnant Gustaf Ell, alla mina mycket goda vänner!"

Bokhållaren bockade sig i flere omgångar. Mamsellerna Ell nego, med möda hållande sig från skratt. Löjtnanten gjorde en lätt bugning, rynkande pannan på ett visst förnämt sätt, något uppblandadt med ironiskt löje.

Gardes-officerare se i allmänhet mycket förnäma ut och hafva godt om ironiska leenden, ehuru himmelen vete hvad de egentligen hafva att vara förnäma öfver, eller hvarför de skola vara så der ironiska mot andra, då de hafva hvarandra så nära!

Förvåningen gaf emellertid småningom vika för den skrattlystnad, som åsynen af landsortssprätten ovilkorligen väckte.

Det torde derför vara i sin ordning att upplysa läsaren om orsaken till den hastigt uppkomna munterhetskänslan hos vår löjtnant och hans begge systrar.

Vår hjelte, hvilken begifvit sig till Stockholm enkom för att uppvakta ett ungt och skönt fruntimmer med frejdadt namn, hade naturligtvis tagit på sig det bästa han hade. Han var klädd i frack och byxor, visserligen svarta, om också mera gränsande till vadmal än till kläde; men, ehuru berörde plagg voro både hela och fläckfria, så buro de från ofvan till nedan spåren efter den enfaldige sockenskräddarens mått och sax.

Byxorna voro så rysligt vida, att säkert ett halft dussin vanliga officers-ben kunnat rymmas uti dem, och frackskörten så breda, att de hvar för sig kunde begagnas till segel på en vanlig fisksump. Halsduken var hvit och knuten i en stor ros, den hvita västen gick ett godt stycke ned öfver

magen, och hatten, den olycksaliga hatten, gammal, men styf efter nyligen verkstäld uppstockning, hade vid kulle och smala skyggen. Det var med ett ord en kostym i det närmaste efter nu rådande mode-journal; men olyckan ville, att på den tiden begagnades trånga åtsittande pantalonger, smala frackskört, korta västar och sockertoppshattar med breda skyggen.

Alberts garderob följde således icke med sin tid, och ingen höll honom räkning för att han låg ett tjugutal framom den.

Till råga på olyckan hade han stöflar, mera befryndade med den fördunklande skältranen än med den glansgifvande blanksmörjan, och handskar hade han inga, hvarigenom de brunsvarta och genom arbete något grofva händerna blefvo en förargelse i ögat på dem, som hade händer endast för att blanda kort och skära kyckling.

Hans ansigte var visserligen fritt och högburet som en utvecklad fana; men fanan var tyvärr trefärgad. Pannan alabaster-hvit, kring hvilken det kastanje-bruna håret, kanske för mycket pomaderadt, behagligt slöt sig, mellersta delen af ansigtet rödbrun och den nedra mera svart än brun, alltsammans solens verk, denna sol som gifver regnbågen så vackra färger, men så styfmoderligt behandlar menniskans anlete.

Men framför allt var det hatten, som utgjorde föremål för det förnäma sällskapets halfqväfda fnissningar. Det går för sig att i den bästa sällskapskrets inkomma med ett gammalt förstockadt hjerta; men en gammal uppstockad hatt, det är mer än den fördragsammaste mage kan smälta.

Julia Palm såg ej sina vänners roliga grimaser, ty hennes ögon hvilade så innerligt på den trefärgade fanan, liksom hade hon svurit den trohet i döden.

“Kanske vår närvaro besvärar mamsell Julia?“ frågade löjtnanten, något förargad öfver den uppmärksamhet Julia tycktes egna den nykomne landsortssprätten.

“Ack, mina goda vänner!“ vände sig Julia till löjtnanten och de två flickorna; “om jag skall tala uppriktigt, så hade jag något högst angeläget att tala med denne herre om . . . Om ni derför . . .“

“Förmodligen ett original“, hviskade löjtnanten småleende till Julia, “en modell som vår stora målarinna förskrifvit från någon landsort för att . . .“

Julia spratt häftigt till och kastade hastigt blicken först på bokhållaren och sedan på de småflinande väninnorna, tilldess den slutligen stannade på löjtnant Gustaf, men denna gång var den blixtrande och uddhvass som en dolkklinga.

“Ja“, svarade hon hviskande, men icke leende, “det är ett original, en modell, men icke blott för konstnären, utan äfven för menniskan... Om jag i denna stund skulle ha hjerta att hånle åt *någon*, så vore det visst inte åt *honom!*“

Bleknande tog löjtnanten sin hatt och aflägsnade sig. Systrarna följde honom, oroliga öfver färgskiftningen i broderns ansigte.

Albert och Julia voro allena.

“Jag tror att de skrattade åt mig“, anmärkte bokhållaren, följande med blicken de bortgående.

“Ack! hvad behöfver ni bry er om det!“ yttrade Julia, i det hon stängde dörren.

“Nej, det gör jag visst inte“, svarade Albert lugnt; “det är bättre att kunna skratta åt menniskor, än att nödgas gråta öfver dem!“

“Sitt, min vän!“ uppmanade Julia, anvisande honom plats bredvid sig på soffan. “Med hvilken otålighet har jag inte väntat er!... Ni sade då att hon har rest?“

“Ja, i natt.“

“Och hon var lugn, eftergifvande och förståndig?“

“Ja, märkvärdigt nog... Knappt var ni borta, förrän hon med tårar i ögonen bad mig om förlåtelse för den blessyr hon tillfogat mig, och...“

“Ni blef då verkligen sårad!“ ropade Julia ångestfull, i det hon häftigt ryckte till sig hans hand; “hvarför sade ni det inte strax!“

“Hvad skulle det ha tjenat till!“ svarade Albert; “vi arbetare äro aldrig så ömtåliga af oss.“

Den undersköna flickan förde hans hand till sitt hjerta och tryckte den hårdt deremot. Albert drog icke sin hand tillbaka, fast han kände att det brände i fingrarne. Det var som hade han suttit på jorden, omfattande med handen solens brinnande klot.

“Men det var inte om det lapprit jag ville tala“, återtog Albert; “som sagdt är, hon reste... jag hade skaffat henne karlkläder och sjelf hade hon maskerat sig så, att jag tviflar på det någon kan igenkänna henne... Tillräckligt

med pengar hade hon med sig ... mor Stina plockade fram den ena bundten efter den andra ... idel gamla riksgäldssedlar, utgörande en summa, för hvilken man kunde köpa sig ett helt frälsehemman ... det mesta fick den resande, men det öfriga skulle jag lemna till er ... både hon och mor Stina bådo mig derom.“

“Nej, nej! jag vill inte taga mot dem! ... göm dem för hennes räkning!“

“Som ni befaller ... men ogerna behåller jag dem, ty komme man under fund med att en gårdsbokhållare hade så mycket pengar på kistbottnen, så trodde man bestämdt att han stulit dem.“

“Hvart reste hon?“

“Mitt råd var att hon skulle begifva sig utomlands, till Köpenhamn eller någon annan utrikes ort, hvarifrån det vore lätt att få någon underrättelse om henne ... Hon bestämde sig för Hamburg, och det kan vara så godt det.“

“Men hur fick hon pass? ... kunde hon väl resa utan sådant?“

“Hon fick ett pass med sig“, svarade bokhållaren rodnande.

“Men hur var det möjligt?“

“I fjol reste jag både till Danmark och Tyskland för grefve Virséns räkning ... det var för att utse och uppköpa vissa boskaps-racer för grefvens egendomar ... jag hade qvar mitt pass och detta gaf jag henne ... hvad skulle jag väl göra!“

“O, min Gud! hon begagnar då ert namn! det var ett oförsigtigt steg.“

“Det var ett skälmstycke!“ yttrade Albert med rynkad panna; “men nöden hade ingen lag ... har man sagt a, får man ock säga b ... det stod inte till på annat sätt.“

“Men om man upptäcker det?“

“Så har jag naturligtvis tappat passet ... en lögn, det medgifves ... men så blir det också den första, i fall jag skall skryta med mig sjelf.“

“Albert! ni är en ovanlig menniska!“ sade hon och såg honom så ljuft i ögat.

Ack! hvad har man ej gjort och hvad kan man ej göra för en sådan blick!

“Det värsta var“, fortfor Kron, “när jag vägrade att säga henne det namn, hvarunder ni nu visar er i verlden

...men vi hade ju öfverenskommit att hon i evighet skulle bli okunnig derom.“

“Ja, ja!...hur låg hon inte öfver mig att jag skulle yppa detta namn för henne!“

“Försigtigheten fordrar att hon aldrig får känna det, ty man kan ej så noga veta hvad som sker...jag var derför envis och mor Stina lika envis som jag.“

“Rysligt att nödgas dölja sig för sin egen mor!“ suckade dottern.

“Måtte ni alltid kunna dölja er för henne!“ önskade Albert. “Ni reser då i morgon?“ frågade han med en blick på de kringströdda effekterna.

“Ja, äfven deruti har jag följt ert råd... men nu då hon rest och något från henne ej mer är att befara, är det kanske onödigt.“

“Skadar i alla fall inte... ty om hon under vägen skulle falla på andra tankar, så reser hon kanske i stället till Stockholm, för att leta rätt på er.“

“Ja, ni har rätt, och jag skall resa.“

“Jag får då inte se er på länge“, sade Albert med beklämdt bröst; “kanske jag aldrig mer får se er!“

“Ni skall skrifva till mig, ofta skrifva till mig“, yttrade flickan.

“Kanske jag ibland får några ord till svar?“

“Ja, ja! ofta, ofta!“

“Hvad jag då skulle vara lycklig!“ ropade Albert och vågade för första gången trycka den hand, som ännu dröjde i hans.

“Ädle vän! hur mycket har ni inte gjort för mig!“ sade Julia med en tår i ögat.

“Något är det... det vore ett dumt koketteri att neka för det“, svarade Albert.

“Men hvad kan jag göra för er! och hvilken belöning kan jag gifva!“

“Hm!“ mumlade ynglingen; “skall man då aldrig kunna göra något, utan att fordra belöning derför!... och för öfrigt nog skulle hvilken som helst i mitt ställe hafva gjort detsamma ... ni är ju så god ... så vacker ... era tårar skulle kunna försmälta berg!“

“Men om jag varit ful, ni skulle hafva gjort det ändå!“ sade flickan och närmade sitt ansigte intill hans.

"Ja, det skulle jag!" utbrast ynglingen med liflighet; "ja, jag hade gjort detsamma ... det känner jag djupt ... detta medvetande gör mig glad och det belönar mig."

"Albert!" utbrast Julia, inspirerad och omfattande hans ansigte med sina begge händer; "Julia kan ej belöna ... men hon vill kyssa dig!"

Den fattige bokhållaren spratt till. Han hvarken hörde eller såg. Det var som hade han i en hast blifvit döfvad, förlamad.

"Ja, gosse!" fortfor den exalterade flickan; "jag vill kyssa dig ... mycket och länge ..."

Och hon kysste honom mycket och länge.

Men oftast är ödet afundsamt på menniskans lycka. Dörren hade öppnats, och deruti visade sig de tre syskonen, flickorna nästan förstenade och löjtnanten raglande som en drucken mot dörrposten.

Öfverraskad och förskräckt, ville Albert resa sig upp från soffan; men Julia, visserligen öfverraskad, men icke förskräckt, slog ena armen om hans hals och höll honom qvar, ty den kraftfulle släpper ej så lätt sin lycka.

"Jag gör ingenting i hemlighet, som jag ej kan göra inför verldens ögon!" ropade Julia till sina bestörta vänner; "Thérèse! Laura! måtte himlen en dag gifva eder en så ädel mun att kyssa som dennes!"

Och dervid förde hon å nyo sina lågande läppar intill den förvirrade ynglingens.

Hur visligt ordnadt af försynen, att man, ehuru af kött och blod, likväl icke förbrinner och varder till aska i famnen af sådana lågor! — — — —

När Albert Kron, efter en timmes förlopp, lemnade Julia Palms boning, berusad, yrande, stod löjtnant Gustaf Ell i porten och såg efter den bortgående.

"Den förbannade löjliga landsortssprätten!" mumlade han; "och ändå hade jag velat gifva allt i verlden, blott för att ett enda ögonblick hafva fått vara i hans kläder! ..."

Trettiondefjerde kapitlet.

Guldglasögonen.

En förmiddag fyra dagar derefter stod mjölkbudet från Nora, mor Stina, på Hötorget.

Denna gumma, som i vår berättelse spelar en af birollerna, tillhör jemväl deras antal, hvilkas namn förekomma under brottmålsransakningen med sigenaren Bruno Stark och sigenerskan Anna Jolanta Bränner, ehuru dervid upplystes, att bemälde gumma, sin matmoders förtrogna i mycket, likväl icke haft någon del i de af sigenerskan begångna brott. Den vård, hon efter sin matmoders häktande egnade dennas oskyldiga dotter, samt den samvetsgrannhet, hvarmed hon förvarade och till Julias uppfostran använde den betydliga penningsumma, förbryterskan lemnat efter sig, gifva oss ett nytt bevis på den ärlighet, man icke sällan finner hos det slags folk, hvilket man så gerna ser öfver axeln, då man deremot aldrig nog tror sig kunna kräla i stoftet för dem, som besitta makt och rikedom, om man också vet att det ena så väl som det andra är usurperadt på bekostnad af andras svett och möda, andras rätt och bästa.

Mor Stina stod på Hötorget vid sin mjölkkärra och hon hade stått vid den i tio års tid; men om hennes bröst hyst samma elastiska samvete, som ofta förekommer i den s. k. “stora verlden“, hade hon kunnat gunga i egen vagn, i stället för att skakas på en annans mjölkkärra, och en våning af många granna rum hade då varit hennes säkra lott, i stället för den osäkra besittningen af stugan på Skogstorpet.

Den hederliga gumman, visserligen aktad på landet för sin spådomskonst, hvilken hon idkade kanske mindre af öfvertygelse om dess förträfflighet, än i afsigt att derigenom kunna bereda sitt lif några beqvämligheter, såsom ett snyggt och trefligt hem i den enstaka stugan samt en sidenklädning att gå i kyrkan med, var deremot i staden en högst oansenlig personlighet och, i likhet med andra mjölkbud, endast ett föremål för anmärkningar och tadel, när mjölken befanns

underhaltig, hvilket troligtvis var mindre hennes fel än dens, som arrenderade ladugården.

Så mycket mera väckte det uppmärksamhet både hos kamraterna och hos henne sjelf, att, under loppet af de sednare dagarne, en ung och i högsta måtto elegant herre hvarje morgon infann sig på berörda torg, hvilken herre, stående på något afstånd från mor Stinas kärra, merendels hade sina ögon fästade på gumman från Nora. Aflägsnade hon sig från torget, antingen för att resa hem efter väl försiggången afsättning, eller för att göra något uppköp i de närbelägna salubodarne, följde den elegante kavaljeren alltid hennes steg, påskyndande sina egna i samma mån mjölkhästen behagade lunka något fortare än vanligt.

Denne herre hade svart hår, upplagdt i de vackraste lockar, jemte svarta glänsande polissonger och mustascher samt en växt och hållning för öfrigt, som skulle hafva anstått hvilken centaur som helst vid vårt präktiga häst-garde. Kanske skulle han, detta allt oaktadt, likväl icke hafva väckt så mycken uppmärksamhet, ty Stockholm har visst ingen brist på unga gentila herrar, med eller utan mustascher, hvilka dagen igenom drifva kring på gator och torg, så framt han icke varit försedd med ovanligt stora glasögon med breda guldbågar, hvilka stucko i ögat på allmogen, som visserligen har godt förråd på träsaker, men desto större brist på silfver och guld.

De öfriga mjölkbuden brydde mycket mor Stina för den unge officeren, och sjelf var hon på det högsta förlägen öfver den eröfring hon tycktes hafva gjort på gamla dagar.

Äfven ifrågavarande förmiddag såg man den lysande Martis-sonen på torget och guldglasögonen blixtrade så frestande mot solen.

Mor Stina hade sålt mjölken och uppsteg i sin kärra, hvilken derefter sattes i rörelse, styrande kosan uppför Holländargatan, för att vika af in i någon af de gränder, som leda till Roslagstull, den genaste hemvägen.

Såsom vanligt satte sig äfven vår lysande militär i rörelse, följande efter kärran och slående sig dervid på benet med det allra som nättaste ridspö, såsom unga sprättar alltid bruka, när de icke hafva sin lycklige häst att traktera.

Gumman såg sig om och upptäckte nu, liksom dagarne förut, samme elegante riddare.

“Ptro!“ ropade hon, och detta välkomna ord gick ej förloradt för mjölkhästen.

Men det var för märkvärdigt! När hästen stannade, så stannade också officeren, utan att göra minsta min af att vilja närma sig kärran och den deruppå tronande sjuttiåriga sköna. Var det en älskare, så var det åtminstone en af de blygsammaste, i trots af mustascherna, en sådan en, som har nog af den älskades skugga, för att lefva och vara lycklig.

Gumman, sålunda bedragen i sitt hopp, gaf sin häst en snärt af piskan, denna utan tvifvel kraftfullare än vanligt, ty hästen började till och med trafva, ett svagt minne af fordna lifligare dagar.

Å nyo såg sig mor Stina om. Lika märkvärdigt! Kavaljeren sprang efter kärran med en snabbhet, som trotsade sjelfva gasellens och följaktligen äfven mjölkhästens.

Så bar det af tilldess gumman hunnit utanför tullbommen, der hon å nyo stannade både för att vattna sin häst och släcka sin egen nyfikenhet. Men när hon blickade efter sin älskare, upptäckte hon endast hans rygg och hans ben på återväg till staden.

Mor Stina satte sig upp och fortsatte sin väg, med skäl förvånad öfver en kärlek, hvars gräns var tullbommen.

Som vi förut hafva varit vid Nora och det ingalunda kan vara behagligt att skralta på mjölkkärran i sjuttiårigt sällskap, kärran och hästen oberäknade, så vilja vi i stället till fots beledsaga den besynnerlige älskaren, som marscherar der på vägen med riktning åt söder.

Är mannen en älskare, så är han en af de flyktigaste, som någonsin burit frack och pantalonger. Aldrig går han förbi något hus, utan att rikta guldglasögonen upp mot dess fönster, stannande för hvarje gång han tror sig bakom rutorna förmärka skymten af ett fruntimmersansigte.

Sammaledes är det, om han möter eller går förbi någon qvinna på gatan. Alla med hatt eller schalett tittar han i ansigtet. Många visa sig förargade öfver en slik närgångenhet; många äro deremot förtretade för det han blott har ögon, men ingen tunga, eller för det han fortsätter sin väg, i stället för att vända om. Det kunde ju vara intressant nog att få konversera med en kavaljer, så vacker och välväxt och som dertill har de guddomligaste polissonger med mustascher, för att icke tala om de dyrbara guldglasögonen.

Men framåt är hans bana, den besynnerlige, som har guldglasögon för hvarje qvinnoansigte han möter, men icke en enda blick för hvarje smärt lif och hvarje fint smalben, som han lemnar efter sig. Det är en ensidig beundrare af det täcka könet.

Sålunda passerar han öfver det vidsträckta Norrmalms gator och går öfver Norrbro med samma outtröttliga forskningsifver. Han vandrar långsefter Stadssmedjegatan och viker af åt höger utför Storkyrkobrinken.

Han fortfar att skåda upp till alla fönster och råkar derunder händelsevis att kasta blicken på en boklådas.

Han stannar.

I boklådans fönster hänga några stentryck, porträtter af märkliga personer, såsom Tegnér, Franzén, Berzelius, Torslow m. fl. Men det är ej på dem guldglasögonen falla. Det finnes äfven några fruntimmersporträtter i fönstret, och det är till dem hans uppmärksamhet drages. Således ändå alltid fruntimmersansigten. Af ros och lilja, eller af papper och trycksvärta, det är för honom detsamma. Jo, det är just en riktig en, den der!

Vår observator närmar sina guldglasögon den slipade rutan, under det han höjer sig på tåspetsarne, balanserande på dem med en skicklighet, värdig våra älskvärda solodansöser, Norberg och Gillberg.

Det är blott ett enda porträtt hans ögon söka. Ifrågavarande porträtt är en ung flickas med utomordentligt sköna och ädla drag.

Bokhandlaren innanföre är ej förvånad öfver att denna litografi företrädesvis betraktas och köpes af de förbigående, ty han är van dervid, och som han derjemte är förläggare till just det der stentrycket, så är han också innerligt glad deråt. Det öfriga illustra porträtt-sällskapet synes ej heller misslynt öfver det företräde man egnar ifrågavarande afbildning. Skulle väl skönhetens seger kunna förtryta det skönas stolta kämpar och försvarare!

Riks-kurtisören med guldglasögonen kan ej slita sig från det herrliga stentrycket. Han flåsar så häftigt på rutan, att han oupphörligt nödgas med rockärmen borttorka imman, som lägger sig mellan ögonen och föremålet. Hans kropp börjar skakas som af frossan, i trots af den brännande

middagssolen, hvilken dessutom, i förening med den långa promenaden, framjagat droppar af svett på hans panna.

Guldglasögonen flytta sig något från sjelfva afbildningen till det nedanför befintliga utmärkt väl präntade facsimilet.

Då — då lossna hans tungas band och tvänne ord störta fram på hans läppar.

Orden voro: *"Julia Palm!"*

Trettiondefemte kapitlet.

Senare på dagen.

"Jaså, det var alltsammans det!" ropade löjtnant Gustaf Ell, i det han på en gång bedröfvad och förargad kastade sin präktiga gestalt baklänges uti soffan i systrarnas kammare; "alltsammans! . . ."

"Ja, helsa din bror, står det", underrättade Thérèse, ögnande dervid uti ett uppbrutet bref af det finaste velin och med den vackraste handstil.

"Nå, än i ditt då?" vände sig löjtnanten till den andra systern, hvilken likaledes hade sitt bref att studera; "nå, hvad står det i ditt bref?"

"Helsa din bror, står det här också", tillkännagaf Laura.

"Ingenting annat?"

"Nej, söta Gustaf!"

"Fan förbanna alla qvinnor!" utbrast löjtnanten och sprang upp ur soffan.

"Hu! hvad du tar till också!" ropade Thérèse.

"Tror du dig stå på Ladugårdsgärdet med dina rekryter!" tillade Laura.

"Det är som jag alltid sagt", yttrade löjtnanten, gående fram och tillbaka, "att ju sämre man är, desto bättre lycka har man . . . Såge jag ut som en bondtupp och hade jag frackskört som hästtäcken och vore jag som en stekt gås i ansigtet, så skulle jag nog falla på läppen, lita på det."

“Fy, Gustaf! hvad du är stygg!“ tillrättavisade honom Thérèse.

“Jag kan bli galen hvar gång jag tänker på, hur hon satt och kysste den der bondlurken!“

“Hur kan du yttra dig så om den beskedliga gossen!“

“Hvad för en beskedlig gosse?“

“Herr Kron, vet jag... kommer du inte ihåg hvad Julia sa'?“

“Det minns icke tusan!“

“Hon sa' att den unge mannen bevisat henne sådana välgerningar, att hon inte en gång med sitt lif kunde betala dem.“

“Nå, hvad är det då för välgerningar han bevisat henne?“

“Det ville inte Julia säga“, svarade Thérèse; “och hvad Julia inte vill, det gör hon heller inte.“

“Prat! ... har inte jag räddat hennes lif kanske! ... kommer ni inte ihåg när hon i fjol skulle stiga ned i båten vid Riddarholmen och höll på att stiga ned i sjön i stället; hon hade bestämdt gjort det, om inte jag varit.“

“Du är tokig, Gustaf!“ försäkrade Thérèse.

“Och för öfrigt, kära Gustaf“, inföll Laura, “är han ju en barndomsvän till Julia... en lekkamrat och...“

“Vacker lekkamrat!“ mumlade brodern; “rätt hyggliga lekar!“

“Åja, han var inte så ful heller, när man såg närmare på honom“, sade Thérèse.

“Julia sa' att han är växt som en Adonis“, meddelade Laura.

“Jaså, hon har reda på det också!“ svarade Gustaf; “jag tyckte han såg ut som ett spektakel, jag... förbannadt löjlig persedel!“

“Och ändå svär du mera öfver honom än du skrattar!“ yttrade Thérèse.

“Emellertid sa' mamma, att det var högst opassande af Julia“, anmärkte brodern.

“Det narras du, Gustaf!“ genmälde Laura; “mamma sa' att hvad som passar Julia, passar inte andra flickor, ty Julia är en stor artist och är dessutom för klok flicka att gå längre än hon bör.“

“Jag tycker det är tillräckligt marscheradt, jag“, brummade löjtnanten; “jag ger henne hin!“

"Han får henne lika litet som du", sade Thérèse.

"Jag får henne! hvad pratar du för dumhet! tror du jag skulle gifta mig med en artist? med en som målar taflor? ... tron I verkligen att jag skulle vara så dum?"

"Häradshöfding Arenius är inte dum, och likväl sörjer han ännu i dag öfver den korg som Julia gaf honom i fjol", försäkrade Laura.

"Arenius som är en så hygglig menniska", tillade Thérèse, "och har en af de största domsagorna i riket, som pappa sagt!"

"Det var inte den första korg Julia gifvit bort", yttrade Laura.

"Och blir säkert inte heller den sista ... akta dig, Gustaf!"

Med en ny ed på läpparne tog löjtnanten sin hatt och störtade ut ur systrarnas kammare.

Han begaf sig utför trapporna, men mötte på de mellersta trappstegen en gentil herre, hvilken såg ut som militär och hade stora guldglasögon.

"Ber ödmjukast om förlåtelse!" yttrade den främmande med en artig lyftning på hatten; mamsell Julia Palm bor ju här i huset?"

"Ja, hon bor här", svarade löjtnant Gustaf med nyfikna blickar på den främmande.

Det är ovanligt, att en millitär begagnar glasögon och ännu ovanligare att bågarne äro af guld.

"Träffas hon hemma vid den här tiden?" frågade den okände.

"Hon träffas hemma alla tider på dygnet", svarade löjtnanten, "notabene när hon är hemma."

"Hon är då inte hemma nu?"

"Nej!"

"Kommer hon då hem snart?"

"Nej!"

Löjtnant Gustaf var något tvär i sina svar, ty 1:o förargades han öfver den knapphändiga helsningen till honom i Julias bref till systrarna, 2:o förargades han öfver deras repliker och 3:o förargades han öfver att någon annan officer än han sjelf vågade fråga efter Julia Palm. Dertill kom, att den okände herrn som oftast vände bort ansigtet under det han talade, liksom fruktade han att blifva igenkänd, hvilket väckte gardes-officerens misstanke och svartsjuka.

"Jaså, hon kommer inte hem snart?" återtog den främmande med synbar ledsnad.

"Nej!"

"Hon kommer väl hem till natten?"

"Nej!"

"Hon är då bortrest?"

"Ja, det är hon."

"Har hon rest till landet?"

"Alldeles."

"Hur olyckligt!" suckade herrn med glasögonen.

"Om förlåtelse! är det olyckligt att vara på landet vid den här vackra årstiden?"

"Är det bekant, hvart hon begifvit sig?"

"Känner jag inte."

"Kanske har hon rest till . . ."

"Hvart?" frågade löjtnant Ell, allt nyfiknare och svartsjukare.

"Kanske hon rest till Nora?" sporde den okände, något darrande på rösten.

"Herrn vet då, att mamsell Palm brukar resa till Nora?" var löjtnantens fråga.

"Ja, jag har hört att . . ."

"Hvem är det jag har den äran att tala med?"

"Det är då säkert att hon rest till Nora?" fortfor herrn med guldbågarne.

"Ja, det är det", ljög löjtnant Ell, med möda kufvande sin harm.

"Ber om förlåtelse för det jag besvärat herrn!" yttrade den okände, bugade och vände sig om för att gå.

"Får jag inte veta, hvem jag skall helsa från?" fortfor löjtnanten.

"Det var fråga om en tafla . . . Förlåt att jag uppehållit!" svarade den främmande, fortsättande sin gång utför trapporna.

"Skadar inte . . . jag tänker också gå utföre . . . min herre är säkert resande?" fullföljde Gustaf.

"Ja, jag är resande."

"Tjenar på något regemente, som jag ser . . . Vi äro då på sätt och vis kamrater."

"Förmodligen."

"Mitt namn är Ell, löjtnant vid andra lifgardet."

"Fägnar mig."

"Och min herres namn, om t till tes att ..."

"Grefve Cronhjelm ... löjtnant på ... på skånska dragonerna".

"Mjukaste tjenare! ... Har herr grefven varit länge bekant med mamsell Palm?"

"Jag har känt henne ända se'n hon var barn."

"Fanden ta alla barndomsvänner!" mumlade gardeslöjtnanten för sig sjelf; "men", tillade han högre, "mamsell Palm har i två år vistats i mina föräldrars hus, men hon har inte nämnt om att hon ..."

"Jaså, hon har i två år vistats hos herrns föräldrar?" frågade grefven med synbarligen ökadt intresse; "men ... men hvar uppehöll hon sig förut?"

"Hvar hon uppehöll sig förut!" upprepade gardes-löjtnanten förvånad; "och det frågar herr grefven, som är hennes barndomsvän!"

I detsamma trädde begge ur porten ut på gatan.

"Ännu en gång anhåller jag om ursäkt för allt besvär jag orsakat!" yttrade grefven; "och får dessutom på det förbindligaste tacka för de upplysningar som ..."

"Upplysningar!" inföll löjtnant Gustaf; "hvilka upplysningar?"

"Om ... om ..."

"Om att hon inte var hemma? ... ingenting att tacka för, herr grefve! ... det var emellertid mycket ledsamt att ..."

"Jag har den äran att rekommendera mig!" komplimenterade grefven och aflägsnade sig med raska steg.

Löjtnant Ell stod några ögonblick förbluffad. Det obegripliga i grefvens ord och det skygga i hela hans väsende gjorde ett obehagligt intryck på gardes-löjtnanten. Dertill kom, att grefven var en af de vackraste figurer han någonsin sett, en riktig "gud Amor sjelf, förklädd till hjelte", hvilken förmån, upptäckt äfven hos andra, är för svartsjuka hjertan hvad oljan är för elden.

Äfven denne var således en barndomsvän, lika meteoriskt uppenbarande sig som den fördömde bokhållaren; men den förre var ingen landsortssprätt, han var tvärtom den sista mode-journalen lifslefvande, och Julia Palm, som kunnat gifva den sednare meteoren kyssar ända till dussinet, hur många dussin borde hon ej hafva besparade för den förres räkning, så framt icke räkningen redan var uppgjord, hvilket vore lika möjligt.

Och allt detta hade skett, under det han, löjtnant Ell, som i två års tid dagligen varit i hennes sällskap, icke en gång kunde skryta med den obetydligaste handtryckning. Snarare hade hon visat honom en kallsinnighet, som vid mer än ett tillfälle bragt honom till förtviflan.

Ursinnig skar han tänderna och beslöt att göra sig närmare underrättad både om grefvens personlighet och om det förhållande, som kunde vara rådande mellan denne och Julia Palm.

För detta ändamål lade han ut stegen, i afsigt att följa den mystiska grefven.

"Det är icke för min skull", ljög han för sig sjelf, "det är för min familjs anseende . . . Hvem vet om inte denna flicka, så älskad och hyllad af oss alla, endast mystifierar och lurar oss alla . . . Min familjs ära fordrar, att jag reder ut härfvan, om jag också skall följa trådarne till verldens ända!"

I denna högst lofvärda föresats marscherade han gata upp och gata ned efter den undanilande moderna meteoren, hvilken han slutligen såg uppstiga i ett åkdon på Brunkebergstorg och med en åkare vid sidan kuska bort uppåt Malmskilnadsgatan.

Löjtnanten fann sig snart omgifven af andra åkare och i fara att af dem bli öfverkörd, åtminstone lomhörd af deras skrik.

Han hoppade upp i en gul schäs som stod närmast, och åkardrängen var ej sen att följa honom.

"Hvart befaller nådig baron?" frågade denne, ryckande i tömmarne och svängande piskan öfver begges hufvud, under det han räckte ut tungan åt kamraterne.

"Håll efter den der herrn i röda schäsen!" befalde löjtnanten; "han som nyss for härifrån . . . ser du inte der borta på Malmskilnadsgatan!"

"Jaså, Pettersonskans kamel . . . hoppsan då; så ja, lilla skalhake! . . . akta, att du inte skuttar öfver kärngen der! . . . Var inte rädd, nådig baron! . . . hopp, hopp! så, så! lilla skalhaken min!"

Sålunda bar det af: skalhaken efter kamelen, gula schäsen efter den röda, svartsjukan efter kärleken — lyckligtvis denna gång med åkarskjuts.

Trettiondesjette kapitlet.

Aftonen samma dag.

Det ringde till qvällsvard i vällingklockan på Nora gård. Arbetsfolket på de vidsträckta egorna sträckte ut sina lemmar, krökta af dagens arbete, och satte dem derefter i ny rörelse, den angenämaste under dagens lopp, nämligen rörelsen på hemvägen.

Bokhållaren Albert Kron, nyss hemkommen från skog och mark, kastade sig trött och svettig på trästolen framför kontors-pulpeten.

Inspektor Ström inträdde på kontoret.

"Jag skall berätta herrn en behaglig nyhet", sade denne till Kron.

"Och det är, herr inspektor?"

"Jo, att jag i morgon skall bort från gården."

"Och det kallar inspektorn en behaglig nyhet!"

"Ja visst . . . för mig åtminstone och, som jag tror, äfven för herrn."

"Hur då?"

"Jag är vederbörligen utnämnd till inspektor på Djursholm efter Stenman, som rest sin väg, och herrn är tills vidare förordnad till min efterträdare."

"Är det möjligt!" ropade Kron, af glädje glömmande sin trötthet.

"Och blir grefven fortfarande nöjd med herrn", tillade inspektoren, "så är gunstig herrn innan årets slut upphöjd till ordinarie inspektor öfver Nora . . . duger det, skulle jag tro, för den som inte behöfver raka sig oftare än en gång i veckan."

"Jag vet en mycket duglig inspektor som rakar sig endast hvar tredje vecka", svarade Albert med en blick på Ströms skäggiga haka.

"Nå nå . . . Men det var sannt det . . . När började herrn brefväxla med prinsessor?"

"Prinsessor!" upprepade Albert förvånad.

"Ja, det har kommit ett bref som . . ."

"Ett bref!" utbrast bokhållaren och sprang upp från stolen, ty han anade hvem prinsessan var; "ett bref! . . . ack! gif hit, gif hit!"

"Ett papper, som man kunde klippa sönder till löskragar", yttrade Ström, under det han letade i sina fickor; "och guldkanter bevars och ett sigill bevars och en stil som på engelska förskriften."

"För all del, gif mig brefvet, goda herr inspektor!" bad Albert, utsträckande begge armarne mot sin förman.

"Men om det nu också vore silfverpapper med guldbokstäfver på", fortfor inspektoren, gräfvande i den ena fickan efter den andra, "så har jag i alla fall glömt qvar hela grannlåten i bränneriet."

"Ack, min Gud! hur kan man glömma sådant i bränneriet!" ropade bokhållaren och störtade på dörren ur kontoret.

För att komma till bränneriet måste man passera tvärs öfver den smala väg, som bär till stora landsvägen. När nu vår bokhållare under språnget satte foten på denna väg, kom han händelsevis och i förbifarten att kasta en blick åt venster, hvarvid han upptäckte tvänne schäsar, hvilka i sakta skridt nalkades gården, likväl med iakttagande af något afstånd från hvarandra.

Främmande åkdon väcka på landsbygden merendels mycket uppmärksamhet; men vid detta tillfälle skulle icke en gång grefve Virséns eget ekipage kunnat hejda bokhållarens lopp. Han rusade uppför trappan till bränneriet och förde derinne ett värre oväsen än sjelfva det orostiftande bränvinet någonsin der åstadkommit.

Högt på en mäskställning fanns slutligen "prinsessans" bref, med hvilket Albert hastade ut och slog sig ned på sjelfva trappstegen, för att läsa det midt emellan bränvinsfat och bränvinsprofvare.

Dock tyckte han sig sitta bland molnen på pinnarne af Jakobs stege, och bränneridrängarne, hvilka för att komma ut eller in nödgades klifva öfver honom, voro de änglar som gingo upp och ned.

Brefvets innehåll var följande:

"Min goda, redliga vän!

Det är mig ljuft att få uttala dessa ord och ännu ljufvare den tron, att ni med nöje lyssnar till dem. Ack! jag

har ju er att tacka för det att glädjen och friden numera icke äro främmande för mig. Förr famlade mina tankar endast mellan rysliga bilder — bilderna af er faders brinnande hus och er döende moder, af *min* faders skymfliga död och *min* moders långvariga fängelse, tillbommadt för alla, äfven för ånger och försoning.

Då mötte jag er, som jag ända sedan min barndom förestält mig under gestalten af en demon, hvilken ville och borde af dottern fordra ett försoningsoffer för föräldrarnes brott, ett försoningsoffer lika förfärligt som dess orsak; men jag mötte er och såg in i ert hjerta, och de rysliga bilderna sammanstörtade i spilror, i lågor, hvarutur uppsteg en ungdomlig, ädel gestalt med frid i blicken och försoning i hjertat. Vid denna syn blef mitt hjerta lyckligt.

Haf tack för denna syn och denna lycka!

Vid vårt sista möte beklagade ni, att ni stod så långt under mig i talang och vett. Ack, min vän! talangen och vettet höja menninskans blick mot skyn; men oskulden och dygden höja menniskan sjelf långt deröfver. Tro mig! Albert Kron sväfvar i ljusare rymder än Julia Palm, ty föräldrarnes skuggor omtöckna hennes lifs dagrar.

Ännu ingen underrättelse om *henne?* — Hvar finnes hon? hvilken fristad har öppnat sig för henne? och har hennes hjerta ännu öppnat sig till en fristad för bättre och ädlare känslor? Förmår icke Gud, på ett barns böner, öppna en remna i den hårda muren, så att morgonens ljus må stråla in och morgonens dagg falla öfver den förtorkade marken, för att lifva något af de frön, som himlen förlänat hvarje menskligt hjerta!

Dröj ej att skyndsamt meddela mig hvad ni vet om henne och fördölj ingenting för mig! I farans stund vakar jag hellre än jag drömmer.

Nu ett ord om er framtid. Några dagar före min ankomst till Gunilholm, der jag, i parentes sagdt, lefver ett paradisiskt lif af natur och konst, hade inspektoren derstädes aflidit. Dennes frånfälle kom grefve Gyllenstjerna desto olägligare till pass, som grefven redan bestämt sig för en utländsk resa på några månader och för det närvarande icke vet någon påitlig person, åt hvilken han kunde anförtro vården af Gunilholm, som, betydligt till egorymd och dessutom förenadt med bruksrörelse, fordrar den noggrannaste tillsyn i synnerhet

på denna tid af året. Ögonblickligen rann mig i sinnet er önskan att en gång få förestå en större egendom — måttlig ärelystnad, min stackars vän!

Jag målade genast ert porträtt och måtte särdeles väl hafva lyckats, ty nästan likaså ifrig som jag, "bönföll" grefven (jag begagnar verkligen det rätta ordet) hos mig, att jag med första post ville skrifva till min "barndomsbekante" med förfrågan, huruvida ni ville åtaga er förstyret för Gunilholm under den tid grefven vistades utrikes, då ni dessutom skulle vara tryggad af grefvens löfte, att, derest han funne sig nöjd med er och ni med honom, ingen annan än ni skulle blifva den aflidnes efterträdare.

Hvad säger ni, min vän, om detta förslag? — Grefven och hans grefvinna utgöra en af de ädlaste familjer jag känner, och de äro afgudade af sina underhafvande. Inspektors-tjensten skall vara en af de förmånligaste, enligt kännares uppgift. Den förre inspektoren var fattig, när han kom till Gunilholm, och efterlemnar likväl en förmögenhet, tillräcklig för enkans och de många barnens goda bergning. Inspektors-byggnaden innehåller flere vackra rum och är belägen nära invid en å, som slingrar sig mellan rika löfdungar och frodiga ängsmarker. Jag går ofta dit, ty byggningen, trädgården och ån bilda tillsammans en af de täckaste idyller på jorden. Ni kommer att trifvas der, Albert, och jag vet en annan som också kunde trifvas der; men nog skulle jag be Gud att slippa se hvita lakan för fönstren.

Allt beror nu på om ni genast kan lemna den plats ni redan innehar. Ack, om ni kunde det! Hvad det vore lyckligt för er och — hvarför dölja det? — äfven för mig, kanske mest för mig! Jag har lofvat grefven ert svar med nästa post. Hjelp mig att hålla mitt löfte! Jag har äfven lofvat honom ett gynnande svar. Hjelp mig att äfven uppfylla det! Förlåt mig min otålighet, gode, redlige vän!

Ni besöker ofta min fostermor, enslingen på skogstorpet. Helsa henne från mig och säg henne, att den dag kanske ej är så långt borta, då jag ständigt kan få vara henne nära och genom min vård återgälda henne åtminstone en del af det goda hon bevisat mig. Hon utgör en af figurerna i den grupp af lyckan, hvartill jag redan gjort utkastet på fantasiens lätta duk, men om hvars öfverflyttande och fulländande på verklighetens grund jag ber till Gud både morgon och afton.

O hur ledsamt! jag måste sluta! slottsgården hvimlar af vagnar och man väntar på mig. Det skall bli mycket roligt i dag, säga alla; men om de visste hur föga nöje de bereda mig, när de nu rycka mig bort från mitt skrifbord, så skulle de säkert inte ha hjerta att göra det, ty alla äro så goda och förekommande mot mig.

Med orofull längtan väntar jag ett svar från er, min ädle vän, med underrättelser så väl om er sjelf som om *henne*. Måtte allt gå såsom jag hoppas! Dock, detta vore kanske för mycket begärdt af mig. Men måtte åtminstone icke ni lida några nya bekymmer och sorger för min skull! Ännu har jag icke godtgjort er för dem ni redan lidit. Ack! Julia skulle kunna gifva er allt och ändå bittert gråta för det hon hade så litet att gifva.

Albert! ni är mig dyrbar — *jag* ville äfven vara dyrbar för er!

Julia."

Detta bref genomläste Albert Kron nie gånger, ehuru han efter den första nästan kunde det utantill. Han skulle just börja med den tionde, då —

"Sa' du, sa' du, att hästen min är en kamel, sa' du!" hördes icke långt från den lycklige brefläsaren en hes röst.

"Inte hästen din, utan du är en kamel, hör du!" svarade en annan lika vacker stämma.

"Ja ska, fan halstra mig, ge dig för kamel jag du!" skrek den förre.

"Och hör du, efter du är en kamel du, så ska du ha dig knöl på ryggen, hör du!" genmälde den sednare.

På detta sätt väckt ur sina drömmar, hof bokhållaren upp sina ögon och såg helt nära trappan, hvarpå han sjelf satt, tvänne åkardrängar, hvilka, hållande hvarandra i håret med venstra handen, dunkade på hvarandras kindben med den högra, under det att deras magra, utsvulta och tröttkörda hästar betade på den torftiga gräsvallen framför bränneriet, utan att synas besvärade af hvarken schäs-skalmarne eller betslen.

"Hvarför slåss ni, karlar?" ropade Albert till de kämpande.

"Det rör ingen! . . . låt oss vara i fred, herre!" svarade den ene åkardrängen, bultande på sin kamrat af alla krafter.

"Hvad har ni här att göra?" fortfor bokhållaren.

"Angår ingen! . . . vi ä' bara ute för att roa oss litet!" svarade den andra, i det han klöste skinnet från motståndarens näsa.

Bokhållaren stoppade hos sig brefvet, sprang utför trappan och ryckte de begge kämparne ur hvarandras armar, hvarefter han slängde dem ifrån sig, så att de kastades mot gräsvallen på några famnars afstånd från hvarandra.

Begge voro dock snart på benen igen och lagade sig till att gemensamt anfalla störaren af deras fred och nöje.

"Smakar skjutsen er, efter ni vill åka en gång till!" ropade den unge mannen, fattande begge vid halsen och ruskande dem; "men som ni nu ä' lika goda kålsupare, så kan ni just ta hvarandra i famn som vänner och ge hvarandra en försoningskyss . . . så der ja . . . en gång till . . . så ja."

Det gick så till med försoningskyssarne, att bokhållaren förde begges ansigten till hvarandra och det i tvänne kraftfulla repriser.

"Jo, ni ser hyggliga ut, ni!" komplimenterade Kron; "tvätta af blodet från era ansigten och gå in i bränneriet, så får ni er hvardera en sup, men med det uttryckliga vilkor att ni inte för något oljud vidare här på gården!"

Hvad försoningskyssen icke förmådde, verkade nu det annars så orostiftande bränvinet. De sågo vänligt på hvarandra och bugade sig höfligt för den som nyss kastat dem till marken.

"Hvilka har ni skjutsat ut?" frågade bokhållaren.

"Två officerare, nådig patron!" svarade den ene.

"Hvad heta de?"

"Känner det inte, nådig patron!" svarade den andre.

"Tag betslet ur mun på krakarne era", befalde bokhållaren, "och led dem till renen derborta, så finns det bättre bete . . . se, hur tömmarne snott sig kring benen på dem . . . det är under att de inte redan brutit sönder skalmarne . . . men de arma kreaturen ha bättre förstånd än ni."

"Det förstås det", medgaf den ene.

"Men så är det också vi som uppfostra dem, nådig patron!" tillade den andra.

Sedan bokhållaren öfvertygat sig om att hans befallning, rörande hästarne, blifvit åtlydd och han tillsagt en af bränneridrängarne att gifva åkarne hvar sin sup, lemnade han stället och tog vägen till skogstorpet, förmodligen för att frambära den sköna brefskrifverskans helsning till mor Stina.

Aftonen var herrlig. Solen strödde ut sitt guld öfver gräset och vinden sjöng i trädens kronor. Men ynglingen hade hvarken öga eller öra för naturens rika behag.

Han gick med Julias bref i handen och med ögonen oaflåtligen fästade vid de heliga raderna, hvilka han läste och åter läste.

I dem såg han ett guld, rikare än solens; i dem hörde han en sång, ljufvare än vestans.

Framför dörren till stugan på kullen syntes en ung man, vandrande fram och tillbaka samt gnuggande händerna af otålighet.

Än satte han foten på trappsteget till dörren och än drog han den tillbaka. Obeslutsamheten hade förenat sig med otåligheten

Föremålet för dessa orons döttrar var ingen annan än löjtnant Gustaf Ell, hvilken af svartsjukans demon så der oförhappandes på aftonqvisten blifvit förd i skötet af den vackra naturen en och en fjerndels mil från hufvudstadens buller.

Några häftigt ordväxlande röster hördes inifrån stugan, hvilka föranledde vår löjtnant att draga sig bakom ena knuten och dölja sig der.

När han tittade fram från sitt gömställe, upptäckte han ryggen på herrn med guldglasögonen, hvilken gick utför kullen.

Löjtnanten smög sig på ögonblicket efter honom, icke varseblifvande en gumma, som stod på farstutrappan med sammanknäppta händer och dödsbleka anletsdrag.

Den förföljde och förföljaren hade knappast uppnått den jemnare marken vid kullens fot, förrän den förstnämnde hastigt vände sig om och stannade.

"Min herre!" ropade herrn med guldglasögonen; "hvarför smyger ni beständigt i mina fjät! . . . hvad är er afsigt? . . hvad vill ni?"

"Jag skulle tro det vara min rättighet att gå hvart och huru jag behagar", svarade löjtnanten.

"Är det er rättighet att smyga i mina spår som en spion? . . . ni har åkt efter mig från staden . . . ni har gått

efter mig ända till stugan deruppe ... ni går efter mig nu! ... Ännu en gång ber jag er lemna mig i fred eller nödgas jag använda våld för att befria mig från er obehagliga person!“

“Ni hotar, herr grefve! så mycket bättre ... ert uppförande förefaller mig minst sagdt besynnerligt och jag fordrar förklaring deröfver!“

“Hvad är det ni finner besynnerligt? ... hvad är det jag skall förklara?“

Löjtnant Ell blef något förbryllad af dessa frågor, hvilkas besvarande tycktes honom mindre lätt än han gjort sig föreställning om. Vid närmare besinning fann han det just icke så besynnerligt, att en person först uppvaktar Julia Palm, för att tala med henne om taflor, och sedan reser till ett uppgifvet ställe, för att råka henne der.

“Ni är en efterhängsen, odräglig varelse!“ återtog herrn med guldglasögonen; “och om ni inte på ögonblicket aflägsnar er, så bränner jag silfver-galonerna på era uniforms-byxor!“

“Hvad behagas, herr grefve!“ utbrast löjtnanten och tog ett steg närmare den hotande.

“Jag talar inga gåtor, herre!“ ropade denne och riktade i detsamma mynningarna af tvänne puffertar mot den öfverraskade gardes-löjtnanten.

Gustaf Ell var en ganska oförskräckt ung man, fast han var olyckligt kär. Han tog visserligen ett steg tillbaka, men han lade handen på det ställe, der han, när han var i full uniform, plägade finna sitt värjfäste. Tyvärr hade han nu civil rock på sig, hvarför det stannade vid blotta åtbörden.

“Som jag sagt“, fortfor den beväpnade; “jag sveder begge silfver-galonerna, för att inte göra mig skyldig till partiskhet för någondera.“

“Ni går med mordvapen i fickorna, min herre!“ yttrade nu löjtnanten; “nå väl! ... om ni är adelsman och militär, såsom ni föreger er vara, så lemna mig den ena pistolen och låt oss handla som det anstår män! ... till verket!“

“Ni vill duellera?“

“Ja.“

“Om hvad?“

“Gör mig detsamma! ... gif mig ena pistolen, om ni inte är en feg usling!“

"Ni är en usel spion!" svarade grefven; "man duellerar inte med en sådan ... man skjuter helt enkelt ned honom och låter honom förblöda som en oxe!"

"Ni skulle våga..."

"Sätta fontaneller på era begge ben ... ja visst!"

Herrn med guldglasögonen gjorde min af att verkställa ifrågavarande enkla kirurgiska operation på vederbörligt ställe, då han oförmodadt kände sina begge armar omfattas af tvänne oemotståndliga händer.

Dessa händer tillhörde bokhållaren Albert Kron, hvilken skyndat fram från det busksnår, hvarifrån han varit ett åsyna, ehuru osynligt, vitne till scenen vid kullens fot.

Han hade nyss reflekterat öfver skilnaden mellan sämre och bättre personers slagsmål och derigenom kommit till den slutsatsen, att då de förre endast hafva för afsigt att bulta in hvarandras ögon, så vilja deremot de sednare sans façon beröfva hvarandra lifvet.

"En bof! en mördare!" ropade löjtnanten och närmade sig, röd i synen och fradgande af ilska; "nu darrar han, den skurken!"

Detta var sannt; men sammalunda var ock förhållandet med bokhållaren, hvilken råkat att möta den blick, som flammade bakom guldglasögonen.

"Det är ingen adelsman, ingen militär!" fullföljde gardes-löjtnanten, läggande sin hand på grefvens ena skuldra; "det är en förklädd bandit ... hvem är ni? hvarifrån kommer ni? ... svara, eller jag sliter dig i stycken!"

"Sakta, herr löjtnant!" svarade bokhållaren, som efter ett djupt andetag åter samlat sina sinnen; "sakta! ... tag er till vara, ty ..."

Dervid bortsköt han löjtnantens hand från den förmente grefvens skuldra.

"Hvad befalles!" mumlade löjtnanten förvånad; "jag tror ni tar parti af..."

"Denne person är", svarade Albert, i det han tog pufferterna ur fångens händer och stoppade dem hos sig, "han är ..."

"Han är?"

"En dåre, som ... som rymt från en gård här i grannskapet, der han hållits förvarad under sommaren."

"En dåre, säger ni!" utropade officeraren, ryggande några steg tillbaka.

"Ja ... man har letat efter honom öfverallt ... hur lyckligt att vi ändtligen fingo tag i honom! ... Var god och dröj några ögonblick härnere, herr löjtnant!" tillade han med en betydelsefull blinkning; "jag vill först föra den olycklige in i stugan deruppe, hvarefter jag skall ha den äran att återkomma till herr löjtnantens tjenst."

Efter dessa ord tog han herrn med guldglasögonen under armen och besteg i dennes sällskap kullen.

Löjtnant Ell stod qvar på sin plats. Ju mera han begrundade aftonens händelse, desto mera öfvertygade han sig om sannolikheten af bokhållarens uppgift, medgifvande derjemte på samma gång, att han sjelf icke varit stort klokare, som hals öfver hufvud lemnat Stockholm och en derstädes honom väntande supé, för att flänga efter ett förrymdt dårhushjon långt ut på landet i damm och med en åkardräng vid sidan.

Han svor öfver sig sjelf och öfver Julia Palm, hvilken naturligtvis vore den enda orsaken till aftonens fördömda äfventyr.

Dock kände han sig någorlunda tröstad af vissheten derom, att den för så farlig ansedde rivalen, denne förklädde Amor, lyckligen reducerat sig till en af det slags galningar, som ej få gå lösa, hvarförutan han genom en lycklig tillfällighet påträffat den der "landsortssprätten", med hvilken han ansåg sig hafva en gås oplockad och till hvars plockande nu ett så ypperligt tillfälle erbjöd sig.

Derför slog han sig lugnt ned i gräset, att njuta behöflig hvila efter åkningen och den derpå följande fotvandringen, den ena lika litet treflig som den andra.

Han väntade länge, men som han kände sig trött, gaf han sig temligen godt tålamod och sökte uttänka en mängd snärjande frågor till den afundsvärde landsortssprättens fångande.

Han log för sig sjelf, liksom hade han redan uppnått sitt mål, och var nära att utbrista i högljudd munterhet, då hans blick kom att falla på den fina stöfveln, hvaruti ett stort och ganska färskt hål förmärktes. Bedröfvad började han mönstra det öfriga af kostymen, hvarvid befanns, att det ena skörtet af bonjouren, troligtvis genom någon intimare beröring med schäs-hjulet under åkningen, blifvit i grund sönderskafdt och förderfvadt. Vidare hade den styfva och mångskarfvade fotsacken borttagit luggen af hans knäskålar och

i dess ställe qvarlemnat tvänne hvita fläckar, desto större, som knäskålarne i och för sig sjelfva voro ovanligt breda och flata; hvartill slutligen kom, att ena byxhällan brustit, så att den trånga och efter det vackra benet väl formade pantalongen dragit sig jemte silfvergalonen ett godt stycke upp på vaden, med sina fritt åt begge sidorna för vinden gungande hälfter af den trolösa blanklädershällan.

Att färdas från staden som en galning är redan en olycka; men att färdas tillbaka som en slase, är en olycka öfver all beskrifning, i synnerhet för en ung gardes-officer, som tager på årsräkning hos Stockholms förnämsta skräddare.

Till råga på förargelsen hade myrorna, hvaraf alltid finnes öfverflöd på landet, börjat på sitt något landtliga och obesvärade sätt formera bekantskap med den ena af hans vador och just densamma, hvilken genom nyssberörde olycka blifvit mera blottställd än den andra. Förmodligen trodde myrorna, i sin okunnighet om rätta halten af menniskans olyckor, att pantalongen enkom dragit sig upp öfver vaden, för att gästvänligt befrämja ett önskadt tillträde.

Men rysligt blefvo de bedragne. Officeren sprang upp och började af alla krafter att slå sitt ben, som visserligen helt oskyldigt fick sitta emellan för andras skull.

Det blef bokhållaren Albert Kron beskärdt att äfven få åskåda denna strid, den tredje på denna märkvärdiga afton, lyckligtvis utan att han denna gång behöfde blanda sig i leken.

Löjtnanten, igenkännande den unge mannen, som långsamt och tankfullt skred utför kullen, upphörde nu att slå med händerna och började i stället balancera på samma ben, som varit angripet, under det att han med det friska benets häl gned mot det andras pipa, allt under mångväxlande grimaser och halfqväfda svordomar.

"Ber ödmjukast om förlåtelse för det jag låtit herr löjtnanten vänta så länge!" ursäktade sig bokhållaren; "men det var ingen lätt sak att få bugt på den olycklige."

"Men hvad är det för en person, min bäste herre?" frågade löjtnanten.

"En magister fran Upsala", svarade Albert.

"En förläst magister . . . jo jo men . . . Det skulle man likväl inte kunna se på honom . . . hans ansigte har frisk hy och hans hållning är oneckligen vacker, med ett ord, han ser verkligen ut som en militär."

"Förmodligen en följd af galenskapen", svarade Albert tankspridd.

"Hvad för slag!" spratt löjtnanten till, med en ljungande blick på Kron; "hvad skall det . . ."

Han tystnade tvärt, ty han tyckte, att den unge bokhållarens ansigte hade från det mörkaste bruna öfvergått i det hvitaste bleka.

"Jag tror herrn mår illa", anmärkte löjtnanten, förvånad öfver färgväxlingen.

"Det gjorde ett . . . ett obehagligt intryck på mig", svarade Albert; "det ligger något . . . något obeskrifligen rysligt i att se en för öfrigt frisk och stark menniskokropp utan det ringaste spår till sundt förnuft."

"Visserligen visserligen", instämde löjtnanten med en axelryckning.

Under samtalet trädde de begge herrarne in på bivägen till Nora och skredo framåt på densamma.

"Men hur råkade herr löjtnanten i sällskap med den stackars magistern?" frågade, efter en stunds ömsesidig tystnad, bokhållaren.

"Ingenting är lättare att förklara", svarade den tillfrågade under några hostningar; "jag misstänkte genast, att det inte stod rätt till med den arma menniskan."

"Hvar träffade herr löjtnanten honom?"

"Kors han kom hem till oss och frågade efter mamsell Palm."

"Jaså, han frågade efter henne!" yttrade Albert med sorgbunden stämma.

"Som hon nu inte var hemma, så trodde han sjelf, att hon rest till Nora."

"Han vet då inte, att hon är på Gunilholm hos grefve Gyllenstjerna?" frågade bokhållaren med en ängslan, som han förgäfves sökte dölja.

"Nej, jag lät honom vara i den tanken, att hon rest hit, ty, som sagdt är, jag såg på ögonblicket att han inte hade alla skrufvar i behåll."

"Han vet då inte, att hon är der!" ropade Albert, liksom hade en tung sten fallit från hans bröst.

"Nej! . . . men, för tusan, hur kunde dåren känna till mamsell Palm?" frågade officeren.

"När mamsell Palm för kort tid sedan var ute här på trakten", svarade Albert, "så var hon hos honom några

gånger . . . det är många af herrskaperna i socknen som besöka den stackars magistern . . . förmodligen fick han då veta hennes namn och hemvist.“

“Utan tvifvel . . . men med herrns tillåtelse, så låt oss hellre tala om någonting annat . . . ingen blir slug på dåren och dåren blir slug på ingen . . . ha, ha, ha, ha!“

“Det var emellertid hederligt af herr löjtnanten, att inte lemna honom utan skydd.“

“Ja, hvad skulle jag göra, min bäste herre! . . . jag såg ju strax att jag hade en vanvetting framför mig . . . jag fruktade att han kunde skada sig eller någon annan, och derför, ser herrn, så . . . “

“Ja ja, det var hederligt gjort, det vitnar om menniskokärlek . . .

“Inga komplimenter, jag ber! . . . jag gjorde min pligt . . . men för att nu tala om något angenämare så . . .“

“Det enda som förvånade mig“, afbröt honom Albert, “var att träffa honom och löjtnanten nästan i beråd att duellera med hvaraadra.“

Löjtnanten rodnade, men fann sig.

“Hvad skulle jag göra!“ sade han; “han drog upp pistolerna och hotade skjuta mig . . . det är bäst att hålla god min i elakt spel, tänkte jag, och derför låtsade jag som jag ville ordentligt duellera med honom.“

“Ja ja, det är alltid bäst att hålla god min i elakt spel“, upprepade Albert och kastade på löjtnanten en forskande blick.

Löjtnanten slog ned ögonen och ryckte i förlägenheten lös en knapp ur sin bonjour.

“För öfrigt ger jag galningen hin!“ utbrast han, förargad dels öfver att den försmädlige landsortssprätten vågade fixera honom, dels ock för det han sjelf, genom knappens bortslitande, ytterligare bidragit till ruinerandet af sin redan tillräckligt derangerade garderob. “Om min bäste herre inte tar illa upp, så hade jag några samvetsfrågor att göra min herre.“

“Några samvetsfrågor!“ upprepade bokhållaren förundrad.

“Jag är af det slags menniskor“, började löjtnanten, “som hatar alla sidovägar och derför går rakt på saken, kosta hvad det vill, och jag fordrar samma sätt att gå till väga af hvarje hederlig man.“

Detta yttrande låg i strid med de planer den unge krigaren uppgjort, under det han hvilade sig vid kullens fot; men troligtvis hade alla de snärjande frågorna gått honom ur minnet.

"Nog vill jag gerna handla öppet mot alla menniskor", svarade Albert; "men *kan* man göra det med alla och har man alltid rättighet att göra det?"

"Visserligen, visserligen", svarade löjtnanten, något förbryllad af att så der, liksom Olle, blifva motad i grinden.

"Hvad var det herr löjtnanten egentligen ville säga?" frågade bokhållaren, återfallande i sin förra tankspriddhet och derunder ofta skådande sig tillbaka.

"Det vore några frågor om mamsell Palm jag ville framställa", yttrade den förre; "ni är barndomsbekant till henne?"

"Om hon det sagt, så är det en sanning", genmälde Albert.

"Men på hvad sätt blef ni bekant med henne?"

"Om hon inte berättat det, så bevisar det att hon inte velat berätta det."

"Visserligen har hon berättat."

"Och om hon det gjort, herr löjtnant, så är det både orättvist och oartigt, att genom frågor till andra i samma sak söka utforska, huruvida hon talat sanning eller ej."

Löjtnant Ell bet sig i läppen.

"Tillstå, min herre, att ni är förtjust i henne!" ropade han med häftighet.

"Förtjust? . . . nej, jag afgudar henne!" svarade Albert, tryckande handen mot hjertat.

Om löjtnanten vetat, att mellan denna hand och detta hjerta låg ett bref från henne, om hvilken frågan var, hade han säkert fått gallfeber.

"Och kanske tänker ni fria till henne, min charmanta bokhållare!" fortfor krigaren, oförmögen att längre lägga band på sin svartsjuka.

Bokhållaren mätte löjtnanten från topp till tå.

Den sednare rodnade, ty han trodde, att bokhållaren mönstrade hans förstörda toalett, och emotsåg derför ett försmädligt leende på dennes läppar.

Men detta leende framkom icke. Dock skulle löjtnanten bleknat af raseri, om han kunnat läsa i den unge mannens tankar.

Dessa tankar voro:

“Denne unge, sköne och ståtlige man älskar henne; men hon föredrager mig framför honom! . . . Hvad jag är lycklig och hvad jag beklagar honom!“

“Och när allt kommer omkring, så tänker ni kanske gifta er med henne!“ mera röt än ordade löjtnanten.

Ack! hvad man snärjer illa, när man är svartsjuk!

“Gifta mig med henne!“ svarade Albert med svag, darrande stämma; “hur kunde väl *jag* våga hysa en sådan tanke!“

“Ganska fårståndigt tänkt af er!“ lofordade löjtnanten; “mer än förståndigt, det måste jag medgifva! . . . Det förstås, att ett fruntimmer med mamsell Palms uppfostran, namn och anseende . . . och en ung man i era vilkor inte gerna . . . Bevare mig Gud från att derför söka förringa ert värde, min herre! . . . tvärtom högaktar jag er på det högsta . . . men ni begriper väl att mamsell Palm är så godt som en medlem af min familj . . . vi anse henne alla för en dotter, en syster och . . .“

“Hvar i herrans namn ha de begge schäsarne tagit vägen?“ inföll bokhållaren, till löjtnantens synnerliga öfverraskning.

Saken var den, att de tvänne rivalerna lyckligen uppnått gården och nu hade den klaraste utsigt af Nora bränneri.

“Än karlarne då?“ fortfor Albert, skådande sig omkring åt alla sidor; “ah! se der ligga de på marken . . . upp, era krabater!“ ropade han, ruskande på åkardrängarne, hvilka snarkade djupt och tungt: “de ha supit sig fulla! . . . omöjligt att få lif i dem!“

Att få rörelse i en drucken åkardräng skulle icke en gång lyckas med galvanisk stapel.

En bränneridräng upplyste, att några af hans kamrater, sedan de supit åkarne fulla, tagit deras åkdon och i sällskap med hvar sin flicka gjort en lustresa till Djursholm, beläget minst en mil från Nora.

“Men hur skall jag då komma tillbaka till sta'n!“ utbrast löjtnanten förtviflad; “kan man inte få häst och åkdon här vid gården?“

“Omöjligt“, svarade bokhållaren; alla hästarne äro utsläppta på bete, och dessutom har hvarken jag eller inspektoren rättighet att låna ut någon . . . och en mil är det till

nästa gästgifvaregård . . . derför så framt inte herr löjtnanten behagar stanna qvar öfver natten, så . . .“

“Omöjligt, herre! jag har exercis på Ladugårdsgärdet i morgon klockan sex, så om jag också måste gå hem, så . . . förbannade resa!“

Bokhållaren sökte icke vidare öfvertala honom att stanna qvar, ty han hade sina vigtiga skäl att önska honom långt bort från gården, om ej just dit der pepparn växte, så åtminstone till Ladugårdsgärdet, der lagrarne knoppades.

“Det är mycket troligt“, sade han tröstande, “att herr löjtnanten träffar på vägen någon resande, som löjtnanten kan få åka med . . . jag är förlägen öfver att inte ha några förfriskningar att bjuda på, men alla menniskor ha gått och lagt sig . . . man lägger sig så tidigt på landet . . . men om det behagas ett glas mjölk . . .“

“Ett glas mjölk! tvi tusan!“ inföll löjtnanten; “kors hvad jag var för ett nöt!“

Bokhållaren hade ingenting deremot att invända, hvarefter vår krigare, sedan han bestämt sig för en promenad till fots, tog afsked och satte sig i rörelse.

Men hvilken promenad! vid hvart tredje steg måste han stanna, för att peta bort sandkornen, som insmugit genom hålet på stöfveln. I gräset kunde han ej heller gå, ty det började falla ett ymnigt regn, visserligen helsosamt för landet och svalkande för vandraren, men af vanlig genomblötande egenskap.

Han mötte många åkande, och det stod honom fritt att medfölja till hvilken gård som helst på den trefliga landsbygden; men vända tillbaka till staden ville ingen, i synnerhet i sådant väder.

Genomblöt och nästan barfota anlände han till Stocksund. Der omringades han af folk, som började nypa i hans polissonger och mustascher, hvarefter han, i trots af det lifligaste motstånd och de varmaste protester, inleddes på krogen derstädes af en herre, som kallade sig länsman, för att undergå nödig undersökning med anledning deraf att man trodde sig vara en, till karl förklädd, lifstidsfånge af det täcka könet på spåren.

Slutligen befriad, fick han fullfölja sin färd och kom vid midnattstiden ändtligen hem, mera lik en vandrande takränna än en mensklig varelse.

Hungrig måste han gå till sängs och insomnade, icke just med en gudlig aftonbön på läpparne.

Hvad han lidit fingo rekryterna följande morgon umgälla. Snart glömde desse sina lidanden, men aldrig glömde löjtnant Ell den der aftonen på landet.

Trettiondesjunde kapitlet.

Stunder på Gunilholm.

1. Mötet.

Åtta dagar efter den olyckliga aftonen, uppsteg, middagstiden, ett tätt damm-moln från den öfversta spetsen af en å stora landsvägen varande backe, belägen en fjerdedels mil från Gunilholms stora sätesgård inom Vestmanland.

Småningom upplöste eller lade sig molnet, och man urskilde snart de vackra konturerna af en apelkastad springare, på hvilken satt en hög sylfidisk gestalt i mörk fladdrande riddrägt och med svart felbhatt på hufvudet, hvarifrån ett yfvigt grönt flor svajade som en fana för vinden.

Från backen syntes en stor kupé-vagn med kusk och betjenter i rikt livré.

"Friherrinnan från Skinnskatteberg", yttrade den majestätiska amasonen för sig sjelf och kastade sig in i skogen på sidan af backen, döljande sig och sin häst, tilldess kupévagnen uppnått backens spets, fortsatt sin väg och försvunnit.

Derefter red amasonen fram ur skogen och återtog sin förra ställning. Efter en stunds väntan sprängde hon utför backen, ty hennes blick hade uppfattat en vanlig bondkärra hvilken från fjerran närmade sig backen. Från traf föll den apelkastade springaren in i galopp, tilldess han hunnit något förbi kärran.

"Välkommen, i alla goda änglars namn!" ropade ryttarinnan, kastade om sin häst och stannade.

I kärran sutto en vanlig skjutsgosse och en ung man med solbrändt ansigte och dammbetäckta reskläder.

Med ett utrop af glad öfverraskning hoppade den resande ur kärran och, sedan han tillsagt skjutsgossen att fortsätta vägen uppför backen, närmade sig med blottad hufvud den ståtliga amasonen.

"Ack ja! välkommen!" upprepade hon, emottagande den resandes uppräckta hand och, böjande sig ned öfver honom. tryckte hon en kyss på hans panna.

"Hvilket möte!" utbrast ynglingen med hänryckning; "hvad jag måtte bli lycklig på Gunilholm!"

"Stackars gosse! ansigtet alldeles öfverhöljdt af damm!" sade hon, omfläktande honom med en hvit spetskantad batist-duk.

Ryttarinnan bibehöll fortfarande den resandes hand. under det hennes häst långsamt framskred mot backen. Länge betraktade hon stum den unge mannen. Det låg i den djupa blicken en darrande fråga, som ynglingen förstod.

"Hon är borta och, såsom jag hoppas, äfven i säkerhet", svarade han, nästan hviskande och spejande åt begge sidorna af vägen, liksom fruktade han att någon tredje kunde lyssna till svaret.

En suck af djupt lidande gick öfver rosorna på den höga flickans läppar, och hennes nyss så glänsande ansigte syntes fördunkladt, liksom solens strålkalk, när molnets svarta hand famlar deröfver.

"Hvad det gjorde mig ondt att nödgas störa ert lugn!" utlät sig den unge mannen; "mitt bref gjorde er säkert mycket bedröfvad!"

"Ja", svarade hon; "men jag tackar er icke desto mindre ... jag är nu förberedd på allt ... Vet hon att jag vistas här?"

"Jag tror det ej ... och för öfrigt syntes hon mindre angelägen om att träffa er ... orsaken, hvarför hon inte första gången, enligt vårt aftal, lemnade landet, var, såsom hon uppgaf, att hon först ville ha reda på ert rätta namn och stället, der ni vanligtvis uppehåller er, för att kunna skrifva till er ... nu, när hon visste allt detta, förklarade hon sig beredvillig att resa bort för att aldrig mer återse er."

"Hon skall förfölja mig så länge hon eller jag lefver ... I tanke att jag återrest till Nora, for hon ju dit enkom för att råka mig."

“Ni tror då att hon skall uppsöka er här?“

“Ja, hon skall för andra gången besöka hofrättsrådets boning och der skaffa sig underrättelse om min nuvarande vistelseort.“

“Vid Gud, hade det icke varit bäst att återlemna henne i rättvisans händer!“ ropade Albert med uttryck af djupaste harm.

“Det hade varit bäst för min säkerhet, men icke för mitt lugn . . . bör och kan väl en dotter öfverlemna sin moder åt fängelset och döden!“

“En sådan moder!“

“I medvetandet deraf, att jag sjelf på något sätt förorsakat hennes gripande och det nya lidande som deraf måste följa, skulle jag icke känna ett ögonblicks ro.“

“Men om hon, utan ert förvållande, blefve upptäckt!“ ropade häftigt den unge mannen.

“Hur menar ni, Albert?“ frågade Julia, skarpt fixerande honom.

“Det kunde ju lätt hända, att hon, oaktadt all sin list, blefve igenkänd och å nyo fasttagen . . . då vore ju både er säkerhet och ert lugn betryggade?“

“Albert! jag läser i er själ . . . ni skulle kunna förråda den olyckliga! . . . för min skull, jag vet det . . . men i alla fall förråda henne!“

“Jag vill inte neka till att ju en sådan tanke uppstod hos mig.“

Julia släppte Alberts hand och vände bort sitt bleknande ansigte.

Begge hade derunder upphunnit skjutsgossen, hvilken kört uppför backen och nu stod väntande med sin kärra.

“Julia, förlåt mig!“ bad Albert och stannade; “jag hyser ej mer denna tanke . . . Af barmhertighet, vänd inte så der bort ert öga från mig!“

Julia svarade ej, men lät hästen fortsätta sitt långsamma skridt, hvarigenom hon allt mer aflägsnade sig från den unge mannen, hvilken stod qvar der han stannat.

“Farväl! farväl!“ ropade ynglingen smärtfullt efter henne och nalkades derefter kärran, hvaruti han uppsteg och tog plats.

“Vänd om!“ befalde han med våldsamt klappande hjerta skjutsgossen.

Denne såg på vår resande med stora förvånade ögon.

Albert ryckte tömmarne ur gossens hand och vände om åkdonet.

Med Julias blick hade äfven hans lysande luftslott försvunnit, och verkligheten af den väntande inspektors-byggningen hade i hans ögon ingen ersättning att gifva.

"Nej! nej!" ljöd bakom honom, i detsamma han lagade sig till att köra utför backen, en visserligen mycket klar, men derjemte mycket klagande stämma.

Han såg sig tillbaka och mötte blicken af Julia, som kastat om sin häst och vinkade honom till sig.

Luftslottet hade å nyo uppskjutit och han sprang för andra gången ur kärran, å nyo ilande emot henne.

"Ni ville då verkligen resa härifrån!" sade hon med någon bitterhet.

"Jag hade ej styrka att bära ert missnöje."

"Men ni hade styrka att bryta det löfte ni gifvit en hederlig man, som i förlitande derpå väntat och väntar er?" frågade hon något strängt.

"Jag har felat! jag blyges för min svaghet!" svarade Albert med sänkta ögon.

"Jag har funnit svaghet hos många, hos alla; men jag trodde mig aldrig finna den hos er!"

"Ni förkrossar mig!" suckade ynglingen, icke vågande möta hennes blick.

"Ack!" återtog han efter en stund, "jag hade bort inse, att i samma ögonblick den olyckliga blefve upptäckt, skulle verlden få veta ert nära förhållande till henne . . . Jag blinde, som inte kunde fatta det!"

"Min vän! ännu känner ni inte mig!" sade Julia; "hvad har den oskyldiga att frukta! . . . Om verlden, bekant med mitt förhållande till mörderskan, derför fördömde eller missaktade min person, det kunde aldrig bedröfva mig . . . jag skulle skänka verlden mitt förakt tillbaka!"

Vid hvart och ett af dessa ord ljungade en blixt af stolthet ur Julias svarta ögon.

"Å nyo smidd i fängelsets bojor", återtog hon något mildare, "skulle hennes hjerta ännu mer förhärdas och hårdna, ty i tvångets skugga växa inga milda rosor . . . men endast under frihetens sol kunna de rätt utvecklas . . . Hvem vet, om inte hon en dag, när hon ingenting mer har att trotsa, skall gripas af ångerns känsla och röna behofvet af försoning!"

"Men", anmärkte Albert, "måste hon ej, för att försona sina brott, böja sig under lagens hämnande arm?"

"Ja", svarade Julia med handen på hjertat och blicken mot skyn, "jag vet det!... men då... då först vore hon försonad med verlden och Gud!"

---

2. Inspektoren.

En eftermiddag, fjorton dagar efter Albert Krons ankomst till Gunilholm, inträdde denne i ett af de prunkande kabinetten uti Gunilholms slottslika herrgårdsbyggnad.

På en stor divan, öfverdragen med rosigt sidentyg och med förgylda karmar, sutto trenne personer, grefven på Gunilholm och hans grefvinna samt Julia Palm.

Begge voro, såsom vi redan hafva sett i Julias bref till bokhållaren vid Nora, särdeles älskade af sina underhafvande, ett förhållande icke ovanligt vid egendomar som besittas af de äldre adliga familjerna, för hvilkas strängt aristokratiska och konservativa tänkesätt man gerna må blunda, om man afser det verkligt goda, menskliga och välgörande bemötande, hvarmed de i allmänhet omfatta dem som stå under deras lydnad och hägn.

Det grefliga herrskapet på Gunilholm utmärkte sig dessutom för högt konstsinne, en egenskap som deremot icke kan räknas till vanligheten hos de rike och förnäme. Inom herrgårdens eller slottets murar fanns ett galleri af kände mästares verk hvilket årligen förökades genom inköp af inländske målares arbeten, lika mycket med afseende på konstnärens behof som på konstverkets förträfflighet. Grefvinnan förde sjelf ritstiftet ganska skickligt, och åtskilliga af hennes egen hand producerade stycken i svartkrita hörde till galleriets vackra samling. Grefven berömde sig af att hafva mycken smak och omdöme i skön konst, och det bästa var att han verkligen egde hvad han berömde sig af.

När grefven och grefvinnan vintertiden vistades i Stockholm, var Julia Palm en daglig gäst i deras hus, och en dotter kunde ej behandlas med mera ömhet och kärlek än

hon af dem. Grefven och grefvinnan, som icke egde barn, hade mer än en gång tillbjudit den sköna och talangfulla flickan en dotters plats i sitt hus; men Julia Palm hade enständigt vägrat emottaga detta tillbud, antingen af stolthet, eller af kärlek till ett lif, endast beroende af hennes egen förmåga. Emellertid hade grefven ingått aftal med den unga artisten, hvarigenom hon förbundit sig att till honom hembjuda alla de taflor, som flöto ur hennes pensel, och han betalade dem till ett pris, som, med skyldig aktning för Julia Palms talang, skulle hafva väckt en Rafaels förtviflan. För öfrigt troddes allmänt, att grefven och hans fru i sitt testamente gjort några betydligare dispositioner för den sköna konstnärinnans framtida utkomst och lycka.

"Herr grefven har behagat kalla mig", yttrade Kron, i det han bugade sig framför divanen.

"Ja, min bäste vän!" svarade grefven, "jag vill underrätta er, att jag i öfvermorgon reser till Stockholm, för att derifrån begifva mig till Frankrike, hvarest jag troligtvis kommer att uppehålla mig halfannan månad . . . Äfven ville jag säga er, att jag, ehuru ni så kort tid skött inspektorsbefattningen här på godset, likväl är så nöjd med er, att jag uppstiger i min resvagn utan minsta bekymmer för Gunilholms välfärd."

Albert gjorde en ny vördnadsfull bugning.

"Jag tager för afgjordt att ni stannar qvar", fortfor grefven; förblif sådan som ni hittills visat er, min vän! . . . samma allvar, ordning, drift och oegennytta, och ni skall inte hafva tjenat en otacksam."

Inspektoren, glad ända upp öfver öronen, fortfor att buga sig. Hvad det är ljuft att höra sig berömmas, synnerligast i dens närvaro, som man älskar!

"Jag önskade att för framtiden innerligare fästa er vid Gunilholm", fullföljde grefven; "men för att ni sjelf skulle kunna trifvas här; måste ni gifta er . . . ja, ja, det är mitt uppriktiga allvar, och jag råder er, som vän, att tänka på den saken."

Förlägen och rodnande tummade inspektoren sin hatt.

"Kanske ni redan gjort ert val?" frågade grefven; "jag är likväl nästan säker på att ni inte gjort det, ty, oaktadt ni är mycket ung, så förefaller ni mig likväl för omtänksam och förståndig, för att hitintills hafva tänkt på giftermål, innan ni fått den utkomst, som erfordras till försörjandet af

hustru och familj ... Men nu då detta hinder är undanröjdt, så ... Hör på, min bäste vän, hvad tycker ni om prestgårdsflickorna? ... galanta tärnor, skulle jag tro, och jag ansvarar för att ni inte får korgen, i fall ni anmäler er."

"Min vän! du förbryllar alldeles den unge mannen!" anmärkte grefvinnan.

"Aj, aj, kära inspektor!" skämtade grefven; "ni är röd i ansigtet som en flicka ... ni är redan fast, märker jag ... så mycket bättre då ... Laga derför att jag, efter min återkomst, genast får officiera som er far på brölloppet! ... Men följ mig nu in i mitt arbetsrum, för att språka litet om vårt kära Gunilholm, som ni inte får glömma för flickorna i prestgården."

Derefter uppsteg grefven och gick in i ett inre rum, åtföljd af den förlägne inspektoren.

"Vi satte riktigt den stackars gossen myror i hufvudet", yttrade grefvinnan; "såg du inte hvilka vackra rosor växte upp på hans kinder, min söta Julie!"

"Jo, jag såg det", svarade Julia, fingrande lifligt på ett ritstift af guld, som hon hade i ena handen.

"Min mans förslag var likväl inte så oäfvet", återtog grefvinnan; "prostens döttrar äro rätt täcka flickor ...: Charlotte är kanske för vek ... Marie skulle passa bättre åt honom, eller hvad menar du? ... Du får lof att hjelpa vår raska inspektor: du, som skaffat honom Gunilholm, måste äfven skaffa honom en Gunilla."

"Den unge mannen ser ut för att sjelf kunna vara sin egen fullmäktig", invände Julia, rodnande, oaktadt alla motförsök.

"Hvarifrån fick du i hast så mycken karmosin, Julie Palm?" frågade grefvinnan fixerande sin väninnas vackra ansigte; "du intresserar dig alltför mycket för din barndomsvän ... ha ha ha! ... tänk om *du* skulle bli inspektors-fru på Gunilholm! ... ha ha ha!"

"Hur menar min nådiga Clémentine?" frågade Julia, döljande i vecket af ett småleende den ovälkomna karmosinen.

Julia Palm var strängeligen ålagd, att icke säga "min nådiga tant", ty ett förnämt fruntimmer vid fyrtio år är aldrig äldre än trettio, och ett fruntimmer vid trettio är lika ung som ett vid tjugo. Det finnes ingen dop-attest för förnäma fruar.

"Jag menar", svarade grefvinnan, "att det skulle vara bra roligt att se Julia Palm skumma grädde, sprita ärter och skära för steken åt bokhållarne vid gården."

"Det vore ganska vackert och husmoderligt", förklarade Julia.

"Det vore inte dumt, min söta Julie, om inte för annat, så åtminstone för nöjet att få ha dig qvar, här på orten... Men lyckligtvis kan det gå för sig ändå, utan att behöfva ingå mésaliancer."

"Nå, hur skall det gå till?"

"Nyholms bruk ligger Gunilholm ganska nära."

"Än sedan?"

"Brukspatronessan på Nyholm skulle ofta besöka sin mycket goda vän grefvinnan på Gunilholm."

"Utan tvifvel... men..."

"Men du låtsar ej förstå mig... och likväl förstår du att brukspatron Detlow gör Julia Palm sin kur."

"Det förstår jag."

"Och att du mest utmärker honom... att du till och med föredrager honom framför löjtnant Ell?"

"Ja, jag föredrager honom framför löjtnant Ell."

"Nå, hvad behöfs mer?"

"Behöfs ingenting mer, min nådigaste Clémentine!... Men låtom oss lemna både brukspatronen och löjtnanten i fred, och i stället sysselsätta oss med den stackars inspektoren!"

---

3. Frågan och svaret.

"Mamsell Julia! hörde ni hvad grefven nyss sade?" frågade inspektor Kron mamsell Palm, när han en timme derefter mötte henne i parken.

"Ja, herr Albert, jag hörde det", svarade hon.

"Nå, neka mig då inte ett godt råd!... säg! o säg! skall jag fria till en af flickorna i prestgården?"

"Älskar ni någon af flickorna i prestgården?"

"Och det frågar ni! ni som vet... men ni är ej mer densamma... ni är mycket förändrad, mamsell Julia!"

"På hvad sätt?"

"Dock det är dåraktigt af mig ... men felet är ej helt och hållet mitt, ty ni har sjelf väckt mitt hopp om ... Alla fjesa så mycket för er, alla skänka er sin hyllning ... för alla har ni ett leende ... endast mot mig visar ni er allvarsam och ..."

"Ni klagar öfver att jag har ett leende för andra och allvarsam mot er?"

"Brukspatron Detlow ..."

"Ah! ni är svartsjuk, min herre!"

"Ja, ja!"

"Det gläder mig, min vän!"

"Det gläder er!"

"Svartsjukan är kärlekens narraktiga sida, men i alla fall en sida af den."

"Ack, min Gud!" utbrast Albert, fattande den ädla flickans hand; "ni vill då inte, att jag friar till en af flickorna i prestgården?"

"Nej, det vill jag inte!" svarade Julia och drog icke sin hand tillbaka.

---

4. Den linhårige.

Vid middagstiden dagen efter grefvens afresa från Gunilholm skyndade Julia Palm uppåt allén, som hvälfver sina kronor öfver vägen till slottet. Trots det häftiga språnget och svettdropparne på hennes panna, var hennes ansigte förfärligt blekt.

Hastigt stannade hon och vände sig om med en blick af stolthet och beslutsamhet.

Denna blick föll utmanande på en person i drängkläder, hvilken förföljt henne uppför alléen. Drängen hade mörka vilda ögon, men ett långt lingult hår, som nedföll öfver och dolde en del af pannan. Ansigtet, förfärligt magert, egde en ovanligt brun hy, men huruvida solen hade den bruna färgen på sitt samvete, torde lemnas oafgjordt.

"Ni är då äfven här! ni förföljer mig äfven här!" ropade Julia.

"Ja", svarade den linhårige; "efter två dagars väntan får jag ändtligen den äran att tala med dig."

"Ni har varit här i två dagar?"

"Och två nätter . . . för mig finnes ingen skilnad mellan natt och dag."

"Och hvar uppehåller ni er, olyckliga, beklagansvärda!"

"Hvar jag uppehåller mig! . . . hå! . . . I fall barnet vill besöka sin mor, eller i fall barnet vill förråda sin mor, så träffas jag i kolarstugan vid skogsdammen."

"Jag anade, jag var viss derpå, att ni skulle söka mig äfven här."

"Du anade det, du var viss derpå, och ändå flyr du med den öfverraskades steg! . . . Dufvans unge har snabba vingar, men dufungens moder har snabbare."

"Hvad vill ni?"

"Och detta frågar en dotter sin moder! . . . Julia! känner du ej din moders ansigte?"

"Det hänger en svart slöja, brottets slöja, öfver moderns ansigte . . . dottern kan ej mer igenkänna sin mor!"

"Julia! du har hvilat under mitt hjerta!"

"Ja, derför bäfvar jag mången gång för mig sjelf!"

"Barn! . . . jag har något att säga dig!"

"Säg!"

"Albert Kron är här vid gården."

"Ja."

"Du har skaffat honom hit."

"Ja."

"I hvad afsigt?"

"Hvem gaf er rätt att veta mina afsigter?"

"Naturens röst."

"Ni har qväft naturens röst! . . . när ni nämner de orden, bäfva himlar och jord!"

"Flicka! . . . den unge mannen älskar dig!"

"Ja."

"När i förgår det var främmande här på gården och en mängd karlar surrade kring dig, liksom flugorna kring ljuskronan, stod han på afstånd ensam, sorgsen, dyster . . . Han älskar dig mycket!"

"Ja, jag hoppas det."

"Förliden natt stod han i trädgården nedanför ditt fönster och såg beständigt upp till samma fönster . . . hela natten

stod han qvar på samma plats ... barn, han älskar dig oändligt!"

"Jag vet det."

"Och du?"

"Jag älskar honom ... mycket och oändligt!"

"Olyckliga!"

"Nej, lyckliga!"

"Du måste fly honom!"

"Nej, jag skall slingra mig kring honom, som rankan kring stammen! ... den lycka ni beröfvat honom, den moders ömhet, ni ryckt ifrån honom, allt skall jag gifva honom tillbaka! ... allt! ... allt!"

"Och din moders förbannelse ..."

"Uppväges af himlens välsignelse!"

"Ha, Julia!"

"Er vilja är det ondas vilja, och det onda får ej segra!"

"Sonen af din faders mördare skulle således ega dig! han som öppnade det mångåriga fängelset för din egen moder, skulle ega dig! ... dig, den skönaste varelse, hvaröfver solen någonsin strålat!" rasade den linhårige; "*han* frossa i dina armar, berusas vid dina läppar och försmälta vid din barm! han! han! ... blotta tanken derpå gör mig vansinnig!"

"Ja, jag blir hans maka!" ropade Julia med stark röst och flammande ögon.

"Ha! ... så välj då! välj då!"

"Hvad?"

"Emellan en skilsmessa från den lefvande och en skilsmessa från den döde."

"Ni skulle kunna ..."

"Döda honom ... ja!"

"Hvarje gnista af menskliighet är då förqväfd i ert hjerta, eller, rättare sagdt, ni har ej mera något hjerta!"

"Jag hade ett hjerta", svarades med vildt rullande ögon; "men man slet det ur mitt bröst och hängde upp det till spis åt roffåglarne ... sedan lades det ned i jorden till föda åt maskarne."

"Och nu vill ni sjelf", inföll Julia, "lik masken och roffåglarne gnaga på ert barns hjerta! ... och detta barn har likväl aldrig gjort er något ondt! ... Nej, så grym kan ni inte vara!" tillade hon, i det hon närmade sig den förfärlige och med mildhet slöt dess hand i sin; "så grym kan

du inte vara, moder! . . . icke är det med nya brott du vinner försoning och nåd!“

“Endast med hans lidande eller blod kan jag lösa mitt hjerta från mörkrets makter!“ svarade den linhårige med ett vansinnigt uttryck i sitt ansigte; “välj, välj, Julia! antingen skilsmessa från den lefvande eller skilsmessa från den döde!“

“Jag skall varna honom! . . . han skall taga sig till vara för er!“

“Innan varningsordet träffar hans öra, träffar döden hans bröst!“ ropade den linhårige, krampaktigt hopknytande sina händer.

Julia bäfvade, men icke för sitt öde, utan för sin älsklings lif.

“Och om du också hinner varna honom, så glöm inte, Julia, att varningen ej är det harnesk, mot hvilket den mördande kulan studsar.“

“Och om jag skiljer mig från honom?“ frågade Julia, utom sig af ångest, “om jag reser från detta ställe, der han vistas.“

“Då räddar du hans lif“, svarade den linhårige; “att förlora den man älskar, är bittrare än tio dödar! . . . hvad jag lidit måste han lida!“

“Innan morgondagens slut är jag borta härifrån!“ ropade Julia och ilade derefter med gasellens snabbhet tillbaka uppåt slottet . . . .

Följande dagen lemnade Julia Palm Gunilholm. Det berättades, att hon, för utbildandet af sina anlag för målarkonsten, begifvit sig på väg till Europas sydliga länder.

---

5. Kolarstugan vid skogsdammen.

Aftonen samma dag som Julia Palm reste, gick den linhårige fram och tillbaka, ensam och grubblande, i kolarstugan vid skogsdammen, belägen en fjerdedels mil från Gunilholms herrgård.

På bordet i den eländiga stugan, hvilken utom nämnde möbel hade endast en usel säng och tvänne rankiga pinnstolar, låg ett par puffertar och en skarpslipad knif.

Vid ett buller utanför den tillriglade dörren spratt den linhårige till och hastade mot bordet, gripande till sig mordvapnen och gömmande dem hastigt i sina fickor.

"Det är inte Ulf Larssons steg", mumlade den linhårige för sig sjelf.

Ulf Larsson var namnet på honom som bebodde stugan, en gammal dagsverkskarl under Gunilholms gård, af sigenarstammen och följaktligen af ganska tvetydigt rykte.

Bullret åtföljdes af en knackning på dörren.

"Är någon derinne?" frågade utanför en darrande stämma.

Den linhårige skred på tåspetsarne fram till dörren och lade örat till för att lyssna.

"Det är jag", fortfor den darrande stämman; "inspektor Kron."

Den linhårige frånsköt rigeln och drog sig derefter långsamt några steg tillbaka in i stugan, med händerna i fickorna och blicken oaflåtligen fästad på dörren, liksom vore den inträdande en fruktansvärd fiende.

Men var det en fiende, han som nu visade sig på tröskeln, så såg han åtminstone icke fruktansvärd ut. Den eljest så kraftfulle unge mannen tycktes ej mer vara densamme. Ögonen voro till hälften slutna, hakan lutande mot bröstet och armarne maktlöst hängande nedåt sidorna.

"Ni har med mordbrand förhärjat min faders egendom och med förgift afdagatagit min mor!" sade Albert knappast hörbart; "nu har ni äfven förkrossat mitt hjerta för tid och evighet... Är ni nu nöjd?"

Den linhåriges blick, som i början mörk och genomträngande hvilat på den unge mannen, ljusnade allt mer och mer.

"Ni har jagat ert oskyldiga barn ur landet", fortfor Albert, dignande ned på en stol med handen öfver pannan och ögonen; "och så länge ni lefver, skall hon icke återse den jord, hvarpå hon föddes... kanske aldrig, ty hon reste med döden i hjertat!... ni har förstört denna ädla flickas framtid!... Är ni nu nöjd?"

Den linhårige sänkte sina ögon mot golfvet, synbarligen något skakad.

“Innan hon reste“, återtog Kron, “bad hon mig besöka er, icke för att be er om medlidande och barmhertighet för sig sjelf, ty hvartill gagnar väl dufvans bön i det ögonblick hon förblöder i roffågelns klor! ... men hon ber er tänka på de qval, som en gång skola förbittra era sista stunder och sedan med mångdubblad fasa följa er till en annan verld! ... hon ber er ...“

Kron tystnade. Det tycktes som hade sorgen lagt hans tunga i bojor.

Den linhårige höll sina ögon fortfarande riktade mot golfvet.

“Och likväl skulle ni ännu kunna försona mycket af det onda ni gjort“, började å nyo Albert; “ett enda ord af er, och er oskyldiga dotter, älskad af alla, utom af sin egen mor, skulle återvända till den lycka, hon tror sig kunna finna vid en redlig mans sida ... och denne man, hvars barndom ni förgiftat, skulle förena sina böner med hennes för att nedkalla himmelens nåd för er!“

“Nej, nej, nej!“ ropade den linhårige, upprätande hufvudet och utsträckande armarne åt begge sidor; “jämmer och elände såddes! ... jämmer och elände skola skördas! ... känn! känn, hvad jag har utstått, lidit, kämpat! ... känn! känn!“

Inspektoren reste sig upp från stolen och skred mot dörren med vacklande steg. Den linhåriges ögon, strålande af helvetisk glans, följde den unge mannens alla rörelser.

“Er dotter sade några ord till mig, innan hon reste“, yttrade Kron, vändande sig om i dörren; “dessa ord voro: hämnas icke på den olyckliga, den förhärdade, förskjut henne icke, utan se till henne i hennes elände! ... dessa voro hennes sista ord till mig ... Säg, hvad kan jag göra för er?“

“Ingenting!“

“Behöfver ni något?“

“Numera intet!“ blef svaret, åtföljdt af ett rysligt löje på de tunna läpparne.

Inspektoren drog en djup suck och trädde ut ur stugan, hvars dörr han tillstängde efter sig.

Den linhårige följde hans steg, öppnade sakta dörren och såg efter inspektoren, hvilken med böjdt hufvud och vacklande steg aflägsnade sig.

En gång vände han sig om och utsträskte sina armar mot stugan, liksom ville han å nyo vädja till det stenhårda hjertat.

"Nej! nej! nej!" tjöt den linhårige och slog igen dörren, så att stugan skakades dervid.

"Ha ha!" jublades derefter i stugan; "förtviflan är hans sällskapsbroder om dagen och vansinnet hans sängkamrat om natten!... Så blir då min hämnd fullkomnad!... så blir du en gång blidkad, älskade, lidande skugga!..."

Hastigt kastade sig den linhårige på sina begge knän och ropade:

"Julia, Julia! mitt barn, mitt barn!... Fly, fly! men jag skall följa dig, jag! följa dig till alla verldens hörn... Sandkornet och daggperlan kan du skudda från dina fötter, men icke din moders tårar... de skola följa dig och slutligen tvinga dig att älska mig!... Som en slaf vill jag tjena dig och jag vill insupa de giftiga vindarne, på det ingen af dem må oskära dina friska läppar!... Julia! Julia! stanna, stanna!... det är din mor som krälar i stoftet efter dig!..."

Och den rysliga gestalten kröp på händer och fötter kring golfvet, kyssande de grofva tiljorna, liksom förestälde hon sig, att Julias lilla fot nyss sväfvat deröfver.

En solstråle hade fallit på träskets svarta bölja. I detta ögonblick var mörderskan mor.

Trettiondeåttonde kapitlet.

En månskensqväll i Dalarne.

Det var mot slutet af Augusti månad eller ungefär fyra veckor efter "stunderna på Gunilholm". Solen närmade sig hjessan af de skogbevuxna fjällen i vester. Hon tycktes ogerna gå ned, ty hon strålade öfver nordens fattigaste, men kraftfullaste folk, öfver ättlingarne af Sveriges befriare, i den hvita vadmalsrocken och med det svarta barkbrödet på fickan — öfver Dalarnes herrliga land.

På förstugutrappan till en prestgårdsbyggning i den nordliga delen af nämnde landskap stodo tvänne yngre herrar. Den ene behöfde knappast hafva prestdrägten på sig för att se ut som en vanlig pastors-adjunkt på landet, ty han var mycket blek och mycket mager. Det är först under kyrkoherde- eller prost-kaftanen som kinden börjar vidga sig och magen svälla. Den andre, likaledes en blek och mager man, hade blå byxor och dito syrtut med försilfrade knappar uti, såsom kronolänsmännen förr nyttjade.

Pastors-adjunkten och länsmannen äro den andliga och verldsliga maktens lägsta tempelvårdare. De hafva det mesta besväret och de minsta inkomsterna. Derför äro de också vanligtvis goda vänner, ty alla äro vänner i nöden.

"Guds fred, bror!" helsade adjunkten länsmannen.

"Sammaledes, bror!" helsade länsmannen tillbaka.

Tvänne magra händer mötte och omslöto hvarandra kärleksfullt som ett älskande spindelpar.

"Det var längese'n du var här på orten, bror!" yttrade adjunkten.

"I Elfdalen har jag legat tre veckor och i Särna fjorton dagar . . . Hur mår prostens?"

"Bra."

"Jag hade några ord att tala med prosten om . . . dessutom har jag med mig pengar åt honom . . . det lyckades mig ändtligen att få ut något af Lars Ersson, ehuru det stod hårdt till."

"Har du brådtom?"

"Går an så der . . . Är prosten inte hemma?"

"Jo, nog är han hemma alltid . . . men . . ."

"Men?"

"Jag tror knappast, att du så snart kan få tala med honom, ty . . ."

"Ty?"

"Vi ha storfolk på prestgården i dag, skall jag säga dig, bror!"

"Storfolk? . . . hvad tusan säger bror!" utropade länsmannen förvånad, och detta med skäl, ty i Dalarne är det ondt om "storfolk", om också god tillgång på storsinnade menniskor.

"Ingenting mindre än en grefvinna, bror!"

"Åh hin."

"En hennes nåd, i siden, guld och juveler, lika mycket värda som hela socknen."

"Säger du det?"

"Jo jo men."

"Hon är då från Stockholm?"

"Nej, från Gunilholm."

"Jaså, är det hennes nåd på Gunilholm? . . . då är väl grefven också med?"

"Nej, han lär vara utrikes, han."

"Är han det? . . . Men, min kära bror, kan jag derför inte språka med prosten?"

"Inte på en timme åtminstone, ty, ser du, här ha vi också något annat för oss."

"Hvad för annat?"

"Vi ha bröllopp på prestgården i dag, må du tro."

"Bröllopp? . . . inte kunde jag varsna några löfbågar öfver grindarne, när jag for igenom dem."

"Ja, det är inte sådant bröllopp, ser du . . . det är inte bondbröllopp, bror!"

"Nå, det brukas väl löfbågar på alla slags bröllopp här på landet . . . inte heller kan jag se till några bröllopps-gäster . . . jag tycker att det är tyst och stilla här, som i kyrkan om hvardagarne."

"Ja visst . . . men . . ."

"Och hvar är folket, som skall se bruden? . . . jag ser inte till så mycket som en katt engång."

"Det beslöts först i middags, att bröllоppet skulle ske i afton."

"Har man sett på tusan, bror!"

"Det är en egen historia med det här bröllоppet!" yttrade adjunkten med en hemlighetsfull blinkning.

Hemlighetsfulla blinkningar höra just till länsmännens fack.

"Hvad menar du?" frågade derför länsmannen med ifrig nyfikenhet och lifligt återblinkande.

"Låtom oss gå ned lite bortåt gården", sade adjunkten.

Den andliga och verldsliga makten togo hvarandra under armen och aflägsnade sig från förstugutrappan.

"En egen historia, säger du . . . godt, låt höra den!"

"Det var en måndag för omkring fyra veckor sedan", började adjunkten, "då sent på aftonen en stor herrskaps-vagn körde in på gården här."

"Nå?"

"I vagnen satt ett ungt fruntimmer, vackert, må du tro... ja, skön som jungfru Maria."

"Då hade hon väl en dufva i famnen och timmermannen Josef bakpå vagnen?"

"Lek inte med Guds ord, bror! ... hon hade med sig rekommendations-bref till prosten från grefvinnan på Gunilholm."

"Nå, än se'n då?"

"Det blef en faslig uppståndelse, kan du väl föreställa dig! ... de bästa rummen inreddes genast åt den främmande damen, och sedan den dagen har det varit kalas i prestgården både middag och qväll."

"Och ändå är du lika blek och mager, bror! ... det finns ingen Guds välsignelse för adjunkterna på landet."

"Två gödda kalfvar och fyra får, bror, utom alla höns och kycklingar."

"Håll! gäckas inte med en olycklig! ... jag har inte smakt en bit se'n i morse."

"Du kan inte föreställa dig något skönare och ljufvare!" deklamerade adjunkten med verklig hänförelse.

"Är du galen, menniska! ... hörde du inte att jag är hungrig som en varg!"

"Något mera snillrikt!" fortfor adjunkten med blicken mot aftonsolen.

"Hvad pratar du? ... Att kalfvar, får och höns äro sköna och ljufva, det vet jag nog, ehuru min erfarenhet i den vägen gudnås är ganska liten; men att de äro snillrika, det har jag ännu aldrig kommit underfund med."

"Ack! jag talar om den främmande damen, jag!" genmälde adjunkten förargad.

"Det var en annan sak."

"Vet du, hon har porträtterat prosten och hela familjen och mig också."

"Dig också? ... då gick det väl bra med blyhvitt åt... Men hvad har allt det der med bröloppet att göra?"

"Följande söndag", berättade adjunkten med en suck, "lystes det i kyrkan för mamsell Julia Palm och inspektoren Albert Kron på Gunilholm."

"Jaså, han heter så den nye bokhållaren på Gunilholm?"

"Ja."

"Och det der främmande fruntimret heter Julia Palm, kan jag förstå ... det der namnet låter inte så obekant, tycker jag."

"Det är en stor konstnär, min bror! ... du skulle se hennes oljefärgstaflor, men inte henne sjelf på samma gång, ty då fördunklar hon dem."

"Du är riktigt rolig, du, i afton! ... dig måtte hon ha vändt upp och ned på ... nånå, dertill fordras inte så mycket ... Följde brudgummen med henne till prestgården?"

"Nej, han kom hit först i går afton med grefvinnan ... det är en helt ung man, men ganska treflig ... Vi blefvo genast goda vänner och bröder."

"Smakar ändå fågel, bror lilla! ... Godt nog att vara vän till den som har en vacker hustru!"

"Ack, hvad han blir lycklig!" suckade adjunkten.

"En inspektors-fru, som målar oljefärgstaflor!" invände länsmannen; "det måtte bli en kostlig hushållning! ... nånå, det är sannt, hvad som än kommer att fattas i det huset, inte blir det olja i bords-syrtuten och fernissa på bordet ... ändock något, sa' hin fick se Åmål."

"Hur kan du prata på det sättet!"

"Men, min bror, hur kommer det till att de unga tu rest ända hit upp till Dalarne för att gifta sig, liksom det inte funnes kyrkor och prester söderut?"

"Jag kan inte neka till att allt har tillgått på ett ganska mystiskt och obegripligt sätt."

"Ack, din fåraherde!" ropade länsmannen skrattande; "det här tycks gå öfver ditt förstånd ... jag skall hjelpa dig till rätta, jag; ty från första ögonblicket insåg jag nog hur det hängde ihop med den här putslustiga historien."

"Nå, hur hänger det ihop då?"

"Jo, min gubbe, ungefär på det här sättet", började nu länsmannen sin förklaring med denna säkra och öfverlägsna min, som man städse finner hos kronans embets- och tjenstemän; "grefven på Gunilholm reser utrikes ... grefvinnan skickar grefvens vän upp till en prestgård i Dalarne ... låter utlysa ett kristligt äktenskap mellan grefvens vän och inspektoren på Gunilholm ... Bror! har du snufva, efter du inte känner att det osar brändt horn?"

Det förhöll sig med länsmannen som med så mycket annat hederligt och aktadt folk här i verlden, nämligen att tyda allt till det värsta. Det är märkvärdigt att det alltid

skall vara roligare att tänka illa än godt om sina medmenniskor!

“Hur ovärdigt taladt!“ utbrast adjunkten med hetta; “denna unga qvinna är ren som en Guds ängel!“

“En Guds ängel? ... det skulle jag kanske ha trott, om du inte nyss förut berättat att hon porträtterat prester.“

Adjunkten vände sig med ovilja från sin vän.

“Se så, bror magister, du förstår väl skämt!“ yttrade denne, qvarhållande adjunkten. “Är det många bjudna på brölloppet?“

“Det är bara komministerns familj.“

“Är det *bara* det? ... summa summarium: tolf personer, den sista lilla oberäknad ... jag vill gerna träffa komministern också, ty jag har utmätningsutslag på honom för sista auktionen ... Prosten skall skrapa in och komministern punga ut, det är så vanligt det.“

“Jo, jo, men.“

“Men adjunkten slipper både det ena och det andra ... Hör du, tror du jag kan gå in i den här rustningen?“

“Åja, nog kan du det.“

“Tror du att jag blir utkörd, om jag går in?“

“Hur kan du tro sådant?“

“Och tror du, att jag slipper resa hungrig och törstig härifrån?“

“Har du gjort det förut någongång?“

“Nej gubevars, men jag blir inte nöjd, om någongång blir den första.“

“Säg till att man tar emot din häst, medan jag anmäler din ankomst för prosten.“

“Skönt! ... jag har inte så brådtom med hemresan, skall jag säga dig“, yttrade länsmannen; “ty i afton och hela natten få vi det grannaste månsken.“

Och det blef, såsom kronolänsmannen förutspått, det grannaste månsken.

“Hur varmt och mjukt i luften, och ändå två timmar förlidna sedan solen gick ned!“ ljöd genom qvällen en qvinnas melodiska stämma.

“Ja, hur varmt! hur mjukt!“ instämde en ungdomlig manlig röst.

“Se, se der borta! ... åt granen och tallen har månen lånat silfverpoppelns blad ... betrakta fjället der i fjerran

med silfverbindeln om sin mörka panna... och elfven, elfven, hvarifrån har väl hon tagit alla de millioner speglar hon i denna stund håller mot nattens klara öga!...“

“Ack ja, qvällen är så vacker!“

“Så lugnt, så stilla öfverallt!“

“Alla ha gått till hvila... alla, utom... utom vi!...“

Dessa växlande röster kommo från tvänne personer, hvilka sutto tillsammans på ett trädgårdssäte utanför prestgårdsbyggnaden med utsigt åt dalen och elfven, som slingrade sig derigenom, samt åt fjället, hvilket i fjerran sammansmälte med den månskensklara himlen.

Den ene af dessa personer var en ung svartklädd man, och den andra ett ungt fruntimmer, höljdt i en mantilj af svart sammet, nedanom hvilken en hvit klädning af sidensars med garnering af blonder glittrade som silfverskir mot månen. Det ljusa håret var bart och upplagdt i rika flätor, dessa dock något rubbade, troligtvis till följd af någon festligare prydnad, hvilken öfver dem varit hvälfd, men som nyss blifvit borttagen.

“Tyst! hörde du inte!“ hviskade hon i sammetsmantiljen, resande sig häftigt upp från bänken; “det rör sig något der borta!“

“Det var en uggla, som flaxade bort ur linden,“ svarade den unge mannen; “detta stygga nattens djur vågade inte dröja så nära dig.“

“Jag har blifvit rädd som ett barn,“ sade hon, återtagande sin plats; “jag befarar ständigt att någon skall störa vår lycka.“

Den unge mannen böjde sitt ansigte ned öfver hennes begge händer och hvilade länge sina läppar mot dem.

“Våra olyckliga föräldrars hjertan voro himmelsvidt skilda från hvarandra,“ fortfor hon; “men desto innerligare hafva våra slutit sig tillsammans... en rubbad jemvigt inom naturen och menskligheten har blifvit återstäld, och månens milda glans, försoningens återsken, hvilar deröfver... Måtte vi alltid för hvarandra förblifva hvad vi äro i denna lyckliga, ljusa qväll!“

“Ännu tror jag knappast på möjligheten af hvad som skett,“ yttrade han; “detta väsen, så skönt, så snillrikt, så firadt af alla, tillhör då verkligen mig!... mig, så obetydlig, så okunnig, så... Julia! Julia! hvad skall jag göra för att befordra din lycka och på det du alltid må bli nöjd med mig?“

"Förblif hvad du hitintills varit! ... okonstlad och redbar ... Men icke nog dermed, Albert, du måste äfven vara tålig och fördragsam ... Det område för husmoderliga pligter, hvaruti jag nu inträdt, är helt och hållet främmande för mig ... de landtliga bestyren känner jag knappast till namnet ... men du skall lära mig, du, leda mig med ditt kloka förstånd ... Du måste dock vara en tålmodig lärare, liksom jag skall vara en läraktig elev."

"Och du tror, Julia, att jag skulle tillåta, att du nedtryckes under dessa bestyr, att du drages från din konst och dina studier, som du så mycket älskar, och att ..."

"Albert!" afbröt hon honom häftigt, i det hon å nyo höjde sig upp från bänken; "är jag inte en inspektors hustru? ... Vill du att man skall säga, att du har en dålig vårdarinna af ditt hem? ... vill du, att jag skall blygas för mina likar? ... nej, det vill du inte, och jag vill det inte heller ... Den qvinna, som ej känner sin plats och de pligter som dermed förenas, förtjenar inte namnet *qvinna*, om hon också hade alla verldens talanger!"

"Julia! förlåt! ..."

"Ack ja, gerna, gerna! ... det blir nog mycket, hvari jag behöfver förlåtelse af dig!" svarade Julia, tagande plats på sin makes knä och lindande om hans hals sina runda armar.

"Men ... men är det inte för svalt att sitta längre ute?" stammade brudgummen, oaktadt han säkert aldrig tillförene känt sig så varm som nu.

"Ja, låtom oss gå in!" svarade bruden, i det hon sakta gled ur hans knä.

Arm i arm gingo de unga tu tätt utmed baksidan af prestgårdsbyggningen, hvarintill trädgården slöt sig.

Vid ett ställe mellan trenne från hvarandra något skilda häckar syntes den oroligt glittrande elfven.

Julia stannade, pekande ditåt.

"Se min vän!" sade hon, "allt efter som månen fortskrider på himlahvalfvet, försvinna de vilda skuggorna af bergen i elfvens vatten och lemna rum åt de leende bilderna af strandens ängar och fält! ... O! hvar ilar nu och försvinner skuggan af *henne*, den arma, den förvillade? ... Nej," återtog hon efter en stunds tystnad, "borde jag väl befrämja det ondas seger, derför att det uppträdde under en moders gestalt! ... kunde jag väl åt mörkrets makter offra tvänne

oskyldiga varelsers lycka! ... nej, jag borde det inte, kunde det inte!"

"Men när hon en dag får veta af vår förening," yttrade Albert, "och när hon börjar inse, att mitt lidande, hvaråt hon log och hvaröfver hon triumferade, när jag sist talade med henne, endast var låtsadt och blott en roll, för att derigenom väcka hennes deltagande och ånger, eller, om detta försök att dölja våra spår för hennes hämndlystna öga misslyckades ... när hon nu får veta allt detta? ..."

"Hon skall rasa för det att hennes hämnd icke lyckades!" inföll Julia; "men kanske skall hon också, sedan hon funnit, att allt hennes trots och alla hennes bemödanden varit förgäfves, inse att det är en högre vilja som gäckat hennes och att det goda ändå alltid segrar till slut ... Då, jag hoppas det så gerna, skall hennes hårda hjerta mjukna och den mörka oron i hennes själ lägga sig! ... Klara, väna måne! skrid öfver *henne* såsom du nu skrider öfver elfven der! ... Vandra så, att de vilda skuggorna försvinna, för att lemna rum åt milda, leende bilder!" ...

De älskande hade försvunnit ur trädgården.

Ett fönster, som förut stått öppet, slogs igen och en rullgardin föll ned innanför. Men på rutan dröjde länge den klara månen.

Var det svaret på Julias bön, eller var det återskenet af en kärlek, ren som månens stråle?

Trettionionde kapitlet.

Bröstet.

"Paradisets månskensnätter,
Edens blomsterkrönta slätter,
Ljusets änglar i det höga,
Aldrig skådar dem ditt öga."

Denna sång hördes en september-dag i skogen utanför Skanstull genom den tjutande vinden och det sqvalande regnet.

Till sången lyssnade en gammal man, som långsamt skred fram mellan granarnes täta stammar, klädd i tjock frisrock, bredskyggig hatt och klumpiga smorläderstöflar.

Det var den "treflige gamle", hvilken vi efter elfva års förlopp återfinna. Det egendomliga leendet bodde ännu på hans läppar, i trots af de många nya rynkor som de elfva åren dragit kring hans mun.

Den "treflige gamle" styrde sina steg mot det väderstreck, hvarifrån sången ljöd. Slutligen stannade han framför en liten öppen plats ungefär midt i skogen, ty han hade upptäckt en qvinnogestalt, hvilken oupphörligen gick omkring en liten, med frisk mossa beklädd mullhög, men med steg, liksom ginge hon på glödande kol.

Den lilla mullhögen var ingen nyhet för den "treflige gamle". Några dagar efter Odelii afrättning hade han upptäckt den. Under loppet af det första året hade han ofta sett en hyrvagn stanna utanför tullbommen, ur hvilken ett utmärkt skönt fruntimmer, som icke heller var honom obekant, stigit och derefter begifvit sig inåt skogen. Den "treflige gamle", som då oförmärkt följt hennes steg, hade sett detta fruntimmer knäfalla framför högen, hvarvid han hört henne frammumla en mängd obegripliga ord.

Detta omtalade han för ingen, ty dels ville han hafva sin hemlighet för sig sjelf och dels bar han en viss aktning för denna qvinna, för hvars skull han en gång höll på att tappa bort sitt vanliga ironiska leende.

Året förgick och andra år följde; men ingen vagn höll mer utanför tullbommen med något utmärkt skönt fruntimmer uti, och ingen qvinna förmärktes vidare vid mullhögen i skogen.

Denna förändring väckte dock ej den "treflige gamles" förvåning, ty han läste i de allmänna tidningarnas rättegångsafdelningar det sköna fruntimrets historia. Dagligen väntade han, å dragande kall och embetets vägnar, att få åter träffa henne, då han tänkte säga henne dessa ord:

"Ber om förlåtelse, min nådiga! men jag har lagt frisk mossa på grafven i skogen." Detta hade han tänkt säga, innan han högge hufvudet af henne.

Men han fick aldrig säga dessa ord, och han hade säkert blifvit mycket ledsen öfver denna otur, i fall det någonsin varit honom möjligt att blifva ledsen.

Ungefär tio år hade förflutit efter den dag, då han sist såg den sköna damen, när han ändtligen en vacker dag såg en vagn stanna utanför tullbommen och en herre med guld-

glasögon stiga derutur samt begifva sig på den vanliga gångstigen till skogen.

Den "treflige gamle" följde efter den gentile herrn och hörde honom uttrycka sin glada förvåning, öfver att det ännu fanns frisk mossa qvar på grafven och såg honom derefter knäfalla. Den "treflige gamle" skulle hafva blifvit mycket glad öfver den främmandes förvåning, om han någonsin kunnat blifva gladare än han vanligtvis var.

Han kunde visst icke igenkänna den gentile herrns antetsdrag; men han visste att den sköna damen hade rymt ur sin cell å Smedjegården.

Under loppet af sommarmånaderna såg han på detta sätt ofta en vagn hålla på gamla stället och en herre stiga derutur, om icke just med mustascher och guldglasögon, åtminstone med samma mål i kikaren.

Men denna dag varseblef han en qvinna, som smög sig åt skogen, och det var henne han nu hade för ögonen. Hon var klädd i svart bombasins-klädning, nedsölad af regn och våt mull, och hennes ansigte var rysligt att skåda. Det becksvarta håret var kortklippt som på en karl, och ansigtet blänkte vaxgult med röda fläckar på kindknotorna och gröna ringar kring ögonen.

I högra handen bar hon en stor kula af, såsom det syntes, uppblåst tryckpapper.

När hon slutat sin sång, yttrade hon entonigt följande ord:

"Inte kommer han upp och inte kommer han ned, utan der skall han ligga och våndas tills jorden försvinner, men jorden skall aldrig försvinna!"

Derefter började hon sjunga samma sång under det hon fortsatte sin kringvandring.

"Hvem är det som förer ett så oroligt lif?" frågade den "treflige gamle", närmande sig mullhögen med sitt vanliga lugn.

"Kom inte hit! kom inte hit!" skrek qvinnan; "du sjunker ned i hafvet kring grafven! . . . har du sett så vilda vågor förut? . . . det är för deras skull, som han dernere aldrig får någon ro . . . inte kommer han upp och inte kommer han ned, utan der skall han ligga och våndas tills jorden försvinner, men jorden skall aldrig försvinna!"

"Det var underliga vågor det!" anmärkte den "treflige gamle".

"Underliga ... ja! ... ser du, hvarje våg är ett modersbröst med orm uti ... mitt eget bröst har jag tagit upp och det är just detsamma jag nu håller i handen."

"Skulle vara roligt att få se på det der fyndet något närmare," utlät sig den "treflige gamle", utsträckande handen efter papperskulan.

"Ja, se, se! ... men akta, att inte ormen kryper bort ... nej, nej! inte farligt! ... jag har dragit trollring omkring honom."

Den "treflige gamle" emottog och öppnade papperskulan, som befanns vara ingenting annat än ett tidningsblad för nästförflutna dagen.

"Ja, jag visste väl att han skulle stanna qvar," sade qvinnan, stirrande än på papperet och än på marken vid gubbens fötter; "ett modersbröst är för godt att lemna ... ja, ja, ja!"

Den "treflige gamle" upptäckte snart på första spalten af tidningen fyra röda, breda linier, sammanfogade i form af en rektangel, hvilken inneslöt följande med fin stil satta och tryckta rader:

"Vigde i landsorten:

Inspektoren Albert Kron och mamsell Julia Palm den 24 Augusti på Elfdalens prestgård i Dalarne."

Den "treflige gamle" kunde icke begripa, hvarför dessa rader mera än några andra förtjente en sådan utmärkelse; men som han aldrig brukade bekymra sig om det han icke kunde begripa, så lemnade han tillbaka tidningsbladet, utan att begära någon förklaring.

"Har du sett en vackrare orm?" frågade qvinnan; "hufvudet af guld, ögonen af eld, munnen af morgonrodnad och tänderna af månens ljus ... men i stygnet ligger helvetets smärta ... Ah! ..."

Qvinnan kastade sig omkull på marken och vred sig under de rysligaste jämmerrop. Derefter sprang hon upp, framstötte ett vildt skratt och började å nyo sin vandring kring mullhögen, under det hon blåste upp pappersarket till en kula igen.

"Inte kommer han upp och inte kommer han ned, utan der skall han ligga och våndas tills jorden försvinner, men jorden skall aldrig försvinna!"

Den "treflige gamle" betraktade den vansinniga med korslagda armar.

"Den der har fått nog och behöfver inte min bila!" mumlade han för sig sjelf, ty detta kunde han begripa.

Men de tallösa rynkorna kring hans mun syntes tomma och mörka; ty det egendomliga leendet, som vanligtvis fylde dem, hade nu flytt.

Fyrtionde kapitlet.

Omsider ett leende.

Det var i Mars månad år 1829, en af vårens första dagar.

Snön hade nyligen försvunnit. Gatstenarne voro torra, luften mild och lärkorna i skyn sjöngo vinterns drapa.

Framför en port långt afsides på Södermalm höll en vagn, hvarutur gick en ung välklädd dam, intagande och fängslande genom sina ovanligt sköna och ädla anletsdrag, i trots af det bleka och djupt sorgbundna ansigtet.

Hon stannade några minuter framför porten, hvarvid fanns en fattigbössa af jern, öfver hvilken hängde en svart trätafla, försedd med gula bokstäfver.

Bokstäfverna voro dessa:

"Vandringsman
Här
Ser du
En Afmålning af Verlden
Der
Den minste Dåre är klok.
Om
Alla Dårskaper förtjente
Lika Medfart
Blefve ofta
Den *Lärdes* Bokkammare
Den *Vällustiges* Sal
Den *Skönas* Förmak
Den *Rikes* Skattkammare
Ett *Dårhus.*
En ömklig *Äregirighet*
En olycklig *Kärlek*
Hafva alstrat desse Innevånare.
Gack Läsare känn dig sjelf!"

Det var vid porten till Danviks hospital som denna tafla hängde och denna inskrift lästes — hänger och läses ännu i dag.

Den främmande fattade klocksträngen och ringde, hvarefter porten öppnades.

En puckelryggig, ful dvärg visade sig, framräckande handen mot den inträdande.

"Hvilken olycklig varelse!" anmärkte hon för sig sjelf, skridande framåt med elastiska steg.

"Hvad den der såg ut!" mumlade dvärgen efter henne; "se hur löjligt hon klifver på!"

Den fule är ingen beundrare af skönheten och den lytte är ingen vän af plastiken. Så ungefär bedömer äfven den fattige den rike. Den förre fick intet, på det den sednare skulle få allt. Idel orättvisa, idel inkräktning på en annans bekostnad.

"Och ändå," återtog det unga fruntimret för sig sjelf, "har denne kanske en mor som han kan älska och af hvilken han älskas tillbaka!"

Deruti skulle krymplingen hafva instämt och funnit en rik ersättning, om han vetat hvad som föregick i den andras innersta. Emellertid log han så godt åt solstrålen, hvilken i detsamma från ett brutet moln sköt ned öfver hans hufvud.

Solens stråle föll äfven öfver den sköna damen; men hon log icke, ty i denna stund var sorgen i hennes hjerta starkare än strålen från himmelen.

Snart befann sig den främmande inom dårhusets tröskel, inom hemmet för mensklighetens djupaste elände.

På denna tröskel sätter det nittonde århundradets nyfikenhet ofta sin fot; men spåren efter det nittonde århundradets filantropi söker man der fåfängt. Den synes helt och hållet hafva förvillat sig inom fängelsemurarne, brottets tvungna bostad, liksom funnes för menniskokärleken intet annat, dess deltagande värdigt mål än det lidande som flutit ur brottets svarta källa.

Det är visserligen vackert att af den lagförde och straffade förbrytaren söka göra en god och nyttig samhällsmedlem; men det skulle icke heller misskläda filantropen, om han hade någon tanke eller känsla öfrig för de varelser, som fruktlöst luta sina brinnande hjessor mot dårhus-cellens kyliga vägg och fåfängt skrika ut sina brinnande qval genom klippfasta murar. Äfven mången af desse skulle medelst en

mildare och omsorgsfullare behandling kunna förbättras och återskänkas det samhälle, hvarutur de blifvit jagade oftast mera af olyckan än af egen förskyllan.

Men för detta ändamål har ännu ingen "skyddsförening" bildat sig, och Stockholms stad, bildningens medelpunkt och filantropiens hufvudsäte i vårt land, rodnar icke för att vägg i vägg med sig hafva en så illa organiserad tillflyktsort för den skuldlösa olyckan som Danviks dårhus med skäl anses vara.

Någon närmare belysning af enskildheterna kan så mycket mindre här komma i fråga, som den allmänna rösten redan långt för detta i hufvudsaken afkunnat sin dom; men rättvisan fordrar erkännandet att felen måste sökas mindre hos dem som hafva sig ombetrodd den mera särskilda tillsynen öfver dårarne, än hos sjelfva organisationen af inrättningen samt i otillräckligheten af de medel som dertill äro anslagna, hvarigenom sådana patienter, hvilka icke hafva närmare slägtingar eller vänner, som vilja bidraga till deras vårdande, merendels kunna anses för tillspillogifna och förlorade.

Den främmande damen möttes redan i förstugan af föreståndarskan, och begge helsade på hvarandra såsom tvänne personer bruka, hvilka anse sig stå i förbindelse hos hvarandra.

"Hur lyckligt, att frun nu kom," ropode föreståndarskan; "nästan hvarje ögonblick ropar hon på frun och hennes stunder äro räknade."

"Det är då sannt hvad ni skref!" yttrade den främmande ifrigt; "hon har ropat mitt namn! . . . hon vill tala med mig!"

"Ja . . . allt efter som hennes kroppskrafter aftagit, har hennes våldsamhet förminskats . . . under de sista veckorna har hon tynat af allt mer och mer, men de redigare och ljusare ögonblicken blifvit tätare . . . Kyrkoherden har ofta besökt henne och är nu, som jag tror, inne i hennes rum . . . jag har skaffat henne en vacker kammare och jag har gjort allt som står i mensklig makt för att mildra hennes olyckliga belägenhet!"

"För mig till henne! hvar är hennes rum?" yttrade den unga frun, fattande föreståndarskan i armen.

De gingo uppför en trappa.

"Flere gånger om dagen går läkaren till henne", yttrade

föreståndarskan; "doktor Hjort är en för innerligt söt och deltagande läkare."

"Gud välsigne honom!"

"Hur annorlunda nu än då herrskapet var här i fjor!" sade föreståndarskan; "herr inspektoren är inte med den här gången?"

"Han kunde inte komma ifrån ... jag måste resa ensam till Stockholm ... Hennes rum är ju i den här mörka korridoren?"

"Nej, vi måste upp en trappa till ... här bodde hon när hon var som värst. . Den stackarn har lidit grufligt ... mitt hjerta vill brista, när jag tänker derpå ... den här trappan är det, söta fru!"

De begge fruarna passerade ifrågavarande trappa och befunno sig i en annan korridor, något ljusare än den nedre.

Längst bort öppnades dörren till ett rum, hvarutur trädde en äldre prestman.

"Nå, herr kyrkoherde?" frågade föreståndarskan.

"Hon talade länge och redigt", svarade kyrkoherden; "men detta har alldeles medtagit den svaga återstoden af hennes krafter ... hon har snart lidit slut ... Det var en stor synderska, men en mera ångerfull bekännelse har jag sällan emottagit och ..."

Den unga frun störtade fram i korridoren och skyndade in i samma rum, som kyrkoherden nyss lemnat.

Föreståndarskan följde henne.

Den kammare, hvaruti de nu inträdt, var ljus och så snygg som omständigheterna medgåfvo. I bakgrunden stod en säng, på hvars örngott syntes ett förtärt ansigte, hvars öfversta del ända ned till ögonbrynen var omlindad med en hvit duk.

Den unga frun pekade på denna duk med en frågande blick på föreståndarskan.

"Förleden jul", upplyste denna, "ryckte hon hvart hårstrå från sitt hufvud och sedan dess har hela hennes nacke varit ett enda sår, men doktorn påstår att detta inverkat fördelaktigt på hennes själsförmögenheter ... Obeskrifliga äro de smärtor som detta sår tillskyndat henne."

Den unga damen böjde sig öfver den döende, hvars ögon voro tillslutna.

"Det är Julia!" sade hon halfhögt tätt invid den döendes öra; "Julia! Julia!"

Den döende öppnade långsamt sina ögon, men glasartade och utan tecken till lif stirrade de mot det öfver dem lutande ansigtet.

En tår från det yngre fruntimrets öga föll ned i ett af dessa förstelnade ögon. Denna tår var tung, ty ett lidande barns hjerta låg uti den. Dödshinnan kunde ej trotsa denna tyngd, utan veknade för ett ögonblick, så att det flyende lifvet hejdade sitt språng. Dödsängeln, färdig att nedvända facklan, kände med förvåning sin arm hållas tillbaka och lyste upp med facklan, liksom ville han taga kännedom af orsaken till det oväntade motståndet.

Då började de slocknande ögonen glänsa, de sammanfallna anletsdragen lifvas, den kallnande barmen häfva sig, och ett par händer, genomskinliga som en andes, kröpo upp ur täcket, famlande efter tvänne andra händer, som skyndade dem till möte.

De kalla händerna togo de varma och förde dem upp till läppar af is, öfver hvilka meningen af en kyss norrskenslikt darrade.

"Moder! moder!" hviskade Julia och lutade sina ögon så nära intill den döendes, att icke ett dammkorn skulle kunnat tränga sig igenom de begge ögonparen; "Albert förlåter dig och beder för dig!"

Då kände Julia sitt ögonlock vidröras af något, som först brände till, men ögonblickligen derpå kylde och isade. Hon vände sitt ansigte något åt sidan och förde upp ett finger till ena ögonlocket. Då kände hon på fransen vid öfra ögonlocket en perla, en förstelnad tår, den döendes sista gärd åt lifvet, ty i detsamma vände dödsängeln om sin fackla, och denna qvinna, med dess enda dygd och många brott, andades icke mer . . .

Knäfallande invid dödsbädden betraktade Julia länge den dödas ansigte och såg, att ju mera de kalla anletsdragen sammanföllo, desto ljusare och mildare blefvo de. Hastigt gaf hon till ett rop af outsäglig fröjd och bad med hopknäppta händer:

"Jag tackar dig, evige Förbarmare! detta leende är det första jag skådar på min moders ansigte!"

Fyrtiondeförsta kapitlet.

Familjetaflan.

En sommardag år 1839, eller tio år efter sigenerskans död, vandrade tvänne herrar på landsvägen nära Gunilholm, efter hvilka på något afstånd långsamt följde en schäs-kärra med skjutshäst, körd af en bredvid gående bonde.

Den ene af herrarne, hvilka båda syntes vara jemnårige, var en spenslig figur med glasögon på näsan och resväska frampå bröstet, men den andre en undersätsig gestalt med herkuliska skuldror, höghvälfdt bröst och ett öppet, uttrycksfullt ansigte, omkransadt af yfvigt kastanjebrunt hår och svarta rika polissonger.

Den förre, behagligt blossande på en cigarr, var resklädd, men drägten icke desto mindre särdeles omsorgsfull och stötande något på sprätt, hvaremot den sednare, med en vanlig halmhatt på hufvudet, vandrade i skjortärmarne, bärande likväl öfver ena skuldran en rock af ljust sommartyg samt i handen en sjöskumspipa.

"Hvad min hustru skall bli glad, när hon får se dig!" sade herrn i skjortärmarne; "men är du då rent af förryckt som på fyra års tid inte kunnat göra en lustfärd till Gunilholm, der du vet att du blir emottagen med de varmaste servetter?"

"Men du bör veta, bror Kron, att en läkare omöjligt kan förfoga öfver sin tid", svarade den spenslige herrn; "emellertid är jag rätt glad öfver att få se er igen."

"Till straff för din stora försummelse skall du hållas qvar på Gunilholm till dess hvetet mognar, det lofvar jag, på egna och min hustrus vägnar."

"Jag skall bli en tålig delinqvent ... Men vet du, det var nära att jag inte rest till Gunilholm denna gången heller."

"Hur då?"

"Det berättades i Stockholm att du köpt dig en egendom här i bergslagen och att du redan flyttat dit!"

"Det var frågan derom ... men vid närmare besinning ville hvarken jag eller min hustru flytta från Gunilholm, så länge grefvinnan lefver ... Du vet att salig grefven öfverhopade oss med välgerningar, och det vore otacksamt af oss att undandraga hans ädla enka de tjenster, vi ännu kunna

bevisa henne, och dessutom trifvas vi rätt bra, der vi äro. För öfrigt är jag lika allrådande här som om det vore min egen gård.“

“Det kan jag nog tro ... Nå, min vän, din hustru är väl ännu lika söt och vacker som då jag sist hade den äran att se henne?“

“Sötare och vackrare, min bror!“

“Det vore mer än man skäligen kunde begära ... du är en lycklig menniska, bror Kron, och hvad som är än bättre, du förtjenar att vara det.“

“Det vete hin om jag just förtjenar det, men det vissa är att jag inte ville byta bort min lycka mot alla verldens skatter och egodelar!“

“Du har nu fem barn, eller hur?“

“Ja, bror!“

“De två yngsta voro inte till, när jag sist var här ... alla äro friska, förmodar jag?“

“Lita på det ... allsingen praktik för dig under mitt tak, kära doktor!“

“Så mycket bättre ... och vackra barn äro de alla?“

“Änglar, bror!“

“Det förstås! ... kanske äro de till och med vackrare än de taflor din hustru målade förr?“

“De fem taflor, hvari jag har del, äro åtminstone mera lefvande och talande, det kan jag försäkra dig.“

“Och din hustru har kastat palletten och penseln på elden?“

“Till det mesta.“

“Det är emellertid skada, det.“

“Så tycker jag också ... men i den saken är min hustru envis.“

“Men outtröttlig i sitt hushåll som vanligt?“

“Du skulle se henne i handkammaren och i köket och ...“

“Men hur går det då med hennes hvita händer, som du var så rädd om?“

“Jag visiterar dem hvar afton, och om jag då upptäcker den minsta röda fläck på dem, då ... då vankas det bannor, lita på det ... Min Julias händer få endast rodna under mina kyssar.“

“Du är väl den förste inspektor i Sverige som kysser sin fru på hand?“

"Ja, men så finns också ingen inspektors-fru som har så vackra händer som min hustru."

"Ni bor qvar i inspektors-byggningen, kan jag se, efter vi vika af här."

"Ja, ena slottsflygeln står oss visserligen till buds; men vi trifvas bättre här, emedan allt är inredt efter min hustrus smak ... Nå, känner du igen stället? ... hvad tycker du om façaden? ... betrakta den noga, medan jag tar på mig rocken! ... jag törs inte visa min hustru att jag går i skjortärmarne, ty då tror hon att jag förkyler mig, stackars liten gosse!"

"Byggningen är alldeles förändrad och ommålad", anmärkte läkaren; "vackert, smakfullt, förtjusande! ... Min själ, är det icke ornamenter deruppe, som skulle pryda sjelfva målar-akademiens hus i Stockholm!"

"Det är min hustrus verk ... det hjelpte inte, hon måste ... jag höll i stegen, medan hon var uppe och målade, och den som inte släppte henne ned, innan hon fått arbetet färdigt, det var jag ... Det var så roligt att se, hur hon stod der och drog med penseln från ena sidan till den andra och strök mig på näsan emellanåt."

"Det är din hustrus sak att försköna allt."

"Tackar ödmjukast! ... Ah! se der kommer förskönerskan ut på trappan ... Hvad hon skall bli storögd, när hon får se dig! ... Julia! min söta Julia!"

På trappan visade sig nu bland slingerväxter och blommor af alla slag en qvinlig gestalt, hög, yppig och med ett ansigte, för hvilket blommorna tycktes buga sig.

Liksom året har höstdagar, hvilka i värma och glans kunna mäta sig med vårens, så har äfven qvinnan, när hennes höst inträdt, ofta ett utseende, som icke tyckes sakna något af ungdomens behag. Detta kallas hennes andra vår. Skön är visserligen den rodnande rosen; men lika skön den gyllene frukten, som rodnar och glöder under himmelens sol.

Visserligen var Julia icke mera Venus, omfladdrad af de yrande gratierna; men hon var Juno med majestätets lugn på den höga pannan.

Inspektorskan var klädd i ett slags rock af ljusblått bomullstyg och hufvudet var obetäckt; men den tjugonioårigas lockar syntes lika rika och solglänsande som den adertonårigas. En strålande knippa af finpolerade nycklar hängde i en förgyld ring vid den ståtliga husmoderns sida.

Inspektoren sprang uppför trappan och kysste sin frus

händer, utan att anmärka något mot deras hvithet, hvarefter hon, med venstra armen om sin makes hals, gick utför trappstegen och räckte högra handen åt den nykomne gästen.

"Behöfver jag säga er, herr doktor, hur välkommen ni är!" sade hon med detta leende, som qvinnan enkom tyckes hafva fått för att lägga det starkare könet i bojor.

Med den vördnad, man egnar en drottning, kysste läkaren inspektorskans hand.

"I denna stund", fortfor frun, "har jag inte hjerta att bannas på er för den långa tid Gunilholm förgäfves fått vänta på er ankomst."

"Ack! hvarmed har jag gjort mig förtjent af så mycken godhet?" frågade läkaren.

"Ofta har jag er bild för mina ögon", genmälde den sköna värdinnan.

"Min bild för era ögon!" upprepade läkaren; "om jag hädanefter blir en bild af egenkärleken och högmodet, så förebrå mig inte för det!"

"Ack nej!...jag ser er ännu vid sjukbädden, hvarpå *hon* låg... Ni har glömt det för länge se'n, doktor Hjort! men den ömma vård, ni skänkte en af de olyckligaste som jorden burit, glömmer *jag* aldrig så länge jag lefver!"

"Nå, doktor, är det inte sannt som jag sade!" ropade inspektoren, ängslig för den sorgliga tonart, hvaråt samtalet lutade; "är inte min hustrus ansigte fullkomligt oförändradt?"

"Tack, min vän!" svarade läkaren; "du befriade mig från att säga en högst öfverflödig artighet."

"Säg inte det, herr doktor!" yttrade frun leende; "jag är inte mer än tre år yngre än min man, och blir derför ganska glad till sinnes, när han eller någon annan säger, att äfven mitt yttre är oförändradt."

"Doktorn förgapade sig alldeles i ornamenterna på façaden!" utbrast Kron; "för öfrigt är han, liksom jag, inte särdeles belåten med att du gifvit palletten och penseln på båten."

"Jag kan icke neka för, att när man, såsom fru Kron, haft kärlek för konsten", yttrade gästen, "så förvånar det mig att..."

"Ack, herr doktor!" inföll värdinnan; "visst älskade jag mycket min konst...men qvinnan är ombytlig...jag fick en ny kärlek, som inte lemnade något rum bredvid sig åt den gamla, och sedan den tiden vet jag ingen vackrare

tafla än min mans glada ansigte och inga skönare grupper än dem af mina lekande barn."

"Skulle man inte tro, när man hör henne tala, att hon alltid har rätt!" ropade Kron, slutande sin hustru intill sig.

"Hvilket nöje för mig att få visa er mina barn!" yttrade frun; "nu äro de alla ute kring berg och backar, men snart har jag hela raden hemma... Albert, Fredrik och Gustaf ha vuxit, må ni tro... Konrad och Clementine funnos inte till för fyra år se'n... jag har också en dotter, som ni hör, herr doktor, en ganska söt flicka, om ni öfverser med en moders skryt."

"Men fast de nu inte äro hemma", förklarade inspektoren, "så skall i alla fall doktorn se dem och det just nu!"

Dervid tog han hustrun och vännen under hvardera armen och ledde dem in i salen.

"Nå, men är det så brådtom med det, kära Albert?" sade frun; "din vän är säkert både hungrig och törstig."

"Han skall se, att du inte varit så overksam heller!" väsnades inspektoren och sköt dem begge in i ett mindre, men prydligt förmak, hvars ena vägg betäcktes af en stor oljefärgstafla med bred förgyld ram.

"En familjetafla, bror doktor!" ropade inspektoren; "föreställ dig min öfverraskning i går... det var min födelsedag och jag stiger in här i förmaket, utan att ana det ringaste... Men när jag kastar upp ögonen, hvad får jag se?... jo, den der vakra taflan, som Julia målat, utan att jag vetat det minsta derom... Är den inte skön! är den inte guddomlig!"

Läkaren betraktade konststycket med kännareblick.

Det var porträtter af inspektoren, inspektorskan och af deras fem barn, tre på högra sidan om föräldrarne och två på venstra.

"Är det inte likt?" frågade Kron; "är det inte vi lifslefvande?"

"Herrligt!" vitsordade läkaren, "teckningen säker, färgen beundransvärd, det hela flutet på samma gång ur handen och hjertat!... man ser i denna tafla ett alster icke allenast af konstnärinnan, utan äfven af makan och modern... Men..."

"Men?" upprepade frun småleende.

"Men!" ropade mannen; "hvar tusan tog du mennet ifrån!"

"Tillåtes det vännen en liten anmärkning?" frågade läkaren.

"Ack ja, oändligt gerna!" medgaf frun under fortsatt småleende.

"Det kommer derpå an, det!" ifrågasatte mannen, mindre vänligt betraktande sin gäst.

"Min lilla anmärkning gäller endast grupperingen", förklarade läkaren; "att mamma och pappa, hufvud-figurerna, innehafva midten af taflan, är visserligen riktigt, när man utgår från det pyramidaliska maneret... Men nu är det tre änglahufvud på den högra sidan och blott två på den venstra... det kunde naturligtvis inte bli ett lika antal på venstra sidan, efter det tillsammans ej är flere än fem barn."

"Ja, det är ju solklart, det!" inföll inspektoren.

"Men nu", fortfor granskaren, "äro afstånden på venstra sidan, såväl emellan barnen och föräldrarne som de förra sinsemellan, icke större än på den högra, hvarigenom på den venstra uppkommer ett tomt rum närmast ramen, till föga fromma för gruppen, som nu förefaller något sned i mina ögon."

"Har han rätt eller har han orätt?" frågade mannen sin fru.

"Han har rätt", svarade hon, nedslående sina ögon och under en stark purpursky öfver kinden.

"Hin i den doktorn!" ropade Kron; "det är första gången någon läkare känt Julia på pulsen!"

Läkaren bugade sig djupt för värdinnan och fortfor i sin vishet:

"Om man nu inte, med frånträdandet af det pyramidaliska maneret, velat placera de begge hufvud-figurerna på hvar sin yttersta sida af taflan och mellan dem ditsätta de fem änglahufvuden, såsom utgörande fem länkar i den sköna föreningskedjan mellan far och mor, så hade man kunnat antingen draga hufvud-figurerna något åt venster eller också utvidga afstånden mellan de två barnen och föräldrarne samt mellan barnen sjelfva, så hade man lätt undvikit det lilla felet, hvilket jag vördsammast vågat vidröra."

"Utan tvifvel", erkände konstnärinnan, utan att slå upp ögonen.

"Men saken kan ännu hjelpas", fullföljde kritikern med sjelfförnöjd min; "man anbringar blott ett litet ljust moln på venstra sidan ifrån ramen till den lilla ängeln der, så blir

det toma rummet fyldt och symmetrien i det hela derigenom lyckligen återstäld."

"Ah!" utbrast inspektoren, liksom hade ett nytt ljus gått upp för hans ögon; "du har misstagit dig, doktor! mycket misstagit dig! Du bedömer min hustrus tafla blott efter det närvarande, men hon . . . hon ser in i framtiden, hon . . . Kom!" tillade han med triumferande röst, "kom hit de första dagarne af nästa år, och du skall finna det tomma rummet på taflan fyldt, men icke af ett ljust moln utan af en ny ljuslockig ängel! . . . ja, ja! Julia visste nog hvad hon gjorde, hon . . . Hvem vågar påstå, att min hustru icke känner proportions-läran!"

"Albert!" sade hon rodnande ännu starkare och med ett uttryck af förebrående i sin stämma.

"Söta Julia! är du ond på mig?" frågade Kron oroligt, i det han fattade hennes begge händer och såg henne bedjande in i de undersköna ögonen.

"Skulle jag kunna vara ond på dig!" hviskade hon och lutade sitt ansigte mot mannens bröst.

Kron slog sina armar om hustruns marmorhvita hals och tryckte sina läppar på det rika guldlockiga hufvudet.

I detsamma uppslogs dörren till förmaket, och under mycket oväsende inrusade de fem lefvande motstyckena till änglarne på familjetaflan, ryckande med ena handen i faderns rock och med den andra i moderns klädning.

Men fadern och modern hvarken hörde eller kände sina fem älsklingars närvaro, ty begges tankar och känslor grupperade sig i denna stund omkring den sjette, öfver hvilken nyårets sol först skulle lysa . . .

Den misslyckade kritikern flyttade stum sina blickar mellan taflan på väggen och taflan på golfvet.

Slutligen skymdes hans blick af en ljuf och hugsvalande tår.

Och han vände sitt ansigte mot fönstret, hvarigenom solen spred in sina strålar.

Och en röst höjde sig ur djupet af hans hjerta och hufvud:

"Ja, så måste det vara! . . . det är icke öfverensstämmande med begreppet om Guds godhet och rättvisa, att fädernes missgerningar straffas inpå barnen! . . ."

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 16 28 04 02 007 4